

Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk

Instytut Sławistyki PAN

ul. Jaracza 1

00-378 Warszawa

tel. 504 071 786

Warszawa, 29.01.2024 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN W 2023 ROKU

I. OGÓLNE INFORMACJE O INSTYTUCIE

Dyrektorka: do 31.10.2023 r. – prof. dr hab. Anna Zielińska; od 1.11.2023 r. – dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN

Zastępczyni dyrektorki ds. naukowych: do 31.10.2023 r. – dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN; od 1.11.2023 r. – dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska, prof. IS PAN

Zastępczyni dyrektorki ds. ogólnych: do 31.10.2023 r. – dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk; od 1.11.2023 r. – dr Małgorzata Kasner

Przewodnicząca Rady Naukowej: prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir

Instytut ma uprawnienia do nadawania stopni:

- doktora nauk humanistycznych w **zakresie językoznawstwa**; doktora nauk humanistycznych w **zakresie nauk o kulturze i religii**
- doktora habilitowanego nauk humanistycznych w **zakresie językoznawstwa**; doktora habilitowanego nauk humanistycznych w **zakresie nauk o kulturze i religii**

1. MIEJSCE W RANKINGU

Decyzją nr 32/106/2022 z dn. 20 lipca 2022 roku Instytut Sławistyki PAN otrzymał w rankingu placówek naukowych MEiN kategorię **A+** w dyscyplinie **nauki o kulturze i religii** oraz decyzją nr 32/104/2022 z dn. 20 lipca 2022 roku kategorię **A** w dyscyplinie **językoznawstwo**.

2. ZATRUDNIENIE

Stan na 31 grudnia 2023 roku:

Ogółem **88 osób** (w tym: **15** osób z zagranicy, **8** osób finansowanych z grantów oraz **3** osoby zatrudnione jako post-doc w grantach):

- profesorowie i profesorki: **8** osób (w tym **1** osoba z zagranicy);
- profesorowie i profesorki IS PAN: **18** osób (w tym **2** osoby z zagranicy);
- adiunkci i adiunktki: **30** osób (w tym **4** osoby z zagranicy; **4** osoby zatrudnione w grantach; **3** osoby zatrudnione jako post-doc w grantach);

- asystenci i asystentki: **3** osób (w tym **3** osoby z zagranicy; **3** osoby zatrudnione w grantach);
- specjaliści i specjalistki: **12** osób (w tym **5** osób z zagranicy; **1** osoba zatrudniona w granicy);
- pracownicy i pracowniczki inżynieryjno-techniczni/e: **10** osób;
- osoby pracujące w administracji: **7**.

3. PION NAUKOWY INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN

W Instytucie Sławistyki PAN działają cztery zakłady:

- **Zakład Językoznawstwa**, kierowniczka: dr hab. Dorota Pazio-Wlazłowska, prof. IS PAN;
- **Zakład Literaturoznawstwa i Kulturoznawstwa**, kierowniczka: dr hab. Katarzyna Osińska, prof. IS PAN;
- **Zakład Historii**, kierownik: prof. dr hab. Ryszard Grzesik;
- **Zakład Badań Narodowościowych**, kierowniczka: prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir.

W Instytucie funkcjonują zespoły naukowe odpowiedzialne za realizację tematów statutowych Instytutu oraz przygotowywanie i realizację krajowych i zagranicznych projektów grantowych, a także upowszechnianie wyników badań (redakcje czasopism, konferencje). Zespoły powoływane są na czas niezbędny do wykonania konkretnego projektu.

4. DANE LICZBOWE

W 2023 roku realizowano:

- **13** tematów statutowych;
- **14** projektów w ramach umów międzynarodowych we współpracy z placówkami naukowymi z **6** krajów;
- **61** projektów w ramach grantów afiliowanych w Instytucie Sławistyki PAN (w tym **1** projekt ERC, **23** projekty NCN, **8** projektów NPRH, **5** projektów MEiN, **5** projektów NAWA, **11** projektów realizowanych we współpracy z Fundacją Sławistyczną, **3** kontrakty w ramach programów ramowych UE oraz **5** innych projektów);

- **4** projekty w ramach grantów strukturalnych afiliowanych w Instytucie Sławistyki PAN.

W 2023 roku Instytut Sławistyki PAN:

- otrzymał finansowanie **2** projektów, które będą realizowane od 2024 roku (**1** KE, **1** NAWA);
- złożył **29** wniosków w konkursach grantowych (w tym **12** jest rozpatrywanych).

Ponadto osoby pracujące w Instytucie Sławistyki PAN wykonywały badania naukowe w **16** projektach afiliowanych poza Instytutem Sławistyki PAN.

W roku sprawozdawczym pracowniczki i pracownicy oraz doktorantki i doktoranci Instytutu Sławistyki PAN wydali **161** publikacji:

- monografie autorskie: **11**
- monografie współautorskie: **2**
- redakcja i współredakcja naukowa monografii i tomów zbiorowych: **3**
- artykuły, rozdziały i inne: **143**,

w tym:

- w recenzowanych czasopismach wydanych w kraju i za granicą z listy MEiN: **77**
 - w recenzowanych czasopismach wydanych w kraju i za granicą (spoza listy MEiN): **14**
 - rozdziały w monografiach wieloautorskich: **52** (w tym **40** w monografiach z listy MEiN i **12** w monografiach spoza listy MEiN).
- tłumaczenia: **2**.

W 2023 roku pracowniczki i pracownicy Instytutu Sławistyki PAN wygłosili **126** referatów na konferencjach międzynarodowych oraz **58** wykładów na zaproszenie zagranicznych instytucji.

W Instytucie Sławistyki PAN prowadzone są badania w dwóch dyscyplinach naukowych: językoznawstwo oraz nauki o kulturze i religii. Program naukowy Instytutu obejmuje całe spektrum współczesnych badań humanistycznych, na które składają się:

1. humanistyka dokumentacyjna i historyczna;
2. humanistyka teorii i modeli;
3. humanistyka zaangażowana;
4. humanistyka artystyczna;
5. humanistyka cyfrowa;

Wiele z badań prowadzonych w Instytucie Sławistyki PAN sytuuje się na przecięciu wymienionych typów badań humanistycznych.

5.1. Humanistyka dokumentacyjna i historyczna

W Instytucie Sławistyki PAN ważną rolę odgrywa humanistyka dokumentacyjna i historyczna, w ramach której prowadzone są badania archiwistyczne i źródłowe. Jest to humanistyka zwrócona ku przeszłości, badająca fundamenty kultury polskiej ze szczególnym uwzględnieniem języka polskiego na tle słowiańskim. Efektem tych prac są unikatowe słowniki i leksykony takie jak *Słownik Bartłomieja z Bydgoszczy* czy *Słownik prasłowiański*. Prowadzone są także prace archiwalne i źródłoznawcze odnoszące się do historii krajów i narodów słowiańskich, kontaktów z innymi kulturami oraz do zabytków literatury słowiańskiej. Powstają wielotomowe opracowania źródłowe takie jak *Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian. Seria łacińska* oraz *Seria grecka*.

W Instytucie Sławistyki PAN prowadzone są badania dialektologiczne i onomastyczne, a także leksykologiczne w perspektywie historyczno-porównawczej na słowiańskim, a przede wszystkim polskim obszarze językowym. Badania te obejmują zarówno krytyczne edycje źródeł, jak i analizę językoznawczą prowadzoną na szerokim tle przemian historycznych, kulturowych i społecznych. Szczególne miejsce zajmuje wśród nich pozyskiwany podczas badań terenowych bądź źródłowych unikatowy materiał językowy rejestrowany w polskich społecznościach do dziś żyjących na terenie Litwy, Łotwy, Białorusi i Ukrainy. W ich efekcie powstają opracowania naukowe w postaci monografii i recenzowanych artykułów naukowych. Badań dokumentacyjno-historycznych dopełniają prace nad spuścizną polskich i zagranicznych sławistów, które

przyczyniają się do wzmocnienia rozpoznawalności nauki polskiej na arenie światowej slawistyki.

Badania prowadzone w obszarze humanistyki dokumentacyjnej i historycznej mają kluczowe znaczenie dla poznania, zrozumienia i ochrony polskiej kultury w słowiańskim i europejskim kontekście.

5.2. Humanistyka teorii i modeli

Badania podstawowe prowadzone w Instytucie Sławistyki PAN obejmują aktualne zagadnienia funkcjonowania języków i kultur słowiańskich w szerokiej perspektywie historycznej i geograficznej. Badania te rozwijane są na gruncie różnych dyscyplin i metodologii badawczych: literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, historii kultury, historii idei, antropologii historycznej, etnologii i antropologii kulturowej, socjolingwistyki. Prace naukowe dotyczą zarówno konkretnych grup, narodów bądź obszarów geokulturowych, jak i całego obszaru Słowiańszczyzny, kultur wchodzących w jej skład bądź z nią sąsiadujących. Badania obejmują kultury mniejszościowe funkcjonujące w obrębie Słowiańszczyzny i ich relacje z grupami dominującymi (z uwzględnieniem kontaktów słowiańsko-niesłowiańskich, m.in. żydowsko-słowiańskich czy muzułmańsko-słowiańskich).

Badanie konkretnych zjawisk kultury i analizowanie ich w szerokiej perspektywie społecznej, historycznej i geograficznej pozwala na tworzenie modeli kulturowych o wyjątkowym znaczeniu dla rozumienia dzisiejszego świata słowiańskiego. Wnikliwe i wielowymiarowe prace pozwalają na generowanie unikatowych metodologii badawczych.

5.3. Humanistyka zaangażowana

Humanistyka zaangażowana jako forma aktywności naukowo-społecznej, odnoszącej się do ważnych i wrażliwych społecznie kwestii i zjawisk, ma szczególne miejsce w badaniach podstawowych prowadzonych w Instytucie Sławistyki PAN, a także w sposobie upowszechniania ich wyników. Prace badawcze prowadzone w perspektywie humanistyki zaangażowanej traktują obiekt badań jako aktywny podmiot, a więc oddziałujący na sam przebieg badań oraz czerpiący z ich wyników. W ten sposób zarówno proces badawczy, jak i efekt badań mają znaczenie istotne dla społeczności, której badania dotyczą. Do takich

obszarów zaliczają się m.in. badania socjolingwistyczne prowadzone na słowiańskich pograniczach. Szczególną rolę odgrywają tu badania mniejszości, w tym mniejszości językowych należących do słowiańskich mniejszości autochtonicznych, nieposiadających własnego państwa (Łużyczanie, Kaszubi), jak i mniejszości narodowych. W Instytucie Slawistyki PAN prowadzone są unikatowe badania dotyczące Polonii i migracji polskiej oraz stanu i ochrony jej języka w krajach ościennych, m.in. w Niemczech, Białorusi, Ukrainie, Litwie czy Łotwie. Przedmiotem badań jest zarówno polszczyzna, jak i polskie dziedzictwo narodowe.

Prace badawcze prowadzone w Instytucie Slawistyki PAN w perspektywie humanistyki zaangażowanej przyczyniają się nie tylko do opisanie i analizy fenomenu przemian językowych poszczególnych wspólnot, ale także do ich ochrony i upodmiotowienia.

5.4. Humanistyka artystyczna

W Instytucie Slawistyki PAN prowadzone są także oryginalne badania, które można określić mianem humanistyki artystycznej, a więc traktujące i badające szeroko pojętą twórczość jako praktykę kulturową. W badaniach prowadzonych w Instytucie Slawistyki PAN praktyki performatywne, akty twórcze czy działania artystyczne stają się nie tylko obiektem badań, ale także narzędziem poznania rzeczywistości, w której funkcjonują. Badacze zadają sobie więc pytania o to, jak działania artystyczne jako praktyki kulturowe funkcjonują w społeczeństwie, jak, dlaczego i przez kogo są tworzone, i jak oddziałują na społeczeństwo. Prowadzone w Instytucie Slawistyki PAN badania w obrębie humanistyki artystycznej dotyczą zarówno praktyk kulturowych obserwowanych z perspektywy etycznej, zewnętrznej wobec obiektu badań (badania nad praktykami teatralnymi, literackimi, performatywnymi czy wizualnymi jako siłami kulturotwórczymi formatującymi wspólnoty), jak i z perspektywy emicznej, od strony jej użytkowników. Badacz jako twórca dokonuje tu naukowej refleksji nad uprawianą praktyką kulturową, pozwalając dostrzec te wymiary aktu twórczego, które dla zewnętrznych obserwatorów są niedostępne (badania nad sztuką przekładu, sztuką opowiadania).

5.5. Humanistyka cyfrowa

Humanistyka cyfrowa uprawiana w Instytucie Sławistyki PAN obejmuje przede wszystkim interdyscyplinarne badania lingwistyczno-informatyczne. Za pomocą narzędzi informatycznych używanych do prowadzenia badań humanistycznych tworzone są wielojęzyczne słowniki i opracowania korpusowe języków słowiańskich i pokrewnych. Prace te odbywają się w ramach wieloosobowych grup badawczych bądź międzynarodowych interdyscyplinarnych konsorcjów naukowych, w których współpracują lingwiści i informatycy. Instytut Sławistyki PAN należy do dwóch tego typu konsorcjów międzynarodowych tworzących ogólnoeuropejską infrastrukturę naukową. To CLARIN-PL, wchodzący w skład CLARIN ERIC (Common Language Resources and Technology Infrastructure), oraz DARIAH-PL (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities). Oprócz tych projektów w Instytucie Sławistyki PAN prowadzone są badania, których efektem są korpusy językowe o unikatowej wartości dla rozumienia sytuacji językowej oraz przemian językowych Słowian. W ramach projektu Beethoven Classic 2 powstał m.in. multimodalny korpus języka mówionego osób dwujęzycznych (polsko- i niemieckojęzycznych). Ponadto wyróżnić należy prace bibliologiczne i bibliometryczne, wykorzystujące korpusy i bazy danych, których celem jest tworzenie nowoczesnych systemów informacji naukowej (iReteslaw, iSybislaw).

Badania humanistyki cyfrowej wykorzystują nowoczesne narzędzia do analizy otaczającej rzeczywistości oraz twórczości kulturowej, dopełniając badania prowadzone w sposób tradycyjny (tworzenie wirtualnych witryn internetowych poświęconych zjawiskom lub osobom). W ich ramach uprawiana jest refleksja nad tym, jak tradycyjne dyscypliny humanistyczne realizują się w rzeczywistości wirtualnej. Humanistyka cyfrowa reprezentuje więc badania skierowane w przyszłość, które stają się podstawą nowych rozwiązań metodologicznych i praktycznych zastosowań.

6. UDZIAŁ W KONSORCJACH NAUKOWYCH

Instytut Sławistyki PAN należy do konsorcjów naukowych:

- **CLARIN-PL** wchodzące w skład CLARIN ERIC – Common Language Resources & Technology Infrastructure European Research Infrastructure Consortium, ogólnoeuropejskiej infrastruktury naukowej, która stawia sobie za cel

udostępnianie zasobów i narzędzi językowych dla wszystkich języków europejskich w ramach jednej wspólnej infrastruktury badawczej, stanowiącej warsztat pracy naukowców z nauk społecznych i humanistycznych.

- DARIAH-PL (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities) założone w 2014 roku największe konsorcjum humanistyczne w Polsce. Obecnie w skład Konsorcjum wchodzi 18 wiodących w zakresie humanistyki cyfrowej instytucji naukowych. Konsorcjum działa na podstawie umowy konsorcjalnej oraz regulaminu Rady.
- PLLuM (Polish Large Language Universal Model) założone w 2023 roku. W jego skład wchodzi 6 wiodących polskich jednostek naukowych, a jego celem będzie stworzenie pierwszego polskojęzycznego otwartego, darmowego modelu językowego oraz opracowanie bazującego na nim inteligentnego asystenta.

7. UPOWSZECHNIANIE WYNIKÓW BADAŃ NAUKOWYCH

Instytut Slawistyki PAN upowszechnia wyniki badań naukowych przez następujące działania:

- Prowadzenie naukowej Biblioteki Instytutu Slawistyki PAN im. Zdzisława Stiebera.
- Działalność wydawnicza: wydawanie ośmiu czasopism naukowych (roczników) oraz publikacji książkowych w czterech seriach wydawniczych i poza seriami w otwartym dostępie.
- Realizację projektów Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki w module „Uniwersalia 2.1”, w ramach którego polskojęzyczne publikacje tłumaczone są na języki kongresowe.
- Sporządzanie i udostępnianie bibliografii językoznawstwa slawistycznego iSybisław na stronie internetowej.
- Udostępnianie rozpraw doktorskich, autoreferatów i recenzji oraz preprintów prac naukowych z zakresu światowej slawistyki językoznawczej i dziedzin pokrewnych w Internetowym Repozytorium Tekstów Slawistycznych iRetesław.
- Uczestnictwo w Koalicji Otwartej Edukacji – porozumieniu organizacji pozarządowych i instytucji działających w obszarze edukacji, nauki i kultury. Celem działania Koalicji Otwartej Edukacji jest budowanie i promocja otwartych zasobów edukacyjnych oraz aktywność na ich rzecz.

- Organizowanie konferencji, sesji, warsztatów oraz otwartych zebrań naukowych.
- Wykłady naukowe za granicą w ramach programu Erasmus+.
- Wykłady popularyzujące naukę w ramach Festiwalu Nauki w Warszawie i innych festiwali i wydarzeń.
- Promocje książek pracowników i pracowniczek Instytutu.
- Udział w Warszawskich Targach Książki.
- Współpracę na rzecz promocji i popularyzacji nauki z Fundacją Sławistyczną oraz z podmiotami samorządu terytorialnego w kraju i za granicą.

II. NAJWAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA INSTYTUTU SLAWISTYKI PAN

1. STARTING GRANTS EUROPEJSKIEJ RADY DS. BADAŃ NAUKOWYCH (StG ERC) – KONTYNUACJA

Od 1 czerwca 2022 roku **dr Karolina Ćwiek-Rogalska**, adiunktka w Instytucie Slawistyki PAN, realizuje pięcioletni projekt Starting Grant Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (StG ERC) pt. „Recycling the German Ghosts. Resettlement Cultures in Poland, Czechia and Slovakia after 1945” (akronim: Spectral Recycling), który uzyskał finansowanie w wysokości 1 499 465 euro. Granty ERC są nie tylko potwierdzeniem doskonałości naukowej badacza lub badaczki, ale pozwalają na sfinansowanie odważnych badań o charakterze pionierskim, które niosą ze sobą duże ryzyko, dając równocześnie szansę na ważne odkrycia naukowe.

Zespół “Spectral Recycling” analizuje doświadczenia nowych osadników związane z rzeczami pozostawionymi przez poprzednich mieszkańców, tj. przez osoby wysiedlone po II wojnie światowej z tych terenów w Polsce, Czechach i Słowacji, które zamieszkiwały głównie społeczności niemieckie i niemieckojęzyczne. Badacze i badaczki zakładają, że rzeczy działają jak duchy poprzedniej kultury i skłaniają nowych mieszkańców do interakcji z „widmową” obecnością wysiedlonych.

Podstawą analiz są badania archiwalne i terenowe, prowadzone w trzech regionach słowiańskiej części Europy Środkowej, gdzie ślady dawnych kultur niemieckich pozostały widoczne, niezależnie od wysiłków mających na celu ich wymazanie (polskie Pomorze, północne Czechy i środkowa Słowacja). Projekt realizowany jest przez międzynarodowy zespół badawczy. W jego skład wchodzi osoby wybrane w konkursach otwartych – **mgr Michal Korhel** (historyk), **mgr Karina Hoření** (historyczka i socjolożka) oraz **mgr Magdalena Bubík** (historyczka), która do zespołu dołączyła w październiku 2023 roku. Wszyscy członkowie zespołu realizują kwerendy archiwalne, jak również badania terenowe, podczas których prowadzą obserwację uczestniczącą, przeprowadzają wywiady i przygotowują dokumentację fotograficzną. Rolę facylitatorki i managerki projektu pełni **dr Angelika Zanki**.

Pionierskie badania łączą w sobie narzędzia z różnych dyscyplin, takich jak antropologia i archeologia społeczna oraz badania nad pamięcią. Ideą przewodnią projektu jest założenie o tym, że teraźniejszość jest „nawiedzana” przez widma przeszłości. To właśnie hauntologia (pol. widmontologia), stosowana w projekcie jako główna rama

metodologiczna, pozwala na pokazanie, w jaki sposób terażniejszość jest przesiąknięta przeszłością i pozwala zajmować się nierozwiązanymi dotąd pytaniami, stając się tym samym narzędziem do badania niewyjaśnionych lub nieobecnych w dyskursie publicznym zjawisk. Do widmontologii dr Ćwiek-Rogalska dodaje autorską kategorię recyklingu, przez który rozumie mechanizm ponownego wprowadzania tego, co pozostawili wysiedleni, w życie osadników. W 2023 roku dr Karolina Ćwiek-Rogalska otrzymała Nagrodę Narodowego Centrum Nauki w kategorii nauki humanistyczne, społeczne i o sztuce za wyznaczenie nowej kategorii kultur osadniczych (resettlement cultures) w badaniach nad kulturami obszarów post-przesiedleniowych, którą rozwija w projekcie ERC.

2. KONTYNUACJA DUŻYCH GRANTÓW ZESPOŁOWYCH W INSTYTUCIE SŁAWISTYKI PAN

W ostatnich latach w Instytucie Sławistyki PAN, oprócz licznych grantów i projektów badawczych, prowadzonych jest kilka dużych, zespołowych grantów naukowych.

W latach 2018–2023 w Instytucie Sławistyki PAN oraz w Uniwersytecie w Ratyzbonie zrealizowano grant BEETHOVEN finansowany przez NCN (2016/23/G/HS2/04369) oraz DFG (HA 2659/9-1) „Pokoleniowe zróżnicowanie języka: zmiany morfosyntaktyczne wywołane przez polsko-niemiecki kontakt językowy w mowie osób dwujęzycznych”, którego celem było zbadanie, jakie zmiany morfosyntaktyczne zachodzą w mowie osób dwujęzycznych pod wpływem kontaktu językowego w dwóch generacjach mówców polsko- i niemieckojęzycznych oraz czesko- i niemieckojęzycznych. Badanie to zrealizował międzynarodowy zespół (**prof. dr hab. Anna Zielińska** – kierowniczka polskiego zespołu i **dr Irena Prawdzic-Jankowska** z IS PAN oraz dr Anna Jorroch z UW, dr hab. Felicja Księżyk z UO, dr Barbara Jańczak z UAM we współpracy z prof. dr. Bjørnem Hansenem – kierownikiem niemieckiego zespołu, prof. dr. Markiem Nekulą, mgr Carolin Centner, mgr Anetą Bučkovą, mgr Igą Kościółek z Uniwersytetu w Ratyzbonie w Niemczech i dr. Michałem Woźniakiem z IJP PAN).

W ramach badań terenowych naukowcy z obu zespołów przeprowadzili wywiady ze 124 osobami (bilingwizm polsko-niemiecki) w Polsce i w Niemczech. W zespole niemieckim przeprowadzono dodatkowo 20 wywiadów z osobami reprezentującymi bilingwizm czesko-niemiecki. Następnie wybrano wywiady z 58 osobami polsko- i niemieckojęzycznymi i na ich podstawie zbudowano multimodalny polsko-niemiecki korpus mowy osób dwujęzycznych złożony z 78 godzin nagrań w obu językach oraz z ich

transkryptów. Czesko-niemiecki korpus mowy osób dwujęzycznych składa się z ponad 27 godzin nagrań w języku czeskim i niemieckim oraz z ich transkryptów. Oba korpusy anotowano gramatycznie, a w korpusie polsko-niemieckim przeprowadzono nowatorską anotację socjolingwistyczną. Badania pozwoliły utrwalić i udokumentować dialekty niemieckie w Polsce, a następnie wyodrębnić typy replikacji zmian morfosyntaktycznych w dwóch generacjach mówców polsko- i niemieckojęzycznych oraz w mowie późnych przesiedleńców i migrantów do Niemiec z Czechosłowacji. Umożliwiło to porównanie zbudowanej typologii zmian morfosyntaktycznych w obu parach językowych (polsko-niemieckiej i czesko-niemieckiej), a następnie – skonstruowanie translingwistycznej typologii replikacji. Dzięki anotacji socjolingwistycznej badania pogłębiono o biografie językowe mówców. Umożliwia to ustalenie korelacji zachodzących między biografiami językowymi a replikacjami morfosyntaktycznymi. Wyniki badań zostały szeroko upowszechnione w postaci filmu na kanale youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=L6IpMD-MsJM>

Efektom grantu są: 2 multimodalne korpusy mowy osób dwujęzycznych oddane do użytku środowisku naukowemu; do tej pory 21 opublikowanych artykułów po polsku, niemiecku, angielsku i czesku, w tym 10 artykułów autorstwa członkiń polskiego zespołu – w polskich i zagranicznych czasopismach naukowych; publikacje książkowe; 2 rozprawy doktorskie; ponad 70 referatów (w tym ponad 57 referatów członkiń polskiego zespołu) na krajowych i zagranicznych konferencjach, kongresach, warsztatach i spotkaniach naukowych (m.in. na Cyprze, na Węgrzech, w Polsce czy we Włoszech) i dla szerokiego grona odbiorców w kraju i za granicą; dodatkowo wykłady oraz autorskie warsztaty w czterech zagranicznych prestiżowych ośrodkach naukowych, w których udział wzięli naukowcy, doktoranci i studenci. Ośrodki te to: Instytut Wielojęzyczności Uniwersytetu we Fryburgu i Wyższej Szkoły Pedagogicznej we Fryburgu (Szwajcaria), Uniwersytet Zachodnioczeski w Pilźnie (Czechy), Uniwersytet Konstancy Filozofa w Nitrze (Słowacja) oraz Uniwersytet Ege (Turcja). Rezultaty badań zwieńcza wspólna monografia pod red. prof. dr hab. Anny Zielińskiej i prof. dr. Björna Hansena *Soziolinguistik trifft Korpuslinguistik: Deutsch-polnische und deutsch-tschechische Zweisprachigkeit*, która ukazała się w 2022 roku w Universitätsverlag Winter.

Od stycznia 2021 roku w Instytucie Slawistyki PAN realizowany jest czteroletni projekt NCN OPUS-19 pt. „Topos »wmurowanej kobiety« w kulturach Europy południowo-

wschodniej i Węgier”, którym kieruje **dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN**. Projekt ma na celu wieloaspektowe (antropologiczne, kulturoznawcze, literaturoznawcze, mitograficzne) opracowanie problematyki rewitalizacji ludowego toposu wmurowanej kobiety w kulturach nowoczesnych i ponowoczesnych Albanii, Bośni i Hercegowiny, Bułgarii, Chorwacji, Czarnogóry, Grecji, Macedonii, Rumunii, Serbii i Węgier. W folklorze ten wędrowny topos upamiętnia archaiczną i wygasłą tradycję ofiary zakładzinowej z człowieka. W okresie kształtowania nowoczesnych narodów przeniknął on z tradycji ustnej do piśmiennictwa i sztuki badanego obszaru i jest ożywiany do dziś w różnych sferach życia artystycznego, naukowego, politycznego, a nawet ekonomicznego, niosąc ze sobą złożoną, mieniającą się znaczeniami symbolikę.

Przedmiotem zainteresowania zespołu badawczego są różnorodne teksty kultury ustnej, piśmienniczej, wizualnej, także te zamieszczane w Internecie. Zespół bada, jakim przekształceniom musiał ulec ten wspólny dla zakreślonego obszaru topos, by mógł się stać znaczącym elementem poszczególnych kanonów kultur narodowych. Śledzi też jego przekształcenia w tekstach alternatywnych w stosunku do kanonów narodowych. Analizowane przesunięcia semantyczne udzielają wskazówek do głębszego zrozumienia badanych kultur oraz wpisanych w nie jawnych i niejawnych wyborów aksjologicznych i estetycznych. Perspektywa badań transkulturowych pozwoli na podejście badawcze wolne od naukowych przesądów oraz od presji każdej z lokalnych perspektyw.

W 2023 roku Zespół kontynuował prace badawcze, kwerendy biblioteczne, eksploracje terenowe. Zrealizowano 7 wyjazdów badawczych. Wykonawcy grantu uczestniczyli w 4 międzynarodowych konferencjach naukowych, napisali 15 artykułów naukowych, które zostały złożone do renomowanych czasopism naukowych (9 znajduje się w procesie recenzyjnym, 4 artykuły zostały przyjęte do druku, 2 opublikowane). Miały miejsce 2 wystąpienia popularyzujące prowadzone badania naukowe.

W 2023 roku trwały intensywne prace nad głównym dziełem grantowym, które zostało niemal w całości opracowane. Na koniec 2023 roku liczy ono 970 stron. W styczniu 2024 ukończona zostanie praca nad wstępem i zakończeniem, a w lutym 2024 roku planowane jest (zgodnie w wymogami grantu) przekazanie książki do oceny w NCN.

W opracowanej monografii są przedstawione wyniki badań, wzbogacone o materiał ilustracyjny. Do obiegu naukowego ma szansę trafić nowoczesne kompendium wiedzy na temat toposu za(w)murowanej kobiety, rozpoznawalnego w badanych kulturach jako

istotny składnik wewnątrz- i transnarodowych procesów negocjowania wartości kulturowych.

Od kwietnia 2021 roku w Instytucie Slawistyki PAN realizowany jest pięcioletni grant NCN SONATA BIS pt. „Różnorodność językowa w Polsce: języki kolateralne, działania na rzecz języków i konceptualizacja tożsamości zbiorowej” (2020/38/E/HS2/00006), którego kierowniczką jest **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN**. Grant realizuje ośmioosobowa grupa badawcza, w której skład, oprócz kierowniczkii, wchodzi **dr Maciej Mętrak** (post-doc), **dr Gabriela Augustyniak-Żmuda** (IS PAN), dr Karina Stempel-Gancarczyk, dr Agnieszka Wełpa-Siudek (IJP PAN), dr Michał Kotnarowski (IFIS PAN) oraz dwóch doktorantów Szkoły Doktorskiej Anthropos: **mgr Kamil Czaiński** i **mgr Andrzej Żak**.

W 2023 roku grupa badawcza zakończyła zbieranie kwestionariuszy etnolingwistycznej witalności w pięciu regionach w Polsce: Kaszub, Śląska, Podlasia, Podhala i Mazur. Obecnie trwają prace statystyczne. Na podstawie wyników badań przygotowane zostaną artykuły naukowe oraz dwie monografie. Przez cały rok prowadzone były także badania etnograficzne: badaczki i badacze prowadzili obserwacje uczestniczące i nieuczestniczące w terenie, a także przeprowadzali pogłębione wywiady z aktywistami i aktywistkami działającymi na rzecz języków regionalnych i ich wspólnot. Wywiady są kodowane w programie MAXQDA.

Oprócz regularnych seminariów, w ramach których dyskutowane są na bieżąco rezultaty badań i stojące przed badaczami i badaczkami wyzwania, grupa badawcza przebywała na wspólnych warsztatach, w czasie których wypracowany został system kodowania wywiadów (tzw. „drzewo kodowe”) oraz schemat obliczeń statystycznych kwestionariuszy etnolingwistycznej witalności.

Członkinie i członkowie zespołu udzielali się w popularyzowaniu nauki i prowadzonych badań, m.in. prowadzili warsztaty w szkołach, udzielali wywiadów, wygłaszali popularyzatorskie wykłady. W ramach grantu powstały też pierwsze artykuły naukowe opublikowane w wolnym dostępie.

3. DZIAŁANIA INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN WOBEC WOJNY W UKRAINIE

W 2023 roku Instytut Slawistyki PAN kontynuował działania wspierające Ukrainę, które zaowocowały powstaniem nowych projektów z udziałem naukowców i naukowczyń

z Ukrainy. Jedną z takich inicjatyw to projekt **dr. Oresta Semotiuka**, zatytułowany „Laughter during the war: Russian aggression in Ukraine in political cartoons and memes” / „Śmiech podczas wojny: rosyjska agresja na Ukrainę w karykaturach politycznych i memach”. Projekt jest finansowany przez Komisję Europejską i Narodowe Centrum Nauki w ramach prestiżowego grantu im. Marii Skłodowskiej-Curie COFUND. Projekt jest realizowany w Instytucie Slawistyki PAN w latach 2023–2025.

Kolejny projekt pt. “Visual Narratives of Civil Society. The Modern Ukraine Project” jest rezultatem współpracy **dr Ewy Wróblewskiej-Trochimiuk** z Instytutu Slawistyki PAN i dr Jany Hładyr z Krzywego Rogu, która była jedną z ukraińskich stypendystek Instytutu Slawistyki PAN po rozpoczęciu pełnowymiarowej wojny w Ukrainie w 2022 roku. Projekt otrzymał dofinansowanie z „Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej”, w ramach specjalnego programu „Dla Ukrainy”, uruchomionego w związku z wojną (więcej na temat projektu zob. pkt II.4).

Inny projekt, który powstał jako rezultat współpracy stypendystów przebywających w Instytucie Slawistyki PAN w 2022 roku to grant dr Natalii Zaiki zatytułowany „Zasoby Narodowej Bazy Językowej Ukrainy w nauczaniu języka ukraińskiego jako obcego”, z dofinansowaniem z Fundacji Kościuszkowskiej. Dr Natalia Zaika również przebywała w Instytucie Slawistyki PAN w ramach współpracy Polskiej Akademii Nauk oraz Narodowej Akademii Nauk Ukrainy w terminie 1 lipca 2023 – 31 grudnia 2023.

Instytut Slawistyki PAN także zrealizował projekt „Język polski w kulturach pogranicza. Wsparcie polonistycznych środowisk akademickich w Czerniowcach i Tybindze” w ramach programu NAWA „Promocja języka polskiego”. Kierowniczką grantu z ramienia IS PAN była **dr Olha Tkachenko**. Wsparcie m.in. dostał Uniwersytet w Czerniowcach na prowadzenie lektoratów z języka polskiego dla własnych studentów. Po ukończeniu kursów dziesięć najlepszych studentek z Czerniowiec wyjechało do partnera projektu, Uniwersytetu w Tybindze, gdzie odbywały wspólną praktykę z lokalnym akademickim środowiskiem polonistycznym.

Ponadto w 2023 roku kontynuowane były bezpłatne kursy językowe z języka polskiego i ukraińskiego. Zorganizowano 3 edycje kursów językowych. Zajęcia prowadzili pracownicy i pracowniczki Instytutu Slawistyki PAN. Lektorami języka polskiego byli: **dr hab. Lech Suchomłynow** i **dr Gabriela Augustyniak-Żmuda**. Zajęcia z języka

ukraińskiego prowadzili: **dr hab. Lech Suchomłynow**, **dr Roman Tymoshuk**, dr Olha Hrycenko i dr Nataliia Zaika. Wszyscy prowadzący zaangażowani byli w działania lektorskie w ramach wolontariatu. Łącznie w kursach językowych w Instytucie Slawistyki PAN od 1 stycznia 2023 roku do końca roku wzięło udział 510 osób, tj. 204 w kursie języka polskiego i 306 w kursie języka ukraińskiego.

Od października 2023 roku uruchomiono w Instytucie Slawistyki PAN nowe seminarium pt. „Ukraińskie wtorki”. W ramach comiesięcznych spotkań online badaczki i badacze z różnych ośrodków akademickich Ukrainy, Polski, a także zagranicy, m.in. Austrii i Niemiec, przedstawiają swoje badania nad językiem, literaturą i kulturą ukraińską. W 2023 roku referaty wygłosili: prof. Orysia Demaska (Kijów, Ukraina), prof. Michael Moser (Wiedeń, Austria), prof. Lesia Demaska-Budzuliak (Kijów, Ukraina). Seminarium cieszy się ogromnym zainteresowaniem wśród naukowców i naukowczyń oraz studentów i studentek z różnych krajów. W spotkaniach brali udział oraz wygłaszali przemówienia przedstawiciele korpusu dyplomatycznego Ukrainy w Unii Europejskiej: p. Vitalii Bilyi (Radca Ambasady Ukrainy w Polsce), p. Iryna Yaremchuk (Wicekonsul Konsulatu Generalnego w Krakowie) oraz p. dr Vasyl Kyrylych (JE Ambasador Ukrainy w Chorwacji). Nagrania ze spotkań są publikowane na stronie Instytutu Slawistyki PAN na Facebooku. Organizatorem oraz prowadzącym seminarium jest **dr Paweł Levchuk**.

Dnia 15 grudnia 2023 roku **dr Paweł Levchuk** otrzymał z rąk Konsula Generalnego Ukrainy w Krakowie Wiaczesława Wojnarowskiego oraz Wicekonsul Iryny Yaremchuk oficjalne podziękowania za aktywną proukraińską postawę, znaczący wkład w popularyzację języka ukraińskiego, dbałość o zachowanie tożsamości Ukraińców w Polsce, rozwój ukraińskiego szkolnictwa, a także za wieloletnią współpracę z Konsulatem Generalnym Ukrainy w Krakowie.

Instytut Slawistyki PAN, Mariupolski Uniwersytet Państwowy (Kijów) i Polskie Centrum Kultury MUP zorganizowały też Międzynarodowy Panel Naukowy „Ukraińsko-Polska Sesja Filologiczna” w ramach VII Azowskich Dni Nauki Polskiej, które odbyły się pod egidą Ministerstwa Oświaty w dniach 6–7 października 2023 roku. Panel „Ukraińsko-Polska Sesja Filologiczna” odbył się w pierwszym dniu obrad online – 6 października 2023 roku. Tegorocznym tematem były „Języki i literatury słowiańskie w perspektywie międzykulturowej”. Na pierwszym panelu dyskusyjnym „Problemy i perspektywy nauczania języków w czasie wojny rosyjsko-ukraińskiej” został przedstawiony m.in. raport

o stanie nauki języka polskiego w Ukrainie w czasie wojny (na podstawie materiałów ankietowych studentów i wykładowców (2022–2023)). Pełny program wydarzenia jest dostępny pod linkiem:

<https://polonia.org.ua/assets/files/20-09-2023-dni-nauki/Program-PL-UA.pdf>.

Panel odbył się online na platformie ZOOM. Sprzyjał wymianie informacji i stał się inspiracją do dalszych działań w zakresie filologicznych badań międzykulturowych.

Instytut Sławistyki PAN jest nadal otwarty na współpracę z Ukrainą i oczekuje realizacji kolejnych wspólnych projektów. W 2023 roku oczekiwana jest realizacja projektu dr Oleny Pelekhatej „Wpływ ideologii językowych na wartość języka polskiego i polskiej tożsamości” w ramach programu NAWA „Polonista”.

4. GRANTY OTRZYMANE PRZEZ PRACOWNIKÓW I PRACOWNICZKI INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN

Pracownicy i pracowniczki Instytutu Sławistyki PAN w roku sprawozdawczym otrzymali 1 grant FNP, 2 granty NCN, 2 granty NPRH, 2 granty NAWA i 4 granty MEiN.

W lutym 2023 roku Fundacja na rzecz Nauki Polskiej ogłosiła wyniki konkursu DLA UKRAINY. Wśród trzech wyróżnionych polsko-ukraińskich tandemów naukowych znalazła się **dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk**, która wraz z dr Yaną Hladyr otrzymała środki na realizację projektu „Visual Narratives of Civil Society. The Modern Ukraine Project”. Celem badań jest stworzenie archiwum komunikacji wizualnej oraz opracowanie katalogu wartości związanych ze zgromadzonymi obrazami na podstawie materiałów zamieszczanych w mediach społecznościowych przez ukraińskie instytucje publiczne po 24 lutego 2022 roku. Badaczki wychodzą z założenia, że system aksjologiczny projektowanego społeczeństwa ukraińskiego ufundowany jest na zbieżności ideowej z kulturą polityczną Zachodu, a jednocześnie pozostaje w wyraźnej opozycji do zespołu cech tzw. *homo sovieticus*.

W ramach inicjatywy Fundacja na rzecz Nauki Polskiej przyznała dotychczas 6 grantów w dwóch turach naboru wniosków. Do drugiego konkursu wpłynęło 101 wniosków, z których w wyniku dwuetapowej oceny merytorycznej międzynarodowe jury wyłoniło 3 pary laureatów/ek i zakwalifikowało ich projekty naukowe do otrzymania finansowania przyznawanego przez FNP.

Projekt **dr Marzeny Maciulewicz** pt. „Komšiluk w wielkim mieście? Relacje sąsiedzkie w Nowym Belgradzie” uzyskał dofinansowanie w ramach konkursu MINIATURA

7 Narodowego Centrum Nauki. Celem konkursu MINIATURA jest wspieranie działań naukowych prowadzących do przygotowania założeń projektu badawczego, który zostanie złożony w konkursach NCN lub innych konkursach ogólnokrajowych i międzynarodowych.

Narodowe Centrum Nauki w konkursie OPUS 24 przyznało dofinansowanie projektowi pt. „Żydowska, bałkańska, kobieca. Literatura bałkańskich Żydówek jako doświadczenie mniejszości”, który od sierpnia 2023 roku jest realizowany przez Instytut Sławistyki PAN. Kierowniczką projektu jest **dr Katarzyna Taczyńska**, doktorka literaturoznawstwa, bałkanistka, sławistka, polonistka i judaistka. Od 2022 roku badaczka na University College Dublin w projekcie “When Nationalism Fails. A Comparative Study of Holocaust Museums in ex collaborationist countries” (Gerda Henkel Stiftung). Autorka monografii pt. *Dowcip trwający dwa i pół roku. Obraz Nagiej Wyspy w serbskim dyskursie literackim i historycznym końca XX i początku XXI wieku* (2016). W latach 2015–2018 realizowała projekt badawczy *Pamięć (o) przemocy. Kulturowa historia kobiet w serbskim i chorwackim dyskursie historycznym i literackim w XX wieku*, finansowany przez Narodowe Centrum Nauki (Fuga 4, nr 2015/16/S/HS2/00092). Współpracuje z Fundacją Bente Kahan we Wrocławiu przy projektach związanych z kulturą żydowską. Zainteresowania badawcze: kultura współczesna w kontekście pamięci w Europie Wschodniej i Południowej, studia nad Holocaustem, literatura i sztuka tworzone przez Żydówki na Bałkanach.

OPUS to najpopularniejszy konkurs Narodowego Centrum Nauki, skierowany do szerokiego grona odbiorców. Nie ma w nim ograniczeń co do zaawansowania kariery kierownika projektu, posiadanego stopnia czy tytułu naukowego lub doświadczenia w prowadzeniu badań. W konkursie można składać wnioski obejmujące krajowe projekty badawcze, projekty z udziałem partnerów zagranicznych lub z wykorzystaniem przez polskie zespoły wielkich międzynarodowych urzędów badawczych.

Dr hab. Zofia Sawaniewska-Moch, emerytowana prof. IS PAN, otrzymała dofinansowanie na realizację projektu „Egodokumenty Emilii Wróblewskiej z lat 1850–1886 – świadectwo życia i postaw ideowych Polki z kręgu inteligencji wileńskiej. Edycja cyfrowa 7 dzienników z opracowaniem krytycznym i e-monografia” w ramach grantu Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki w module „Fundamenty”. Projekt będzie realizowany w Instytucie Sławistyki PAN w latach 2023–2028. Celem projektu jest przygotowanie nowoczesnej edycji cyfrowej siedmiu tomów dzienników Emilii

Wróblewskiej (córką powstańca listopadowego i emigranta Bartłomieja Beniowskiego) z lat 1850–1886 i analiza jej egodokumentów (także zapisków z lektur i listów) jako świadectw ukazujących życie, postawy ideowe i system wartości (aksjosferę) polskiej rodziny z Litwy w dobie utraty niepodległości. W jedenastym konkursie w module „Fundamenty” zgłoszono 25 wniosków, a dofinansowanie otrzymały jedynie 4 propozycje – wśród nich znalazł się projekt prof. Sawaniewskiej-Moch.

W ramach piątej edycji programu Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej POLONISTA w Instytucie Sławistyki PAN realizowane są dwa projekty: Od 1 września 2023 roku do 29 lutego 2024 roku dr Vadzim Shkliaryk z Białorusi realizuje projekt „Mało znane teksty polsko-białoruskie w rękopisach z XVIII wieku: opis językowy w kontekście dialektologii historycznej”. Opiekunką merytoryczną projektu z ramienia Instytutu Sławistyki PAN jest **prof. dr hab. Alena Rudenka**.

Z kolei doc. dr Olena Pelekhata z Ukrainy od 1 kwietnia do 30 września 2024 roku realizować będzie w Instytucie Sławistyki PAN projekt pt. „Wpływ ideologii językowych na wartość języka polskiego i polskiej tożsamości”. Opiekunką projektu będzie **dr Gabriela Augustyniak-Żmuda**.

Dr Paweł Levchuk otrzymał dofinansowanie na realizację projektu tłumaczeniowego w ramach grantu Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki w module „Uniwersalia 2.1”. Wyróżniony projekt zakłada przetłumaczenie monografii *Trójjęzyczność ukraińsko-rosyjsko-polska Ukraińców niepolskiego pochodzenia z języka polskiego na język angielski oraz jej publikację w wydawnictwie Vandenhoeck & Ruprecht. Autor monografii, która zostanie przetłumaczona w ramach projektu, dr Levchuk to językoznawca, polonista i sławista, adiunkt w Zakładzie Językoznawstwa IS PAN. Jego zainteresowania naukowe skupiają się wokół zagadnień wielojęzyczności, kontaktów językowych polsko-wschodniosłowiańskich, sytuacji języka ukraińskiego w Polsce, nauczania języka polskiego jako drugiego w Polsce i na świecie oraz wielojęzyczności migrantów z Ukrainy w Polsce. Monografia, która zostanie przetłumaczona i wydana w ramach grantu, dotyczy niebadanego dotąd zjawiska trójjęzyczności Ukraińców mieszkających w Polsce i Ukrainie. Rozprawa we wrześniu 2021 roku była nominowana do nagrody im. Jerzego Giedroycia, a w październiku 2021 roku otrzymała wyróżnienie w konkursie na najlepszą monografię naukową z zakresu kultury białoruskiej i ukraińskiej im. Melecjusza Smotryckiego pod patronatem JM Rektora Uniwersytetu Warszawskiego.*

Monografia dr. Levchuka jest dostępna online w repozytorium iReteslaw: <https://ispan.waw.pl/ireteslaw/handle/20.500.12528/1934>. Grant będzie realizowany w Instytucie Slawistyki PAN w latach 2023-2026. Na projekt przeznaczono ponad 68 tys. zł. Celem konkursu „Uniwersalia” jest przetłumaczenie i publikacja najwybitniejszych monografii polskiej humanistyki w celu wprowadzenia ich do międzynarodowego obiegu książki naukowej.

Instytut Slawistyki PAN otrzymał dofinansowanie na realizację projektu zatytułowanego „Polemiki religijne wokół Unii Brzeskiej. Podręcznik dla humanistów” w ramach grantu „Nauka dla Społeczeństwa II” przyznawanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Wyróżniony projekt zakłada powstanie obiektywnego, przejrzystego podręcznika, który dotyczyć ma jednego z kluczowych okresów wspólnej historii Polaków, Białorusinów i Ukraińców. Kierowniczką projektu będzie **dr hab. Katarzyna Kotyńska** – ukrainistka i literaturoznawczyni związana z Instytutem Slawistyki PAN oraz Katedrą Ukrainistyki UJ, tłumaczka literatury ukraińskiej i białoruskiej. Celem projektu jest dostarczenie polskiemu (i szerzej – polskojęzycznemu) odbiorcy wszechstronnego, obiektywnego, przejrzystego i wyczerpującego podręcznika, który dotyczyć ma jednego z kluczowych okresów wspólnej historii Polaków, Białorusinów i Ukraińców. Epoka polemik religijnych, związanych z zawartą w roku 1596 unią brzeską i powstaniem Kościoła unickiego (grekokatolickiego), ma ogromne znaczenie dla formowania się tożsamości naszych wschodnich sąsiadów – przede wszystkim Ukraińców – oraz ich myślenia o Europie Zachodniej. Również rodzima refleksja na temat miejsca Polski w dziejach narodów wschodniosłowiańskich oraz dyskusje o pokojowej z nimi koegzystencji, sporach i konfliktach, często zakorzenione są w kontrowersjach epoki I Rzeczypospolitej, nawet jeśli fakt ten pozostaje poza świadomością dyskutantów. Grant będzie realizowany w Instytucie Slawistyki PAN w latach 2023–2026. Na projekt przeznaczono ponad 137 tysięcy złotych.

Granty MEiN otrzymała także: **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN** – grant na organizację międzynarodowej konferencji naukowej „Contested Languages in the Old World” (Doskonała Nauka II – Wsparcie konferencji naukowych) oraz Granty na Granty i **dr Karolina Ćwiek-Rogalska** – Granty na Granty.

5.1. Program POWER: studia doktoranckie „Pogranicza, mniejszości, migracje w perspektywie socjolingwistycznej”

Instytut Sławistyki PAN od roku akademickiego 2018/2019 prowadził w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 (PO WER) „Humanistyczne interdyscyplinarne studia doktoranckie: pogranicza, mniejszości, migracje w perspektywie socjolingwistycznej”, w których uczestniczyło sześćcioro doktorantek i doktorantów. W listopadzie i grudniu 2023 roku odbyły się kolejne cztery obrony uczestniczek i uczestników programu (łącznie obroniło się już pięć osób).

W dniu 13 listopada 2023 roku **Dominika Michalak** z wyróżnieniem obroniła pracę doktorską pt. *Nieobywatele. Polityczna reprezentacja osób cudzoziemskich w kontekście działalności organizacji pomocowych*. Praca została napisana pod kierunkiem **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińskiej, prof. IS PAN** oraz dr Kai Skowrońskiej w roli promotorki pomocniczej.

Obrona rozprawy doktorskiej **Klaudii Kosicińskiej** pt. *Codziennosc między granicami. Mobilność i praktyki translokalne w południowo-wschodniej Gruzji* odbyła się 16 listopada 2023 roku. Promotorką pracy była **dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska, prof. IS PAN**.

W dniu 11 grudnia 2023 roku rozprawę doktorską pt. *Negotiating language practices and policies in Sorbian-German families in Upper Lusatia* obroniła **Sara Mitschke/Mičkec**. Doktorantka pracowała pod kierunkiem **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińskiej, prof. IS PAN**.

Także 11 grudnia 2023 roku odbyła się obrona rozprawy doktorskiej **Piotra Szatkowskiego** pt. *Relacje potomków przedwojennych mieszkańców Mazur jako znikające świadectwo dawnego polsko-niemieckiego pogranicza. Perspektywa socjolingwistyczna* napisanej pod kierunkiem **dr hab. Ewy Golachowskiej, prof. IS PAN**.

Obecnie Instytut Sławistyki PAN przygotowuje się do zakończenia programu i jego ewaluacji.

5.2. Grant PROM Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej na międzynarodową wymianę stypendialną doktorantów i młodej kadry akademickiej

W latach 2019–2022 Instytut Sławistyki PAN realizował program PROM, w ramach którego 30 osób, w tym 24 doktorantów i doktorantek oraz 6 przedstawicieli i przedstawicielek młodej kadry naukowej, wzięło udział w wyjazdach zagranicznych (m.in. do USA, Hiszpanii, Francji, Niemiec, Włoch, Chorwacji, Gruzji). W czerwcu 2023 roku program PROM (wraz z czterema innymi grantami Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej) podlegał kontroli systemowej w siedzibie Instytutu Sławistyki PAN, którą przeszedł pozytywnie. W listopadzie 2023 roku program został ostatecznie rozliczony w pełnej wydanej kwocie i zamknięty.

5.3. Granty „Welcome to Poland” i „Promocja Języka Polskiego” Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej

Instytut Sławistyki PAN w 2023 roku realizował programy NAWA „Welcome to Poland” oraz „Promocja Języka Polskiego”. Celem programu „Welcome to Poland” jest wsparcie zdolności instytucjonalnej uczelni i instytucji posiadających Kartę Erasmusa dla Szkolnictwa Wyższego oraz jednostek naukowych prowadzących kształcenie w obszarze obsługi zagranicznych studentów, doktorantów i kadry akademickiej. Projekt Instytutu Sławistyki PAN „Nauka online. Przeciwdziałanie wykluczeniu w międzynarodowej przestrzeni wirtualnej” (ON-SCIENCE) był realizowany od 1 maja 2022 roku do 30 kwietnia 2023 roku. Celem projektu było umiędzynarodowienie Instytutu poprzez zwiększenie mobilności i widoczności online oraz przeciwdziałanie wykluczeniu w przestrzeni internetowej, a także przygotowanie jednostki na przyjęcie większej liczby badaczy i badaczek zagranicznych. W ramach programu w Instytucie Sławistyki PAN zostało uruchomione i wyposażone w sprzęt do prowadzenia spotkań hybrydowych tzw. Welcome Center, miejsce przyjmowania naukowców z zagranicy. Dzięki dofinansowaniu z NAWA powstały materiały promocyjne i film informacyjno-edukacyjny na temat działalności i struktury Instytutu. Na język angielski zostały przetłumaczone akty wewnętrzne Instytutu. Działania te miały na celu upowszechnienie wiedzy o aktywności Instytutu na arenie międzynarodowej, nawiązanie współpracy z badaczami zagranicznymi oraz ułatwienie ich pobytu w Instytucie Sławistyki PAN. Ponadto w ramach programu „Welcome to Poland” zostały zorganizowane różnego rodzaju szkolenia dla kadry naukowej oraz

administracyjnej. Wszystko po to, aby wzmocnić pozycję Instytutu jako prestiżowego ośrodka slawistycznego w warunkach zmieniającej się rzeczywistości komunikacyjnej. Program był realizowany w ramach projektu „Podniesienie kompetencji kadry akademickiej i potencjału instytucji w przyjmowaniu osób z zagranicy – „Welcome to Poland” Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Instytut Slawistyki PAN otrzymał także środki na realizację programu NAWA „Promocja języka polskiego”. Projekt miał na celu promocję języka polskiego i kultury polskiej w środowisku akademickim ośrodków uniwersyteckich zlokalizowanych poza wschodnią i zachodnią granicą kraju. Partnerami projektu były: Centrum Studiów Slawistycznych Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowycza w Czerniowcach (Ukraina) i Instytut Slawistyki Uniwersytetu w Tybindze (Niemcy). W ramach projektu zostały zorganizowane kursy języka polskiego oraz warsztaty kulturowe, które umożliwiły studentom i studentkom oraz młodym naukowcom i naukowczyniom z Ukrainy i Niemiec rozwijanie i wzmocnianie motywacji do nauki języka polskiego. Projekt zaowocował nawiązaniem kontaktów oraz rozwojem współpracy ze środowiskami polonistycznymi w Czerniowcach (Ukraina) oraz w Tybindze (Niemcy). Projekt był realizowany od 1 października 2022 roku do 30 września 2023 roku.

6. UDZIAŁ INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN W KONSORCJACH DARIAH-PL, CLARIN I PLLUM

Od 2020 roku sieci CLARIN-PL (wspólne zasoby językowe i infrastruktura technologiczna) oraz DARIAH-PL (cyfrowa infrastruktura badawcza dla humanistyki i nauk o sztuce) znajdują się na Polskiej Mapie Infrastruktury Badawczej, która skupia infrastruktury o najwyższym potencjale doskonałości naukowej. Obydwa projekty infrastrukturalne znalazły się w obszarze nauk społecznych i humanistycznych.

W roku 2023 zakończono prace nad badaniem użyteczności infrastruktury CLARIN-PL jako narzędzia badawczego (ang. User Experience = UX – ocena i poprawa jakości infrastruktury z perspektywy użytkownika) w zakresie korpusów równoległych języków słowiańskich i bałtyckich. Zespół Semantyki i Lingwistyki Korpusowej Instytutu Slawistyki PAN (dalej ZSiLK) przeprowadził badania wśród naukowców, studentów, pracowników dydaktycznych uniwersyteckich i szkolnych oraz tłumaczy związane ze sposobami wykorzystania zasobów wielojęzycznych polsko-słowiańsko-bałtyckich oraz zastosowania

w funkcji przeszukiwarki programu online KonText. Badania przeprowadzono w oparciu o scenariusze własne oraz zaproponowane przez samych badanych. Scenariusze polegały na realizacji określonych zadań (zaplanowanych oraz własnych zaproponowanych przez badanych), a następnie przedstawienie mocnych i słabych stron zarówno samych korpusów, jak i przeglądarki KonText. Po zakończeniu badań z poszczególnymi badanymi użytkownikami powstał raport końcowy, w którym podsumowano wszystkie raporty częściowe oraz spostrzeżenia powstałe podczas interakcji z użytkownikami w trakcie realizacji zaplanowanych zadań przez nas zaplanowanych oraz własnych osób badanych. W raporcie wskazano wątpliwe rozwiązanie i przedstawiono oczekiwania wobec infrastruktury, mające usprawnić pracę z korpusami w środowisku KonText. Po zakończeniu badań w zespole ZSiLK omówiono uzyskane wyniki. Ujawnione propozycje poprawy jakości samych korpusów oraz ich obsługi w środowisku KonText podzielono na dwie grupy. Pierwsza z nich zawierała propozycje, których realizacja jest prawdopodobna przy małym nakładzie pracy. Druga zaś – długoterminowe zadania wymagające większych nakładów pracy. Do możliwych do wykonania prac usprawniających działanie infrastruktury zaliczono ujednoczenie zapisów anotacji morfosyntaktycznej dla języków bułgarskiego, rosyjskiego i ukraińskiego. Wprowadzenie anotacji morfosyntaktycznej zgodnej z normami VDU dla języka litewskiego. Otagowanie polskich zasobów w programie COMBO. Wprowadzenie możliwości wyszukiwania w KonTexcie bez koniecznej znajomości składni tagów – oznacza to, że kolejność wprowadzania poszczególnych parametrów winna być dowolna. Ponadto wzbogacenie możliwości wyszukiwania na podstawie metadanych. W miarę możliwości ZSiLK zaproponowane zmiany zaczął wprowadzać wraz z publikacją nowych wersji korpusów. W nowo publikowanych korpusach wprowadzono szczegółowe metadane, udostępniono wyszukiwanie z ujednoczonym nazewnictwem dla rosyjskiego, ukraińskiego i bułgarskiego (języki zapisywane cyrylicą), dokonano otagowania zasobów polskich i litewskich w oczekiwanych przez użytkowników standardzie i wersji. Obecnie wyszukiwanie jest bardziej uproszczone, które nie wymaga znajomości składni opisu morfosyntaktycznego. Wśród zadań długoterminowych wskazano konieczność ręcznej korekty błędów systemowych, do których dochodzi podczas automatycznego tagowania zasobów litewskich, rosyjskich, bułgarskich i ukraińskich. Część prac pilotażowych w tym kierunku ZSiLK wykonał – dzięki nim udało się wskazać najczęściej powtarzające się błędy w

otagowaniu zasobów litewskich, rosyjskich, bułgarskich i ukraińskich i sposoby ich półautomatycznej eliminacji. Drugim wskazywanym przez badanych koniecznym do spełnienia wymogiem jest istotna rozbudowa zasobów o teksty najnowsze oraz dodanie kolejnych języków słowiańskich i bałtyckich do zasobów.

ZSiLK przeprowadził wiele spotkań szkoleniowych i warsztatowych w kraju i za granicą (np. w Litwie, zdalnie dla badaczy z Ukrainy i Bułgarii). Udzielił wielu konsultacji badaczom z Polski, Litwy, Białorusi, Ukrainy, Bułgarii, Niemiec, Brazylii, Jordanii i in. Udzielił wsparcia w przygotowaniu wniosków oraz w późniejszej realizacji zadań grantowych (np. projekt Slavicuw UW). ZSiLK współorganizował duże bezpłatne warsztaty clarinowe i brał w nich udział, np. w dniach 11–12 maja 2023 roku w Warszawie. Współorganizował również konferencję clarinowską z okazji 10 lat infrastruktury otwartej CLARIN-PL (wrzesień 2023 roku) we Wrocławiu. ZSiLK regularnie prowadzi miniszkolenia w Uniwersytecie Warszawskim na Wydziale Polonistyki, w Zakładzie Bałtystyki.

W roku 2023 działania konsorcjum DARIAH-PL skoncentrowane były na finalizacji projektu zatytułowanego „Cyfrowa infrastruktura badawcza dla humanistyki i nauk o sztuce DARIAH-PL” oraz przygotowaniu i złożeniu nowego wniosku w ramach KPO „Cyfrowa Infrastruktura Badawcza dla Humanistyki i Nauk o Sztuce DARIAH-PL” na lata 2024–2025. W 2023 roku w ramach DARIAH-PL realizowane były prace w grupie roboczej „Sławistyka cyfrowa”, które – podobnie jak w 2022 roku – koncentrowały się w dwóch obszarach: dydaktyczno-popularyzatorskim i naukowo-badawczym. Pierwszy obszar objął zadania w ramach grantu „Społeczna odpowiedzialność nauki – Popularyzacja nauki i promocja sportu”. Udostępniono około 500 wielojęzycznych rekordów (informacje bibliograficzne o aktualnych wydawnictwach slawistycznych) z zakresu językoznawstwa slawistycznego wraz z wielojęzycznymi słowami kluczowymi w wolnym dostępie w Internecie. Najintensywniejsze prace trwają w obszarze naukowo-badawczym, gdzie międzynarodowy zespół opracowuje metodologię wielojęzycznego słownika słów kluczowych z zakresu językoznawstwa slawistycznego przy wykorzystaniu języka pośrednika. Zebrany w 2022 roku materiał bułgarski i polski został w 2023 roku poddany badaniom, na bazie których przygotowano kilka artykułów i referatów. Część zadań grupy roboczej w 2023 roku finansowana była ze środków MEiN.

Instytut Sławistyki PAN jest jedną z 6 wiodących polskich jednostek naukowych, które w dniu 29 listopada 2023 roku powołały konsorcjum PLLuM (Polish Large Language

Universal Model). Jego celem będzie stworzenie pierwszego polskojęzycznego otwartego, darmowego modelu językowego oraz opracowanie bazującego na nim inteligentnego asystenta.

W skład konsorcjum, którego liderem jest Politechnika Wroclawska, oprócz Instytutu Slawistyki PAN wchodzi również: Państwowy Instytut Badawczy NASK (PIB NASK), Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy (OPI PIB), Instytut Podstaw Informatyki PAN oraz Uniwersytet Łódzki.

PLLuM ma stanowić polską odpowiedź na istniejące już wielkie językowe modele generatywne (LLMs), takie jak ChatGPT czy Google Bard. Projekt ma być prowadzony zgodnie z dobrymi praktykami odpowiedzialnej i etycznej sztucznej inteligencji, w tym przy zachowaniu reprezentatywności, przejrzystości i sprawiedliwości przetwarzanych danych językowych.

Odbiorcami innowacyjnych rozwiązań opartych na PLLuM mają być nie tylko naukowcy i przedsiębiorcy, ale przede wszystkim polskie społeczeństwo. Bazujący na modelu inteligentny asystent, oferujący możliwość formułowania zapytań w języku naturalnym, będzie miał na celu zwiększenie dostępności usług publicznych.

Szczegółowe informacje znaleźć można na stronach OPI PIB i NASK:

<https://opi.org.pl/powstanie-pierwszy-polski-otwarty-wielki-model-jezykowy-pllum/>

<https://www.nask.pl/pl/aktualnosci/5314,Nie-stac-nas-na-to-by-zostawac-w-tyle-Powstanie-pierwszy-polski-otwarty-wielki-m.htmlr>

7. EWALUACJA HR EXCELLENCE IN RESEARCH W INSTYTUCIE SLAWISTYKI PAN

Dnia 29 czerwca 2023 roku Instytut Slawistyki PAN gościł Ewaluatorów i Ewaluatorki wizytujących Instytut z ramienia Komisji Europejskiej. Wizytacja związana była z odnowieniem logo „HR Excellence in Research” – certyfikat ten przyznawany jest przez Komisję instytucjom zapewniającym naukowcom najlepsze warunki pracy i rozwoju, sprzyjającym mobilności i prowadzącym politykę równych szans. Instytut Slawistyki PAN dołączył do grona polskich instytucji mających prawo do posługiwania się logo HR w 2017 roku.

Czerwcowe spotkanie i rozmowy ewaluacyjne były udane, a Eksperci i Ekspertki przekazali Komisji swoje uwagi i rekomendacje. Opublikowany oficjalny raport potwierdza pozytywną ocenę Instytutu, wyrażoną m.in. w następującym fragmencie sprawozdania:

„Instytut Sławistyki PAN aktywnie wspiera pracowników akademickich i nieakademickich w ich rozwoju zawodowym, wykorzystując zasoby własne i finansowanie zewnętrzne. Instytut dołożył wszelkich starań, aby jego strategia faktycznie odpowiadała potrzebom jego członków (...) Chociaż plan działania był ambitny i wymagający, zainwestowano znaczne wysiłki we wdrożenie strategii HR. (...) Podejście Instytutu Sławistyki PAN do HRS4R jest godne uznania”.

Instytut Sławistyki PAN – po wprowadzeniu niewielkich poprawek, które powinny zostać zaimplementowane w najbliższym czasie – nadal może zatem posługiwać się logo „HR Excellence in Research”, co jest dużym wyróżnieniem. Koordynatorką „HR Excellence in Research” w Instytucie Sławistyki PAN od 2023 roku jest **dr Marzena Maciulewicz**. Więcej o procedurze przeczytać można pod adresem: <https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/hrs4r>

8. NAGRODY

Dr hab. Irena Grudzińska-Gross otrzymała The 2022 Susanne Lotarski Distinguished Achievement Award, nagrodę przyznawaną przez Polish Institute of Arts and Sciences (Nowy Jork). Nagroda ta jest wyrazem uznania za całość dorobku naukowego. Polish Institute of Arts and Sciences został założony w 1942 roku i jest ośrodkiem nauki i kultury.

Dr Natalia Judzińska została laureatką XVII edycji konkursu o Nagrodę im. Artura Rojszczaka. Nagroda przyznawana jest przez Klub Stypendystów Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej. Dr Judzińska otrzymała ją za swoją pracę naukową dotyczącą materialnego wymiaru kryzysu humanitarnego na granicy polsko-białoruskiej oraz za powołanie – wspólnie z doktorantką IS PAN, mgr Niną Boichenko – grupy „Badaczki i Badacze na Granicy” i niesienie pomocy humanitarnej w obszarze nadgranicznym.

Dr Natalia Judzińska została także laureatką Nagrody KLIO II stopnia w kategorii „monografia naukowa” za książkę *Po lewej stronie sali. Getto ławkowe w międzywojennym Wilnie* wydaną przez Wydawnictwo Krytyki Politycznej. Laureatów Nagrody ogłoszono w czwartek 30 listopada, podczas uroczystości otwarcia Targów Książki Historycznej w Sali Wielkiej Zamku Królewskiego w Warszawie. Nagroda KLIO, ustanowiona w 1995 roku jako wyróżnienie za wybitny wkład w badania historyczne, przyznawana jest przez Porozumienie Wydawców Książki Historycznej oraz Fundację Historia i Kultura w czterech

kategoriach: autorskiej – za indywidualny wkład autora w popularyzację historii; monografia naukowa – za merytoryczny wkład w poznawanie historii; edytorskiej – dla wydawcy za publikację interesujących serii, cykli, varsaviana – za wkład w popularyzację historii Warszawy.

30 maja 2023 roku podczas uroczystej gali w siedzibie Ministerstwa Edukacji i Nauki **prof. dr hab. Helena Krasowska** odebrała z rąk Ministra Edukacji i Nauki brązowy medal „Zasłużony dla Nauki Polskiej Sapientia et Veritas”. Medal „Zasłużony dla Nauki Polskiej Sapientia et Veritas” posiada trzy stopnie – złoty, srebrny i brązowy. Odznaczenia przyznawane są za szczególne zasługi dla szkolnictwa wyższego i nauki, w tym za wybitne osiągnięcia w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej lub organizacyjnej. Prof. Helena Krasowska jest slawistką, popularyzatorką wiedzy na temat kultury i języka Bukowiny. Prowadzi badania terenowe wśród mniejszości polskiej na Ukrainie, w Mołdawii, Rumunii oraz Gruzji. Jej projekty naukowe były wspierane przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej, Narodowe Centrum Nauki, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, Fundację Lanckorońskich, Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie” oraz Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Jej książki były nominowane do Nagrody im. Jerzego Giedroycia (2014, 2019, 2023). Odznaczona między innymi Srebrnym Krzyżem Zasługi przez Prezydenta RP oraz Brązowym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Organizatorka Bukowińskiego Festiwalu Nauki oraz Polskiego Festiwalu Nauki w Ukrainie.

Prof. dr hab. Helena Krasowska została też odznaczona Złotym Medalem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” za badania i utrwalanie kultury Polaków na Bukowinie. Uroczystość wręczenia Medalu odbyła się 16 września 2023 roku we wsi Piotrowce Dolne na Bukowinie podczas obchodów 30-lecia Zespołu Górali Czadeckich „Wianeczek”. Zespół folklorystyczny „Wianeczek” również otrzymał Złoty Medal Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, a jego kierowniczką, Maria Malicka, została odznaczona Medalem XXX-lecia tej organizacji. Uroczystego wręczenia tych odznaczeń dokonał prof. Józef Wróbel, wiceprezes Stowarzyszenia. Odznaczenie prof. Heleny Krasowskiej w Piotrowcach Dolnych nie jest przypadkiem – pierwsza z opublikowanych przez badaczkę monografii dotyczyła właśnie kultury polskiej tej wsi. Książka nosząca tytuł *Bukowina. Mała ojczyzna – Piotrowce Dolne* wydana została w 2002 roku. Choć sama prof.

Krasowska pochodzi z sąsiedniej miejscowości Panka, to jej książka poświęcona była właśnie Polakom w Piotrowcach Dolnych: tu też mieszkają jej przyjaciele i współpracownicy.

Prof. dr hab. Helena Krasowska otrzymała ponadto Nagrodę Zespołową Rektora Uniwersytetu Warszawskiego. Wyróżnienie zostało przyznane za wydanie w minionym roku akademickim ważnej książki autorskiej, znaczącej dla dorobku naukowego Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego.

Prof. dr hab. Helena Krasowska otrzymała również dwa zagraniczne dyplomy honorowe: Diploma de Onoare a Acedemiei de Științe a Moldovei (Dyplom Honorowy Mołdawskiej Akademii Nauk) oraz Diplomă de Onoare (Dyplom Honorowy Instytutu Historii Mołdawskiej Akademii Nauk).

Dr Karolina Ćwiek-Rogalska została laureatką Nagrody Narodowego Centrum Nauki (edycja 2023). To najważniejsze krajowe wyróżnienie przyznawane młodym badaczkom i badaczom pracującym w Polsce. Uroczystość wręczenia nagrody odbyła się 11 października 2023 roku w krakowskich Sukiennicach. Dr Karolina Ćwiek-Rogalska została wyróżniona w obszarze nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce. Nagrodę NCN otrzymała „za wyznaczenie nowej kategorii kultur osadniczych (resettlement cultures) w badaniach nad kulturami obszarów post-przesiedleniowych”. Szczegółowe informacje o Nagrodzie i jej laureatach dostępne są na stronie:

www.ncn.gov.pl/aktualnosci/2023-10-11-najlepsi-mlodzi-naukowcy-2023.

Dr Karolina Ćwiek-Rogalska została także nominowana do AcademiaNet – European Database of Outstanding Women Academic (<https://www.academia-net.org/>). AcademiaNet to portal prowadzony przez Swiss National Science Foundation, stanowiący bazę danych profili wybitnych naukowczyń ze wszystkich dziedzin nauki. Wyróżniające się badaczki nominowane są do AcademiaNet przez ponad 40 prestiżowych partnerskich organizacji naukowych (nie ma możliwości bezpośredniego aplikowania do portalu – niezbędna jest nominacja). Kryteria wyboru są rygorystyczne i obejmują doskonałość naukową oraz wybitne osiągnięcia w dyscyplinie reprezentowanej przez daną naukowczynię.

Rada Wydawnicza Fundacji na rzecz Nauki Polskiej przyznała **dr Izabeli Mrzygłód** nagrodę w konkursie Monografie FNP. Praca doktorska dr Mrzygłód, zatytułowana „Uniwersytety w cieniu kryzysu. Nacjonalistyczna radykalizacja studentów Warszawy i

Wiednia w okresie międzywojennym” ukaże się wkrótce w „złotej” serii FNP. Monografie FNP to seria wybitnych prac z zakresu nauk humanistycznych i społecznych, które wyłaniane są w konkursie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej nieprzerwanie od 1994 roku.

Wśród 9 publikacji nominowanych do tegorocznej edycji Nagrody im. Jerzego Giedroycia znalazły się dwie książki naukowców z Instytutu Sławistyki PAN. **Prof. dr hab. Helena Krasowska** otrzymała nominację za książkę *Polacy między Donem, Dniestrem a Prutem. Biografie językowe*, opublikowaną w wydawnictwie Instytutu Sławistyki PAN. Druga nominacja trafiła do **dr Olhi Tkachenko** za monografię *Discourse of Ukrainian Identity in the Polish Opinion-Forming Press during the Orange Revolution and the Euromaidan. Media Linguistic Analysis*, wydaną przez Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

9. SUKCESY DOKTORANTÓW I DOKTORANTEK INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN

Mgr Olga Khabibulina, doktorantka Instytutu Sławistyki PAN w ramach Szkoły Doktorskiej Anthropos IPAN, otrzymała stypendium Miasta Stołecznego Warszawy dla doktorantów na rok 2023/2024. W ramach stypendium Olga Khabibulina będzie realizowała projekt badawczy dotyczący praktyk kulturalnych gruzińskich migrantek i migrantów mieszkających w Warszawie. Doktorantka będzie poszukiwać odpowiedzi na pytania pozwalające przeanalizować potrzeby i bariery badanej grupy w realizacji praktyk kulturalnych oraz zaproponować rozwiązania sprzyjające ich aktywności kulturalnej w Warszawie. Projekt realizowany w ramach stypendium stanowi ważną część pracy doktorskiej Olgi Khabibuliny, przygotowywanej w Instytucie Sławistyki PAN pod kierunkiem **dr hab. Anny Engelking, prof. IS PAN** oraz dr Heleny Patzer (IEiAK UW).

Doktorantki i doktoranci Instytutu Sławistyki PAN w 2023 roku z sukcesami realizowali też granty NCN PRELUDIUM przyznane w ubiegłych latach: **dr Klaudia Kosicińska** grant „Codzienność między granicami. Mobilność, praktyki translokacyjne i sąsiedztwo w południowo-wschodniej Gruzji”, **dr Sara Mičkec/Mitschke** grant „Strategie zachowania i transmisji języka mniejszościowego w mieszanych językowo górnołużyczko-niemieckich rodzinach na Górnych Łużycach w Niemczech”; **dr Piotr Szatkowski** grant „Mazurzy – znikające świadectwo językowej przeszłości polsko-niemieckiego pogranicza. Współczesne praktyki językowe potomków rodzimej ludności Mazur”; **mgr Andrzej Żak** grant „Korelaty akustyczne akcentu w języku kaszubskim”. W ramach tych grantów

odbywali terenowe wyjazdy badawcze, zbierali i analizowali materiały oraz prezentowali wyniki swoich badań.

10. OTWARCIE NOWEJ SIEDZIBY INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN

We wtorek 24 października 2023 roku miało miejsce uroczyste otwarcie nowej siedziby Instytutu Sławistyki PAN przy ulicy Jaracza 1 w Warszawie. W wydarzeniu udział wzięli: Prezes PAN prof. Marek Konarzewski, Kanclerz PAN dr inż. Rafał Wierzchosławski, Dziekan Wydziału I PAN prof. Andrzej Buko oraz Dyrektor – również mieszczącego się w lokalach budynku przy ul. Jaracza 1 – Instytutu Psychologii PAN, prof. Robert Balas.

Uroczystość rozpoczęło wspólne przecięcie wstęgi przez Prezesa PAN prof. dr hab. Marka Konarzewskiego i Dyrektora Instytutu Sławistyki PAN **prof. dr hab. Annę Zielińską**. Następnie Dyrektor prof. Zielińska powitała zgromadzonych gości i przedstawiła pokrótce historię Instytutu. Podkreśliła też, że w związku ze znacznym rozwojem naukowym i powiększeniem stanu osobowego Instytutu Sławistyki PAN poprawienie sytuacji lokalowej było jednym z priorytetowych zadań ustępującej Dyrekcji. Dyrektor podkreśliła zasługi Prezesa prof. Marka Konarzewskiego dla realizacji dążeń Instytutu do pozyskania przestrzeni instytucjonalnej na wysokim poziomie i wyraziła radość zespołu z nowej siedziby. Podziękowała również Dziekanowi prof. Andrzejowi Buce za wsparcie dążeń Instytutu do otrzymania lokalu oraz Kanclerzowi dr. Rafałowi Wierzchosławskiemu za sprawną organizację jego przekazania.

Prezentacji badań prowadzonych w Instytucie oraz ostatnich osiągnięć naszych naukowców i naukowczyń dokonała Zastępczyni Dyrektora ds. naukowych, **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN**. Następnie głos zabrał Prezes PAN prof. dr hab. Marek Konarzewski, który zwrócił uwagę na znaczenie badań prowadzonych w Instytucie. Głos zabrał także Kanclerz PAN dr Rafał Wierzchosławski, a Dziekan Wydziału I prof. Andrzej Buko podkreślił, że sprawa rozwiązania problemów lokalowych Instytutu Sławistyki należała do priorytetów Wydziału. Część oficjalną wydarzenia zamknęło zwiedzanie nowej siedziby Instytutu. Druga część uroczystości miała charakter koleżeński i otwarty dla wszystkich pracowników, pracowniczek, emerytów, emerytek, współpracowników, współpracowniczek oraz doktorantów i doktorantek Instytutu.

Monografie jednoautorskie

1. **Gabriela Augustyniak-Żmuda**, *Biografie językowe przesiedleńców ze wschodnich województw II Rzeczypospolitej mieszkających w regionie lubuskim*, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Fundacja Sławistyczna, 2023, ISBN 978-83-66369-52-8, 377 ss.
2. **Anna Becker**, *Identity, power, and prestige in Switzerland's multilingual education*, Transcript, 2023, ISBN 978-3-8394-6619-3, 270 ss.
3. **Nicole Dołowy-Rybińska**, *Upper Sorbian Language Policy in Education. Bringing the Language Back, or Bringing It Forward?*, Language Revitalisation and Language Development 1, Brill, 2023, ISBN 978-90-04-51074-6, 295 ss.
4. **Joanna Goszczyńska**, *Temná tvář české literatury. Kolotoč moderny*, Nakladatelství Karolinum, 2023, ISBN 978-80-246-5614-4, 126 ss.
5. **Natalia Judzińska**, *Po lewej stronie sali. Getto ławkowe w międzywojennym Wilnie*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, 2023, ISBN 978-83-67075-67-1, 450 ss.
6. **Tymoteusz Król**, *Wymysoü ej á šejny, kliny štot. Gyšihťa fu Wymysiöejyn yr wymysiöeryša špröh/ Wilamowice to piękne, małe miasto. Wilamowskojęzyczne opowieści Wilamowian*, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, 2023, ISBN 978-83-64465-62-8, 189 ss.
7. **Irena Sawicka**, *Studies in Balkan Phonetics*, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, 2023, ISBN 978-83-66369-53-5, 128 ss.
8. **Aleksander Smaliańczuk**, *„Wyzwoleni i zniewoleni”. Polsko-białoruskie pogranicze 1939-1941 w białoruskich dokumentach archiwalnych*, Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego, 2023, ISBN 978-83-66883-29-1, 578 ss.
9. **Piotr Sobotka**, *Etymologia a gramatyka. Perspektywa funkcjonalna w rekonstrukcji dziejów słów*, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, 2023, ISBN 978-83-66369-64-1, 387 ss.
10. **Joanna Tokarska-Bakir**, *Cursed: A Social Portrait of the Kielce Pogrom*, tłum. Ewa Wampuszyc, Cornell University Press, ISBN 978-1501771484, 592 ss.
11. **Anna Zawadzka**, *Więcej niż stereotyp. „Żydokomuna” jako wzór kultury polskiej*, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, 2023, ISBN 978-83-66369-56-6, 328 ss.

Monografie wieloautorskie

1. **Mariola Jakubowicz**, Tomasz Kwoka, **Szymon Pogwizd**, Beata Raszevska-Żurek, Paweł Swoboda, *Słownik prasłowiański*, t. XI, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, 2023, ISBN 978-83-66369-58-0, 210 ss.
2. **Mariola Jakubowicz**, **Szymon Pogwizd**, *Słownik prasłowiański*, tom: *Zintegrowany wykaz skrótów tomów I-VIII, X-XI*, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, 2023, e-ISBN 987-83-66369-83-2, 66 ss.

Monografie pod redakcją pracowniczek IS PAN

1. **Dorota K. Rembiszewska**, Ignacy Doliński, Zdzisław Kłos (red.), *Bibliografia prac naukowych Profesora Janusza Siatkowskiego za lata 1951–2022*, Uniwersytet Warszawski, 2023, ISBN 978-83-60938-05-8, 103 ss.
2. **Dorota K. Rembiszewska**, Tetiana Jastrems'ka (red.), *Ad fontes. Джерела діалектологічні дослідження / Ad fontes. Źródła badań dialektologicznych*, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Instytut Ukrainoznawstwa im. I. Krypjakiewicza Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, 2023, *Діалектологічні студії / Studia Gwarowe* 1(14), e-ISBN 978-83-66369-79-5 (IS PAN), ISBN (druk) 978-83-66369-80-1 (IS PAN), e-ISBN 978-617-14-0181-5 (IU NANU), ISBN 978-617-14-0180-8 (IU NANU), 418 ss.
3. **Joanna Roszak**, Joanna Maleszyńska, Rafał Koschany (red.), *Musical i historia*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 2023, ISBN 978-83-66983-30-4, 254 ss.

III. TEMATY STATUTOWE

Instytut Slawistyki PAN prowadzi interdyscyplinarne badania nad językami, literaturami, historią i zagadnieniami narodowościowymi na obszarze Słowiańszczyzny. Prace naukowe w Instytucie Slawistyki PAN prowadzone są w ramach sześciu pól badawczych.

Tematy statutowe: **13**

1. POLE BADAWCZE: KULTUROWE DZIEDZICTWO SŁOWIAŃSZCZYZNY. BADANIA DIACHRONICZNE

Projekty realizowane w tym polu mają na celu badanie i opis duchowego dziedzictwa kulturowego narodów słowiańskich. Prowadzone są diachroniczne prace badawcze, dokumentacyjne i edytorskie, których efektem są leksykony, słowniki, atlasy, opracowania materiałowe, źródłowe i bibliograficzne, monografie autorskie i zbiorowe o fundamentalnym znaczeniu dla humanistyki. Wykonywane są unikatowe projekty z zakresu leksykografii, w tym Słownik prasłowiański. Powstają wielotomowe edycje tekstów źródłowych z zakresu historii i literatur słowiańskich. Prowadzone są interdyscyplinarne slawistyczne badania diachroniczne z zakresu historii języków słowiańskich, onomastyki, dialektologii historycznej, leksyki i języka pisarzy. Ponadto prowadzone są rusycystyczne i ukrainistyczne badania literaturoznawcze i kulturoznawcze (literatura, sztuka, teatrologia, antropologia kultury).

1.1. Slawistyczne i polonistyczno-latynistyczne badania historyczno-językowe

W ramach tematu prowadzone są oryginalne badania nad terminologią polską i słowiańską i perspektywie historycznej i językowej. Analizie podlegają zarówno teksty literackie i szeroko pojęta twórczość słowna, prowadzone są prace w oparciu o źródła historyczne, słowniki i leksykony, jak i dyskutowane są zebrane w trakcie badań terenowych materiały prezentujące uzusy językowe. Omawiane są specyficzne formy języka i jego zastosowania, relacje i wpływy terminologii i słownictwa niesłowiańskiego na język polski i inne języki słowiańskie. Poszukiwane są stałe cechy językowe oraz ich zmienne. Analiza dokonywana jest z uwzględnieniem szerokiego tła przemian historycznych, społecznych i kulturowych danego obszaru. Prowadzone prace odnoszą się także do zjawisk fonetycznych i onomastyki. Celem tematu jest zbadanie zjawisk historyczno-językowych zachodzących w obszarze Słowiańszczyzny oraz relacji językowych na styku polsko-łacińskim.

Efekt: cykl publikacji

Wykonawczynie i wykonawcy tematu:

dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN

dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN

dr hab. Piotr Sobotka, prof. IS PAN

dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN

dr Wojciech Jasiński

dr Szymon Pogwizd

Współpraca: prof. dr hab. Zofia Zaron, dr Magdalena Żabowska, dr hab. Agnieszka Słoboda, Kacper Kardas, prof. dr Anna Kisiel (KU Leuven w Belgii)

W 2023 roku w ramach tematu statutowego kontynuowano prace badawcze i opracowywano zebrane materiały. Wygłoszono 1 referat na konferencji. Opublikowano 1 monografię, 2 artykuły i 1 rozdział w monografii.

Teksty opublikowane w ramach tematu statutowego w 2023 roku:

1. **Jankowiak Lucyna Agnieszka**, *Charakterystyka polskiej terminologii weterynaryjnej drugiej połowy XIX wieku*, w: *Na szlakach dawnej i współczesnej polszczyzny. Księga jubileuszowa dedykowana Profesor Danucie Bieńkowskiej*, red. Danuta Kowalska, Anna Lenartowicz-Zagrodna, Magdalena Pietrzak, Ewa Woźniak, Uniwersytet Łódzki, ISBN 978-83-8331-152-4, s. 247-263.
2. **Jankowiak Lucyna Agnieszka**, *O zawartości Słowniczka wyrazów weterynaryjnych z 1876 roku*, „Język Polski”, t. 103, nr 1/2023, Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego, ISSN 0021-6941, s. 112-128.
3. **Jankowiak Lucyna Agnieszka**, *Ocena polisemii terminologicznej w świetle rozwoju nauk*, „Filologia Polska. Roczniki Naukowe Uniwersytetu Zielonogórskiego”, nr 9/2023, Uniwersytet Zielonogórski, ISSN 2450-3584, s. 177-189.
4. **Jasiński Wojciech**, *Mieszczanie i mieszczyki spoza Poznania w najstarszej poznańskiej księdze ziemskiej z lat 1386-1400 — wybrane przypadki*, w: *Miasto i wieś na przestrzeni dziejów ze szczególnym uwzględnieniem Górnego Śląska*, red. Antoni Barciak, Studio Noa, 2023, ISBN 978-83-66055-38-4, s. 82-87.

1. **Sobotka Piotr**, *Etymologia a gramatyka. Perspektywa funkcjonalna w rekonstrukcji dziejów słów*, Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk, 2023, ISBN 978-83-66369-64-1, 387 ss.
2. **Sobotka Piotr**, *Rozwój i funkcja -kV-operatorów w językach północnosłowiańskich*, „Prace Filologiczne”, nr 78/2023, Uniwersytet Warszawski, ISSN 0138-0567, s. 389-409.

1.2. Edycje tekstów źródłowych z zakresu historii Słowian, w tym relacje polsko-węgierskie

W ramach tematu prowadzone są prace archiwalne i źródłoznawcze odnoszące się do historii krajów i ludów słowiańskich oraz zabytków literatury słowiańskiej. Zebrane źródła są poddawane analizie, a następnie wydawane i upowszechniane czytelnikom polsko- i niepolskojęzycznym, dzięki czemu historia i twórczość słowiańska udostępniana jest poza słowiańskim obszarem kulturowym. Do edycji przygotowywane są zarówno pisma stare, jak i dwudziestowieczne. Celem tematu jest wzbogacenie wiedzy dotyczącej zjawisk z zakresu historii Słowian oraz edycja unikatowych źródeł z tego obszaru.

Efekt: cykl publikacji

Wykonawcy tematu:

prof. dr hab. Ryszard Grzesik

dr Adrien Quéret-Podesta

Współpraca: dr hab. Anna Kotłowska, prof. UAM, mgr Barbara Grunwald-Hajdasz

W 2023 roku w ramach tematu statutowego kontynuowano prace badawcze i opracowywano materiały, przygotowywano teksty, ich analizy, tłumaczenia i komentarze do tekstów oraz artykuły naukowe.

1.3. Rusycystyczne i ukrajinistyczne badania literaturoznawcze i kulturoznawcze

W ramach tematu prowadzone są interdyscyplinarne – zarówno literaturoznawcze, jak i odnoszące się do historii sztuki, antropologii i kulturoznawstwa – badania odnoszące się do literatury i twórczości artystycznej rosyjskiej i ukraińskiej. Badania mają na celu analizę

zjawisk kulturowych w obrębie kultury rosyjskiej i ukraińskiej w perspektywie synchronicznej i diachronicznej. Podejmowane badania przyjmują zróżnicowaną metodologicznie perspektywę badawczą i odnoszą się do różnych zjawisk kulturowych (moda, wpływ innych kultur, urbanistyka) i gatunków literackich (powieść, dramat, twórczość słowna, tłumaczenia). Celem tematu jest zbadanie i analiza zjawisk kulturowych i literackich w obrębie kultury ukraińskiej i rosyjskiej.

Efekt: cykl publikacji

Wykonawczyni tematu:

dr hab. Katarzyna Osińska, prof. IS PAN

dr hab. Katarzyna Kotyńska, prof. IS PAN (zatrudniona w IS PAN do 30.09.2023)

dr Katarzyna Roman-Rawska

W 2023 roku w ramach tematu statutowego kontynuowano prace badawcze, opracowywano materiały i prowadzono kwerendy zdigitalizowanych materiałów źródłowych.

2. POLE BADAWCZE: TOŻSAMOŚCI NARODOWE I REGIONALNE SŁOWIAN (MITY, IDEE, PAMIĘĆ ZBIOROWA)

Badania w tym polu są skoncentrowane na problematyce narodowościowej ze szczególnym uwzględnieniem pamięci zbiorowej, idei, mitów i mitologemiki, symboliki oraz zagadnień językowych. Badania teoretyczne dotyczą tożsamości narodów słowiańskich (także polskiego) w kontekście integracji europejskiej i globalizacji. Prowadzone są teoretyczne studia narodowościowe nad relacjami Polski i Europy w ujęciu diachronicznym oraz badania nad etnicznością na terenie Słowiańszczyzny. Przedmiotem badań jest też antropologiczna interpretacja kultury współczesnej. Odrębnym podpołem są badania nad pamięcią społeczną (*memory studies*), w tym unikatowe badania nad białoruską pamięcią historyczną. Prowadzone są także kulturoznawcze studia nad tożsamością kulturową na Bałkanach.

2.1. Bałkanistyczne badania narodowościowe – mity i idee

Temat odnosi się do mitów funkcjonujących na obszarze Słowiańszczyzny oraz idei formatujących narody i etnosy słowiańskie na przestrzeni wieków po dzień dzisiejszy. Analizowane są trajektorie krążenia idei w świecie słowiańskim i pomiędzy Słowianami i innymi narodami oraz ich przekazu. Badacze przyglądają się duchowości i religijności Słowian oraz legendom i tradycjom ich kształtującym. Prowadzone są interdyscyplinarne badania w obrębie historii idei i historii kultury, antropologii, kulturoznawstwa i literaturoznawstwa. Prace badawcze dotyczą idei, twórczości artystycznej, praktyk performatywnych i wizualnych. Badania odnoszą się do konkretnych kultur, jak i prowadzone są analizy komparatystyczne. Celem tematu jest pogłębienie wiedzy dotyczącej procesów kulturowych i narodowościowych na Bałkanach.

Efekt: cykl publikacji

Wykonawczynie i wykonawca tematu:

dr Agnieszka Aysen Kaim, prof. IS PAN

dr hab. Joanna Nowak, prof. IS PAN

dr hab. Olexiy Sukhomlynov

dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN

dr Anna Boguska

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

dr Ewelina Drzewiecka

dr Marzena Maciulewicz

dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

Współpraca: **dr Olha Tkachenko**

W 2023 roku w ramach tematu statutowego kontynuowano prace badawcze, opracowywano materiały i prowadzono kwerendy. Opublikowano 4 artykuły i 1 rozdział w monografii, złożono do druku 1 artykuł. Przygotowano 55 numer czasopisma „Sprawy Narodowościowe. Seria nowa”.

Teksty opublikowane w ramach tematu statutowego w 2023 roku:

1. **Boguska Anna**, *Wyspa jako „landscape“ i „Landschaft“. Fenomenologiczne próby odczytania krajobrazu w „Duchach Inisherin“, „Kwartalnik Filmowy”, nr 122/2023*, Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, ISSN 0452-9502, s. 86-106.
2. **Ćwiek-Rogalska Karolina, Wróblewska-Trochimiuk Ewa**, *Decolonizing Slavic Studies: On Builders, Destroyers, and Covert History of Institutions. Editorial, „Sprawy Narodowościowe. Seria nowa”, nr 54/2022*, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, ISSN 2392-2427, s. 1-10.
3. **Wróblewska-Trochimiuk Ewa**, (recenzja) *Social Impact in Arts and Culture. The Diverse Lives of a Concept*, „Narodna Umjetnost”, t. 60, nr 1/2023, Instytut za etnologiju i folkloristiku, ISSN 1848-865X, s. 218-221.

2.2. Badania nad pamięcią (memory studies): Białoruś, Litwa, Czechy

Temat odnosi się do nurtu badań nad pamięcią (*memory studies*). W ramach tematu prowadzone są badania zarówno pamięci jednostkowych na tle wydarzeń kulturowo-społecznych, uwarunkowań tworzenia się i przekazywania pamięci, analiza i interpretacja zjawisk historycznych, których artefakty ukryte są w przestrzeni społecznej i architekturze, miejsca pamięci, jak i strategię zarządzania pamięcią zbiorową oraz polityka pamięci na obszarze Słowiańszczyzny. Analizowane są materiały piśmienne i wizualne, archiwalne oraz zgromadzone w trakcie badań terenowych. Używana do badań metodologia rozciąga się od metod biograficznych, *oral history*, analizy antropologicznej i wizualnej. W tematykę badań pamięciologicznych wpisuje się też analiza projektów tożsamości.

Efekt: cykl publikacji

Wykonawczynie i wykonawca tematu:

dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

dr Małgorzata Kasner

W 2023 roku w ramach tematu statutowego kontynuowano prace badawcze, opracowywano materiały oraz prowadzono badania terenowe i kwerendy badawcze.

Wygłoszono 3 referaty na konferencjach. Opublikowano 4 artykuły i 4 rozdziały w monografiach, złożono do druku 1 artykuł.

Teksty opublikowane w ramach tematu statutowego w 2023 roku:

1. **Ćwiek-Rogalska Karolina**, *En mémoire de ceux qui sont tombés... Les mémoriaux de guerre allemands en Pologne après 1945*, w: *Dé-Commémoration. Quand le monde déboulonne des statues et renomme des rues*, red. Sarah Gensburger, Jenny Wüstenberg, Fayard Editions, 2023, ISBN 978-2-213-72205-4, s. 72-80.
2. **Ćwiek-Rogalska Karolina**, *"In Memory of the Fallen..." But for How Long? The De-Commémoration of German War Memorials in Poland after 1945*, w: *De-Commémoration. Removing Statues and Renaming Places*, red. Sarah Gensburger, Jenny Wüstenberg, Berghahn Books, 2023, ISBN 978-1-80539-107-4, s. 45-55 (anglojęzyczna wersja publikacji).
3. **Engelking Anna**, *O białoruskiej rewolucji z perspektywy antropolożki wsi*, w: *Спазнаючы Беларусь... Да 65-годдзя беларусістыкі Варшаўскага ўніверсітэта / Odkrywając Białoruś... 65-lecie białorutenistyki na Uniwersytecie Warszawskim / Discovering Belarus... On the Occasion of the 65th Anniversary of Belarusian Studies at the University of Warsaw*, red. Radosław Kaleta, Uniwersytet Warszawski, 2023, ISBN 978-83-235-6274-0, s. 175-187.
4. **Engelking Anna**, *Rozstrzeliwane miasteczka i palone wioski. Opowieść wspomnieniowa wsi poleskiej, czyli o folklorystyce pamięci II wojny światowej*, „Teksty Drugie”, nr 2/2023, Instytut Badań Literackich PAN, ISSN 0867-0633, s. 177-202.
5. **Kasner Małgorzata**, *„Wszystko moje, nic własnością...”*, w: *Vilniečių albumas. 20 esė ir 150 vaizdų Vilniui (Album//Księga wilnian. 20 esejów i 150 obrazów dla Wilna)*, red. Algė Andriulytė, Rasa Antanavičiūtė, Arūnas Gelūnas, Giedrė Mickūnaitė, Lietuvos nacionalinis dailės muziejus, 2023, ISBN, 978-609-426-184-8, s. 135-147.
6. **Smaliańczuk Aleksander**, *Станіслаў Свяневіч (1899-1997), краёвая ідэя і беларускае пытанне ў міжваеннай Польшчы*, „Rocznik Centrum Studiów Białoruskich”, nr 9/2023, Uniwersytet Warszawski, ISSN 2450-8144, s. 150-175.
7. **Smaliańczuk Aleksander**, *Чалавек, які сказаў праўду. З жыццяпісу Францішка Аляхновіча (1883-1944)*, „Homo Historicus”, nr 7/2023, Фонд Камунікат.орг, ISSN 2424-5216, s. 124-146.

8. **Smaliańczuk Aleksander**, *Невядомыя беларускамоўныя тэксты з атачэння Каліноўскага. 1862-1863*, „Homo Historicus”, nr 7/2023, Фонд Камунікат.орг, ISSN 2424-5216, s. 10-33.

2.3. Polska, Czechy i Słowacja w kontekście europejskim: idee, prądy, biografie

Temat obejmuje najważniejsze zagadnienia odnoszące się do współczesnej kultury polskiej, czeskiej i słowackiej w szerokim kontekście europejskim. Prowadzone badania dotyczą zarówno idei kształtujących się w od XIX wieku do dziś oraz ich operacjonalizacji przez poszczególne narody, najważniejszych prądów i obiegu idei na tym obszarze, jak i wpisujących się w te zjawiska i procesy biografii. Podejmowane są badania dotyczące kwestii kształtujących kultury narodowe Polski, Czech i Słowacji. Poruszane są także zagadnienia szersze, związane m.in. z edukacją na rzecz pokoju w państwach europejskich (*peace studies*), pamięci zbiorowej i obiegu idei. Celem tematu jest poszerzenie wiedzy dotyczącej współczesnych kultur zachodniosłowiańskich oraz ważnych dla nich zjawisk kulturowych i myślowych.

Efekt: cykl publikacji

Wykonawczyni tematu:

prof. dr hab. Joanna Goszczyńska

prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir

dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska, prof. IS PAN

dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

dr hab. Irena Grudzińska-Gross

dr hab. Joanna Nowak, prof. IS PAN

dr hab. Joanna Roszak, prof. IS PAN

dr hab. Katarzyna Wrzeńska, prof. IS PAN

dr Natalia Judzińska

dr Claudia Snochowska-Gonzalez

W 2023 roku w ramach tematu statutowego kontynuowano prace badawcze, opracowywano materiały, prowadzono badania terenowe i kwerendy badawcze.

Wygłoszono 10 referatów na konferencjach. Opublikowano 1 monografię, 5 artykułów i 5 rozdziałów w monografiach, złożono do druku 3 artykuły.

Teksty opublikowane w ramach tematu statutowego w 2023 roku:

1. **Engelking Anna**, „З гэтымі жыдамі очень трудно жыць”. Даваенныя этнаграфічныя матэрыялы з Палесся як крыніца даследавання антысемітызму, „Цайтшыфт. Часопіс для даследвання яўрэйскай гісторыі, дэмаграфіі і эканомікі, літаратуры, мовы і этнаграфіі”, т. 14, nr 9/2023, Европейский гуманитарный университет, Центр еврейских исследований, ISSN 2029-9486, s. 31-56.
2. **Goszczyńska Joanna**, *What to Build and how to Build on the old Foundation? Scandinavian Impulses in the Fiction of Slovenska moderna (Slovak Modernism)*, „Revue Belge de Philologie et d'Histoire, nr 100/2022, Société pour le Progrès des Études Philologiques et Historiques, ISSN 0035-0818, s. 705-716.
3. **Grudzińska-Gross Irena**, *Suspicious Origins as a Category of Polish Culture*, w: *Rethinking Modern Polish Identities. Transnational Encounters*, red. Agnieszka Pasięka i Paweł Rodak, University of Rochester Press, ISBN 13-978-1-64825-058-3.
4. **Judzińska Natalia, Boichenko Nina**, *Badaczki i Badacze na Granicy: poza gabinetem, czyli nauka od kuchni w czasach kryzysu*, „Polski Przegląd Migracyjny/Polish Migration Review”, nr 8/2022, Muzeum Emigracji w Gdyni, ISSN 2544-2686, s. 60-73.
5. **Judzińska Natalia**, Dunn Elizabeth, Hajdarowicz Inga, „Tam liczy się spektakl przemocy”. Na marginesach rozmowy z Elizabeth Dunn o kryzysach na granicach / “It Is the Spectacle of Violence that Matters There”: On the Margins of the Conversation with Elizabeth Dunn on Border Crises, „Widok. Teorie i Praktyki Kultury Wizualnej”, nr 36/2023, Widok. Foundation for Visual Culture, ISSN 2300-200X, <https://www.pismowidok.org/en/archive/2023/36-visibility-and-invisibility-of-violence/it-is-the-spectacle-of-violence-that-matters-there>
6. **Roszak Joanna**, *Powieść jako miejsce pamięci. Josepha Rotha ucieczka bez granic*, w: *Joseph Roth (2 IX 1894 – 27 V 1939): pisarz środka (ale: złotego środka)*, red. Katarzyna Kuczyńska-Koschan, Wydawnictwo Pasaże, 2023, ISBN 978-83-64511-48-6.

7. **Roszak Joanna**, *Życie na miarę musicalu. Irena*, w: *Musical i historia*, red. **Joanna Roszak**, Rafał Koschany, Joanna Maleszyńska, wstęp **Joanna Roszak**, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 2023, ISBN 978-83-66983-30-4, s. 13-24.
8. **Roszak Joanna**, Godlewski Grzegorz, *Wiosłem pisane. O szlakach (nie)znanych – geokrytyczne refleksje nad rzekami obszaru nadbużańskiego*, w: *Niematerialne dziedzictwo kulturowe obszarów nadbużańskich w kreatywnych przestrzeniach miejsko-wiejskich*, red. Grzegorz Godlewski, Jarosław Żbikowski, Akademia Bialska Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II, 2023, ISSN 2081-6081.
9. **Tokarska-Bakir Joanna**, *Cursed: A Social Portrait of the Kielce Pogrom*, tłum. Ewa Wampuszyc, Cornell University Press, ISBN 978-1501771484, 592 ss.
10. **Tokarska-Bakir Joanna**, *The sociology of modernity, the ethnography of the Holocaust*, w: *Revisiting Modernity and the Holocaust. Heritage, Dilemmas, Extensions*, red. Jack Palmer, Dariusz Brzeziński, Routledge, 2022, ISBN 9781003120551, s. 39-55.

3. POLE BADAWCZE: WIELOKULTUROWOŚĆ, KONTAKTY I POGRANICZA JĘZYKOWO-KULTUROWE. MNIEJSZOŚCI (JĘZYKOWE, ETNICZNE, RELIGIJNE)

Badania koncentrują się wokół problematyki mniejszości narodowych, etnicznych, religijnych, językowych. Uwzględniane są kwestie związane z pograniczami kulturowymi, w tym kontakty językowe. Prowadzone są badania empiryczne z zakresu dialektologii i socjolingwistyki, oparte na źródłach wywołanych, wymagające długotrwałych badań terenowych. Prowadzone są badania na zachodnim pograniczu Polski – polsko-niemieckim oraz wschodnim – polsko-litewsko-białoruskim i ukraińskim, szczególnie nad polskimi mniejszościami w krajach byłego Związku Radzieckiego.

3.1. Kontakty językowe i kulturowe: pogranicza słowiańsko-słowiańskie i słowiańsko-niesłowiańskie

Temat badawczy dotyczy różnych zjawisk kulturowych i językowych, które mają miejsce na obszarze Słowiańszczyzny i na terenach bezpośrednio z nim graniczących. Badania językoznawcze, antropologiczne i kulturoznawcze, odnoszące się zarówno do zjawisk współczesnych, jak i historycznych, prowadzone są przede wszystkim w perspektywie socjolingwistycznej, łączącej w sobie zainteresowanie zjawiskami społecznymi i

językowymi. Analizie podlegają kontakty językowe i kulturowe społeczności słowiańskich, w tym także wspólnot mniejszościowych, z kulturami dominującymi, zarówno słowiańskimi, jak i niesłowiańskimi. Przedmiotem zainteresowania jest zachodząca zmiana językowa (zarówno wewnątrz języka, jak i jego przekazu) i metody jej odwracania, a także wpływ czynników językowych na zjawiska kulturowe i tożsamościowe. Celem tematu jest zbadanie zjawisk socjolingwistycznych na terenach słowiańskich i pogranicznych, a także poszerzenie wiedzy teoretycznej odnoszącej się do socjolingwistyki.

Efekt: cykl publikacji

Wykonawczyni i wykonawcy tematu:

prof. dr hab. Helena Krasowska

prof. dr hab. Dorota K. Rembiszewska

prof. dr hab. Anna Zielińska

dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN

dr Gabriela Augustyniak-Żmuda

dr Tymoteusz Król

dr Paweł Levchuk

dr Irena Prawdzic-Jankowska

Współpraca: **dr Małgorzata Ostrówka**

W 2023 roku w ramach tematu statutowego kontynuowano prace badawcze, prowadzono badania terenowe, warsztaty oraz opracowywano materiały. Wygłoszono 1 referat na konferencji. Opublikowano 2 monografie, 1 artykuł i 2 rozdziały w monografiach, złożono do druku 1 monografię i 1 artykuł.

Teksty opublikowane w ramach tematu statutowego w 2023 roku:

1. **Augustyniak-Żmuda Gabriela**, *Biografie językowe przesiedleńców ze wschodnich województw II Rzeczypospolitej mieszkających w regionie lubuskim*, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, 2023, ISBN 978-83-66369-52-8, 377 ss.

2. **Dołowy-Rybińska Nicole**, *Upper Sorbian Language Policy in Education. Bringing the Language Back, or Bringing It Forward?*, Language Revitalisation and Language Development, vol. 1, Brill, 2023, ISBN 978-90-04-51074-6, 295 ss.
3. **Dołowy-Rybińska Nicole**, Ratajczak Cordula, *Upper Sorbian "native speakers" and "new speakers". Power relations and language ideologies in minority language education*, „Welt der Slaven – Halbjahresschrift für Slavistik”, t. 68, nr 1/2023, Harrassowitz Verlag, ISSN 0043-2520, s. 1-23.
4. **Krasowska Helena**, *Między rumuńskim, ukraińskim, rosyjskim i polskim – moja biografia językowa*, w: *Wielojęzyczność jako wyzwanie społeczne, kulturowe i edukacyjne*, red. Anna Żurek, Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, 2023, ISBN 978-83-242-3953-5, s. 75-90.
5. **Rembiszewska Dorota K.**, Siatkowski Janusz, *Prymak, pr(z)yjmak, iść w prymy, w prymaki, w przystępy jako przykład kontaktów językowych na pograniczu polsko-wschodniosłowiańskim*, w: *Ad fontes. Джерела діалектологічні дослідження / Ad fontes. Źródła badań dialektologicznych*, red. Tetiana Jastrems'ka, **Dorota K. Rembiszewska**, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Instytut Ukrainoznawstwa im. I. Krypjakiewicza Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, 2023, *Діалектологічні студії / Studia Gwarowe* 1(14), e-ISBN 978-83-66369-79-5 (IS PAN), ISBN (druk) 978-83-66369-80-1 (IS PAN), e-ISBN 978-617-14-0181-5 (IU NANU), ISBN 978-617-14-0180-8 (IU NANU), s. 269-280.

3.2. Badania mniejszościowe (*minority studies*): relacje żydowsko-słowiańskie

Temat badawczy obejmuje interdyscyplinarne badania z zakresu badań mniejszościowych (*minority studies*), prowadzonych przede wszystkim nad relacjami żydowsko-słowiańskimi, ze szczególnym uwzględnieniem relacji żydowsko-polskich oraz antysemityzmu. Przedmiotem badań są relacje mniejszość-większość prowadzone z uwzględnieniem koncepcji przemocy symbolicznej oraz kategorii piętna i traumy. Badania prowadzone są metodami analizy dyskursu (publicznego, prywatnego, artystycznego, wspomnieniowego, prasowego), kodów wizualnych i topograficznych, w oparciu o badania archiwalne oraz analizę strategii narracyjnych. W centrum badań znajduje się doświadczenie zagłady. W trakcie badań wypracowywane są oryginalne ujęcia oraz narzędzia służące do analizy tych zjawisk.

Efekt: cykl publikacji

Wykonawczyni i wykonawca tematu:

dr hab. Elżbieta Janicka

dr Natalia Judzińska

dr Konrad Matyjaszek

dr Anna Zawadzka

W 2023 roku w ramach tematu statutowego kontynuowano prace badawcze, opracowywano materiały, prowadzono kwerendy badawcze i działania popularyzujące naukę. Organizowano i prowadzono cykliczne seminaria naukowe w Instytucie Slawistyki PAN. Wygłoszono 2 referaty na konferencjach i 1 wykład. Opublikowano 1 monografię i 3 rozdziały w monografiach.

Teksty opublikowane w ramach tematu statutowego w 2023 roku:

1. **Janicka Elżbieta**, *Her Kaddish. Contextualizing Thérèse C. Masson's "My Kaddish. A Child Speaks from the Warsaw Ghetto"*, w: Thérèse (Terri) Masson, *My Kaddish. A Child Speaks from the Warsaw Ghetto*, red. Simone Masson, Academic Studies Press, ISBN 979-8887192208, s. 97-121.
2. **Judzińska Natalia**, *Cywia, Zivia, Celina*, w: *Kwestia charakteru. Bojowniczkę z getta warszawskiego*, red. Sylwia Chutnik, Monika Sznajderman, Wydawnictwo Czarne, 2023, ISBN 978-83-8191-671-4, s. 185-208.
3. **Matyjaszek Konrad**, *Concrete Abstractions: Architectural Metaphors in the Design Practice of Warsaw's Socialist Realism (1949-1952)*, w: *Metaphorical Practices in Architecture: Metaphors as Method and Subject in the Production of Architecture*, red. Sarah Borree, Stephanie Knuth, Moritz Röger, Routledge, 2023, ISBN 978-1-032-28934-2, s. 120-140.
4. **Zawadzka Anna**, *Więcej niż stereotyp. „Żydokomuna” jako wzór kultury polskiej*, Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk, 2023, ISBN 978-83-66369-56-6, 328 ss.

4. POLE BADAWCZE: JĘZYKOWY OBRAZ ŚWIATA

W ramach tego pola rozwijane są badania porównawcze nad językowym obrazem świata w skali ponadnarodowej, ogólnosłowiańskiej i szerzej – europejskiej. Przedmiotem zainteresowania jest mentalność człowieka postrzegającego świat w perspektywie

określonej przez jego wspólnotę językową i kulturową oraz sam człowiek jako podmiot kultury tej wspólnoty. Istotną kwestią są także problemy tożsamości wspólnotowej (zbiorowej), zwłaszcza narodowej oraz tożsamość jednostki, uczestniczącej w kilku kręgach wspólnotowych. Badania są prowadzone przede wszystkim na materiale języków słowiańskich. Przy Instytucie Slawistyki PAN afiliowane jest konwersatorium EUROJOS („Językowo-kulturowy obraz świata Słowian i ich sąsiadów na tle porównawczym”), w ramach którego koordynowane są badania ponad 120 naukowców z różnych krajów świata, w tym z Japonii i Australii.

4.1. Językowo-kulturowy obraz świata Słowian i ich sąsiadów na tle porównawczym

Temat obejmuje realizację badań etnolingwistycznych dotyczących językowego obrazu świata. Najważniejsze prace prowadzone są w ramach międzynarodowego konwersatorium EUROJOS, afiliowanego w Instytucie Slawistyki PAN od 2009 roku. W centrum zainteresowania realizatorów znajdują się analizy semantyczne prowadzone na materiale języków słowiańskich, a także innych wybranych języków z zamiarem dokonywania porównań międzyjęzykowych i międzykulturowych. Szczególna uwaga poświęcana jest nazwom wartości, przede wszystkim tym, które odgrywają istotną rolę we współczesnym świecie. W ramach EUROJOS-u powstają – odwołujące się do wypracowanej przez członków konwersatorium wspólnej metodologii – analizy wybranych konceptów, m.in. domu, rodziny, demokracji, duszy, a także opracowania porównawcze.

Efekt: cykl publikacji

Wykonawczynie tematu:

dr hab. Dorota Pazio-Wlazłowska, prof. IS PAN

prof. dr hab. Alena Rudenka

Współpraca: badacze i badaczki z Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa UMCS oraz badacze z ośrodków krajowych i zagranicznych

W 2023 roku w ramach tematu statutowego kontynuowano prace badawcze i opracowywano materiały. Wygłoszono 4 referaty na konferencjach. Opublikowano 5 artykułów i 2 rozdziały w monografiach.

Teksty opublikowane w ramach tematu statutowego w 2023 roku:

1. **Golachowska Ewa, Pazio-Wlazłowska Dorota**, *Grubas w świetle danych ankietowych*, „Etnolingwistyka, Problemy języka i kultury”, nr 35/2023, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, ISSN 0860-8032, s. 315-328.
2. **Pazio-Wlazłowska Dorota**, *Kulturowo-językowy obraz rosyjskiej rodziny – profil religijny (na materiale miesięcznika „Пензенский православный собеседник”)*, „Przegląd Rusycystyczny”, t. 181, nr 1/2023, Uniwersytet Śląski, ISSN 0137-298X, s. 108-122.
3. **Pazio-Wlazłowska Dorota**, *ЦЕРКОВЬ i СЕМЬЯ – uwagi o korelacji aksjologicznej (na materiale portalu „Российская газета”)*, w: *Język – Media – Religia. Konteksty Europy Środkowo-Wschodniej*, red. Marcin Cybulski, Jarosław Jęczeń, Maria Mocarz-Kleindienst, Małgorzata Wideł-Ignaszczak, Biblos, 2022, ISBN 978-83-7793-930-7, s. 139-155.
4. **Pazio-Wlazłowska Dorota**, Masłowska Ewa, *Wspomnienie o Profesorze Jerzym Bartmińskim (1939–2022)*, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”, nr 57/2022, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, ISSN 2392-2435, s. 1-15.
5. **Rudenka Alena**, *What does the Internet tell the linguist about American democracy?*, „Etnolingwistyka. Problemy języka i kultury”, nr 35/2023, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, ISSN 0860-8032, s. 261-281.
6. **Rudenka Alena**, *Представления о душе в белорусских и украинских хрониках и дневниках XVI–XVIII веков*, w: *Antropologiczno-językowe wizerunki duszy w perspektywie międzykulturowej*, t. 4, *Dusza w doczesności – dusza w nieskończoności*, red. Ewa Masłowska, Dorota Pazio-Wlazłowska, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, 2022, ISBN 978-83-66369-54-2, s. 95-106.
7. **Rudenka Alena**, *Пути проникновения лексических богемизмов в старорусский язык в XIV–XVII вв.*, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”, nr 57/2022, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, ISSN 2392-2435, s. 1-26.

4.2. Słownik stereotypów i symboli ludowych

W ramach tematu prowadzone są prace nad stworzeniem wielotomowego „Słownika stereotypów i symboli ludowych”. Koncepcja „Słownika” jest nowatorska, uwzględniająca

kognitywny nurt badań nad językiem i kulturą. Całość pomyślana jest jako zbiór artykułów hasłowych, opracowanych według koncepcji definicji kognitywnej, uwzględniającej stereotypową wiedzę o świecie, zawartej w ludowych tekstach mówionych, utrwalonych w społecznej świadomości. Opracowanie dokumentacji uwzględnia również zróżnicowanie gatunkowe tekstów, w których stereotypy realizowane są w odmienny sposób. Każdy z tomów obejmuje inny aspekt wiedzy o świecie, co w rezultacie przyniesie całościowy językowy obraz świata, uwzględniający bogaty kontekst kulturowy, w którym jest on realizowany.

Efekt: kolejne tomy *Słownika stereotypów i symboli ludowych*

Wykonawczynie tematu:

dr Agata Bielak

Współpraca: Zespół Etnolingwistyczny PAN-UMCS: prof. dr hab. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, dr hab. Joanna Szadura, prof. UMCS, dr Anna Kaczan, dr Katarzyna Prorok (realizowany w ramach odrębnej umowy z UMCS)

W 2023 roku w ramach tematu statutowego opracowano artykuły hasłowe do kolejnych tomów *Słownika*: ekscerpcja źródeł do t. 3: *Zwierzęta*, przygotowanie zmodyfikowanych wersji artykułów hasłowych do t. 2 *Rośliny*, cz. 8 *Chwasty, grzyby, skupiska roślin*; dalsze opracowywanie zbiorczej listy źródeł i opracowań do t. 2 *Rośliny*; przygotowywanie kolejnych artykułów hasłowych do, t. 6 *Religia, demonologia* (święci ludowi).

5. POLE BADAWCZE: SŁAWISTYCZNE JĘZYKOZNAWSTWO SYNCHRONICZNE: BADANIA KONFRONTATYWNE, SEMANTYKA, KOGNITYWIZM, LINGWISTYKA KORPUSOWA

W ramach pola badawczego prowadzone są językoznawcze badania konfrontatywne i kognitywne. Przygotowywane są słowniki wielojęzyczne oraz opracowania korpusowe języków słowiańskich. Prace odbywają się w ramach międzynarodowych projektów interdyscyplinarnych, w których współpracują lingwiści i informatycy. Rozwijana jest sławistyczna lingwistyka korpusowa, badania konfrontatywne słowiańsko-słowiańskie i słowiańsko-niesłowiańskie.

5.1. Sławistyczne językoznawstwo synchroniczne

W ramach tematu prowadzone są badania odnoszące się do całego obszaru Słowiańszczyzny, z uwzględnieniem badań fonetycznych i onomastycznych, semantyki i pragmatyki językowej, badań współczesnej leksyki i słowotwórstwa oraz frazeologii. Badania prowadzone są przy zastosowaniu metodologii językoznawczej, z nastawieniem na użycie nowych metod i technologii, zwłaszcza w odniesieniu do językoznawstwa korpusowego i konfrontatywnego. Uzyskane materiały są analizowane na szerokim tle kulturowym, społecznym i historycznym. Prowadzona jest też analiza możliwości wykorzystania badań lingwistycznych w językoznawstwie komputerowym i w nowych technologiach. Celem tematu jest pogłębienie wiedzy obejmującej sławistyczne językoznawstwo synchroniczne.

Efekt: cykl publikacji

Wykonawczynie i wykonawcy tematu:

prof. dr hab. Irena Sawicka

dr hab. Maksim Duszkin, prof. IS PAN

dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN

dr Jakub Banasiak

dr Paweł Kowalski

Współpraca: **dr Marcin Fastyn**

W 2023 roku w ramach tematu statutowego kontynuowano prace badawcze i opracowywano materiały. Zorganizowano 1 konferencję międzynarodową, wygłoszono 6 referatów na konferencjach i zaprezentowano wyniki prac na warsztatach CLARIN-PL. Złożono do druku 1 artykuł.

6. POLE BADAWCZE: BADANIA SŁAWISTYCZNE NA ŚWIECIE. SŁAWISTYCZNA INFORMACJA NAUKOWA

Projekty realizowane w tym polu mają na celu podjęcie naukowej refleksji nad zadaniami i rozwojem sławistyki, zarówno w perspektywie historycznej, jak i współczesnej. Celem jest także koordynacja prac w zakresie międzynarodowej bibliografii językoznawstwa sławistycznego, badania w zakresie nowoczesnych metod informacji dokumentacyjnej

slawistyki językoznawczej, a także tworzenie bazy spuścizn pracowników naukowych Instytutu Slawistyki PAN. Powstaje slawistyczna bibliografia online iSybislaw oraz repozytorium slawistyczne iReteslaw. Prace te przyczyniają się do upowszechniania osiągnięć slawistyki w świecie.

6.1. Sławiści polscy i zagraniczni: badania archiwalne i opracowania dorobku

W ramach tematu tworzone są zbiory archiwalne związane z badaczami i badaczkami z kręgu Instytutu Slawistyki Polskiej Akademii Nauk. Materiały te poddawane są analizie i służą do badań nad językami i literaturą narodów słowiańskich. Prowadzona jest też meta-refleksja nad słowianoznawstwem i slawistyką w perspektywie diachronicznej i synchronicznej. Powstają zbiory, opracowania i biografie uczonych slawistów. Celem badań jest udokumentowanie i analiza dorobku polskiej slawistyki oraz slawistyki światowej.

Efekt: cykl publikacji

Wykonawczynie i wykonawcy tematu:

prof. dr hab. Ryszard Grzesik

prof. dr hab. Dorota K. Rembiszewska

dr Wojciech Mądry

Współpraca: **dr Małgorzata Ostrówka**, mgr Barbara Grunwald-Hajdasz, dr hab. Anna Kotłowska, prof. UAM

W 2023 roku w ramach tematu statutowego kontynuowano prace badawcze, opracowywano materiały i prowadzono kwerendy badawcze. Zorganizowano 1 konferencję. Opublikowano 1 bibliografię prac naukowych, złożono do druku 1 artykuł i 1 rozdział w monografii.

Teksty opublikowane w ramach tematu statutowego w 2023 roku:

1. **Rembiszewska Dorota K.**, *Życiorys naukowy Profesora Janusza Siatkowskiego*, w: *Bibliografia prac naukowych Profesora Janusza Siatkowskiego za lata 1951–2022*,

red. Dorota K. Rembiszewska, Ignacy Doliński, Zdzisław Kłos, Uniwersytet Warszawski, 2023, ISBN 978-83-60938-05-8, s. 11-19.

2. **Rembiszewska Dorota K.**, Doliński Ignacy, Kłos Zdzisław (red.), *Bibliografia prac naukowych Profesora Janusza Siatkowskiego za lata 1951–2022*, Uniwersytet Warszawski, 2023, ISBN 978-83-60938-05-8, 103 ss.

6.2. Sławistyczna informacja naukowa: badania bibliometryczne i bibliograficzne

Temat odnosi się do tworzonych przy Instytucie Sławistyki Polskiej Akademii Nauk systemów informacyjno-wyszukiwawczych oraz repozytoriów tekstów sławistycznych. Prowadzone są prace nad stworzeniem nowoczesnej informacji bibliograficznej, a także teoretyczna i metodologiczna refleksja nad nią. Informacja taka ma zaspokajać potrzeby informacyjne użytkowników: językoznawców, a także innych osób interesujących się zagadnieniami języków słowiańskich i studiami kontrastywnymi słowiańsko-niesłowiańskimi, oraz efektywne udostępnianie wiedzy odnoszącej się do dziedziny językoznawstwa sławistycznego.

Efekt: rozbudowywanie, funkcjonowanie i zabezpieczanie systemu informacyjno-wyszukiwawczego *iSybislaw* oraz internetowego repozytorium *iReteslaw*. Cykl publikacji

Wykonawcy tematu:

dr Jakub Banasiak

dr Marcin Fastyn

dr Paweł Kowalski

Współpraca: **dr Roman Tymoshuk**, **dr Dorota Leśniewska**, Zenon Mikos

W 2023 roku w ramach tematu statutowego kontynuowano prace badawcze i opracowywano materiały (kontrola i weryfikacja zbioru słów kluczowych, prace koncepcyjne nad modernizacją i usprawnieniem systemu, rozbudowa systemu o nowe punkty dostępu do wiedzy sławistycznej). Wygłoszono 2 referaty na konferencjach. Opublikowana 1 rozdział w monografii.

Tekst opublikowany w ramach tematu statutowego w 2023 roku:

1. **Kowalski Paweł**, *Słowa kluczowe jako dyskursemy naukowe w bazie bibliograficznej Isybislaw (perspektywa leksykograficzna)*, w: *Лексикографічна парадигма XXI ст.: теорія і методологія. До 100-ліття від дня народження Леоніда Сидоровича Паламарчука*, red. Євгенія А. Карпіловська, Юлія О. Цигвінцева, Інститут української мови НАН України, 2023, ISBN 978-617-14-0110-5, s. 27-38.

IV. GRANTY

1. GRANTY OTRZYMANE W 2023 ROKU, KTÓRYCH REALIZACJA ROZPOCZNIE SIĘ W 2024 ROKU

Liczba: 2

Grant Komisji Europejskiej

Kierowniczka projektu w IS PAN: dr Natalia Judzińska, kierowniczka konsorcjum Agnieszka Jabłońska (Fundacja Urban Memory – lider)

Tytuł projektu: RESCUE MEMORY: Activism, Arts and Public Remembrance (konsorcjum międzynarodowe: Instytut Sławistyki PAN, Festivalt, Fundacja Zapomniane, Fundacja Brama Cukermana, Fundacja JCC Warszawa, Żydowskie Stowarzyszenie Czulent, Marom Klub Egyesület – Marom Klub Egyesület, Eesti Juudi Kogukond MT, JULIUS-MAXIMILIANS-UNIVERSITÄT WÜRZBURG, CEJI, NO BORDER FOUNDATION, JUDISCHES ZENTRUM SYNAGOGE FRAENKELUFER E. V)

Okres realizacji: 2024–2025

Kwota dofinansowania: 47 565 EUR

Jednostka finansująca: Komisja Europejska, Citizens, Equality, Rights and Values programme.

Grant NAWA

Kierowniczka projektu: Olena Pelekhata (Ukraina)

Tytuł projektu: Wpływ ideologii językowych na wartość języka polskiego i polskiej tożsamości

Okres realizacji: 01.04.2024–30.09.2024

Jednostka finansująca: NAWA, Polonista, staż naukowy w IS PAN

2. GRANT EUROPEAN RESEARCH COUNCIL AFILIOWANY W INSTYTUCIE SŁAWISTYKI PAN

Grant realizowany

Liczba: 1

Kierowniczka projektu: dr Karolina Ćwiek-Rogalska

Tytuł projektu: Recycling the German Ghosts. Resettlement Cultures in Poland, Czechia and Slovakia after 1945 (SPECTRAL RECYCLING)

Wykonawca i wykonawczynie: mgr Michal Korhel, mgr Karina Hoření, mgr Magdalena Bubík, dr Angelika Zanki (research facilitator/manager)

Okres realizacji: 2022–2027

Kwota: 1 499 465.00 euro

Numer projektu: 101041946

Konkurs: ERC Starting Grant

3. GRANTY NARODOWEGO CENTRUM NAUKI AFILIOWANE W INSTYTUCIE SŁAWISTYKI PAN

Granty zakończone

Liczba: 4

Kierowniczką projektu: dr Angelika Zanki

Tytuł projektu: Działalność wspólnoty politycznej emigrantów chorwackich w Ameryce Południowej

Numer projektu: 2022/06/X/HS3/00012

Kwota: 19 308 PLN

Okres realizacji: 2.6.2022–1.12.2023

Typ konkursu: Miniatura

Przewidywany efekt projektu: artykuły na podstawie kwerendy

Kierownik projektu: dr Robert David Borges

Tytuł projektu: Nowi użytkownicy języków mniejszościowych: biegłość, odmiana i procesy zmian

Numer projektu: 2020/37/K/HS2/02779

Wykonawcy: dr Robert David Borges, mgr Maciej Bandur

Kwota: 839 040 PLN

Okres realizacji: 30.03.2021–29.06.2023

Typ konkursu: POLS

Przewidywany efekt projektu: artykuły, konferencje

Kierowniczka projektu: dr Claudia Snochowska-Gonzalez

Tytuł projektu: Ciało i dusza narodu. Wątki volkistowskie we wczesnej polskiej myśli narodowo-demokratycznej (1895–1918)

Numer projektu: 2018/31/B/HS3/00915

Wykonawczyni: dr Claudia Snochowska-Gonzalez, Michalina Augusiak – stypendystka

Kwota: 738 712 PLN

Okres realizacji: 26.07.2019–25.07.2023

Typ konkursu: Opus

Przewidywany efekt projektu: cykl artykułów

Kierowniczka projektu (zespół polski): prof. dr hab. Anna Zielińska, kierownik projektu (zespół niemiecki) prof. Björn Hansen

Tytuł projektu: Pokoleniowe zróżnicowanie języka: zmiany morfosyntaktyczne wywołane przez polsko-niemiecki kontakt językowy w mowie osób dwujęzycznych

Numer projektu: 2016/23/G/HS2/04369

Wykonawcy i wykonawczynie: zespół polski: prof. dr hab. Anna Zielińska, dr hab. Felicja Księżyk, prof. UO; dr Anna Jorroch, dr Barbara Jańczak, dr Irena Prawdzic-Jankowska;

zespół niemiecki: prof. Björn Hansen, Aneta Bučkova, MA, Carolin Centner, MA, Iga Kościołek, MA, prof. Marek Nekula, dr Michał Woźniak

Kwota: 1 164 810 PLN

Okres realizacji: 03.04.2018–02.04.2023

Typ konkursu: Beethoven

Przewidywany efekt projektu: korpus językowy niemiecko-polskiego bilingwizmu dostępny online oraz publikacje

Granty w trakcie realizacji

Liczba: 19

Kierowniczka projektu: dr Katarzyna Taczyńska

Tytuł projektu: Żydowska, bałkańska, kobieca. Literatura bałkańskich Żydówek jako doświadczenie mniejszości

Numer projektu: 2022/47/B/HS2/00584

Wykonawczynie: dr Katarzyna Taczyńska

Kwota: 773 820 PLN

Okres realizacji: 23.08.2023–22.08.2026

Typ konkursu: Opus

Efekt: artykuły

Kierowniczka projektu: dr Marzena Maciulewicz

Tytuł projektu: Komšiluk w wielkim mieście? Relacje sąsiedzkie w Nowym Belgradzie

Numer projektu: 2023/07/X/HS2/00085

Kwota: 24 969 PLN

Okres realizacji: 30.05.2023–29.05.2024

Typ konkursu: Miniatura

Efekt: artykuły na podstawie kwerendy

Kierownik projektu: mgr Andrzej Żak

Tytuł projektu: Korelaty akustyczne akcentu w języku kaszubskim

Okres realizacji: 10.01.2023–09.01.2026

Kwota: 112 659 PLN

Numer projektu: 2022/45/N/HS2/02855

Konkurs: Preludium

Efekty: 3 artykuły, konferencje

Kierowniczka projektu: dr Anna Becker

Tytuł projektu: Nowa wielojęzyczna rzeczywistość w polskim szkolnictwie wyższym.

Negocjacje praktyk językowych, tożsamości i ideologii w czasach bezprecedensowej migracji i odradzającego się nacjonalizmu

Okres realizacji: 01.04.2023–31.03.2025

Kwota: 785 334 PLN

Wykonawczynie: dr Anna Becker (kierownik), dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN (mentorka), Yelena Zakharova (stypendystka-doktorantka)

Numer projektu: 2022/45/P/HS2/02547

Konkurs: Polonez Bis

Efekty: 3 artykuły, konferencje, działania popularyzatorskie

Kierownik projektu: dr Anton Dinerstein

Tytuł projektu: Władza i tożsamość w rosyjskojęzycznym dyskursie politycznym.

Przypadek Białorusi

Okres realizacji: 01.03.2023–28.02.2025

Kwota: 853 148 PLN

Wykonawcy: dr Anton Dinerstein (kierownik), dr hab Anna Engelking, prof. IS PAN (mentorka), Katsiaryna Darozhkina i Katarzyna Woźny (stypendystki)

Numer projektu: 2022/45/P/HS2/02636

Konkurs: Polonez Bis

Efekty: 1–2 artykuły, konferencje, działania popularyzatorskie

Kierownik projektu: dr Orest Semotiuk

Tytuł projektu: Śmiech podczas wojny. Rosyjska agresja w Ukrainie w karykaturach politycznych i memach

Okres realizacji: 01.04.2023–31.03.2025

Kwota: 771 658 PLN

Wykonawcy: dr Orest Semotiuk (kierownik), dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN (mentor), dr Yana Hladyr (wykonawczynie od 2024 r.)

Numer projektu: 2022/45/P/HS2/02536

Konkurs: Polonez Bis

Efekty: co najmniej 2 artykuły, konferencje, działania popularyzatorskie

Kierowniczką projektu: dr Karolina Ćwiek-Rogalska

Tytuł projektu: Dokumenty i biurokracja w regionach poniemieckich: państwowotwórczość, regulacja i kontrola w Polsce i Czechosłowacji (od lat 40. do 70. XX wieku)

Numer projektu: 2021/41/B/HS3/00118

Wykonawczynie: post-doc dr Izabela Mrzygłód

Kwota: 858 276 PLN

Okres realizacji: 03.02.2022–02.02.2026

Typ konkursu: Opus

Przewidywany efekt projektu: 3 artykuły po angielsku

Kierowniczka projektu: dr Klaudia Kosicińska

Tytuł projektu: Codziennosc między granicami. Mobilność, praktyki translokacyjne i sąsiedztwo w południowo-wschodniej Gruzji

Numer projektu: 2021/41/N/HS3/03814

Opiekunka naukowa projektu: dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska, prof. IS PAN

Kwota: 120 183 PLN

Okres realizacji: 07.02.2022–06.02.2025.

Typ konkursu: Preludium

Przewidywany efekt projektu: 2 artykuły w recenzowanych czasopismach po angielsku

Kierownik projektu: dr Tymoteusz Król

Tytuł projektu: Z Flandrii, przez Niemcy, do Polski. Analiza teorii etnogenezy Wilamowian

Numer projektu: 2021/41/N/HS3/01679

Opiekunka naukowa projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Kwota: 161 570 PLN

Okres realizacji: 11.01.2022–10.01.2025

Typ konkursu: Preludium

Przewidywany efekt projektu: 4 artykuły w recenzowanych czasopismach po angielsku

Kierowniczka projektu: dr hab. Agnieszka Aysen Kaim, prof. IS PAN

Tytuł projektu: Z Polski pod zaborami do Imperium Osmańskiego – bohaterowie kategorii „pomiędzy kulturami” w XIX wieku jako transkulturowi agenci, którzy przyczynili się do wymiany idei pomiędzy Europą a Bliskim Wschodem

Numer projektu: 2020/37/B/HS3/01572

Wykonawczynie: dr hab. Agnieszka Aysen Kaim, prof. IS PAN, dr Paulina Dominik

Kwota: 264 986 PLN

Okres realizacji: 24.01.2020–25.01.2024

Typ konkursu: Opus

Przewidywany efekt projektu: 4 artykuły

Kierowniczka projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: Różnorodność językowa w Polsce: języki kolateralne, działania na rzecz języków i konceptualizacja tożsamości zbiorowej

Numer projektu: 2020/38/E/HS2/00006

Wykonawczyni i wykonawcy: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, post-doc: dr Maciej Mętrak, dr Gabriela Augustyniak-Żmuda, dr Karina Stempel-Gancarczyk, dr Agnieszka Wełpa-Siudek, dr Kotnarowski, doktoranci: mgr Kamil Czaiński, mgr Andrzej Żak

Kwota: 2 448 474 PLN

Typ konkursu: Sonata bis

Okres realizacji: 15.04.2021–14.04.2026

Przewidywany efekt projektu: 10 artykułów po angielsku, 2 wieloautorskie monografie po polsku z angielskimi streszczeniami

Kierowniczka projektu: dr Ewelina Drzewiecka

Tytuł projektu: Sekularyzacja i literatura. Elity intelektualne w Bułgarii wobec problemu religii (1892-1944)

Numer projektu: 2019/35/D/HS2/00544

Wykonawczynie: dr Ewelina Drzewiecka

Kwota: 152 119 PLN

Typ konkursu: Sonata

Okres realizacji: 23.11.2020–23.11.2024

Przewidywany efekt projektu: manuskrypt monografii

Kierowniczka projektu: dr hab. Irena Grudzińska-Gross

Tytuł projektu: Intelektualna biografia Aleksandra Weissberga-Cybulskiego (1901-1964) i jego środowiska

Numer projektu: 2019/35/B/HS3/01035

Wykonawczynie: dr hab. Irena Grudzińska-Gross, mgr Katarzyna Kwiatkowska-Moskalewicz – stypendystka

Kwota: 452 147 PLN

Okres realizacji: 27.07.2020–26.07.2024

Typ konkursu: Opus

Przewidywany efekt projektu: popularyzacja biografii/artykuły o zasięgu międzynarodowym

Kierowniczka projektu: dr Sara Mićkec/Mitschke

Tytuł projektu: Strategie zachowania i transmisji języka mniejszościowego w mieszanych językowo górnołużyczko-niemieckich rodzinach na Górnych Łużycach w Niemczech

Numer projektu: 2020/37/N/HS2/01444

Opiekunka naukowa projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Kwota: 108 001 PLN

Okres realizacji: 14.01.2021–13.01.2025

Typ konkursu: Preludium

Przewidywany efekt projektu: 3 artykuły naukowe

Kierownik projektu: dr Piotr Szatkowski

Tytuł projektu: Mazurzy – znikające świadectwo językowej przeszłości polsko-niemieckiego pogranicza. Współczesne praktyki językowe potomków rodzimej ludności Mazur

Numer projektu: 2020/37/N/HS2/01699

Opiekunka naukowa projektu: dr hab. Ewa Gołachowska, prof. IS PAN

Kwota: 51 841 PLN

Okres realizacji: 24.01.2020–25.01.2024

Typ konkursu: Preludium

Przewidywany efekt projektu: 3 artykuły, 2 prelekcje

Kierowniczka projektu: dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN

Tytuł projektu: Topos »wmurowanej kobiety« w kulturach Europy południowo-wschodniej i Węgier

Numer projektu: 2020/37/B/HS2/00152

Wykonawcy i wykonawczynie: dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN, 9 wykonawców: dr Rigels Halili, UW, dr Leszek Hensel, em., dr hab. Kazimierz Jurczak, prof.

UJ, dr Przemysław Kordos, UW, dr Marzena Maciulewicz, dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk,
dr Sylwia Siedlecka, UW, mgr Maciej Olszewski, dr Olga Bartosiewicz-Nikolov (post-doc)

Kwota: 1 445 306 PLN

Okres realizacji: 24.01.2021–25.01.2025

Typ konkursu: Opus

Przewidywany efekt projektu: monografia i cykl artykułów

Kierowniczka projektu: prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir

Tytuł projektu: Pogrom krakowski 11 sierpnia 1945 na tle porównawczym

Numer projektu: 2018/29/B/HS3/01435

Wykonawczynie: prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir, dr Karolina Panz, mgr Dagmara
Swałtek-Niewińska

Kwota: 944 369 PLN

Okres realizacji: 28.01.2019–27.01.2024

Typ konkursu: Opus

Przewidywany efekt projektu: monografia

Kierowniczka projektu: dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

Tytuł projektu: Wizualne artykulacje oporu politycznego w Chorwacji i Serbii po roku 2000

Numer projektu: 2018/31/D/HS2/03127

Wykonawczynie: dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

Kwota: 211 313 PLN

Okres realizacji: 23.07.2019–22.07.2024

Typ konkursu: Sonata

Przewidywany efekt projektu: monografia

Kierownik projektu: dr Marcin Starnawski (kierownik), dr Anna Zawadzka (część konsorcjum)

Tytuł projektu: Społeczność żydowska w Polsce w następstwie kampanii antysemitki lat
1967–1968. Doświadczenia biograficzne, przemiany tożsamości i dynamika środowiskowa

Numer projektu: 2020/39/D/HS3/02028

Wykonawcy i wykonawczynie: dr Marcin Starnawski, **dr Anna Zawadzka**, dr hab. Piotr Forecki, **dr Kamila Łabno-Hajduk**, 3 stypendystów

Kwota: 941 992 PLN

Okres realizacji: 04.10.2021–03.10.2024

Typ konkursu: Sonata

Przewidywany efekt projektu: publikacje i udział w konferencjach

4. GRANTY W RAMACH NARODOWEGO PROGRAMU ROZWOJU HUMANISTYKI MEiN AFILIOWANE PRZY
INSTYTUCIE SŁAWISTYKI PAN

Grant zakończony

Liczba: 1

Kierowniczka projektu: dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN

Tytuł projektu: Słownik prasłowiański. Tom XI (wersja cyfrowa)

Numer projektu: 11H 16 0266 84

Wykonawcy i wykonawczynie: dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN, dr Tomasz Kwoka, dr Szymon Pogwizd, dr Beata Raszewska-Żurek, mgr Paweł Swoboda, mgr Zuzanna Wojdyła, mgr Artur Zwolski

Kwota: 750 846 PLN

Okres realizacji: 16.10.2017–15.10.2023

Jednostka finansująca: Narodowy Program Rozwoju Humanistyki, Ministerstwo Edukacji i Nauki

Granty w trakcie realizacji

Liczba: 7

Kierownik projektu: dr Paweł Levchuk

Tytuł projektu: Tłumaczenie monografii *Trójjęzyczność ukraińsko-rosyjsko-polska Ukraińców niepolskiego pochodzenia z języka polskiego na język angielski* oraz opublikowanie w wydawnictwie Vandenhoeck & Ruprecht

Numer projektu: NPRH/U21/SP/0142/2023/12

Kwota: 68 173,00 PLN

Okres realizacji: 10.11.2023–10.11.2026

Typ konkursu: NPRH Uniwersalia/12

Efekt: przekład monografii

Kierowniczka projektu: dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: Słownik Bartłomieja z Bydgoszczy. Wersja łacińsko-polska

Numer projektu: NPRH/DN/SP/495056/2021/10

Wykonawcy i wykonawczynie: prof. dr hab. Dorota K. Rembiszewska, dr Anna Lenartowicz-Zagrodna, prof. dr hab. Tadeusz Lewaszkiwicz, prof. dr hab. Marian Wesoły.

Kwota: 431 846 PLN

Okres realizacji: 2022–2027

Typ konkursu: Dziedzictwo Narodowe

Przewidywany efekt projektu: Opracowanie i wydanie *Słownika Bartłomieja z Bydgoszczy. Wersja łacińsko-polska. Lit A-Z*

Kierowniczka projektu: prof. dr hab. Helena Krasowska

Tytuł projektu: Świadecko zanikającego dziedzictwa. Encyklopedia wiedzy o Polakach na Bukowinie Karpackiej oraz w Naddniestrzu

Numer projektu: 11H 20 0363 88

Kwota: 1 100 000 PLN

Okres realizacji: 05.04.2023–05.04.2028

Typ konkursu: Dziedzictwo Narodowe

Przewidywany efekt projektu: platforma multimedialna

Kierowniczka projektu: dr hab. Zofia Sawaniewska-Moch, prof. IS PAN

Tytuł projektu: Egodokumenty Emilii Wróblewskiej z lat 1850-1886 – świadecko życia i postaw ideowych Polki z kręgu inteligencji wileńskiej. Edycja cyfrowa 7 dzienników z opracowaniem krytycznym i e-monografia

Numer projektu: NPRH/F/SP/507578/2021/11

Wykonawczynie: dr Emilia Kolinko, doc. dr Irena Masojć, dr Olga Mastianica-Stankiewicz, mgr Agnieszka Kozyra

Kwota: 631 285,20 PLN

Okres realizacji: 06.04.2023–06.04.2028

Typ konkursu: Fundamenty

Przewidywany efekt projektu: platforma cyfrowa, e-monografia naukowa

Kierownik projektu: prof. dr hab. Ryszard Grzesik

Tytuł projektu: Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian. Seria łacińska, t. 3: Średniowiecze, z. 1: Źródła węgierskie

Numer projektu: 195/NPRH5/H11/84/2017

Wykonawcy i wykonawczynie: prof. dr hab. Ryszard Grzesik, dr hab. Anna Kotłowska, prof. UAM, dr Wojciech Mądry, mgr Barbara Grunwald-Hajdasz, dr Adrien Quéret-Podesta

Kwota: 1 454 034 PLN

Okres realizacji: 16.10.2017–15.10.2024

Jednostka finansująca: Narodowy Program Rozwoju Humanistyki, Ministerstwo Edukacji i Nauki

Przewidywany efekt projektu: publikacja online i drukowana zawierająca ekscerpty kronik węgierskich

Kierowniczką projektu: prof. dr hab. Helena Krasowska

Tytuł projektu: Tłumaczenie na język angielski i opublikowanie w Wydawnictwie Naukowym Peter Lang książki *Górale polscy na Bukowinie Karpackiej. Studium socjolingwistyczne i leksykalne*

Numer projektu: NPRH/U21/SP/495462/2021/10

Kwota: 71 168,75 PLN

Okres realizacji: 01.27.2022–01.26.2026

Jednostka finansująca: Narodowy Program Rozwoju Humanistyki, Ministerstwo Edukacji i Nauki

Przewidywany efekt projektu: przekład monografii na język angielski i publikacja w wydawnictwie Peter Lang.

Kierowniczka projektu: prof. dr hab. Helena Krasowska

Tytuł projektu: Tłumaczenie na język angielski i opublikowanie w Wydawnictwie Naukowym Peter Lang monografii *Świadectwo zanikającego dziedzictwa. Mowa polska na Bukowinie: Rumunia-Ukraina*

Numer projektu: NPRH/U21/SP/507307/2021/11

Kwota: 70 655,00 PLN

Okres realizacji: 02.23.2022–02.22.2026

Jednostka finansująca: Narodowy Program Rozwoju Humanistyki, Ministerstwo Edukacji i Nauki

Przewidywany efekt projektu: przekład monografii na język angielski i publikacja w wydawnictwie Peter Lang

5. GRANTY MEiN

Granty zakończone

Liczba: 1

Kierownik projektu: dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN

Tytuł projektu: CLARIN-Q – Wniesienie wkładu własnego do europejskiej infrastruktury badawczej “CLARIN ERIC – European Research Infrastructure Consortium: Common Language Resources and Technology Infrastructure – Wspólne Zasoby Językowe i Infrastruktura Technologiczna” na lata 2022–2023

Wykonawcy i wykonawczynie: Zespół Semantyki i Lingwistyki Korpusowej IS PAN, studenci i wykładowcy UW

Okres realizacji: 2022–2023

Efekt: Raporty z użyteczności infrastruktury Clarin-PL wg scenariuszy do badań UX

Jednostka finansująca: MEiN

Afiliacja: IS PAN

Granty realizowane

Liczba: 4

Kierowniczka projektu: dr hab. Katarzyna Kotyńska

Tytuł projektu: Polemiki religijne wokół Unii Brzeskiej. Podręcznik dla humanistów

Numer projektu: NdS-II/SP/0273/2023/01

Wykonawcy i wykonawczynie: dr hab. Katarzyna Kotyńska, dr Tomasz Hodana, dr Valerii Zema

Okres realizacji: 15.11.2023–15.11.2026

Jednostka finansująca: MEiN, Nauka dla Społeczeństwa II

Efekt: podręcznik, prezentacje

Kwota: 137 463,00 PLN

Kierowniczka projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska

Tytuł projektu: Organizacja międzynarodowej konferencji naukowej „Contested Languages in the Old World”

Numer projektu: KONF/SP/0219/2023/01

Kwota: 45 200,00 PLN

Okres realizacji: 01.09. 2023–31.12.2024

Jednostka finansująca: MEiN, Doskonała Nauka II – Wsparcie konferencji naukowych

Efekt: konferencja

Granty na Granty

Jednorazowy grant dla **dr Karoliny Ćwiek-Rogalskiej**

Jednostka finansująca: MEiN, Granty na Granty

Jednorazowy grant dla **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińskiej, prof. IS PAN**

Jednostka finansująca: MEiN, Granty na Granty

6. GRANTY NAWA

Granty zakończone

Liczba: 6

Kierowniczka projektu: dr Ala Pihalskaya

Tytuł projektu: Oficyny wydawnicze w Mińsku z początku XX wieku, ich ramy instytucjonalne, technologiczne i kreatywne

Okres realizacji: 1.02.2022–30.01.2023

Jednostka finansująca: NAWA, Solidarni z Białorusią

Afiliacja: IS PAN

Kierowniczka projektu: dr Tatsiana Trashchynskaya-Stsiapushyna

Tytuł projektu: Rosyjska literatura klasyczna w światowym kinie

Okres realizacji: 1.09.2022–31.08.2023

Jednostka finansująca: NAWA, Solidarni z Białorusią

Afiliacja: IS PAN

Kierownik projektu: dr Sergei Mudrov

Tytuł projektu: The Political Crisis, Church and State: the Response from the Orthodox and Catholic Churches to the Civil Unrest in Belarus

Okres realizacji: 1.09.2022–31.08.2023

Jednostka finansująca: NAWA, Solidarni z Białorusią

Afiliacja: IS PAN

Kierowniczka projektu: dr Olha Tkachenko

Tytuł projektu: Nauka online. Przeciwdziałanie wykluczeniu w międzynarodowej przestrzeni wirtualnej

Okres realizacji: 1.05.2022–30.04.2023

Wykonawcy i wykonawczynie projektu: dr Marzena Maciulewicz, mgr Emil Chról, mgr Filip Boratyn

Jednostka finansująca: NAWA Welcome to Poland, Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Afiliacja: IS PAN

Kierowniczka projektu: dr Olha Tkachenko

Tytuł projektu: Język polski w kulturach pogranicza: wsparcie polonistycznych środowisk akademickich w Czerniowcach i Tybindze

Okres realizacji: 1.10.2022–30.09.2023

Wykonawcy i wykonawczynie projektu: mgr Emil Chról, dr Paweł Levchuk, prof. dr hab. Helena Krasowska

Jednostka finansująca: NAWA, Promocja języka polskiego

Afiliacja: IS PAN

Kierowniczka projektu: dr hab. Anna Cieślewska

Tytuł projektu: Mobilność konfliktu: konsekwencje wojny w Górskim Karabachu w 2020 roku – Azerbejdżanie i Ormianie w Gruzji

Okres realizacji: 1.11.2021–31.05.2023

Wykonawczynie projektu: dr hab. Anna Cieślewska, dr Klaudia Kosicińska

Jednostka finansująca: NAWA, Granty interwencyjne

Efekt: raport z badań, 2 podcasty, 2 artykuły

Afiliacja: IS PAN

Grant realizowany:

Liczba: 1

Kierownik projektu: Vadim Shkliaryk (Białoruś)

Tytuł projektu: Mało znane teksty polsko-białoruskie w rękopisach z XVIII wieku: opis językowy w kontekście dialektologii historycznej

Okres realizacji: 01.09.2023–29.02.2024

Jednostka finansująca: NAWA, Polonista

Afiliacja: IS PAN

7. GRANTY W RAMACH INNYCH PROGRAMÓW

Granty zakończone

Liczba: 4

Kierowniczka projektu: dr Natalia Judzińska

Tytuł projektu: Archiwum Kryzysu Humanitarnego (w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej)

Okres realizacji: 15.06.2022–30.06.2023

Jednostka finansująca: Choose Love, Inc.

Afiliacja: IS PAN

Kierowniczka projektu: dr Natalia Zaika

Tytuł projektu: Zasoby Narodowej bazy słownikowej Ukrainy w nauczaniu języka ukraińskiego jako obcego

Wykonawczynie: dr Natalia Zaika (wykonawczyni), dr Gabriela Augustyniak-Żmuda, dr Roman Tymoshuk (opiekunowie)

Okres realizacji: marzec 2023 – czerwiec 2023

Jednostka finansująca: Fundacja Kościuszkowska

Afiliacja: IS PAN

Kierownik projektu: dr Tymoteusz Król

Tytuł projektu: Reawakening the Wymysorys language in Wilamowice

Okres realizacji: kwiecień 2022 – kwiecień 2023

Jednostka finansująca: Wikitongues

Afiliacja: IS PAN

Kierownik projektu: dr Uładzimir Lobach (Białoruś)

Tytuł projektu: Kulturowa pamięć o Holokauście w przestrzeni publicznej Białorusi i Polski

Okres realizacji: 29.10.2023–29.11.2023

Konsultant naukowy w IS PAN: dr hab. A. Engelking, prof. IS PAN

Jednostka finansująca: MOST+, staż naukowy w IS PAN

Granty realizowane

Liczba: 1

Kierowniczkę projektu: dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk, dr Yana Hladyr

Tytuł projektu: Visual Narratives of Civil Society. The Modern Ukraine Project

Okres realizacji: 1.04.2023–31.03.2024

Jednostka finansująca: FNP dla Ukrainy

Kwota: 268 800 PLN

Granty realizowane we współpracy z Fundacją Sławistyczną

Granty zakończone

Liczba: 6

Program Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Czasopisma”:

Grant dla czasopisma „Acta Baltico-Slavica”, tom 47 za 2023 r.

Grant dla czasopisma „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”, tom 58 za 2023 r.

Program Ministerstwa Edukacji i Nauki „Doskonała Nauka – Monografie”:

Grant na wydanie książki Ireny Sawickiej pt. „Studies in Balkan Phonetics”

Grant na wydanie książki Gabrieli Augustyniak-Żmudy pt. *Biografie językowe przesiedleńców ze wschodnich województw II Rzeczypospolitej mieszkających w regionie lubuskim*

Program Ministerstwa Edukacji i Nauki „Społeczna Odpowiedzialność Nauki II”

Grant: „Rozbudowa i utrzymanie bazy danych światowego językoznawstwa sławistycznego i Sybisław”

Grant: „Bukowiński Festiwal Nauki VIII”

Granty realizowane

Liczba: 5

Program Ministerstwa Edukacji i Nauki „Doskonała Nauka II – Konferencje”

Grant na konferencję „W obliczu tragedii – redefinicja wartości? EUROJOS XVI” (lata 2023–2024)

Program Ministerstwa Edukacji i Nauki „Doskonała Nauka II – Monografie”

Grant na wydanie książki *Leksykon aksjologiczny Słowian i ich sąsiadów, t. 7: DEMOKRACJA*, red. Alena Rudenka i in. (lata 2023–2024)

Grant na wydanie książki *Dziewiętnastowieczne materiały gwarowe z obszaru Warmii, Mazur i terenów sąsiednich*, red. Dorota K. Rembiszewska, Janusz Siatkowski (lata 2023–2024)

Grant na wydanie książki Macieja Mętraka, *Mapa świata z jarmarcznej ulotki* (lata 2023–2024; projekt realizowany w Polskim Towarzystwie Ludoznawczym przy dofinansowaniu IS PAN)

Program Ministerstwa Edukacji i Nauki „Społeczna Odpowiedzialność Nauki II”

Grant „Rozbudowa i utrzymanie bazy danych światowego językoznawstwa slawistycznego iSybislaw” (od 1.07.2023 do 30.06.2025)

8. KONTRAKTY W RAMACH INNYCH PROGRAMÓW RAMOWYCH UE

Granty zakończone

Liczba: 2

Kierowniczką projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, dr Anna Boguska

Tytuł projektu: PROM – Międzynarodowa wymiana stypendialna doktorantów i młodej kadry akademickiej

Okres realizacji: 2019–2023

Jednostka finansująca: Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

Kierowniczką projektu: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (Działanie 3.2 Interdyscyplinarne Programy Studiów Doktoranckich) PO WER

Menadżerka grantu: dr Anna Boguska

Wykonawcy i wykonawczynie: doktoranci i doktorantki

Okres realizacji: 2018–2023

Jednostka finansująca: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, PO WER, UE Europejski Fundusz Społeczny

Granty realizowane

Liczba: 1

Kierownik projektu: dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN

Tytuł projektu: CLARIN – Wspólne zasoby językowe i infrastruktura technologiczna Usługi programistyczne i lingwistyczne w ramach projektu „CLARIN – Wspólne Zasoby Językowe i Infrastruktura Technologiczna” finansowanego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020, Priorytet IV: Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego, Działanie 4.2: Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki – zadania

Wykonawcy i wykonawczynie: dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN, dr Jakub Banasiak, dr Paweł Kowalski, dr hab. Danuta Roszko i in.

Okres realizacji: 2020–2024

Jednostka finansująca: MEiN

Afiliacja: IS PAN, ClarinPL

9. WNIOSKI O FINANSOWANIE PROJEKTÓW BADAWCZYCH ZŁOŻONE DO RÓŻNYCH PODMIOTÓW

Ogółem: 29

Liczba wniosków złożonych przez Instytut Sławistyki PAN w konkursach grantowych w roku 2023: 29

Liczba wniosków Instytut Sławistyki PAN w rozpatrywaniu (wyniki zostaną ogłoszone w 2024 roku): 12

9.1. Wykaz wniosków złożonych w konkursach Narodowego Centrum Nauki

Konkurs **OPUS** na projekty badawcze, w tym finansowanie zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej niezbędnej do realizacji tych projektów; konkurs przeznaczony jest dla naukowców na wszystkich etapach kariery naukowej

Tytuł projektu: Hybrydowe teksty w językach słowiańskich mniejszości etnicznych w Koronie Królestwa Polskiego i Wielkim Księstwie Litewskim

Kierowniczka: **prof. dr hab. Alena Rudenka**

Tytuł projektu: Element emotywny w komparacji profili konceptu „osoba gruba” zrekonstruowanych na podstawie narracji indywidualnych

Kierowniczka: **dr hab. Dorota Pazio-Wlazłowska, prof. IS PAN**

Tytuł projektu: Fundamentalna zmiana fonotaktyki polskiej

Kierowniczka: **prof. dr hab. Irena Sawicka**

Tytuł projektu: Materializacja drogi. Obiekty i przestrzenie (w) migracji na granicy polsko-białoruskiej od 2021 roku

Kierowniczka: **dr Natalia Judzińska**

Konkurs **SONATA** na projekty badawcze, przeznaczony dla naukowców, którzy uzyskali stopień doktora w okresie od 2 do 7 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem

Tytuł projektu: Społeczeństwo województwa kaliskiego (duchowni, szlachta, mieszczaństwo, chłopcy i Żydzi) w świetle ksiąg ziemskich z przełomu XIV i XV wieku

Kierownik: **dr Wojciech Jasiński**

Tytuł projektu: Oblicza przemytu na pograniczu polsko-słowackim w latach 1918–1949

Kierowniczka: **dr Karolina Panz**

Tytuł projektu: Polityka językowa uchodźców ukraińskich w Europie Środkowo-Wschodniej, na przykładzie Polski, Czech i Niemiec

Kierowniczka: dr Gabriela Augustyniak-Żmuda

Konkurs HERA-CHANSE na tworzenie konsorcjów międzynarodowych

Tytuł projektu: Folktales as a Reflection of Crisis

Konsorcium: Lider: Institute IRRIS for Research, Development and Strategies of Society, Culture and Environment, Slovenia. Partnerzy: University College London, University of Southern Denmark, Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences

Kierowniczka w IS PAN: dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

Tytuł projektu: Releasing Prometheus: Decolonization of Slavic Studies as a Response to Russian-Ukrainian War

Konsorcium: Lider: Institute of Slavic Studies PAS, Partnerzy: Institute for Ethnic Studies, Slovenia, Department of Slavonic Studies of the University of Vienna, UCL School of Slavonic and East European Studies, UK

Kierowniczka w IS PAN: dr Olha Tkachenko

Konkurs **PRELUDIUM BIS**, którego celem jest wsparcie kształcenia doktorantów w szkołach doktorskich i finansowanie projektów badawczych realizowanych przez doktorantów w ramach przygotowywanych przez nich rozpraw doktorskich.

Tytuł projektu: Media społecznościowe jako przestrzeń tworzenia języków i ich użytkowników. Przypadek języków Podlasia i Podhala (Preludium Bis)

Kierowniczka: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Tytuł projektu: Lokalni i zachodni użytkownicy Iboga w Gabonie: Dekolonizująca etnografia splotów wiedzy

Kierowniczka: dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska, prof. IS PAN

Konkurs **MINIATURA**, do którego mogą być zgłaszane wnioski na realizację pojedynczego działania naukowego w jednej z wymienionych form: badań wstępnych/pilotażowych, kwerendy, stażu naukowego, wyjazdu badawczego albo wyjazdu konsultacyjnego

Tytuł projektu: Komšiluk w wielkim mieście? Relacje sąsiedzkie w Nowym Belgradzie.

Kierowniczka: dr Marzena Maciulewicz

9.2. Wykaz wniosków złożonych w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki Ministerstwa Edukacji i Nauki

Tytuł projektu: Heterogeniczność tożsamości mieszkańców regionu lubuskiego w kontekście polskości i języka polskiego jako fundamentów autoidentyfikacji

Kierowniczka: dr Gabriela Augustyniak-Żmuda

9.3 Wykaz wniosków złożonych w konkursach Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej

NAWA, Polonista, staż naukowy w IS PAN

Tytuł projektu: Mało znane teksty polsko-białoruskie w rękopisach z XVIII wieku: opis językowy w kontekście dialektologii historycznej

Kierownik: dr Vadim Shkliaryk (Białoruś)

Tytuł projektu: Wpływ ideologii językowych na wartość języka polskiego i polskiej tożsamości

Kierowniczka: dr Olena Pelekhata (Ukraina)

NAWA, Welcome to Poland

Tytuł projektu: Studia slawistyczne wobec kryzysu. Wzmocnienie potencjału Instytutu Slawistyki PAN w obliczu wyzwań współczesności

Kierowniczka: dr Olha Tkachenko

9.4. Wykaz wniosków złożonych w konkursach MEiN

Doskonała Nauka II – Wsparcie konferencji naukowych

Tytuł projektu: Organizacja międzynarodowej konferencji naukowej „Contested Languages in the Old World”

Kierowniczką dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Nauka dla Społeczeństwa II

Tytuł projektu: Dawne Inflanty Polskie i inne regiony w badaniach i opracowaniach Stefanii Ulanowskiej

Kierowniczką prof. dr hab. Dorota K. Rembiszewska

Nauka dla Społeczeństwa II

Tytuł projektu: Polemiki religijne wokół Unii Brzeskiej. Podręcznik dla humanistów

Kierowniczką dr hab. Katarzyna Kotyńska

Krajowy Plan Odbudowy

Tytuł projektu: Cyfrowa Infrastruktura Badawcza dla Humanistyki i Nauk o Sztuce DARIAH-PL

Kierownikiem dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN

Stypendium dla wybitnego młodego naukowca

Pracownicy IS PAN: dr Tymoteusz Król, dr Natalia Judzińska

9.5. Wykaz wniosków złożonych w konkursie FNP

Tytuł projektu: The Power of Social Media in Times of War: Investigating Civil Society Actors' Use of Digital Platforms in Shaping Public Opinion and Policy in Ukraine and Poland

Kierownikiem dr Paweł Levchuk

Grantodawca: Fundacja na rzecz Nauki Polskiej/ program: Polish-Ukrainian Cooperation

Tytuł projektu: Language ideologies in the Polish-Ukrainian social space

Kierowniczką dr Gabriela Augustyniak-Żmuda

Grantodawca: Fundacja na rzecz Nauki Polskiej/ program: Polish-Ukrainian Cooperation

Tytuł projektu: Who have we become in the face of war? Research on changing stereotypes of the Polish people and Ukrainian people

Kierowniczka: dr **Gabriela Augustyniak-Żmuda**

Grantodawca: Fundacja na rzecz Nauki Polskiej/ program: Polish-Ukrainian Cooperation

9.6. Wykaz wniosków złożonych do innych podmiotów

Tytuł projektu: Teologia w slawistyce. Transfer (nie)wiedzy teologicznej w obszarze badań nad kulturami z kręgu Slavia Orthodoxa

Kierowniczka: dr **Ewelina Drzewiecka**

Grantodawca: Akademia Kopernikańska

Tytuł projektu: Comparison of Descriptions of Calendar Rites in Florian Czarnyszewicz's Novels to Ethnographic Realities of Eastern Belarus (EU4Belarus SALT)

Kierowniczka: dr Alena Leshkevich

Grantodawca: Unia Europejska (pobyt naukowy w IS PAN)

Tytuł projektu: Polesie śladami Stanisława Dworakowskiego. Badania antropologiczne potomków szlachty zagrodowej (Stypendium Mieroszewskiego)

Kierowniczka: dr Alena Leshkevich (Białoruś)

Grantodawca: Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego (pobyt naukowy w IS PAN)

Tytuł projektu: Kulturowa pamięć o Holokauście w przestrzeni publicznej Białorusi i Polski

Kierownik: prof. Uładzimir Lobach (Białoruś)

Grantodawca: MOST+, staż naukowy w IS PAN

10. UCZESTNICTWO W GRANTACH AFILIOWANYCH POZA INSTYTUTEM SLAWISTYKI PAN

Granty zakończone

Liczba: 2

Kierownik projektu: Cezary Mazurek

Pracownik IS PAN: **dr Szymon Pogwizd**

Tytuł projektu: Cyfrowa infrastruktura badawcza dla humanistyki i nauk o sztuce DARIAH-PL

Okres realizacji: 2021–2023

Jednostka finansująca: POIR

Afiliacja: Instytut Podstaw Informatyki PAN

Kierownik projektu: dr Paweł Krupa

Pracowniczka IS PAN: **dr hab. Katarzyna Kotyńska**

Tytuł projektu: Wiktor Petrow – w stronę krytycznej nowoczesności. Tłumaczenie z języka ukraińskiego i edycja krytyczna wraz z opracowaniem naukowym pism Wiktora Petrowa (ps. W. Domontowycz, W. Ber; 1894–1969) w III tomach

Okres realizacji: 2018–2023

Jednostka finansująca: NPRH

Afiliacja: Uniwersytet Jagielloński

Granty realizowane

Liczba: 14

Kierowniczka projektu: dr Dorota Klimek-Jankowska

Pracownik IS PAN: **mgr Andrzej Żak**

Tytuł projektu: „Od wielojęzycznego korpusu równoległego do semantycznej mikrotypologii PERFECTUM w językach słowiańskich i bałtyckich”

Okres realizacji: 01.11.2022–31.03.2026

Jednostka finansująca: NCN

Afiliacja: Uniwersytet Wrocławski, Wydział Filologiczny

Kierowniczka projektu: Cordula Ratajczak

Pracowniczka IS PAN: **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN**

Tytuł projektu: „Sýc za regionalnu identitu a serbsku řeč / Netzwerk regionales Identitäts- und Sprachmanagement”

Okres realizacji: 1.11.2022–31.12.2026

Jednostka finansująca: Założba za serbski lud / Stiftung für das sorbische Volk) w ramach programu „Sorbische Sprache und Kultur im Strukturwandel” w Saksonii ze środków Bundesministeriums für Inneres und Heimat

Afiliacja: DOMOWINA

Kierownik projektu: prof. dr hab. Maciej Grochowski

Pracownik IS PAN: **dr hab. Piotr Sobotka, prof. IS PAN**

Tytuł projektu: Przewodnik językowo-encyklopedyczny po gramatyce semantycznej języka polskiego w ujęciu historycznym

Okres realizacji: 2018–2024

Jednostka finansująca: Narodowy Program Rozwoju Humanistyki, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Afiliacja: Instytut Języka Polskiego PAN

Kierownik projektu: Siniša Malešević

Pracowniczka IS PAN: **dr Katarzyna Taczyńska**

Tytuł projektu: When Nationalism Fails. A Comparative Study of Holocaust Museums in ex collaborationist countries

Okres realizacji: 2022–2024

Jednostka finansująca: Gerda Henkel Foundation

Afiliacja: University College Dublin

Kierownik projektu: Sabina Giergiel

Pracowniczka IS PAN: **dr Katarzyna Taczyńska**

Tytuł projektu: The Dissonant Heritage: Witnesses, Bystanders and Observers in the Croatian Cultural Memory of WWII

Okres realizacji: 2022–2023

Jednostka finansująca: Uniwersytet Jagielloński

Afiliacja: Uniwersytet Jagielloński

Kierowniczka projektu: Prof. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska

Pracowniczka IS PAN: **prof. dr hab. Alena Rudenka**

Tytuł projektu: „Koncept OJCZYŻNA i PAЃ3IMA w świadomości Polaków i Białorusinów.
Studium etnolingwistyczne”

Okres realizacji: 01.09.2022–31.01.2024

Jednostka finansująca: NCBR „Solidarni z naukowcami”

Afiliacja: UMCS

Kierownik projektu: dr Zuzanna Bogumił

Pracowniczka IS PAN: **dr Katarzyna Roman-Rawska**

Tytuł projektu: Crossing borders, building walls. Towards ethnography of Russian war mobilisation

Okres realizacji: 16.01.2023–16.01.2024

Jednostka finansująca: NAWA, grant Interwencyjny

Afiliacja: Instytut Archeologii i Etnologii PAN

Kierownik projektu: prof. Alvidas Nikžentaitis

Pracownik IS PAN: **dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN**

Tytuł projektu: Lithuania-Belarus. Dialogue on the Past

Okres realizacji: 2021–2024

Jednostka finansująca: Ministerstwo spraw zagranicznych Litwy

Afiliacja: Instytut Historii Litwy

Kierowniczka projektu: dr Katarzyna Ceklarz

Pracowniczka IS PAN: **dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN**

Tytuł projektu: ETNOznawcy. Budowa portalu wiedzy oraz promocja i upowszechnienie dorobku polskiej etnografii

Okres realizacji: 5.08.2022–4.08.2024

Jednostka finansująca: Ministerstwo Edukacji i Nauki

Afiliacja: Polskie Towarzystwo Ludoznawcze

Kierownik projektu: dr Robert Tomczak

Pracownik IS PAN: **dr Wojciech Jasiński**

Tytuł projektu: Wielkopolskie księgi miejskie w okresie nowożytnym - edycje źródłowe

Realizowany

Okres realizacji: 01.01.2023–13.10.2027

Jednostka finansująca: NPRH/Dziedzictwo Narodowe

Afiliacja: Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk

Kierowniczka projektu: prof. dr hab. Bożena Rozwadowska

Pracownicy IS PAN: **dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN, dr Marcin Fastyn**

Tytuł projektu: SLAVICUS. New computational and experimental methods in research on semantic micro-typology of Slavic and Baltic languages

Okres realizacji: 2021–2025

Jednostka finansująca: UW, MEiN

Afiliacja: Uniwersytet Wrocławski

Kierowniczka projektu: dr hab. Mariola Tymochowicz

Pracownik IS PAN: **dr Tymoteusz Król**

Tytuł projektu: Słownik terminologiczny polskich strojów ludowych. Publikacja książki oraz upowszechnienie wyników w internecie na platformie strojeludowe.net

Okres realizacji: 30.06.2020–31.05.2025

Jednostka finansująca: MEiN, NPRH

Afiliacja: Polskie Towarzystwo Ludowe

Kierownik projektu: Guy Tilkin

Pracowniczka IS PAN: **dr hab. Agnieszka Aysen Kaim, prof. IS PAN**

Tytuł projektu: CASSANDRA – European Cooperation projects Small Scale

Okres realizacji: kwiecień 2023 – listopad 2024

Jednostka finansująca: European Cooperation projects (CREA-CULT-2023-COOP)

Afiliacja: FEST Federation for European Storytelling, IS PAN, wykonawca

Kierownik projektu: Hector Centeno

Pracowniczka IS PAN: **dr hab. Agnieszka Aysen Kaim, prof. IS PAN**

Tytuł projektu: "Reverse the Map", koordynator działań partnera polskiego w projekcie Erasmus+ dot. dekolonizacji

Okres realizacji: 03.04.2023–02.06.2024

Jednostka finansująca: Unia Europejska
Afilacja: Stowarzyszenie Grupa Studnia O.

V. PUBLIKACJE PRACOWNIKÓW I PRACOWNICZEK INSTYTUTU SLAWISTYKI PAN

1. MONOGRAFIE AUTORSKIE

- **Gabriela Augustyniak-Żmuda**, *Biografie językowe przesiedleńców ze wschodnich województw II Rzeczypospolitej mieszkających w regionie lubuskim*, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, 2023, ISBN 978-83-66369-52-8, 377 ss.

Monografia jest efektem kilkuletnich badań socjolingwistycznych na pograniczu polsko-niemieckim. Głównym celem książki jest przedstawienie różnorodności językowej przesiedleńców, którzy po drugiej wojnie światowej przyjechali do regionu lubuskiego, posługując się różnymi językami prymarnymi i sekundarnymi. Materiałem empirycznym były rozmowy z mieszkańcami ponad dwudziestu miejscowości, w których autorka prowadziła badania terenowe. Po obszernym opisie metodologicznym czytelnik może zapoznać się ze stworzonym aparatem pojęciowym wykorzystanym przy opisach i analizach socjolingwistycznych zebranego materiału. Autorka przedstawia stan badań nad polszczyzną północno- i południowokresową oraz charakterystykę dokonań językoznawczych na terenach przyłączonych do Polski po 1945 roku. Przeprowadzone wywiady zostały poddane transkrypcji fonetycznej, na podstawie której autorka zbudowała biografie językowe rozmówców oraz analizowała wybrane cechy fonetyczne i fleksyjne, tworząc przy tym szereg statystyk za pomocą analizy ilościowej. Dokonała porównania lingwistycznego idiolektów wyodrębnionych grup oraz przypadków jednostkowych – osób przed przesiedleniem jednojęzycznych lub dwujęzycznych. Przeprowadzone badania potwierdzają występowanie różnorodności językowej wśród przesiedleńców z dawnych wschodnich województw II Rzeczypospolitej. Zróżnicowanie językowe wybranych grup jest zależne od biografii językowych, które wywierają znaczący wpływ na idiolekty użytkowników języków. Monografię dopełnia wybór tekstów gwarowych polskich i ukraińskich. Utrwalona w monografii polszczyzna należy do ginącego dziedzictwa narodowego. Wielką wartość posiada także treść przetranskrybowanych wywiadów. Można je wykorzystywać do prac porównawczych z dziedziny nowatorskich w polskiej nauce badań nad biografiami językowymi, jak również w pracach naukowych z zakresu innych dyscyplin humanistycznych. Jest to pierwsza praca naukowa kompleksowo ukazująca wpływ biografii językowej na idiolekt.

- **Anna Becker**, *Identity, power, and prestige in Switzerland's multilingual education*, Transcript, 2023, ISBN 978-3-8394-6619-3, 270 ss.

Szwajcaria znana jest ze swojej wielojęzyczności, jednak nie wszystkie języki są jednakowo reprezentowane w społeczeństwie. Sytuację komplikuje napływ języków ojczystych mniejszości i języka angielskiego w wyniku procesów migracji i globalizacji, które stanowią wyzwanie dla tradycyjnego systemu edukacji. Niniejsze opracowanie jest pierwszym, które bada, w jaki sposób szkoły w Gryzonii, Fryburgu i Zurychu negocjują z siłami neoliberalnymi, co prowadzi do rosnącej konieczności używania języka angielskiego, wyidealizowanego spojrzenia na języki narodowe i perspektywy sprawiedliwości społecznej wynikającej z instytucjonalizacji języków ojczystych. Odkrywa problemy związane z władzą i legitymizacją oraz ukazuje złożoną tożsamość uczniów i nauczycieli, promując sprawiedliwą edukację wielojęzyczną.

- **Nicole Dołowy-Rybińska** *Upper Sorbian Language Policy in Education. Bringing the Language Back, or Bringing It Forward?*, Language Revitalisation and Language Development 1, Brill, ISBN 978-90-04-51074-6, 295 ss.

Niniejsza książka dotyczy napięcia między strategią zachowania języka (rozumianej jako ochrona i wzmacnianie języka tam, gdzie jest on nadal używany przez członków społeczności) a strategią rewitalizacji języka (otwarcie dostępu do języka dla wszystkich zainteresowanych osób i zachęcanie do używania go w nowych obszarach). Przedstawione studium przypadku dotyczy gimnazjum na Górnych Łużycach, w którym wspólnie uczą się osoby należące do społeczności górnołużyckiej i osoby z rodzin niemieckojęzycznych, które uczą się górnołużyckiego jako języka drugiego. Napięcia między tymi dwiema grupami uczących się w tej samej szkole uczniów i uczennic zostały przedstawione w książce na tle różnych strategii, praktyk i ideologii językowych. Konflikt interesów między „tradycyjną” społecznością, która postrzega siebie jako „strażników” języka mniejszościowego, a jego potencjalnymi nowymi użytkownikami jest rozgrywany na różnych poziomach przez decydentów politycznych i może być odczytywany poprzez różne poziomy polityki językowej i planowania.

- **Joanna Goszczyńska**, *Temná tvář české literatury. Kolotoč moderny*, Nakladatelství Karolinum, 2023, ISBN 978-80-246-5614-4, 126 ss.

Monografia ma w zamyśle autorki odsłonić mroczne oblicze literatury czeskiego międzywojnia i pierwszych dekad XX wieku, jakie zostało wyparte, przesłonięte przez stereotypowe na nią spojrzenie przez pryzmat klasycznych utworów: Jaroslava Haška, Karela Čapka, Karela Polačka i innych. Chce pokazać, że odsuwany w cień dorobek pisarzy-outsiderów (takich jak: Josef Čapek, Jakub Deml, Ladislav Klíma, Vladislav Vančura, Richard Weiner) wpisujący się w „literaturę doświadczeń granicznych”, ma nie mniejszą wartość. Pomieszczone w niej teksty uwzględniają różne rejestry: oscylują od niskich, do wysokich, od literatury elitarnej, do popularnej, od autonomicznej do zaangażowanej, od klerkowskiej po postgotyckie inkarnacje powieści grozy. Monografia ma pomóc w zerwaniu ze stereotypem, jaki wydaje się dominować w polskim myśleniu o czeskiej literaturze nowoczesnej, otworzyć szerzej furtkę do refleksji nad pokrewieństwem czeskich pisarzy z innymi modernistycznymi twórcami z obszaru środkowoeuropejskiego.

- **Natalia Judzińska**, *Po lewej stronie sali. Getto ławkowe w międzywojennym Wilnie*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, 2023, ISBN 978-83-67075-67-1, 450 ss.

26 listopada 1937 roku rektor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, ks. prof. Aleksander Wójcicki, wprowadza zarządzenie w sprawie „porządku zajmowania miejsc w salach wykładowych”, zwyczajowo nazywane „gettem ławkowym”. W konsekwencji, odgórnie zostają wyznaczone oddzielne miejsca dla żydowskich studentów i studentek uniwersytetu. Wprowadzenie zarządzenia poprzedzone było długotrwałą eskalacją przemocy wobec żydowskich studentek i studentów oraz długim procesem „negocjacji” między Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, władzami uniwersyteckimi, kołami akademickimi, korporacjami studenckimi oraz studentami i studentkami niezrzeszonymi. Autorka bada, dlaczego wprowadzono tę praktykę i jak doszło do jej instytucjonalizacji. Analizując dokumenty, korespondencję i ówczesną prasę, zastanawia się też nad językiem, który te praktyki umożliwił, i czy faktycznie ten język jest już tylko kwestią historyczną.

- **Tymoteusz Król**, *Wymysöü ej á šejny, kliny štot. Gyših̄ta fu Wymysiöejyn yr wymysiöeryša špröh/ Wilamowice to piękne, małe miasto. Wilamowskojęzyczne opowieści Wilamowian*, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, 2023, ISBN 978-83-64465-62-8, 189 ss.

Jest to dwujęzyczna publikacja pokazująca wilamowskojęzyczną narrację Wilamowian z perspektywy folklorystycznej. Jej celem jest nie tylko dokumentacja głosów ostatnich użytkowników języka wilamowskiego urodzonych przed wojną, ale także poszerzenie źródeł do nauki tego języka przez współczesnych Wilamowian i pasjonatów wymysiöeryś. Przy każdej ze 176 opowieści umieszczono tłumaczenie na język polski oraz kod QR, który prowadzi do strony wikitongues.com, gdzie znajduje się nagranie video. Dzięki temu możemy się wsłuchać w głos Wilamowian nie tylko metaforycznie, ale i dosłownie. Książka została wydana w serii „Archiwum Etnograficzne” PTL w ramach projektu sfinansowanego przez amerykańską organizację Wikitongues.

- **Irena Sawicka**, *Studies in Balkan Phonetics*, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, 2023, ISBN 978-83-66369-53-5, 128 ss.

Praca jest poświęcona zjawiskom fonetycznym występującym w językach i dialektach należących do tzw. Bałkańskiej Ligi Językowej. Autorka kładzie akcent, po pierwsze, na zjawiska wspólne, tj. takie, którym można nadać miano bałkanizmu, oraz, po drugie, na mechanizmy konwergencji w sytuacji wielojęzyczności. W pracy wyznacza również centrum i peryferie Bałkańskiej Ligi Językowej w zakresie fonetyki. Obszar centralny fonetyki bałkańskiej pokrywa się z terenem, na którym wciąż żywe są procesy konwergencyjne również w zakresie morfo składni, ale ramy zewnętrzne są inne. To jedyne opracowanie całościowe fonetyk bałkańskiej w aspekcie arealnym, choć ze względu na specyfikę opisywanych zjawisk, również koncentruje się na obszarach o najsilniejszej konwergencji.

- **Aleksander Smaliańczuk**, *„Wyzwoleni i zniewoleni”. Polsko-białoruskie pogranicze 1939-1941 w białoruskich dokumentach archiwalnych*, Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego, 2023, ISBN 978-83-66883-29-1, 578 ss.

Celem autora zbioru było znalezienie i wybór dokumentów, które pozwolą zrozumieć stosunek różnych grup społecznych i narodowych ludności północno-wschodnich województw II Rzeczypospolitej do zmian politycznych, a także ich nastawienie wobec reform społeczno-ekonomicznych i kulturowych za „pierwszych Sowietów”.

Książka składa się ze 125 dokumentów, których większość opublikowano po raz pierwszy. Pochodzą one głównie z Narodowego Archiwum Republiki Białorusi i Państwowego Archiwum Organizacji Społecznych Obwodu Grodzieńskiego. Ze względu na sytuację polityczną w Białorusi dostęp do nich jest praktycznie niemożliwy. W książce zamieszczono dokumenty w oryginale (w języku rosyjskim, białoruskim) oraz ich tłumaczenia na język polski. Poruszana w dokumentach problematyka jest dość szeroka i dotyczy m.in. organizacji struktur administracyjno-państwowych, tworzenia kołchozów, sowietyzacji systemu edukacji, ograniczeń życia religijnego, masowych represji wymierzonych w ludność na okupowanych, a następnie bezprawnie inkorporowanych obszarach północno-wschodnich województw II Rzeczypospolitej. W tomie opublikowany został także fragment sprawozdania białoruskich archeologów na temat wyników prac wykopaliskowych prowadzonych w latach 1997–1998 w uroczysku Kuropaty. Jednoznacznie dowodzą one, że za „pierwszych Sowietów” masowo rozstrzeliwano tam mieszkańców okupowanych obszarów Polski.

Warto zaznaczyć, że mamy do czynienia ze swoistym dyptykiem, w skład którego wchodzi dwie publikacje: *„Za pierwszych Sowietów”. Pogranicze polsko-białoruskie w latach 1939–1941 w relacjach ustnych mieszkańców Białorusi* i *„Wyzwoleni” i zniewoleni. Polsko-białoruskie pogranicze 1939-1941 w białoruskich dokumentach archiwalnych*.

- **Piotr Sobotka**, *Etymologia a gramatyka. Perspektywa funkcjonalna w rekonstrukcji dziejów słów*, Instytut Sławiastyki Polskiej Akademii Nauk, 2023, ISBN 978-83-66369-64-1, 387 ss.

Monografia koncentruje się na badaniu pochodzenia i rozwoju północnosłowiańskich jednostek języka nacechowanych gramatycznie i/lub wypowiedzeniowo, tzn. z jednej strony słów, w których informacja gramatyczna uległa leksykalizacji, z drugiej zaś – słów o zgramatyzowanej informacji leksykalnej. Monografia ogranicza się wprawdzie do obserwacji wyrażen północnosłowiańskich, lecz przy formułowaniu wniosków (tak szczegółowych, jak i ogólnych) odwołuje się również do innych języków indoeuropejskich,

języków semickich, ugrofińskich, a nawet afrykańskich. Książka podejmuje analizy przede wszystkim w klasach przysłówków, przyimków, zaimków, partykuł, operatorów dyskursywnych, operatorów metapredykatywnych, spójników i ich etymonów. Konstruowanie hipotez badawczych opiera się na przeświadczeniu, że jakakolwiek zmiana formalna, aby można ją było uznać za zmianę funkcjonalną, musi skutkować przesunięciem relacji między formą a znaczeniem znaku; i odwrotnie, rzeczywista zmiana znaczenia wywołuje przesunięcie relacji formalno-treściowej. Celem tej pracy jest odkrycie i opis mechanizmów tych zmian na przykładzie leksyki przechodzącej do nieprzedmiotowej warstwy języka. Wśród problemów szczegółowych omawiane są semickie i indoeuropejskie, w tym słowiańskie wyrażenia związane z pojęciem prawdy, północnosłowiańskie enklityki -kV oraz -že, a także wyrazy funkcyjne jako zapożyczone, bohemizmy w języku polskim i polonizmy w jidysz.

- **Joanna Tokarska-Bakir**, *Cursed: A Social Portrait of the Kielce Pogrom*, tłum. Ewa Wampuszyc, Cornell University Press, ISBN 978-1501771484, 592 ss.

Angielski przekład książki prof. Joanny Tokarskiej-Bakir pt. *Pod klątwą. Społeczny portret pogromu kieleckiego* (2018). Jest to mikrohistoryczny fresk, odsłaniający nieznane aspekty tytułowych wydarzeń z 4 lipca 1946 roku. Warto przypomnieć, że książka po ukazaniu się wywołała międzynarodowy odzew, zdobyła również wiele nagród i nominacji, w tym m.in.: Yad Vashem International Book Prize (2019), Nagrodę im. Jana Długosza za najlepszą publikację naukową roku 2019 oraz nominacje do Nagrody NIKE (2019) i Nagrody im. Jerzego Giedroycia (2019).

- **Anna Zawadzka**, *Więcej niż stereotyp. „Żydokomuna” jako wzór kultury polskiej*, Instytutu Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, 2023, ISBN 978-83-66369-56-6, 328 ss.

Książka oparta jest na analizie dyskursu antykomunistycznego i antysemickiego we współczesnej Polsce i ich wzajemnych powiązań. Jej powstaniu towarzyszyła intencja uszeregowania trzech zachodzących na siebie procesów: 1. intensyfikacji i rozwoju dyskursu antysemickiego w synergii z wciąż zyskującą na znaczeniu polityką historyczną;

2. powstawania nowych teorii interweniujących w pole badań nad antysemityzmem, 3. pojawiania się nowych zjawisk w sferze społecznej, które miałyby być tymi teoriami wyjaśniane.

2. MONOGRAFIE WSPÓŁAUTORSKIE

- **Mariola Jakubowicz**, Tomasz Kwoka, Szymon Pogwizd, Beata Raszewska-Żurek, Paweł Swoboda, *Słownik prasłowiański*, t. XI, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, 2023, 978-83-66369-58-0, 210 ss.

oraz

- **Mariola Jakubowicz**, **Szymon Pogwizd**, *Słownik prasłowiański*, tom: *Zintegrowany wykaz skrótów tomów I-VIII, X-XI*, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, 2023, e-ISBN 987-83-66369-83-2, 66 ss.

Słownik prasłowiański powstający w krakowskiej pracowni Instytutu Sławistyki PAN jest dziełem łączącym cechy słownika etymologicznego i pracy z historii porównawczej języków słowiańskich. Jego celem jest rekonstrukcja hipotetycznego zasobu leksykalnego z czasów wspólnoty prasłowiańskiej. Słownik ukazuje się od roku 1974, jednak na początku obecnego tysiąclecia nastąpiła przerwa w jego wydawaniu. Obecnie wydawany XI tom – opracowany w ramach grantu NPRH nr 11H 16 0266 84 – zawiera hasła na literę K: Kǫ–Ky (pierwsza część haseł na literę K, Ka–Ko, zawarta została w tomie X). Tom XI został zredagowany przez zespół pod kierownictwem Marioli Jakubowicz. Recenzje wydawnicze tomu napisali prof. dr hab. Leszek Bednarczuk i dr hab. Zbigniew Babik. Obecny tom jest pierwszym, który ukazuje się w wersji pdf oraz ma jednocześnie postać bazy danych dostępnej pod adresem: <https://praslow.ispan.edu.pl>

3. TOMY POD REDAKCJĄ I WSPÓŁREDAKCJĄ NAUKOWĄ PRACOWNICZEK INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN

- **Dorota K. Rembiszewska**, Ignacy Doliński, Zdzisław Kłós (red.), *Bibliografia prac naukowych Profesora Janusza Siatkowskiego za lata 1951–2022*, Uniwersytet Warszawski, 2023, ISBN 978-83-60938-05-8, 103 ss.
- **Dorota K. Rembiszewska**, Tetiana Jastrems'ka (red.), *Ad fontes. Джерела діалектологічні дослідження / Ad fontes. Źródła badań dialektologicznych*, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Instytut Ukrainoznawstwa im. I. Krypiakiewicza

Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, 2023, Діалектологічні студії / *Studia Gwarowe* 1(14), e-ISBN 978-83-66369-79-5 (IS PAN), ISBN (druk) 978-83-66369-80-1 (IS PAN), e-ISBN 978-617-14-0181-5 (IU NANU), ISBN 978-617-14-0180-8 (IU NANU), 418 ss.

- **Joanna Roszak**, Joanna Maleszyńska, Rafał Koschany (red.), *Musical i historia*, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, 2023, ISBN 978-83-66983-30-4, 254 ss.

4. CZASOPISMA NAUKOWE WYDANE LUB WSPÓŁWYDANE PRZEZ INSTYTUT SŁAWISTYKI PAN I
ZAMIESZCZONE NA PLATFORMIE INTERNETOWEJ: [HTTPS://ISPAN.WAW.PL/JOURNALS/INDEX.PHP](https://ispan.waw.pl/journals/index.php)

- „Acta Baltico-Slavica”, redaktor naczelny: **dr hab. Maksim Duszkin, prof. IS PAN**, nr 47 za 2023 rok: *Z dziejów pograniczy kulturowych i językowych*.
- „Adeptus”, redaktor naczelny **dr Adrien Quéret-Podesta**, nr 20 za 2023 rok: *(Kraj)obraz miast – praktyki miejskiej kultury wizualnej*.
- „Cognitive Studies / Études cognitives”, redaktor naczelny **dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN**, nr 23 za 2023 rok.
- „Colloquia Humanistica”, redaktorka naczelna prof. dr hab. Jolanta Sujecka, nr 12 za 2023 rok: *Centre–Periphery Relation and the Formation of Collective and Individual Identities in the Balkans and Central Europe*.
- „Slavia Meridionalis”, redaktorka naczelna **dr Ewelina Drzewiecka**, nr 23 za 2023 rok: *Porównawcze i typologiczne podejścia do języków słowiańskich*.
- „Sprawy Narodowościowe. Seria nowa”, redaktorki naczelne **dr Karolina Ćwiek-Rogalska i dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk**, nr 55 za 2023 rok: *ImagiNations*.
- „Studia Litteraria et Historica”, redaktorka naczelna dr **Anna Zawadzka**, nr 12 za 2023 rok: *Central and Eastern Europe in Academic Internationalization: Peripherality, Neoliberalism, and Knowledge Production*.
- „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”, redaktorka naczelna **dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN**, nr 58 za 2023 rok.

5. CZASOPISMA NAUKOWE POD REDAKCJĄ PRACOWNIKÓW I PRACOWNICZEK INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN
WYDANE PRZEZ INNE PODMIOTY

- „Bendrinė kalba”, członkowie redakcji: **dr Małgorzata Kasner, dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN**, The Institute of the Lithuanian Language, nr 96 za 2023 rok.

- „Colloquia”, członkini redakcji: **dr Małgorzata Kasner**, The Institute of Lithuanian Literature and Folklore, nr 51 za 2023 rok.
- „Edukacja Międzykulturowa”, członek redakcji: **dr hab. Lech Suchomłynow**, Wydawnictwo Adam Marszałek, nr 16-17 za 2023 rok.
- „Etnografia. Praktyki, teorie, doświadczenia”, członkini redakcji: **dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska, prof. IS PAN**, Uniwersytet Gdański, nr 9 za 2023 rok.
- „Homo Historicus”, redaktor naczelny: **dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN**, Instytut "Palitycznaja sfera" (Wilno), nr 7 za 2023 rok.
- „International Journal of the Sociology of Language”, członkini redakcji: **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN**, De Gruyter, nr 279-284 za 2023 rok.
- „Kontakty”, redaktorka naczelna: **prof. dr hab. Joanna Goszczyńska**, Polsko-Słowacka Komisja Nauk Humanistycznych, nr 20 za 2023 rok.
- „Language: Classic – Modern – Postmodern | МОВА: КЛАСИЧНЕ – МОДЕРНЕ – ПОСТМОДЕРНЕ”, członek redakcji: **dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN**, National University of Kyiv-Mohyla Academy, nr 9 za 2023 rok.
- „Lituanistica”, członkini redakcji: **dr Małgorzata Kasner**, Lithuanian Academy of Sciences, nr 69 za 2023 rok.
- „Prace Filologiczne. Literaturoznawstwo”, członkini redakcji: **prof. dr hab. Joanna Goszczyńska**, Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, nr 13 za 2023 rok.
- „Rocznik Centrum Studiów Białoruskich / Гадавік Цэнтра беларускіх студыяў”, redaktor naczelny: **dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN**; zastępczyni redaktora naczelnego: **dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN**, Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, nr 9 za 2023 rok.
- „Rocznik Sławistyczny”, członkini redakcji: **prof. dr hab. Dorota K. Rembiszewska**, Komitet Słowianoznawstwa PAN, nr LXXII za 2023 rok.
- „Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego”, redaktorka naczelna: **prof. dr hab. Dorota K. Rembiszewska**, Towarzystwo Naukowe Warszawskie, nr LXXXV za 2023 rok.
- „Slovenská reč, časopis pre výskum slovenského jazyka”, członek redakcji: **dr Paweł Kowalski**, Orgán Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV, nr 88-89 za 2023 rok.

- „Studia Kaliskie – Studia Calisiensia”, członek redakcji: **dr hab. Lech Suchomłynow**, Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, nr 11 za 2023 rok.
- „Zeszyty Łużyckie”, członkini redakcji: **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN**, Instytut Sławistyki Zachodniej i Południowej Uniwersytetu Warszawskiego, nr 57 za 2023 rok.
- „Zeszyt Naukowy Prac Ukrainoznawczych”, członek redakcji: **dr hab. Lech Suchomłynow**, Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, nr 10 za 2023 rok.
- „Славистика”, członkini redakcji: **dr hab. Dorota Pazio-Wlazłowska, prof. IS PAN**, Славистичко друштво Србије і Филолошки факултет Универзитета у Београду, od nr 1 za 2023 rok.
- „Слов'янський світ”, członkini redakcji: **dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN**, нститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, nr 21 za 2023 rok.
- „Магистериум. Мовознавчі студії”, członek redakcji: **dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN**, National University of Kyiv-Mohyla Academy, nr 66 za 2023 rok
- „Матеріали до української етнології”, członkini redakcji: **dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN**, нститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, nr 22 za 2023 rok.

VI. NAGRODY PRYZNANE PRACOWNICZKOM INSTYTUTU SLAWISTYKI PAN

1. NAGRODY ZAGRANICZNE ZA DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWĄ

prof. dr hab. Helena Krasowska

- Diploma de Onoare a Acedemiei de Ştiinţe a Moldovei (Dyplom Honorowy Mołdawskiej Akademii Nauk)
Nadający: Prezydent Mołdawskiej Akademii Nauk Ion Tighineanu
- Diplomă de Onoare (Dyplom Honorowy Instytutu Historii Mołdawskiej Akademii Nauk)
Nadający: Dyrektor MNIM dr hab. Eugen Sava

dr hab. Irena Grudzińska-Gross

- The 2022 Susanne Lotarski Distinguished Achievement Award (nagroda indywidualna za całość dorobku naukowego)
Nadający: Polish Institute of Arts and Sciences (Nowy Jork)

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

- Nominacja do AcademiaNet – European Database of Outstanding Women Academic
Nadający: Swiss National Science Foundation

2. NAGRODY KRAJOWE ZA DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWĄ

prof. dr hab. Helena Krasowska

- Złoty Medal Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” za badania i utrwalanie kultury Polaków na Bukowinie
Nadający: Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”
- Brązowy Medal „Zasłużony dla Nauki Polskiej Sapientia et Veritas”
Nadający: Minister Edukacji i Nauki
- Nagroda Rektora Uniwersytetu Warszawskiego za wydanie książki autorskiej, znaczącej dla dorobku naukowego Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego
Nadający: Rektor Uniwersytetu Warszawskiego

- Nominacja do Nagrody im. Jerzego Giedroycia za książkę *Polacy między Donem, Dniestrem a Prutem. Biografie językowe*

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

- Nagroda Narodowego Centrum Nauki (edycja 2023) w obszarze nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce za „wyznaczenie nowej kategorii kultur osadniczych (resettlement cultures) w badaniach nad kulturami obszarów post-przesiedleniowych”

Nadający: Narodowe Centrum Nauki

dr Natalia Judzińska

- Nagroda im. Artura Rojszczaka za pracę naukową dotyczącą materialnego wymiaru kryzysu humanitarnego na granicy polsko-białoruskiej oraz za powołanie – wspólnie z doktorantką Instytutu Slawistyki PAN, **mgr Niną Boichenko** – grupy „Badaczki i Badacze na Granicy” i niesienie pomocy humanitarnej w obszarze nadgranicznym.

Nadający: Klub Stypendystów Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej

- Nagroda KLIO II stopnia w kategorii „monografia naukowa” za książkę *Po lewej stronie sali. Getto ławkowe w międzywojennym Wilnie*

Nadający: Porozumienie Wydawców Książki Historycznej i Fundacja Historia i Kultura

dr Izabela Mrzygłód

- Nagroda w konkursie MONOGRAFIE FNP za pracę doktorską „Uniwersytety w cieniu kryzysu. Nacjonalistyczna radykalizacja studentów Warszawy i Wiednia w okresie międzywojennym”

Nadający: Rada Wydawnicza Fundacji na rzecz Nauki Polskiej

dr Olha Tkachenko

- Nominacja do Nagrody im. Jerzego Giedroycia za książkę *Discourse of Ukrainian Identity in the Polish Opinion-Forming Press during the Orange Revolution and the Euromaidan. Media Linguistic Analysis*

VII. UZYSKANE STOPNIE NAUKOWE

1. STOPNIE NAUKOWE NADANE PRZEZ RADĘ NAUKOWĄ INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN

Stopień profesora uzyskała:

Helena Krasowska

Data uzyskania: 8.05.2023

Placówka: Instytut Sławistyki PAN / Rada Doskonałości Naukowej

Dyscyplina: językoznawstwo

Stopień doktora uzyskali:

Lesia Korostatevych

Data uzyskania: 17.04.2023

Tytuł: *Problematyka przekładu realiów kulturowych w tekstach ukraińskiej oraz polskiej literatury współczesnej (na przykładzie utworów Oksany Zabuzko „Muzeum porzuconych sekretów” oraz Ignacego Karpowicza „Sońka”)*

Promotorka: dr. hab. Katarzyna Kotyńska

Recenzenci: prof. Walentyna Sobol, dr hab. Jakub Sadowski, prof. UJ, dr hab. Valentyna Kharkhun

Dyscyplina: nauki o kulturze i religii

Placówka: Instytut Sławistyki PAN

Klaudia Kosicińska

Data uzyskania: 20.11.2023

Tytuł: *Codziennosc między granicami. Mobilność i praktyki translokalne w południowo-wschodniej Gruzji*

Promotorka: dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska, prof. IS PAN

Recenzenci: dr hab. Natalia Bloch, prof. UAM, prof. dr hab. Oliver Reisner, dr hab. Łukasz Smyrski, prof. IAiE PAN

Dyscyplina: nauki o kulturze i religii

Placówka: Instytut Sławistyki PAN

Dominika Michalak

Data uzyskania: 20.11.2023

Tytuł: *Nieobywatele. Polityczna reprezentacja osób cudzoziemskich w kontekście działalności organizacji pomocowych*

Promotorka: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Promotorka pomocnicza: dr Kaja Skowrońska

Recenzenci: dr Karolina Follis, dr hab. Marta Rakoczy, prof. UW, dr hab. Łukasz Smyrski, prof. IAI PAN

Dyscyplina: nauki o kulturze i religii

Placówka: Instytut Sławistyki PAN

Sara Mičkec/Mitschke

Data uzyskania: 18.12.2023

Tytuł: *Negotiating language practices and policies in Sorbian-German families in Upper Lusatia*

Promotorka: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Recenzenci: dr hab. Michael Hornsby, prof. UAM, dr hab. Natalia Niedźwiecka-Iwańczak, prof. Goro Christoph Kimura

Dyscyplina: językoznawstwo

Placówka: Instytut Sławistyki PAN

Szymon Pogwizd

Data uzyskania: 19.06.2023

Tytuł: *Zbieżności leksykalne gwar wschodniostowackich z językiem polskim na tle ogólnostowiańskim ze szczególnym uwzględnieniem języków wschodniostowiańskich – w ujęciu diachronicznym*

Promotorka: dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN

Recenzenci: dr hab. Zbigniew Babik, prof. UJ, prof. dr hab. Leszek Bednarczuk, dr hab. Wojciech Sowa, prof. UJ

Dyscyplina: językoznawstwo

Placówka: Instytut Sławistyki PAN

Mikołaj Nowak-Rogoziński

Data uzyskania: 20.11.2023

Tytuł: *Edycja naukowa Dziennika wojennego Józefa Czapskiego z lat 1942-1944 i związane z nią problemy*

Promotorka: dr hab. Irena Grudzińska-Gross

Recenzenci: dr hab. Beata Bolesławska-Lewandowska, prof. IS PAN, prof. dr hab. Piotr Mitzner, prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk

Dyscyplina: nauki o kulturze i religii

Placówka: Instytut Sławistyki PAN

Piotr Szatkowski

Data uzyskania: 18.12.2023

Tytuł: *Relacje potomków przedwojennych mieszkańców Mazur jako znikające świadectwo dawnego polsko-niemieckiego pogranicza. Perspektywa socjolingwistyczna*

Promotorka: dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN

Recenzenci: dr hab. Ewa Michna, prof. UJ, dr hab. Katarzyna Sobolewska, prof. IJP PAN, dr hab. Tomasz Wicherkiewicz, prof. UAM

Dyscyplina: językoznawstwo

Placówka: Instytut Sławistyki PAN

VIII. WSPÓŁPRACA Z MIĘDZYNARODOWYM ŚRODOWISKIEM NAUKOWYM

1. WYKAZ WSPÓLNYCH PROJEKTÓW BADAWCZYCH W RAMACH PROTOKOŁÓW O WSPÓŁPRACY MIĘDZY PAN I ZAGRANICZNYMI AKADEMIAMI ORAZ INNYMI PLACÓWKAMI NAUKOWYMI W 2023 ROKU

Liczba: 14 (6 krajów)

Bułgaria

Instytut Języka Bułgarskiego BAN

- Frazeologia bezekwiwalentna w języku bułgarskim i polskim (aspekty leksykograficzne) (prof. Diana Blagoeva, **dr Wojciech Sosnowski, dr Roman Tymoshuk**) – 2022–2023
- Ku wielojęzycznemu słownikowi słów kluczowych językoznawstwa sławistycznego (dr Ekaterina Petkova, **dr Jakub Banasiak, dr Paweł Kowalski**) – 2022–2023

Instytut Literatury BAN

- Święte/świeckie – południowosłowiańskie tradycje i interpretacje (prof. DSc. Ana Stoykova, **dr Ewelina Drzewiecka, dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN, dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk, dr Anna Boguska**) – 2022–2023

Litwa

Uniwersytet Wileński, Wilno

- Kluczowe pojęcia litewskiej i polskiej aksjofery w ujęciu porównawczym (dr Irena Snukiškienė, **dr hab. Dorota Pazio-Wlazłowska, prof. IS PAN, prof. dr hab. Alena Rudenka, dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN**) – 2023–2025

Łotwa

Instytut Języka Łotewskiego w Rydze

- Związki kulturowo językowe polsko-łotewskie i łotewsko-polskie (kontynuacja) (dr Anna Stafecka, **dr Małgorzata Ostrówka, dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN, prof. dr hab. Dorota K. Rembiszewska**) – 2022–2024

Rumunia

Instytut Lingwistyki Akademii Rumuńskiej „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”

- Mniejszości kulturowe i językowe w Polsce i w Rumunii (dr hab. Emanuela Timotin, **prof. dr hab. Helena Krasowska, dr hab. Lech Suchomłynow**) – 2023–2025

Katedra Sławistyki Uniwersytetu w Bukareszcie

- Mniejszości kulturowe i językowe w Polsce i Rumunii (prof. dr hab. Constantin Geambașu, **prof. dr hab. Helena Krasowska**)

Instytut Archeologii Akademii Rumuńskiej „Vasile Pârvan”

- Problematyka historyczno-kulturowa zasług szlachty, bojarów i panujących na pograniczu polsko-mołdawskim w 1650–1700 roku (mgr Cristian Bobicescu, **prof. dr hab. Helena Krasowska**) – 2023–2025

Słowacja

Instytut Językoznawstwa Ľ. Štúra Słowackiej Akademii Nauk w Bratysławie

- Odzwierciedlenie wartości „nowej normalności” z perspektywy językowej we współczesnych językach słowiańskich (dr Jana Wachtarczyková, **dr Paweł Kowalski, dr Jakub Banasiak, dr Marcin Fastyn, dr Roman Tymoshuk**) – 2023–2024

Instytut Sławistyki Jana Stanisława Słowackiej Akademii Nauk

- Rozwój semantyczny polskich i słowackich wyrazów pochodzenia prasłowiańskiego (dr Ľubor Králik, **dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN, dr Szymon Pogwizd**) – 2023–2024

Ukraina

Instytut Języka Ukraińskiego NANU, Kijów

- Bibliografia online światowego językoznawstwa slawistycznego (prof. Ievgeniia Karpilovska, **dr Paweł Kowalski**) – 2021--2023
- Nowe jakości i wartości we współczesnych językach słowiańskich (prof. Ievgeniia Karpilovska, **dr Paweł Kowalski**) – 2021–2023

Instytut Narodoznawstwa NANU, Lwów

- Pogranicze kulturowe w Pamięci Polaków i Ukraińców (dr Lyudmila Bulhakova, **prof. dr hab. Helena Krasowska**) – 2021–2023

Instytut Językoznawczo-Informatyczny NANU, Kijów

- Innowacje leksykalne i frazeologiczne w języku polskim i ukraińskim (prof. Volodymyr Shirokov, **dr Roman Tymoshuk**) – 2021–2023

2. NOWE TEMATY WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ NA LATA 2024–2025 ZŁOŻONE W BIURZE WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ PAN W 2023 ROKU

Liczba: 4 (2 kraje)

Bułgaria

Instytut Języka Bułgarskiego BAN

- Bułgarsko-Polskie aproksymaty leksykalne i frazeologiczne (prof. Diana Blagoeva, **dr Marcin Fastyn**) – 2024–2025
- Wartości ogólnoludzkie w polskiej i bułgarskiej lingwokulturze (prof. Yoanna Kirilova, **dr hab. Dorota Pazio-Wlazłowska, prof. IS PAN**) – 2024–2025

Czechy

Instytut Etnologii CAN

- Jak zdefiniować stan „po”? Badanie konsekwencji zmian społecznych i kulturowych w różnych regionach Europy środkowej (Johana Wyss, **dr Karolina Ćwiek-Rogalska**) – 2024–2026

Instytut Języka Czeskiego CAN

- Polska i czeska leksyka gwarowa w kontekście problematyki geografii lingwistycznej (dr Martina Ireinova, **prof. dr hab. Dorota K. Rembiszewska**) – 2024–2026

Wyjazdy za granicę pracowników i pracowniczek Instytutu Sławistyki PAN w ramach wymiany bezdewizowej PAN

Liczba osób: **14**

Kraje, do których wyjechano: Bułgaria, Izrael, Litwa, Łotwa, Rumunia, Słowacja, Włochy

3. WSPÓŁPRACA MIĘDZY INSTYTUTEM SŁAWISTYKI PAN I ZAGRANICZNYMI PLACÓWKAMI NAUKOWYMI NA PODSTAWIE UMÓW MIĘDZY INSTYTUTAMI

Umowa na czas nieokreślony między Instytutem Etnologii Akademii Nauk Republiki Czeskiej w Pradze i Instytutem Sławistyki PAN o wzajemnej współpracy na polu naukowym, wymianie informacji naukowych (w tym wybranych czasopism i publikacji).

Umowa na czas nieokreślony o współpracy naukowej między Przykarpackim Uniwersytetem Narodowym im. W. Stefanyka w Iwano-Frankiwsku a Instytutem Sławistyki PAN. Umowa została podpisana w 2015 roku.

Umowa na czas nieokreślony o współpracy naukowej między Uniwersytetem Narodowym im. Jurija Fedkowycza w Czerniowcach a Instytutem Sławistyki PAN. Umowa została podpisana w 2016 roku.

Umowa na czas nieokreślony o współpracy naukowej między Centrum Historii Miejskiej Europy Środkowo-Wschodniej we Lwowie a Instytutem Sławistyki PAN. Umowa została podpisana w 2018 roku.

Umowa na czas nieokreślony o współpracy naukowej między Winnickim Państwowym Uniwersytetem Pedagogicznym im. Michajła Kociubińskiego w Winnicy a Instytutem Sławistyki PAN. Umowa została podpisana w 2017 roku.

Umowa na pięć lat o współpracy naukowej między Instytutem Języka Litewskiego w Wilnie a Instytutem Sławistyki PAN. Umowa została podpisana w 2019 roku.

Umowa na czas nieokreślony o współpracy naukowej między Instytutem Ukrainoznawstwa im. I. Krypjakiewicza Narodowej Akademii Nauk Ukrainy we Lwowie a Instytutem Sławistyki PAN. Umowa została podpisana w 2022 roku.

4. WSPÓŁPRACA PRACOWNIKÓW I PRACOWNICZEK INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN Z ZAGRANICZNYMI INSTYTUCJAMI NAUKOWYMI BEZ ZAWARTEGO FORMALNEGO POROZUMIENIA

Consiglio Nazionale delle Ricerche

- Perception of multilingualism in Poland and Italy: **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN**

Serbska Akademia Nauk

- Bibliografia online światowego językoznawstwa sławistycznego. Wykonawcy tematu z IS PAN: **dr Jakub Banasiak, dr Marcin Fastyn, dr Paweł Kowalski** (kierownik tematu: **dr Paweł Kowalski**)

YIVO Institute for Jewish Research w New York City (USA)

- Knowledge under siege. New scholarship from Poland: **dr hab. Elżbieta Janicka**, kierowniczką tematu: **dr hab. Elżbieta Janicka** i Helena Datner (Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma)

Instytut Łużycki

- Bibliografia online światowego językoznawstwa sławistycznego: **dr Paweł Kowalski**

Instytut Języka Serbskiego SANU, Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Belgradzie

- Bibliografia online światowego językoznawstwa sławistycznego: Wykonawcy tematu z IS PAN: **dr Jakub Banasiak, dr Marcin Fastyn, dr Paweł Kowalski** (kierownik tematu: **dr Paweł Kowalski**)

Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” RAS

- Wspólna frazeologia rumuńska i bułgarska (z uwzględnieniem innych języków słowiańskich): **dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN**

Wyjazdy

Liczba: 12

dr Tymoteusz Król

- Ostrawa, Czechy (Student Mobility for Traineeships; jako absolwent studiów doktoranckich), 25.01–30.04.2023

prof. dr hab. Alena Rudenka

- Wiedeń, Austria (Staff Mobility for Teaching), 24–28.04.2023
- Wilno, Litwa (Staff Mobility for Teaching), 5–9.09.2023

dr Małgorzata Kasner

- Wilno, Litwa (Staff Mobility for Teaching), 8–12.05.2023

prof. dr hab. Dorota Rembiszewska

- Ołomuniec, Czechy (Staff Mobility for Training), 15–19.05.2023
- Preszów, Słowacja (Staff Mobility for Teaching), 6–10.11.2023

prof. dr hab. Helena Krasowska

- Bukareszt, Rumunia (Staff Mobility for Teaching), 22–26.05.2023
- Bukareszt, Rumunia (Staff Mobility for Training), 23–27.10.2023

dr Angelika Zanki

- Zagrzeb, Chorwacja (Staff Mobility for Training), 22–26.05.2023
- Zagrzeb, Chorwacja (Staff Mobility for Training), 11–15.12.2023

dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska

- Flensburg, Niemcy (Staff Mobility for Training), 24–28.05.2023

prof. dr hab. Joanna Goszczyńska

- Bratysława, Słowacja (Staff Mobility for Training), 20–24.11.2023

Przyjazdy

Liczba: 2

- **prof. dr Danuta Rytel-Schwarz**, Uniwersytet w Lipsku, (Staff Mobility for Teaching), 21–26.04.2023
- **Melike Sultan Çiçekler**, Uniwersytet Kahramanmaras Istiklal, Turcja (Staff Mobility for Teaching), 16–20.10.2023

6. UDZIAŁ W GREMIACH NAUKOWYCH

Członkostwo w organizacjach naukowych krajowych

Komitety, Komisje, Rady PAN

- Kapituła Nagrody Fundacji Slawistycznej (dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN)
- Komitet Nauk Etnologicznych PAN (dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN, dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN)
- Komitet Językoznawstwa PAN (dr hab. Piotr Sobotka, prof. IS PAN)
- Komitet Słowianoznawstwa PAN (dr hab. Dorota Pazio-Wlazłowska, prof. IS PAN, dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN, prof. dr hab. Joanna Goszczyńska, prof. dr hab. Ryszard Grzesik, prof. dr hab. Dorota K. Rembiszewska, dr Maciej Mętrak – sekretarz)
- Komisja Bałkanistyki przy Oddziale PAN w Poznaniu (prof. dr hab. Ryszard Grzesik, dr Katarzyna Taczyńska)
- Komisja Etnolingwistyczna Komitetu Językoznawstwa PAN (prof. dr hab. Anna Zielińska, dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN, dr hab. Dorota Pazio-Wlazłowska, prof. IS PAN, dr Agata Bielak)
- Komisja Kaszubska przy Stacji Polskiej Akademii Umiejętności w Gdańsku (dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN)
- Komisja Onomastyczna Oddział PAN w Poznaniu (dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN)
- Komisja Slawistyczna przy Oddziale PAN w Poznaniu (prof. dr hab. Ryszard Grzesik)
- Sekcja Dialektologiczna Komitetu Językoznawstwa PAN (prof. dr hab. Anna Zielińska, dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN)

- Stacja Naukowa Polskiej Akademii Nauk w Kijowie (prof. dr hab. Helena Krasowska)
- Rada Fundacji Sławistycznej (dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN, dr hab. Dorota Pazio-Wlazłowska, prof. IS PAN, dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN, dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk)
- Rada Naukowa Instytutu Archeologii i Etnologii PAN (dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN)
- Rada Naukowa Instytutu Języka Polskiego PAN (prof. dr hab. Anna Zielińska)
- Rada Towarzystw Naukowych PAN (dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN, członkini z ramienia PTL)
- Zespół doradczy ds. Zagranicznych Stacji Naukowych PAN (prof. dr hab. Helena Krasowska)
- Zespół Języka Polskiego poza Granicami Kraju – Rada Języka Polskiego przy Prezydium PAN (prof. dr hab. Helena Krasowska)
- Zgromadzenie Ogólne PAN, członek korespondent (prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir)

Międzynarodowy Komitet Sławistów

- Komisja Badań Porównawczych nad Literaturami Słowiańskimi przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów (prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)
- Komisja Bibliografii Lingwistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów (dr Marcin Fastyn, dr Paweł Kowalski, dr Jakub Banasiak)
- Komisja Dialektologiczna przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów (prof. dr hab. Dorota K. Rembiszewska)
- Komisja Etnolingwistyczna przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów (dr hab. Dorota Pazio-Wlazłowska, prof. IS PAN)
- Komisja Etymologiczna przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów (dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN, dr hab. Piotr Sobotka, prof. IS PAN)
- Komisja Fonetyki i Fonologii przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów (prof. dr hab. Irena Sawicka)
- Komisja Historii i Kultury Bałkanów przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów (prof. dr hab. Irena Sawicka)

- Komisja Historycznojęzykowa przy Oddziale PAN w Poznaniu (dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN, dr Wojciech Jasiński)
- Komisja Ibero-Slawistyczna przy Międzynarodowym Komitecie Slawistów (prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)
- Komisja Języka Religijnego przy Międzynarodowym Komitecie Slawistów (dr hab. Dorota Pazio-Wlazłowska, prof. IS PAN)
- Bałkanologiczna Komisja Językoznawcza przy Międzynarodowym Komitecie Slawistów (prof. dr hab. Irena Sawicka)
- Komisja Słowotwórcza przy Międzynarodowym Komitecie Slawistów (dr Paweł Kowalski)
- Komisja Wczesnych Dziejów Słowian przy Międzynarodowym Komitecie Slawistów (prof. dr hab. Ryszard Grzesik: przewodniczący, dr Dorota Leśniewska, dr Wojciech Mądry, dr Adrien Quéret-Podesta)

Podmioty zagraniczne

- American Association for Polish-Jewish Studies (dr hab. Irena Grudzińska-Gross)
- American Association for Slavic, East European and Euroasian Studies (dr hab. Irena Grudzińska-Gross, dr Anna Boguska, dr Ewelina Drzewiecka, dr Ewa Wróblewska-Trochumiuk, dr Marzena Maciulewicz)
- Association of Nationalities Studies (dr hab. Irena Grudzińska-Gross)
- Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (dr Ewelina Drzewiecka, dr Katarzyna Taczyńska)
- Białoruskie Archiwum Historii Mówionej (dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN – przewodniczący)
- Białoruskie Towarzystwo Historyczne (dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN – przewodniczący)
- British Association of Slavonic and East European Studies (dr Ewelina Drzewiecka)
- Centro de Literaturas e Culturas Lusófonas e Europeias pertence à Faculdade de Letras de Lisboa (CLEPUL) (prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)
- Centrum badań miejskich w Grodnie (dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN)
- European Association of Social Anthropologists (dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN; dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska, prof. IS PAN)

- European Association of Biblical Studies (dr Ewelina Drzewiecka)
- European Society for the History of Science (dr Ewelina Drzewiecka)
- European Society of Woman in Theological Research (dr Ewelina Drzewiecka)
- Forum Polsko-Czeskie przy MSZ (prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)
- German Studies Association (dr Irena Prawdzic-Jankowska)
- Institut De Republica (dr hab. Piotr Sobotka, prof. IS PAN)
- Institute for Strategic Dialogue (dr Anna Zawadzka)
- Instytut Wielkiego Księstwa Litewskiego, Kowno (dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN)
- International Society for Dialectology and Geolinguistics (dr Małgorzata Ostrówka)
- International Society for Ethnology and Folklore (dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska, prof. IS PAN)
- International Society for Iberian-Slavonic Studies CompaRes (prof. dr hab. Joanna Goszczyńska, dr hab. Katarzyna Osińska, prof. IS PAN)
- London Centre for the Study of Contemporary Antisemitism (dr Anna Zawadzka)
- Mariupolski Uniwersytet Państwowy (dr hab. Lech Suchomłynow)
- Medieval Chronicle Society (prof. dr hab. Ryszard Grzesik)
- Memory Studies Association (dr Karolina Ćwiek-Rogalska, dr Ewelina Drzewiecka)
- Mercator Research Centre (dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN)
- Michael Heim Translation Award (dr hab. Irena Grudzińska-Gross)
- Międzynarodowe Stowarzyszenie Studiów Polonistycznych (prof. dr hab. Helena Krasowska)
- Modern Language Association (dr hab. Irena Grudzińska-Gross)
- Polish Commission Of Balkan Culture And History (AIESEE) (dr Katarzyna Taczyńska – zastępczyni przewodniczącej, dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk, dr Marzena Maciulewicz)
- Polish Institute of Arts and Science (dr hab. Irena Grudzińska-Gross)
- Polish Studies Association (dr hab. Irena Grudzińska-Gross)
- Polish Studies Group, British Association for Slavonic and East European Studies (dr Konrad Matyjaszek)
- Polsko-Czeskie Towarzystwo Naukowe (prof. dr hab. Ryszard Grzesik, prof. dr hab. Joanna Goszczyńska, dr Maciej Mętrak)

- Polsko-Słowacka Komisja Nauk Humanistycznych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP oraz Ministerstwa Szkolnictwa RS (prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)
- Slavic Linguistics Society (dr hab. Piotr Sobotka, prof. IS PAN)
- Słowacka Akademia Nauk (prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)
- Societas Linguistica Europaea (dr hab. Piotr Sobotka, prof. IS PAN)
- Society for the History of the Humanities (dr Ewelina Drzewiecka)
- Society of Biblical Literature (dr Ewelina Drzewiecka)
- Spišský dejepisný spolok (prof. dr hab. Ryszard Grzesik)
- Światowa Rada Badań nad Polonią (prof. dr hab. Helena Krasowska)
- The Association for the Study of Nationalities (dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk)
- The Societas Linguistica Europaea (dr hab. Piotr Sobotka, prof. IS PAN)
- Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe „Odrodzenie” w Berdiańsku (prof. dr hab. Helena Krasowska)
- Utopian Studies Society-Europe (dr Anna Boguska, dr Ewelina Drzewiecka)

Pracownicy i pracowniczki Instytutu Sławistyki PAN są członkami i członkiniami następujących polskich stowarzyszeń, towarzystw naukowych, instytutów naukowych, rad naukowych oraz fundacji, a także innych gremiów:

- Towarzystwo Naukowe Warszawskie
- Akademickie Centrum Badań Euroregionalnych
- Centrum Badań nad Edukacją i Integracją Migrantów UKEN
- Centrum Badań nad Zagładą Żydów
- Centrum Białoruskich Studiów (UW)
- Centrum Cyrylometodejskie przy Bułgarskiej Akademii Nauk
- Europejskie Centrum Badań Euroregionalnych przy AJP w Gorzowie WLKP
- Fundacja Gender Center
- Fundacja Sławistyczna
- Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW
- Instytut Kaszubski
- Instytut Literatury Polskiej
- Instytut Sławistyki Zachodniej i Południowej UW
- Kapituła Nagrody im. prof. Skowronka

- Komitet Porozumiewawczy Humanistyki Polskiej
- Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe
- Łódzkie Towarzystwo Naukowe
- Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej
- Polski Instytut Antropologii
- Polskie Towarzystwo Badań Teatralnych
- Polskie Towarzystwo Białorutenistyczne
- Polskie Towarzystwo Fonetyczne
- Polskie Towarzystwo Historyczne
- Polskie Towarzystwo Językoznawcze
- Polskie Towarzystwo Kulturoznawcze
- Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
- Polskie Towarzystwo Numizmatyczne. Oddział w Poznaniu im. Józefa Kostrzewskiego
- Polskie Towarzystwo Socjologiczne
- Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata
- Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
- Rada Naukowa Instytutu Archeologii i Etnologii PAN
- Rada Naukowa Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UW
- Rada Naukowa Instytutu Literatury Polskiej UW
- Rada Naukowa Instytut Sławistyki Zachodniej i Południowej UW
- Rada Naukowa Konwersatorium EUROJOS
- Rada Naukowa Polskiego Instytutu Studiów nad Sztuką Świata
- Rada Naukowa Wydziału Orientalistyki Uniwersytetu Warszawskiego
- Rada Programowa przy Instytucie Biografistyki Polonijnej
- Stowarzyszenie Hispanistów Polskich
- Stowarzyszenie im. Stefana Żeromskiego
- Towarzystwo Res Carpatica
- Wydział Artes Liberales UW
- Wydział Filologiczny UMK

Udział w zespołach eksperckich

- Advisory Council: European Centre for Minority Issues (dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN)
- Faculty of Humanities at Konstantin Preslavsky University of Shumen (dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN)
- Institute of Literature at Bulgarian Academy of Sciences (dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN)
- Institute for Strategic Dialogue, Pan-European Coalition to Counter Online Antisemitism (CCOA) (dr Anna Zawadzka)
- Instytut Polski w Pradze, Jury ds. oceny prac doktorskich (prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)
- Instytut Historii UJ, Grupy badawcza polsko-turecka przy Instytucie Historii UJ (dr hab. Agnieszka Aysen Kaim, prof. IS PAN)
- Jury Nagrody im. prof. J. Skowronka (prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)
- Jury nagrody wydawniczej Ambasador Nowej Europy (nagroda przyznawana przez Europejskie Centrum Solidarności oraz Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego (dr Kamila Łabno-Hajduk)
- Kapituła Nagrody Instytutu De Republica, Instytut De Republica (dr hab. Piotr Sobotka, prof. IS PAN)
- Mariupolski Uniwersytet Państwowy (dr hab. Lech Suchomłynow)
- Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem Zespół tworzący wystawę dla Muzeum Palace w Zakopanem. Konsultacje i opracowanie koncepcji wystawy do Muzeum Palace w Zakopanem (dr Karolina Panz)
- Rada Programowa Forum Polsko-Czeskiego (prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)
- Rada Naukowa Konwersatorium EUROJOS (dr hab. Dorota Pazio-Wlazłowska, prof. IS PAN)
- Rada Naukowa czas. Zeszyty Łużyckie, Wydział Polonistyki UW (dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN)
- Rada Naukowa czasopisma „Studia Litteraria Serdicensia” (dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN)
- SASPRO, Słowacka Akademia Nauk (prof. dr hab. Joanna Goszczyńska)

- Societas Linguistica Europaea Programme Committee (dr hab. Piotr Sobotka, prof. IS PAN)
- Zespół Ekspertów Narodowego Centrum Nauki (dr hab. Katarzyna Wrzeńska, prof. IS PAN)

IX. REFERATY I WYKŁADY WYGŁOSZONE PRZEZ PRACOWNIKÓW I PRACOWNICZKI INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN NA KONFERENCJACH ZA GRANICĄ

1. REFERATY WYGŁOSZONE ZA GRANICĄ

Ogółem: 126

dr Gabriela Augustyniak-Żmuda

- Język i kultura w przestrzeni innowacyjnych technologii: problemy współczesnej komunikacji, tytuł referatu: *Współczesne wyzwania komunikacyjne. Kursy językowe Instytutu Sławistyki Polskiej Akademii Nauk*, Wydział Lingwistyki i Komunikacji Społecznej oraz Katedra Języka i Kultury Ukraińskiej Narodowego Uniwersytetu Lotniczego w Kijowie, 23.03.2023, Kijów, Ukraina (współautorka referatu: Nataliia Zaika).
- Dialekty w synchronii i diachronii: metody i techniki poznania, tytuł referatu: *Idiolekty bilingwalnych przesiedleńców z województwa stanisławowskiego, tarnopolskiego i lwowskiego zamieszkałych w regionie lubuskim*, Zakład Dialektologii Instytutu Języka Ukraińskiego Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, 21.04.2023, Kijów, Ukraina.
- Stosowane badania lingwistyczne w kontekście komunikacji międzykulturowej, tytuł referatu: *Wpływ zasady uprzejmości językowej na wielojęzyczność Podlasia*, Katedra Języków Indoeuropejskich, Wydział Języków Romańsko-Germańskich Narodowego Uniwersytetu „Akademia Ostrogska”, 27.04.2023, Ostróg, Ukraina.
- XIX International Conference on Minority Languages (ICML), tytuł referatu: *Language Management and Linguistic Attitudes of the Indigenous People of Eastern Poland*, University of Wales Trinity Saint David, 20.06–24.06.2023, Carmarthen, Walia, Wielka Brytania.
- Język, kultura, społeczeństwo, tytuł referatu: *Wartość nauczania języka ukraińskiego i polskiego jako obcego w kontekście sytuacji społeczno-kulturowej Ukrainy i Polski*, Katedra Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Zakład Ukrainistyki Uniwersytetu Wrocławskiego, Katedra Językoznawstwa oraz Katedra Języka Ukraińskiego im. I. Kowalyka Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana-Franki, 5.10.2023, Lwów, Ukraina (współautorka referatu: dr Nataliia Zaika).

- Slovánské dialeky v době digitálních technologií. Nářeční prameny a jejich současné zpracování, tytuł referatu: *Technologie cyfrowe w komunikacji werbalnej oraz ich wpływ na rozwój i popularyzację pisanych wariantów mowy Podlasia*, Instytut Slawistyki Czeskiej Akademii Nauk w Pradze, 19–20.10.2023, Praga, Czechy.
- Wspólne i różne w filologicznym obrazie świata słowiańskiego, tytuł referatu: *Formy popularyzacji mowy Podlasia w mediach społecznościowych*, Ministerstwo Edukacji i Nauki Ukrainy oraz Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku, 20–21.10.2023, Iwano-Frankiwsk, Ukraina.
- Informacja. Język. Intelpekt, tytuł referatu: *Język południowego Podlasia. Standard językowy a rzeczywistość funkcjonowania mowy*, Ukraińską Fundację Językowo-Informatyczną Narodowej Akademii Nauk Ukrainy oraz Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk, 30–31.10.2023, Kijów, Ukraina.

mgr Maciej Bandur

- Beyond Language 2023, tytuł referatu: *Reflexive sã and so in New Speakers' Kashubian*, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Rzymski Sapienza, Uniwersytet Bukareszteński, PAN Oddział we Wrocławiu, 1–4.06.2023, Rzym, Włochy.

dr Robert Borges

- Fieldwork in Anthropology and Linguistics: Revisiting Research Practice, tytuł referatu: *Revisiting remote fieldwork: challenges and opportunities*, Uppsala University Centre for Integrated Research on Culture and Society, 26.01.2023, Uppsala, Szwecja.
- Multilingualism and Language Acquisition, tytuł referatu: *Entrenchment and Conventionalization in Language Contact Scenarios*, University of Helsinki, 9.03.2023, Helsinki, Finlandia (współautor referatu: Maciej Bandur).

dr Anna Becker

- Annual meeting of the American Educational Research Association, tytuł referatu: *Swiss higher education language policy and practice between internationalization*

and local language promotion, American Educational Research Association, 15.04.2023, Chicago, Stany Zjednoczone.

- European Conference on Educational Research, tytuł referatu: *(Inter-)national mobility in Swiss higher education: Bilingual policies, multilingual students and 'Englishization'*, European Educational Research Association, 22.08.2023, Glasgow, Szkocja, Wielka Brytania.

mgr Kamil Czaiński

- XIX International Conference on Minority Languages, tytuł referatu: *Ideological aspects of language emancipation – the case of Silesian in Poland*, University of Wales Trinity Saint David, 20–24.06.2023, Carmarthen, Walia, Wielka Brytania.
- Slavic Dialects in the Age of Digital Technologies. Dialect Sources and Their Current Processing, tytuł referatu: *Elektronické slovníky slezského jazyka*, Slovanský ústav Akademie věd České republiky oraz Česká společnost pro slavistická, balkanistická a byzantologická studia, 19–20.10.2023, Praga, Czechy (współautor referatu: Maciej Mętrak).

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

- Polish Migration Conference, tytuł referatu: *Coming Back Home? Narratives on the 'Recovery' in Post-Displacement Poland*, UCL SSEES, 5–6.06.2023, Londyn, Wielka Brytania.
- 16th Congress of International Society for Ethnology and Folklore, tytuł posteru: *Spaces That Unsettle. Visuality of Haunted Landscapes in the Ethnographic Research in Post-Displacement Regions of Poland, Czechia and Slovakia*, organizator: SIEF, 7–10.06.2023, Brno, Czechy (współautorzy posteru: Karina Hoření, Michal Korhel).
- Narratives of Migration, tytuł referatu: *How Polish Migrants Reshaped Their Memories of Things Left Behind in the Recovered Territories: A Study of Spectral Transformation*, Migration Oxford, Faculty of English Language and Literature, Faculty of Medieval and Modern Languages, University of Oxford, 16.06.2023, Oxford, Wielka Brytania.

dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

- Minority Language Media: Galego and Minority Languages across Europe, tytuł referatu: *Linguistic diversity in Poland. The role of social media in enhancing the*

plurality of the media landscape, European Centre for Minority Issues (ECMI), Grupo de Estudos Audiovisuais i Consello Da Cultura Galega, 22–24.03.2023, Santiago de Compostela, Hiszpania.

- Multilingual Theories and Practices, tytuł referatu: *Upper Sorbian-German Language Practices and Ideologies*, Dublin City University, MultiLingNet, 20–21.04.2023, Dublin, Irlandia (współautorka referatu: Cordula Ratajczak).
- Multilingual Theories and Practices, tytuł referatu: *Speaker trajectories in minority-majority language contexts: New speaker narratives from Lower Lusatia and Upper Brittany*, organizator: Dublin City University, MultiLingNet, 20–21.04.2023, Dublin, Irlandia (współautorzy referatu: Jeanne Toutous, Michael Hornsby).
- Conference on Endangered Languages, tytuł referatu: *Not attractive and not a burden. Attempts to revitalize Sorbian language(s) in Lusatia*, Europa-Universität Flensburg, Texas Tech University, 26–28.05.2023, Flensburg, Niemcy.
- XIX International Conference on Minority Languages (ICML), tytuł referatu: *Ethnolinguistic vitality of contested languages of Poland. Challenges for language revitalization*, University of Wales Trinity Saint David, 20–24.06.2023, Carmarthen, Walia, Wielka Brytania.
- XIX International Conference on Minority Languages (ICML), tytuł referatu: *Perception of Italy and Poland as multilingual countries*, University of Wales Trinity Saint David, 20–24.06.2023, Carmarthen, Walia, Wielka Brytania (współautorka referatu: Claudia Soria).
- SIMILA – Symposium on indigenous minority language acquisition, tytuł wykładu plenarnego: *Bilingual education as a challenge for minority language revitalization and maintenance. The case of Upper Lusatia, Germany*, University of Helsinki, 24–25.08.2023, Helsinki, Finlandia.
- SFB Pre-Closing-Conference, tytuł referatu: *German and the Slavic languages in Austria: Aspects of language contact*, Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2–4.11.2023, Wiedeń, Austria.

dr Ewelina Drzewiecka

- Историческата българистика извън България: Състояние и перспективи, tytuł referatu: *Между българската културна история и историята на идеите. Около проучванията на полската българистка проф. Гражина Шват-Гълъбова*,

Съветът за чуждестранна българистика, Институтът за балканистика с Център по тракология, Институтът за исторически изследвания при Българската академия на науките, 19.05.2023, Sofia, България.

- EABS Annual Conference 2023, tytuł referatu: *The Figure of Pontius Pilate in Bulgarian Literature of 20th century: Towards the Question of the Functioning of Biblical Topoi in the Context of Modernization*, European Association of Biblical Studies, Istituto Superiore di Scienze Religiose "San Metodio" (Siracusa), 10–13.07.2023, Syrakuzy, Włochy.
- 20th Annual Conference of the European Association for the Study of Religion "Religion and Technology", tytuł referatu: *(Mis)understanding the Religious. Bulgarian Literary Critics and the Transfer of Ideas in the Interwar Period*, European Association for the Study of Religion, 4–8.09.2023, Wilno, Litwa.
- Българистиката по света. Филологията у дома, tytuł referatu: *Историята на идеите и българистиката като поле на (не)знанието*, Południowo-Zachodni Uniwersytet im. Neofita Riłskiego, 12–14.10.2023, Błagojewgrad, България.
- Annual convention of the Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies "Decolonization", tytuł referatu: *Literary Studies and the Religious in Slavic Context: Towards the Decolonization of the Research Approach*, Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies – ASEES, 19–20.10.2023, Pittsburgh, Pennsylvania, Stany Zjednoczone (online).

dr hab. Maksim Duškin, prof. IS PAN

- Social Changes in The Global World, tytuł referatu: *'New' and 'old' in the Polish language: feminatives vs. grammatical system*, Faculty of Law, Goce Delcev University, Stip, North Macedonia, 28–29.09.2023, Stip, Macedonia Północna.

dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

- Kongres SIEF "Living Uncertainty", tytuł referatu: *A Polish Anthropologist between Warsaw and New York. Józef Obrębski's Trials and Tribulations After WWII*, Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore, Masarykova univerzita v Brně, 7–10.06.2023, Brno, Czechy
- Lessons and Legacies Europe. Prague 2023, tytuł referatu: *Jews in the eyes of Polesian peasants in the 1930s. Pre-war ethnographical fieldnotes as a source for research on*

antisemitism in the East Slavic countryside, Holocaust Educational Foundation of Northwestern University, Masaryk Institute and Archives, Czech Academy of Sciences, Center for Holocaust Studies at the Leibniz Institute for Contemporary History, Faculty of Social Sciences, Charles University, 6–10.11.2023, Praga, Czechy (online).

- First International Conference of the Histories of Anthropologies, “Doing Histories, Imagining Futures”, tytuł referatu: *A Polish “Missed Other”: Józef Obrębski’s Trials and Tribulations After WWII*, Università di Pisa, Anthropology’s Ancestors (Berghahn Series), BEROSE International Encyclopaedia of the Histories of Anthropology, Critical Studies in the History of Anthropology (University of Nebraska Press), HACA – Historical Approaches to Cultural Analysis Working Group (SIEF), HAR – History of Anthropology Review, Histories of Anthropology Annual (University of Nebraska Press), History of Anthropology Working Group (CHSTM), History of Anthropology Working Group (DGSKA), HOAIG – History of Anthropology Interest Group (AAA), History of Anthropology Network (EASA), RAI – The Royal Anthropological Institute, 4–7.12.2023, Pisa, Włochy (online).

prof. dr hab. Joanna Goszczyńska

- Panel literaturoznawczo-kulturoznawczy, tytuł panelu: *Czeska polonistyka i polska bohemistyka – Tożsamość dyscypliny?*, Polsko-Czeskie Towarzystwo Naukowe, Komitet Słowianoznawstwa, 24.09.2023, Praga, Czechy [przewodnicząca panelu]
- Varianty modernizmu, tytuł referatu: *Dychotomie i aporie modernizmu*, Ustav slovenskej literatury SAV, Filozofická Fakulta UK, 24.11.2023, Bratysława, Słowacja.

dr hab. Irena Grudzińska-Gross

- Conference on Polish Studies, tytuł panelu: *Susanna Lotarski Distinguished Achievement Award*, Polish Institute of Arts and Science in America, 8–9.06.2023, Central Connecticut University, New Britain, Connecticut, USA (współuczestnicy panelu: Joanna Trzeciak Huss, Madeline G. Levine, Karen Underfill, Beth Holmgren).
- Conference on Polish Studies, tytuł panelu: *The Sound of Modern Polish Poetry*, Polish Institute of Arts and Science in America, 8–9.06.2023, Central Connecticut University, New Britain, Connecticut, USA (współuczestnicy panelu: Anna Frajlich, Aleksandra Kremer, Grzegorz Kwiatkowski).

prof. dr hab. Ryszard Grzesik

- Continuity and Change in Medieval Central Europe (the 5th Biennial MECERN Conference), tytuł referatu: *Continuity and Changes of St Stephen's Image in the Hungarian and Polish Legends and Chronicles*, Medieval Central European Research Network, Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, 27–29.04.2023, Bratysława, Słowacja.
- International Conference Prague, June 7th -- 10th 2023: 175 Years Congress of the Slavs (1848–2023). History – Ideas – Commemoration // 175 Jahre Slavenkongress (1848–2023). Geschichte – Ideen – Gedenken, tytuł referatu: *Idee und Programm der Professor Gerard Labuda Kommission zur ältesten Geschichte der Slawen bei dem Internationalen Komitee der Slawen*, Historický ústav Akademie věd České republiky (Praha), Masarykův ústav a Archiv Akademie věd České republiky (Praha), Archeologický ústav Akademie věd České republiky (Praha), Filosofický ústav Akademie věd České republiky (Praha), Leibniz-Institut für Geschichte und Kultur des östlichen Europa GWZO (Leipzig), Collegium Carolinum (München), Herder-Institut für historische Ostmitteleuropaforschung – Institut der Leibniz-Gemeinschaft (Marburg), Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie (Schleswig), Commission Internationale des Études Historiques Slaves (CIEHS), 7–10.06.2023, Praga, Czechy.
- International Conference Prague, June 7th – 10th 2023: 175 Years Congress of the Slavs (1848–2023). History – Ideas – Commemoration // 175 Jahre Slavenkongress (1848–2023). Geschichte – Ideen – Gedenken, tytuł referatu: *Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian (Testimonies of the Oldest History of the Slavs) – the sources basis for the Lexicon of the Slavic Antiquities (Słownik starożytności słowiańskich)*, Historický ústav Akademie věd České republiky (Praha), Masarykův ústav a Archiv Akademie věd České republiky (Praha), Archeologický ústav Akademie věd České republiky (Praha), Filosofický ústav Akademie věd České republiky (Praha), Leibniz-Institut für Geschichte und Kultur des östlichen Europa GWZO (Leipzig), Collegium Carolinum (München), Herder-Institut für historische Ostmitteleuropaforschung – Institut der Leibniz-Gemeinschaft (Marburg), Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie (Schleswig), Commission Internationale des Études Historiques Slaves (CIEHS), 7–10.06.2023, Praga, Czechy.

- International Conference Prague, June 7th – 10th 2023: 175 Years Congress of the Slavs (1848–2023). History – Ideas – Commemoration // 175 Jahre Slavenkongress (1848–2023). Geschichte – Ideen – Gedenken, tytuł sesji: *Komisja Wczesnych Dziejów Słowian im. Prof. Gerarda Labudy przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów*, Historický ústav Akademie věd České republiky (Praha), Masarykův ústav a Archiv Akademie věd České republiky (Praha), Archeologický ústav Akademie věd České republiky (Praha), Filosofický ústav Akademie věd České republiky (Praha), Leibniz-Institut für Geschichte und Kultur des östlichen Europa GWZO (Leipzig), Collegium Carolinum (München), Herder-Institut für historische Ostmitteleuropaforschung – Institut der Leibniz-Gemeinschaft (Marburg), Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie (Schleswig), Commission Internationale des Études Historiques Slaves (CIEHS), 7-10.06.2023, Praga, Czechy [przewodniczenie sesji].
- 10th Conference: The Medieval Chronicle Conference, tytuł referatu: *Adelaide, Bolesław and other Heroes of the Hungarian-Polish Chronicle*, Université de Lorraine, The Medieval Chronicle Society, 10–13.07.2023, Nancy, Francja.

mgr Karina Hořeni

- Divided Yet Together - Borders in Oral History Perspective, tytuł referatu: *Rozhovory s novousadlíkmi ako spôsob hľadania nemeckých „duchov“ v povojnovom Československu a Poľsku*, Czech Association of Oral History, 9–10.02.2023, Bratislava, Słowacja (współautor referatu: **mgr Michal Korhel**).

dr hab. Elżbieta Janicka

- Terrain, Relations, Paysages, Domestication, tytuł referatu: *Envers et contre le sol – Treblinka, histoire, axiosémiotique, perspectives de recherche*, École Normale Supérieure Paris-Saclay; współorganizatorzy: ENSCI Les Ateliers, Graduate School Humanités – Sciences du Patrimoine de l'Université Paris-Saclay, 22.09.2023, Paryż, Francja.
- Lessons & Legacies (Europe) 2023 "Bridging Disciplines, Histories, and Cultures", tytuł referatu: *Contextualizing Treblinka – Past and Present*, Holocaust Educational Foundation of North Western University (HEFNU) we współpracy z Uniwersytetem Karola, Masaryk Institute and Archives of the Czech Academy of Sciences,

Bundeszentrale für politische Bildung oraz Institut für Zeitgeschichte, 6–9.11.2023, Praga, Czechy.

dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN

- 14. mezinárodní konference Hodnoty v literatuře a umění, tytuł referatu: *Leksem wartość w historii polszczyzny*, Ústav slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity (Brno), 14–15.09.2023, Brno, Czechy.

dr Wojciech Jasiński

- kongres polskich bohemistických a českých polonistických studií 2023/ II Kongres Czechoznawstwa Polskiego i Polonoznawstwa Czeskiego 2023, tytuł referatu: *Uwagi o dwóch narracjach Krystiana i Kosmasa o początkach czeskiej historii*, Polsko-Czeskie Towarzystwo Naukowe, Stowarzyszenie Solidarność Polsko-Czesko-Słowacka, Uniwersytet Opolski, Instytut Śląski z siedzibą w Opolu, Univerzita Karlova v Praze, Historický ústav Akademie věd ČR, 15–17.10.2023, Praga, Czechy.

dr Natalia Judzińska

- Contesting 21st Century B/Orders, tytuł referatu: *Traces of Presence. Visual Aspects of Humanitarian Crisis on the Polish-Belarus Border and Holocaust Scripts*, European University Viadrina, 6–8.09.2023, Frankfurt/Oder, Niemcy.
- 9th International Conference of Critical Geography (ICCG), “Territorialities in resistance in the face of extractivism: Geographies from below and on the left”, tytuł referatu: *Materialization of Agency. Asylum Seekers’ Hideouts on the Polish-Belarusian Border*, International Conference of Critical Geography, 23–28.10.2023, Mexico City, Meksyk.

dr hab. Agnieszka Aysen Kaim, prof. IS PAN

- Turkologentag 2023 Vienna, tytuł referatu: *In between the “patrie adoptive” and the “vraie patrie”: the second generation of Polish political émigrés to the Ottoman Empire between devotion to the adopted homeland and the true homeland in the nineteenth and twentieth centuries*, Uniwersytet Wiedeński, 21–23.09.2023, Wiedeń, Austria.

dr Małgorzata Kasner

- Kalba ir laikmetis: asmens, kartos, visuomenės reprezentacijos kalboje (Język i jego epoka: reprezentacje jednostkowe, pokoleniowe, społeczne w języku), tytuł referatu: *Prakalbinti miesto erdvę: Vilniaus Lukiškių aikštė ir Varšuvos maršalo Juzefo Piłsudskio aikštė XX/XXI amžiuje (Jak sprawić, by przestrzeń miejska przemówiła: przypadek wileńskiego pl. Łukiskiego i warszawskiego pl. Marszałka Józefa Piłsudskiego w XX/XXI w.)*, Instytut Języka Litewskiego (Wilno), Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wileńskiego (Wilno), 21–22.09.2023, Wilno, Litwa.
- Kalba ir laikmetis: asmens, kartos, visuomenės reprezentacijos kalboje (Język i jego epoka: reprezentacje jednostkowe, pokoleniowe, społeczne w języku), tytuł referatu: *Šiandienos tikrovę formuojanti kalba: sąryšiai, skirtys, tendencijos (Język, który tworzy naszą rzeczywistość: związki, różnice, tendencje)*, Instytut Języka Litewskiego (Wilno), Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wileńskiego (Wilno), 21–22.09.2023, Wilno, Litwa.

dr Klaudia Koscińska

- BISA 2023 Conference “What can International Studies contribute to a summit of the future?”, tytuł referatu: *Determining the border: the mobility and translocal practices among Azerbaijani community in Georgia in the post-pandemic time*, British International Studies Association (BISA), 21–23.06.2023, Glasgow, Szkocja, Wielka Brytania.
- 36th Annual Conference of Italian Society of Political Science, tytuł referatu: *“Maybe he is thinking something on the inside, but isn’t showing it to us”: the neighbourliness’ negotiations in the Azerbaijani-Armenian neighbourhoods of Georgia*, Italian Society of Political Science (SISP), Uniwersytet w Genui, 14–16.09.2023, Genua, Włochy
- Second International JENA-CAUC Conference: South Caucasus after “Zeitenwende”: Dimensions of translocality and societal change, tytuł referatu: *The translocal street: local linguistic landscape along the Shulaveri road, South-Eastern Georgia*, Friedrich Schiller University in Jena, Caucasus Studies, 9–10.11.2023, Jena, Niemcy

dr Paweł Kowalski

- Slavic Linguistics Society 18th Annual Meeting, tytuł referatu: *Hierarchy as a conceptual category in Slavic linguistics*, Ľudovít Štúr Institute of Linguistics, Slovak

Academy of Sciences; Faculty of Arts, Comenius University; Studia Academica Slovaca, 24–26.08.2023, Bratysława, Słowacja.

prof. dr hab. Helena Krasowska

- Sympozjum Międzynarodowe. Dni Polskie, tytuł referatu: *Metode de cercetare și prezentare a moștenirii culturale din Bucovina Carpatică și Transnistria*, Związek Polaków w Rumunii, 24–26.08.2023, Suczawa, Rumunia.
- Bucovina – Cultură și spiritualitate europeană. Valori, tradiție și modernitate, tytuł referatu: *Patrimoniul cultural polonez în Bucovina și Transnistria*, Institutul „Bucovina” Rădăuți, 5–6.10.2023, Rădăuți, Rumunia
- Slavistica românească și dialogul culturilor, Ediția a XI-a, tytuł referatu: *Dziedzictwo kulturowe a cyfryzacja na przykładzie projektu: Świadectwo zanikającego dziedzictwa. Encyklopedia wiedzy o Polakach na Bukowinie Karpackiej oraz w Naddniestrzu*, Universitatea din București Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, Departamentul de Filologie Rusă și Slavă, Asociația Slaviștilor din România, Asociația Profesorilor de Limba și Literatura Rusă din România, 3–4.11.2023, București, Rumunia

dr Tymoteusz Król

- Deutsche Sprache, Literatur und Kultur im östlichen Europa, tytuł referatu: *Wilmesaurisch als Muttersprache, Polnisch und Deutsch als Fremdsprachen. Eine soziolinguistische Analyse der Sprachsituation in Wilmesau im 19. und 20. Jahrhundert*, Uniwersytety w Timisoarze, Regensburgu i Augsburgu, 18–20.05.2023, Timisoara, Rumunia.
- Interkulturelle und transkulturelle Dimension im linguistischen, kulturellen und historischen Kontext, tytuł referatu: *Die Wilmesaurische Sprache in der Gegenwart*, Uniwersytet w Pardubicach, 26–27.10.2023, Pardubice, Czechy

dr Paweł Levchuk

- Рідне слово в етнокультурному вимірі, tytuł referatu: *Українська мова в польщі: динаміка змін протягом 2020–2023*, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Факультет української та іноземної філології, Кафедра української мови, 19–20.10.2023, Drohobycz, Ukraina.

dr hab. Svitlana Matvieieva

- 1st International Conference Data & Digital Humanities, tytuł referatu: *Parallel corpus of military-political texts as a tool for comparative studies*, University of Minho, 8–10.03.2023, Braga, Portugal.

dr Wojciech Mądry

- 175 Jahre Slavankongress (1848–2023). Geschichte – Ideen – Gedenken, tytuł referatu: *Die Entstehungsgeschichte des "Wörterbuchs der slawischen Altertümer" (Słownik starożytności słowiańskich)*, Masarykův ústav a Archiv Akademie věd České republiky (Praha), Historický ústav Akademie věd České republiky (Praha), Archeologický ústav Akademie věd České republiky, (Praha) Filosofický ústav Akademie věd České republiky (Praha), Leibniz-Institut für Geschichte und Kultur des östlichen Europa (Leipzig). Collegium Carolinum (München), Herder-Institut für historische Ostmitteleuropaforschung – Institut der Leibniz-Gemeinschaft (Marburg). Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie (Schleswig). Commission Internationale des Études Historiques Slaves, 7–10.6.2023, Praga, Czechy.
- International Scientific Conference Kitab Studies – Research Methodology and Source Publication, tytuł referatu: *The History of Vilnius Seen Through the Eyes of a Researcher of the Early History of the Slavs – Władysław Kowalenko (1884– 1966). Based on Archival Materials*, Faculty of Philology of Vilnius University, Nicolaus Copernicus University in Toruń, Institute of the Lithuanian Language, 5–6.10.2023, Wilno, Litwa.

dr Maciej Mętrak

- XIX International Conference on Minority Languages, tytuł referatu: *Ideological aspects of language emancipation – the case of Silesian in Poland*, University of Wales Trinity Saint David, 21–24.06.2023, Carmarthen, Walia, Wielka Brytania.
- Slavic Dialects in the Age of Digital Technologies. Dialect Sources and Their Current Processing, tytuł referatu: *From dialect to language: digital technologies in service of Silesian standardisation efforts*, Slovanský ústav Akademie věd České republiky, 19–20.10.2023, Praga, Czechy (współautor referatu: Kamil Czaiński).

dr Sara Mičkec/Mitschke

- XIX International Conference on Minority Languages, tytuł referatu: *A family language policy perspective towards language ideologies and practices regarding Upper Sorbian*, Prifysgol Cymru/University of Wales, 20–24.06.2023, Carmarthen, Walia, Wielka Brytania.
- 4. zetkanje syće młodych akademikarjow-sorabistow, tytuł referatu: *Rěčne praktiki a politiki w serbsko-němskich swójbach w Hornjej Łužicy*, Serbski instytut, 30.06–01.07.2023, Budziszyn, Niemcy.
- ASN Europe 2023, tytuł referatu: *Minority Language Maintenance in Sorbian-German Families in Upper Lusatia, Germany*, Babeş-Bolyai University; Association for the Study of Nationalities (ASN), 6–8.07.2023, Cluj-Napoca, Rumunia.

dr Sergei Mudrov

- BASEES Annual Conference 2023, tytuł referatu: *Identity and Policy Issues in the Context of the Internal Discussions in the Belarusian Orthodox Church*, BASEES – British Association for Slavonic and Eastern European Studies, 31.03–2.04.2023, Glasgow, Szkocja, Wielka Brytania.
- The 27th IPSA World Congress of Political Science, tytuł referatu: *The Protests, Symbols and Religion: An Uneasy Encounter in the Post-Election Belarus*, International Political Science Associations (IPSA), 15–19.07.2023, Buenos Aires, Argentyna.

dr hab. Joanna Nowak, prof. IS PAN

- Values in Literature and Arts VI, tytuł referatu: *Better/worse nations, tribes, and races in Polish Romantic narratives: Axiology within the hierarchical system*, The Institute of Slavonic Studies of the Faculty of Arts of Masaryk University (Brno), 14–15.09.2023, Brno, Czechy.

dr Karolina Panz

- Lessons&Legacies, tytuł referatu: *Rescuing descendants of Chaim Halberstam of Sanz*, Holocaust Educational Foundation of Northwestern University Institute for Contemporary History, Munich, 6–9.11.2023, Praga, Czechy.

dr hab. Dorota Pazio-Wlazłowska, prof. IS PAN

- Międzynarodowa Konferencja Naukowa "Wartości w językowym obrazie świata Polaków i Litwinów. Kulturowe aspekty tekstologii. Tekst–tekstem–kontekst", tytuł referatu: *"Alcest to mój kolega, który jest bardzo gruby i który ciągle je"*. *Koncept GRUBAS w serii opowiadań o Mikołajku R. Gościnnego i J. Sempégo jako tekście kultury*, Centrum Polonistyczne Uniwersytetu Wileńskiego, Katedra Tekstologii i Gramatyki Języka Polskiego Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa UMCS, 7–9.09.2023, Wilno, Litwa.
- Међународни Научни Скуп Језик Мржње у Интерперсоналном и Јавном Говору, tytuł referatu: *Стигматизација людей с избыточным весом в польском разговорном языке*, Српска Академија Наука и Уметности Огранак у Нишу, Одбор За Српски Језик и Књижевност у Поређењу Са Другим Језицима и Књижевностима Сан, Институт За Српски Језик Сану, 17–18.10.2023, Nisz, Serbia.
- Међународна конференција часописа „Новоречје“ и „Филолошког друштва Речи“ "Нове речи у говору деце и младих и у текстовима за децу и младе", tytuł referatu: *Czy otyłość jest tematem poprawnym politycznie? Kilka uwag po lekturze książek dla dzieci*, Czasopismo „Новоречје“, Филолошко друштво Речи, 13.11.2023, Belgrad, Serbia.

dr Adrien Quéret-Podesta

- Seminarium Saint Michel l'Européen, tytuł referatu: *De la Manche au Danube: sur la présence du Mont Saint-Michel dans l'un des plus anciens manuscrits liturgiques hongrois*, Université de Caen Normandie (dr Fabien Paquet), 17.03.2023, Caen, Francja.
- Easter in Late Antiquity in the Middle Ages, tytuł referatu: *The role of paschal tables in the birth of Central European historiographical production*, Uniwersytet w Salonikach, Medievalists.net, Prawosławna Akademia Kreteńska, 1.04.2023, Kolympari, Chania, Grecja (online).
- Langues et identité dans les récits d'origine du Moyen Age, tytuł referatu: *...per ydioma alienigenarum Hungarii et in sua lingua propria Mogerii vocantur... L'étymologie des termes servant à désigner les Hongrois dans les plus anciennes sources narratives de ce pays*, Laboratoire Langages, Littératures, Sociétés, Etudes

Transfrontalières et Internationales (LLSETI) de l'université Savoie Mont Blanc (USMB), 3–4.04.2023, Chambéry, Francja.

- Continuity and changes in Medieval Central Europe, tytuł referatu: *“Se vogliamo che tutto rimanga come è, bisogna che tutto cambi”*. Attitudes of the inhabitants of early twelfth-century Dalmatian towns towards geopolitical changes in the light of contemporary sources, Medieval Central Europe Research Network, Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie, 27–29.04.2023, Bratysława, Słowacja.
- Continuity and changes in Medieval Central Europe, tytuł referatu: *Transfer of ideas and influences in the Central Europe and Adriatic area*, Medieval Central Europe Research Network, Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie, 27–29.04.2023, Bratysława, Słowacja.
- The medieval books through the lens of the librarian. Format and content versus reputation and aura, tytuł referatu: *Libri vero, quorum precipua auctoritas fulget in ecclesia Dei...Vision of books in the oldest Central European inventories and catalogues*, Uniwersytet w Bazylei, 6–9.09.2023, Bazylea, Szwajcaria.
- 10th Medieval Chronicle Conference, tytuł referatu: *L'emploi des écrits antiques et médiévaux sur les Scythes et la Scythie dans les chroniques médiévales d'Europe Centrale*, Université de Lorraine, 10–12.07.2023, Nancy, Francja.
- 10th Medieval Chronicle Conference, tytuł referatu: *Universal Chronicles*, Université de Lorraine, 10–12.07.2023, Nancy, Francja.
- 10th Medieval Chronicle Conference, tytuł referatu: *Interpreting and Reinterpreting the past, part 2*, Université de Lorraine, 10–12.07.2023, Nancy, Francja.
- "Artistes" et "artisan" au travail à l'époque romane 31e Colloque International d'Issoire, tytuł referatu: *La représentation des artistes dans l'Europe Centrale à l'époque romane*, Association "Terres Romanes" d'Auvergne, 13–15.10.2023, Issoire, Francja.

prof. dr hab. Dorota K. Rembiszewska

- Simpozionul internațional „Slavistica românească și dialogul culturilor” (ediția a XI-a, 2023), tytuł referatu: *Kontakty językowe XIX-wiecznej polszczyzny Podola na przykładzie „Słownika prowincjonalizmów podolskich” Aleksandra Kremera*, Universitatea din București Facultatea de Limbi și Literaturi Străine Departamentul

de Filologie Rusă și Slavă Asociația Slaviștilor din România Asociația Profesorilor de Limba și Literatură Rusă din România, 3–4.11.2023, Bukareszt, Rumunia.

- Wartości w językowym obrazie świata Polaków i Litwinów. Kulturowe aspekty tekstologii. Tekst–tekstem–kontekst / Vertybės lietuvių ir lenkų kalbų pasaulėvaizdyje. Tekstologijos kultūriniai aspektai. Tekstas–tekstema–kontekstas, tytuł referatu: *Teksty na makatkach jako językowy znak czasów i obyczajów*, Centrum Polonistyczne Uniwersytetu Wileńskiego, Katedra Tekstologii i Gramatyki Języka Polskiego Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa UMCS, 7–9.09.2023, Wilno, Litwa.

dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN

- Baltistika pasaulyje: patirtys, iššūkiai ir ateitis, tytuł referatu: *Lenkų–lietuvių kalbų lygiagretusis tekstynas CLARIN-PL*, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Vilniaus Universitetas, Vytauto Dizžiojo universitetas, Lituanistikos studijos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, ESFA – Europos socialinio fondo agentūra, 2014–2020 ES fondų investicijų veiksmų programa, 15–16.03.2023, Kaunas, Litwa.

prof. dr hab. Alena Rudenka

- Wartości w językowym obrazie świata Polaków i Litwinów V. Kulturowe aspekty tekstologii. Tekst – tekstem – kontekst, tytuł referatu: *Lithuania? Belarus? Poland? Names of the homeland of Belarusians according to texts*, Uniwersytet Wileński, 7–9.09.2023, Wilno, Litwa.
- Languages and Cultures in Time and Space 11, tytuł referatu: *History of name'ng of the Motherland of Belarusians*, University of Novi Sad, 18–19.11.2023, Novi Sad, Serbia.

prof. dr hab. Irena Sawicka

- Krste Misirkov and the Macedonian Language – A Source of Scientific Research, tytuł referatu: *Синтактички функции на повишената артикулација на средните самогласки во македонскиот јазик*, Instytut Języka Macedońskiego, 29–30.06.2023, Skopje, Dojran, Macedonia Północna (współautorka referatu: Elena Petroska).

- Posiedzenie Komisji Fonetyki przy MKS, tytuł referatu: *Najnowsze zmiany w strukturze polskiej sylaby*, Instytut Języka Macedońskiego, 1.07.2023, Skopje, Macedonia Północna (współautorka referatu: Tatiana Zinowjewa).
- 3rd International Conference on Language Contact in the Balkans and Asia Minor, tytuł referatu: *Can we speak about the Balkan phonetic type?*, Uniwersytet Arystotelesa, 3–5.11.2023, Saloniki, Grecja.
- Fundamentals and advances in Balkan linguistics, tytuł referatu: *Mixed origins of many Balkanisms*, Uniwersytet Belgradzki, 16–18.11.2023, Belgrad, Serbia.

dr Orest Semotiuk

- 16th Congress of International Society for Ethnology and Folklore (SIEF) “Living Uncertainty”, tytuł referatu: *Superhero vs. butcher: Zelensky & Putin in political cartoons on Russian aggression*, SIEF International Society for Ethnology and Folklore, 7–10.06.2023, Brno, Czechy.
- Digital wars: media and technologies during the war in Ukraine, tytuł referatu: *Digital Testimony of Russia-Ukraine War: Memes and Cartoons about General Zaluzhny*, Interdisciplinary Centre for European Studies (ICES) at the Europa-Universität Flensburg (EUF), 12–13.10.2023, Flensburg, Niemcy.

dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN

- Shift in Freedom Concepts: The Role of the 1863 January Uprising in the 21st Century, tytuł referatu: *Za co walczył Kalinowski?*, Lietuvos Respublikos Seimas, 9.03.2023, Wilno, Litwa.

dr Claudia Snochowska-Gonzalez

- Annual Conference of British Association for Slavonic and East European Studies (BASEES), tytuł referatu: *How to feed the body of your own nation (and to starve the body of another)? Polish women and the National Democratic Party at the beginning of the 20th century*, British Association for Slavonic and East European Studies (BASEES), 31.03–2.04.2023, Glasgow, Szkocja, Wielka Brytania.
- Nationalism, War and Defeat, tytuł referatu: *How to build a great nation from the pitiful remnants of defeat? Polish nationalists and the nation's palingenesis*, Faculty of Social Science, University of Copenhagen, 25–26.05.2023, Kopenhaga, Dania.

- The ASEEEES Annual Convention, tytuł referatu: *How to Become a Colonial Superpower: Polish Nationalist Vocabulary at the End of the 19th Century (and Today)*, Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEEES), 19–20.10.2023, Pittsburgh, Pennsylvania, Stany Zjednoczone (online).
- Seventh Annual Conference of the Memory Studies Association, 'Communities and Change', tytuł referatu: *How to nationalize the people? Polish 19th century nationalists and instilling historical memory in the peasants' minds*, Memory Studies Association, 3–7.07.2023, Newcastle, Wielka Brytania.

dr hab. Piotr Sobotka, prof. IS PAN

- 56th Annual Meeting of the Societas Linguistica Europaea, tytuł referatu: *Yiddish function words borrowed from Slavic languages*, National and Kapodistrian University of Athens, Societas Linguistica Europaea, 29.08–1.09.2023, Ateny, Grecja.
- International Conference on Historical Linguistics 26, tytuł referatu: *The functional interpretation of semantic and syntactic shifts in the domain of North Slavic "conversive" preposition-pronominal constructions*, Uniwersytet w Heidelbergu, 4–8.09.2023, Heidelberg, Niemcy (współautorka referatu: Anna Kisiel).

dr hab. Lech Suchomłynow

- Міжнародна наукова конференція «Наративи війни у фольклорних, літературних та медійних текстах», tytuł referatu: *Военний часопростір у текстах польсько-українського пограниччя ХХ століття*, Państwowy Uniwersytet w Tarnopolu, 27.04.2023, Tarnopol, Ukraina.
- Всеукраїнська (з міжнародною участю) наукова онлайн-конференція "Літературний процес: від нації колонізованої до нації-переможця", tytuł referatu: *ЦИВІЛІЗАЦІЙНЕ ПОГРАНИЧЧЯ «ЛЮБОРАЦЬКИХ» АНАТОЛІЯ СВИДНИЦЬКОГО*, Państwowy Uniwersytet Borysa Hrynczenki w Kijowie, 28.04.2023, Kijów, Ukraina.
- Міжнародна наукова конференція «Літати небом. Жити на Землі. Геопоетичні стратегії сучасних літературознавчих досліджень», tytuł referatu: *Коллективный образ мигранта у польської літератури факту: «турецькі тексти» Марцеліни Шумер-Бриш і Вітольда Шабловського*, Факультет

філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету; Центр транскультурних та транснаціональних студій Університету Вулвергемптона (Великобританія); Кафедра україністики Варшавського університету (Польща); School of English, Трініті-коледж, Дублін (Ірландія), 28–29.09.2023, (online).

- Четверта міжнародна наукова конференція «Історія Підкаменя в контексті політичних, соціально-економічних та культурних процесів на західноукраїнських землях», tytuł referatu: *Багатокультурний вимір малої вітчизни Леопольда Бучковського*, Спільнота «Pidkamin Village», 20–21.10.2023, Podkamień, Ukraina.
- Наукової конференції з міжнародною участю "НАЦІОНАЛЬНА ПАМ'ЯТЬ: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ", tytuł referatu: *Wojna rosyjsko-ukraińska: mechanizmy propagandy na terenach okupowanych*, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 29–30.11.2023, Lwów, Ukraina.
- 1st International Interdisciplinary Congress of Scientific Achievements, Innovations, Latest Technologies and Society "Scientific and Technological Research in the Post-Pandemic Period: a Look at the Society of the Future", tytuł referatu: *The sadness of the crossroads in the work of Orhan Pamuk*, Autonomous University of San Sebastian (UASS), 5–6.10.2023, San Lorenzo, Paraguay (online).
- IV Międzynarodowy Panel Naukowo-Dydaktyczny „Stan i perspektywy dydaktyki języka polskiego w szkołach średnich i wyższych”, tytuł referatu: *Socjalizacja językowa osób z Ukrainy w Polsce*, Wołyński Uniwersytet Narodowy imienia Łesi Ukrainki, 13.11.2023, Łuck, Ukraina (online).
- VII Azowskie Dni Nauki Polskiej, tytuł referatu: *Doświadczenia Instytutu Slawistyki PAN w tworzeniu polsko-ukraińskiej wspólnoty w czasie wojny w Ukrainie*, Mariupolski Uniwersytet Państwowy, Instytut Slawistyki PAN, 6–7.10.2023, (online).

dr hab. Grażyna Szwat-Gułybowa, prof. IS PAN

- Възможни и невъзможни истории на българската литература, tytuł referatu: *Места на паметта vs. история на идеите. В търсене на синтез*, UE, Instytut Literatury BAN, Centrum Doskonałości "Наследство БГ", 22–23.06.2023, Sofia, Bułgaria.

dr Katarzyna Taczyńska

- Women in the Holocaust, tytuł referatu: *“Minsk, my Minsk, the old Bolshevik”*: Sara Kagan’s Poetry as a Mirror of the Transformation and Development of Secular Jewish Culture in the Byelorussian Soviet Socialist Republic, Institute for Philosophy and Social Theory (University of Belgrade), WHISC – Women in the Holocaust – International Study Center i Haver Srbija, 10–12.10.2023, Belgrad, Serbia.

dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN

- Wartości w językowym obrazie świata Polaków i Litwinów. Kulturowe aspekty tekstologii. Tekst–tekstem–kontekst, tytuł referatu: *U zarania kultury prawnej w Polsce: średniowieczne księgi ziemskie*, Centrum Polonistyczne Uniwersytetu Wileńskiego, Katedra Tekstologii i Gramatyki Języka Polskiego Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa UMCS, 8–9.09.2023, Wilno, Litwa.

dr Roman Tymoshuk

- Informacja. Język. Inteligencja, tytuł referatu: *Język ukraiński jako obcy: nowe wyzwania i współczesna leksykografia („Słowniki Ukrainy online” i „Leksykon aktywnej frazeologii polskiej i ukraińskiej”)*, Ukraińska Fundacja Językowo-Informatyczna Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, 30–31.10.2023, Kijów, Ukraina (współautorka referatu: Nataliia Zaika).

dr hab. Katarzyna Wrześcińska, prof. IS PAN

- Hodnoty v literature a umeni VI, tytuł referatu: *Race as a problematical value: between science and politics in the Polish journalistic writings of the second half of the 19th century*, Masarykova univerzita, 14–15.09.2023, Brno, Czechy.

mgr Andrzej Żak

- Rencontres du réseau français de phonologie, tytuł referatu: *L'analyse préliminaire des corrélats acoustiques de l'accent en cachoube*, Université de Lille, Réseau français de phonologie, 27–29.06.2023, Lille, Francja.

Ogółem: 58

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

- Centre for Arts, Memory and Communities at Coventry University, tytuł referatu: *Ghosts as Material Traces: A Spectral Perspective on Displacement and Resettlement in Slavic Central Europe*, 22.06.2023, Coventry, Wielka Brytania (online).
- Digital Memory Studies Association (dMSA), tytuł referatu: *Sympathy for the Unfamiliar Ghosts. Why did Polish Settlers Care for Tombs of Ancestors of Expelled Germans?*, 19.05.2023, Wielka Brytania (online).
- IVDE Freiburg, tytuł referatu: *The Recovered Territories: A Case Study of State Formation and Nation-Building in Post-War Poland*, 29.06.2023, Freiburg im Breisgau, Niemcy.

dr hab. Irena Grudzińska-Gross

- YIVO Institute for Jewish Research in New York, tytuł referatu: *700 Years of Vilnius. A City of Translation*, 25.01.2023, New York, Stany Zjednoczone.
- YIVO Institute for Jewish Research in New York, tytuł referatu: *Book discussion "Breaking the Frame. New School of Polish-Jewish Studies"*, 15.02.2023, New York, Stany Zjednoczone (współautor referatu: Konrad Matyjaszek).
- International Network of Antisemitism Scholarship, tytuł referatu: *The constraints of being Jewish – Alexander Weissberg-Cybulski*, 8.03.2023, Indiana University, Stany Zjednoczone (online).
- Russian and East European Studies, City University of New York, tytuł referatu: *Grasping for the Past. Post-catastrophic biography*, 17.03.2023, New York, Stany Zjednoczone (online).

prof. dr hab. Ryszard Grzesik

- Katedra slovenských dejín Filozofickej fakulty Univerzity Komenského, tytuł referatu: *Chronica Polonorum ako jeden z prameňov Uhorsko-poľskej kroniky*, 4.05.2023, Bratysława, Słowacja.

dr hab. Mariola Jakubowicz, prof. IS PAN

- Institut za srpski jezik SANU, tytuł referatu: *Z prac nad elektroniczną wersją XI tomu „Słownika prasłowiańskiego” (referat tłumaczony na język serbski)*, 2.06.2023, Belgrad, Serbia.
- Institut za balgarski jezik „Prof. Ljubomir Andrejčin” BAN, tytuł referatu: *Изработване на електронната версия на XI том на „Словник прасловяński” в Института по славистика при ПАН*, 9.06.2023, Sofia, Bułgaria.
- Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, tytuł referatu: *Słownik prasłowiański – wersja cyfrowa versus wersja tradycyjna*, 6.11.2023, Bratysława, Słowacja.

dr hab. Elżbieta Janicka

- YIVO Institute for Jewish Reserch w NYC we współpracy z Bard College w Annandale-on-Hudson, tytuł referatu: *The Operation Reinhardt and the German Nazi death camp Treblinka II – a general outline*, w ramach autorskiego seminarium *Treblinka and its contexts – past and present*, 11.01.2023, Stany Zjednoczone (online).
- YIVO Institute for Jewish Reserch w NYC we współpracy z Bard College w Annandale-on-Hudson, tytuł referatu: *Treblinka II in Jewish testimonies by Abraham Jakub Krzepicki and Yankel Wiernik*, w ramach autorskiego seminarium *Treblinka and its contexts – past and present*, 13.01.2023, Stany Zjednoczone (online).
- YIVO Institute for Jewish Reserch w NYC we współpracy z Bard College w Annandale-on-Hudson, tytuł referatu: *Next door to Treblinka: <<Golden Harvest>> by Jan Tomasz Gross with Irena Grudzińska-Gross – a close reading*, w ramach autorskiego seminarium *Treblinka and its contexts – past and present*, 13.01.2023, Stany Zjednoczone (online).
- YIVO Institute for Jewish Reserch w NYC we współpracy z Bard College w Annandale-on-Hudson, tytuł referatu: *Next door to Treblinka: <<Golden Harvest>> by Jan Tomasz Gross with Irena Grudzińska-Gross – a close reading*, w ramach autorskiego seminarium *Treblinka and its contexts – past and present*, 18.01.2023, Stany Zjednoczone (online).
- YIVO Institute for Jewish Reserch w NYC we współpracy z Bard College w Annandale-on-Hudson, tytuł referatu: *Next door to Treblinka – symbolic topography*

- of Wólka Okrąglik*, w ramach autorskiego seminarium *Treblinka and its contexts – past and present*, 20.01.2023, Stany Zjednoczone (online).
- YIVO Institute for Jewish Reserch w NYC we współpracy z Bard College w Annandale-on-Hudson, tytuł referatu: *Kosów Lacki – a prewar and wartime history*, w ramach autorskiego seminarium *Treblinka and its contexts – past and present*, 25.01.2023, Stany Zjednoczone (online).
 - YIVO Institute for Jewish Reserch w NYC we współpracy z Bard College w Annandale-on-Hudson, tytuł referatu: *Kosów Lacki – a postwar history and representation*, w ramach autorskiego seminarium *Treblinka and its contexts – past and present*, 27.01.2023, Stany Zjednoczone (online).
 - Friedrich-Schiller-Universität Jena (Instytut Historyczny Wydziału Filozoficznego), tytuł referatu: *Treblinka and its surroundings. Then and now*, w ramach seminarium dr Katrin Stoll *Die Shoah in Polen. Neue Perspektiven und Ansätze der Forschung*, 24.01.2023, Jena, Niemcy (online).
 - The Pennsylvania State University (Department of History and Jewish Studies Program), tytuł referatu: *Symbolic topography of the former Warsaw ghetto*, dla studentów przedmiotu "History and the Holocaust" prof. Eliyany Adler i prof. Tobiasa Brinkmanna, 7.03.2023, University Park, Pennsylvania, Stany Zjednoczone (studyjna sesja wyjazdowa w Warszawie).
 - Friedrich-Schiller-Universität Jena (Instytut Historyczny Wydziału Filozoficznego), tytuł referatu: *In situ. Temporal, spatial and socio-cultural continuity and the Holocaust*, w ramach całodziennego studium terenowego: wieś Treblinka (d. stacja kolejowa) – d. obóz zagłady Żydów Treblinka II – d. obóz pracy przymusowej Treblinka I – wieś Wólka Okrąglik (zaplecze d. obozu zagłady Żydów Treblinka II), 11.04.2023, Jena, Niemcy (studyjna sesja wyjazdowa śladami Akcji Reinhard).
 - Friedrich-Schiller-Universität Jena (Instytut Historyczny Wydziału Filozoficznego), tytuł referatu: *Kosów Lacki as <<Die Judenstadt>> and its today's symbolic topography*, w ramach całodziennego studium terenowego Kosowa Lackiego (kolonia Kosów Lacki, wieś Tosie, kolonia Tosie, kolonia Albinów) oraz warsztatów analitycznych dot. ekspozycji stałej placówki: Muzeum Treblinka – b. niemiecki nazistowski obóz zagłady i obóz pracy (1941-1944), 12.04.2023, Jena, Niemcy.

- YIVO Institute for Jewish Research w NYC, tytuł referatu: *Treblinka and its context – past and present cultural landscape production*, 2.12.2023, Kosów Lacki (w trakcie podróży studyjnej), New York, Stany Zjednoczone (podróż studyjna: Poręba-Kocęby, Prostyń, Treblinka, Wólka Okrąglik, Kosów Lacki, kol. Kosów Lacki, Trzciniec Mały).

dr hab. Agnieszka Aysen Kaim, prof. IS PAN

- Ambasada RP w Ankarze, tytuł referatu: İki kültür insanları (Ludzie dwóch kultur), 25.09.2023, Ankara, Turcja.

dr Małgorzata Kasner

- Centrum Polonistyczne Uniwersytetu Wileńskiego, tytuł referatu: *Transmisja pamięci o mieście i w mieście: zarys problematyki badawczej (w 700.lecie Wilna, stolicy Republiki Litewskiej) [Transmission of memory of the city and at the city: a research outline (celebrating the 700th anniversary of Vilnius, the capital of the Republic of Lithuania)]*, 9.05.2023, Wilno, Litwa.
- Centrum Polonistyczne Uniwersytetu Wileńskiego, tytuł referatu: *Międzygeneracyjna i międzykulturowa transmisja pamięci o Wilnie: Czesław Miłosz – Tomas Venclova – Josif Brodski – Vaidotas Daunys [Intergenerational and intercultural transmission of Vilnius city's memory: Czesław Miłosz – Tomas Venclova – Josif Brodski – Vaidotas Daunys]*, 9.05.2023, Wilno, Litwa.

mgr Michal Korhel

- Aleksander-Brückner-Zentrum für Polenstudien, tytuł referatu: *Geisterlandschaften? Deutsche Spuren in der Kulturlandschaft Ostmitteleuropas*, 5.12.2023, Halle, Niemcy.

dr Klaudia Kosicińska

- Caucasus Research Resource Centers, Work-In-Progress seminars, tytuł referatu: *Settled in translocality: dimensions of mobility and boundaries determination among Azerbaijanis in southeast Georgia*, 3.05.2023, Tbilisi, Gruzja (hybrydowo).
- Ilia State University, tytuł referatu: *Mobility and Boundaries in Southeast Georgia*, 7.04.2023, Tbilisi, Gruzja (hybrydowo).

- Friedrich Schiller University, Jena, Caucasus Studies, tytuł referatu: *The translocal street: local linguistic landscape along the Shulaveri road, South-Eastern Georgia*, 7.12.2023, Niemcy (online).

dr hab. Katarzyna Kotyńska

- Ukraiński Katolicki Uniwersytet, tytuł referatu: *Tłumacz między kulturami. Przekład literacki w warunkach wojny*, 8.05.2023, Lwów, Ukraina (współautor referatu: Ostap Sływynski).
- Ukraiński Katolicki Uniwersytet, tytuł referatu: *Co wynika z wielojęzyczności: życie, literatura, przekład*, 9.05.2023, Lwów, Ukraina.

dr Paweł Kowalski

- Komisja Słotwórcza przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów, tytuł referatu: *Polskie i słoweńskie derywaty ze znaczeniem hierarchiczności*, 28.06.2023 (online).

prof. dr hab. Helena Krasowska

- Uniwersytet w Tybindze, tytuł referatu: *Język polski na Bukowinie: tradycje i współczesność*, 6.07.2023, Tybinga, Niemcy.
- Związek Polaków w Rumunii, tytuł referatu: *Mniejszość polska w Rumunii*, 9.10.2023, Suczawa, Rumunia.

dr Tymoteusz Król

- Wydział Filozoficzny, Uniwersytet Ostrawski, tytuł referatu: *Nacionalistický diskurz v pohraničí na příkladu vyprávění o sv. Józefu Bilczewském*, 24.02.2023, Ostrawa, Czechy.
- Wydział Filozoficzny, Uniwersytet Ostrawski, tytuł referatu: *Vilamovice a vilamovština – teorie o vilamovské etnogenezi a jazyková revitalizace*, 16.03.2023, Ostrawa, Czechy.
- Wydział Filozoficzny, Uniwersytet Ostrawski, tytuł referatu: *„Hory, kopce, přikryjte nás“. Analýza vzpomínkových příběhů Vilamovanů o druhé světové válce a poválečném pronásledování z folkloristického pohledu*, 4.04.2023, Ostrawa, Czechy.

- Wydział Filozoficzny, Uniwersytet Ostrawski, tytuł referatu: „Zóny bez LGBT“ – *analýza homofobního diskurzu v Polsku z folkloristického pohledu*, 27.04.2023, Ostrawa, Czechy.
- Forschungszentrum Deutscher Sprachatlas, Philipps-Universität Marburg, tytuł referatu: *Die Wilmesaurische Sprache und der Alznerische Dialekt im 21. Jh.*, 7.06.2023, Marburg, Niemcy.
- Uniwersytet Vitoria-Gasteiz, tytuł referatu: *Sexual diversity and language activism – the case of Wymysoü*, 19.07.2023, Vitoria-Gasteiz, Hiszpania.
- Uniwersytet w Oslo, tytuł referatu: *Language revitalisation in Wilamowice*, 14.11.2023, Oslo, Norwegia.
- Uniwersytet w Oslo, tytuł referatu: *Wymysoü/Wilamowice: A language island or a borderland? The anthropological perspective*, 15.11.2023, Oslo, Norwegia.

dr Paweł Levchuk

- Львівський Національний Університет ім. Івана Франка, tytuł referatu: *Мовна свідомість та ставлення студентів до української мови у час війни*, 23.02.2023, Lwów, Ukraina.
- ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», tytuł referatu: *Багатомовність військових мігрантів з України в Польщі*, 19.09.2023, Słowiańsk, Ukraina.

dr Maciej Mętrak

- II Kongres Czechoznawstwa Polskiego i Polonoznawstwa Czeskiego (Polsko-Czeskie Towarzystwo Naukowe, Historický ústav Akademie věd České republiky, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Karola w Pradze i in.), tytuł referatu: *Tradycja i nowoczesność w językoznawczej bohemistyce w Polsce i polonistyce w Czechach. Aspekt teoretyczny, metodologiczny i stosowany*, 16.10.2023, Praga, Czechy (współuczestnicy panelu: Elżbieta Kaczmarska-Zglejszewska, Milena Hebal-Jezińska, Roman Madecki, prowadzenie Zbigniew Greń

dr Irena Prawdzic-Jankowska

- Instytut Slawistyki Uniwersytetu w Hamburgu, tytuł referatu: *Soziolinguistik trifft Korpuslinguistik. Deutsch-polnische Zweisprachigkeit im Korpus*, 25.01.2023, Hamburg, Niemcy.
- Instytut Wielojęzyczności Uniwersytetu we Fryburgu i Wyższej Szkoły Pedagogicznej we Fryburgu, tytuł referatu: *Das digitale Korpus der deutsch-polnischen Zweisprachigkeit*, 17.03.2023, Fryburg, Szwajcaria (współautorki referatu: Anna Zielińska, Felicja Księżyk, Anna Jorroch, Barbara A. Jańczak).
- Instytut Wielojęzyczności Uniwersytetu we Fryburgu i Wyższej Szkoły Pedagogicznej we Fryburgu, tytuł referatu: *Aufbau und Merkmale eines zweisprachigen deutsch-polnischen digitalen Korpus*, 18.03.2023, Fryburg, Szwajcaria (współautorki referatu: Anna Zielińska, Felicja Księżyk, Anna Jorroch, Barbara A. Jańczak).
- Uniwersytet Zachodnioczeski w Pilźnie, tytuł referatu: *Das digitale Korpus der deutsch-polnischen Zweisprachigkeit*, 24.03.2023, Pilzno, Czechy.
- Ege University, tytuł referatu: *Das digitale Korpus der deutsch-polnischen Zweisprachigkeit LangGener. Grammatische und soziolinguistische Fragen*, 29.05.2023, Izmir, Turcja (online, współautorzy referatu: Felicja Księżyk, Barbara A. Jańczak, Anna Jorroch).

dr hab. Joanna Roszak, prof. IS PAN

- 4th edition of Mathrubhumi International Festival of Letters in Kerala, tytuł referatu: *Preparing for peace. The Rotblat's Effect*, 3.02.2023, Trivandrum, Indie.

dr Orest Semotiuk

- Zentrum für Osteuropa- und internationale Studien (ZOiS), tytuł referatu: *Humor als Waffe: Russische Aggression in der Ukraine in Karikaturen und Memes*, 11.07.2023, Berlin, Niemcy.

dr hab. Piotr Sobotka, prof. IS PAN

- Uniwersytet Masaryka w Brnie, tytuł referatu: *Funkční slova v jidiš přejatá ze slovanských jazyků*, 14.11.2023, Brno, Czechy.

dr hab. Lech Suchomłynow

- Window on America, tytuł referatu: *Проблеми моделювання художнього етнокультурного простору*, 22.05.2023, Ukraina, Stany Zjednoczone (online).
- Mariupolski Uniwersytet Państwowy, tytuł referatu: *Проблема мігрантів у «турецьких текстах» Вітольда Шабловського*, 16.11.2023, Ukraina (online).

prof. dr hab. Anna Zielińska

- Instytut Wielojęzyczności Uniwersytetu we Fryburgu i Wyższej Szkoły Pedagogicznej we Fryburgu, tytuł referatu: *Das digitale Korpus der deutsch-polnischen Zweisprachigkeit*, 17.03.2023, Fryburg, Szwajcaria (współautorzy referatu: Irena Prawdzic-Jankowska, Felicja Księżyk, Anna Jorroch, Barbara A. Jańczak).
- Instytut Wielojęzyczności Uniwersytetu we Fryburgu i Wyższej Szkoły Pedagogicznej we Fryburgu, tytuł referatu: *Aufbau und Merkmale eines zweisprachigen deutsch-polnischen digitalen Korpus*, 18.03.2023, Fryburg, Szwajcaria (współautorzy referatu: Irena Prawdzic-Jankowska, Felicja Księżyk, Anna Jorroch, Barbara A. Jańczak).

X. KONFERENCJE I INNE WYDARZENIA NAUKOWE ORGANIZOWANE I WSPÓLORGANIZOWANE PRZEZ INSTYTUT SLAWISTYKI PAN

1. KONFERENCJE MIĘDZYNARODOWE

Ogółem: 3

- **Międzynarodowy Panel Naukowy „Ukraińsko-Polska Sesja Filologiczna”, 6 października 2023 roku**

Panel zorganizowano w ramach VII Azowskich Dni Nauki Polskiej, które odbyły się pod egidą Ministerstwa Oświaty w dniach 6–7.10.2023 roku. Panel „Ukraińsko-Polska Sesja Filologiczna” odbył się w pierwszym dniu obrad online – w piątek, 6 października 2023 roku. Tegoroczny temat wydarzenia to „Języki i literatury słowiańskie w perspektywie międzykulturowej”. Na pierwszym panelu dyskusyjnym „Problemy i perspektywy nauczania języków w czasie wojny rosyjsko-ukraińskiej” przedstawiono m.in. raport o stanie nauki języka polskiego w Ukrainie w czasie wojny (na podstawie materiałów ankietowych studentów i wykładowców (2022–2023). Dni Nauki Polskiej w Berdiańsku to coroczne wydarzenie, które ma na celu promowanie polskiej nauki i kultury. W tym roku w Dniach Nauki Polskiej udział wzięli naukowcy nie tylko z Polski i Ukrainy, lecz także badacze szeroko rozumianej międzykulturowości z Niemiec i Paragwaju. Wydarzenie to tworzy okazję do analizy zarówno filologicznych wymiarów szeroko rozumianej wielokulturowości, jak i do omówienia różnych sytuacji językowych, w tym szkolnictwa i nowych metod nauczania dyscyplin filologicznych. W wydarzeniu Instytut Sławistyki PAN reprezentowali: **dr hab. Lech Suchomłynow** oraz **dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN**.

Organizatorzy: Instytut Sławistyki PAN, Mariupolski Uniwersytet Państwowy (Kijów) i Polskie Centrum Kultury MUP.

- **VIII Bukowiński Festiwal Nauki, 22-25 czerwca, 20-23 lipca, 13-14 sierpnia i 18 sierpnia 2023 roku**

Bukowiński Festiwal Nauki to coroczne przedsięwzięcie popularyzujące naukę, które odbywa się od 2015 roku w miasteczkach i miastach w Polsce, Ukrainie i Rumunii. Jego ideą jest wyjście wykładowców poza mury uczelni i instytucji naukowo-badawczych w celu

upowszechniania wiedzy poza środowiskiem akademickim. Do prowadzenia wykładów, dyskusji i warsztatów zapraszane są osoby, które na co dzień zajmują się działalnością naukowo-badawczą – naukowcy z uniwersytetów, z akademii nauk, pracownicy merytoryczni placówek muzealnych, aktywni członkowie towarzystw naukowych i in. Reprezentują oni różne dyscypliny naukowe, ośrodki i kraje, co przekłada się na różnorodność oferty proponowanej przez organizatorów. Na formułę Bukowińskiego Festiwalu Nauki składają się dwie serie wykładów popularno-naukowych (zatytułowane Bliscy nieznajomi oraz Kultura – Natura), Bukowiński dyskusyjny klub filmowy, wystawy i panele dyskusyjne, podczas których uczestnicy mają możliwość spotkać się i porozmawiać z artystami lub wysłuchać na żywo relacji świadków historii – ludzi o interesujących biografiami i bogatych doświadczeniach życiowych. Pomysłodawcami wydarzenia naukowego są dr Magdalena Pokrzyńska z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego i **prof. dr hab. Helena Krasowska** z Instytutu Sławistyki PAN, które od lat wspólnie organizują konferencje i festiwale nauki. Festiwal rozpoczął się 22–25 czerwca 2023 roku w Jastrowiu, kolejne odsłony miały miejsce 20–23 lipca w Rumunii, 13–14 sierpnia w Dzierżoniowie oraz 18 sierpnia w Łowej. Bukowiński Festiwal Nauki w 2023 roku był finansowany z programu „Społeczna odpowiedzialność nauki II – Popularyzacja nauki”, nr rejestracyjny: POPUL/SN/0449/2023/01 Ministra Edukacji i Nauki.

Organizatorzy: Instytut Sławistyki PAN, Fundacja Sławistyczna, Instytut Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego.

- **Konferencja pt. „Spuścizna Zdzisława Stiebera wobec dawnych i nowych tendencji w językoznawstwie sławistycznym – sesja w 120. rocznicę urodzin Zdzisława Stiebera”, 6 czerwca 2023 roku**

W czerwcu 2023 roku w Pałacu Staszica odbyła się konferencja pt. „Spuścizna Zdzisława Stiebera wobec dawnych i nowych tendencji w językoznawstwie sławistycznym – sesja w 120. rocznicę urodzin Zdzisława Stiebera”. Z referatem wystąpili: **prof. dr hab. Dorota K. Rembiszewska**, prof. dr hab. Janusz Siatkowski, prof. dr Pavlo Hrytsenko, prof. PhDr. Júlia Dudášová, DrSc., prof. dr. Thomas Menzel, prof. dr Motoki Nomachi, dr Piotr Bartelik, dr hab. Helena Grochola-Szczepanek, prof. IJP PAN, prof. dr hab. Mieczysław Balowski, dr hab.

Grażyna Balowska, prof. UO, dr hab. Irena Jaros, prof. UŁ, dr hab. Mirosław Jankowiak, dr Myroslava Hnatiuk, dr Bartosz Juszczak.

Organizatorzy: Towarzystwo Naukowe Warszawskie Wydział I oraz Fundacja Języka Polskiego, Instytut Sławistyki PAN, Інститут Українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України i Komitet Słowianoznawstwa PAN.

2. KONFERENCJE KRAJOWE

Ogółem: 3

- **Konferencja naukowa „Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian przez pryzmat biografii badaczy i bohaterów źródeł”, 25 maja 2023 roku**

Konferencja poświęcona najdawniejszym dziejom Słowian przez pryzmat biografii badaczy i bohaterów źródeł odbyła się Pałacu Działyńskich w Poznaniu. Jej organizatorami był **prof. dr hab. Ryszard Grzesik, dr Wojciech Mądry** oraz mgr Barbara Grunwald-Hajdasz. Referaty wygłosili mgr Anna Bogdanowicz-Leśna, prof. dr hab. Józef Dobosz, **prof. dr hab. Ryszard Grzesik**, dr hab. Anna Kotłowska, **dr Wojciech Mądry, dr Adrian Quéret-Podesta**, prof. dr hab. Stanisław Rosik. Prowadzącymi panele byli **dr hab. Joanna Nowak, prof. IS PAN** (Zakład Badań Narodowościowych Instytutu Sławistyki PAN) oraz **dr Wojciech Jasiński** (Zakład Językoznawstwa Instytutu Sławistyki PAN). Konferencję sfinansowano ze środków grantu NPRH nr 11H 16 0195 84 „Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian. Seria łacińska, t. 3: Średniowiecze, z. 1: Źródła węgierskie”.

Organizator: Instytut Sławistyki PAN

- **Konferencja naukowa „Mit – literatura – polityka. Źródła tematów musicali”, 6-7 października 2023 roku**

Konferencja naukowa, która pozwala ukazać paletę chwytów i motywacji stojących za ożywianiem przez musicale postaci i wydarzeń z historii. W ostatnich dekadach musical jako pełnoprawny gatunek artystyczny i ważny tekst kultury bierze udział żywiej niż dotąd w dyskusji nad pamięcią przeszłości. Czyni to na wiele sposobów, łącząc np. tryb „sprawozdawczy” (faktograficzny), swoiście apologetyczny i ściśle krytyczny. Jego

popularna forma daje twórcom możliwość dotarcia do szerokich kręgów odbiorczych, podjęty temat gwarantuje, że refleksja o przeszłości będzie stosownie pogłębiona, a „pretekst do śpiewania” stanie się w rzeczywistości sceny ważną wypowiedzią merytoryczną. Prelegenci poruszyli problematykę tworzenia fabuły do musicalu. Podczas konferencji mogliśmy dowiedzieć się, skąd biorą się pomysły na libretto i czy zawsze temat muzycznej opowieści musi być nieskomplikowany i stanowić jedynie pretekst do wykonania utworów musicalowych. Konferencja odbyła się w ramach II edycji festiwalu Czas na Teatr w Polskim Teatrze Tańca.

W konferencji Instytut Sławistyki PAN reprezentowała **dr hab. Joanna Roszak, prof. IS PAN** z referatem „There’s no place like hOMe. Joga jako źródło *Czarnoksiężnika z Krainy Oz*”.

Organizatorzy: Instytut Kulturoznawstwa UAM, Instytut Filologii Polskiej UAM, Instytut Sławistyki PAN

- **Konferencja naukowa „Biblia w translacji i egzegezie: in memoriam Irenae Kwilecka”, 30 listopada 2023 roku**

Wydarzenie zorganizowano w pierwszą rocznicę śmierci Profesor Ireny Kwileckiej dla upamiętnienia jej naukowych zasług w dziedzinie studiów nad staropolskimi przekładami Biblii i XVI-wiecznymi zabytkami leksykograficznymi. Otwarcia konferencji dokonała **dr hab. Ewa Golachowska, Dyrektor IS PAN**. W Pałacu Działyńskich referaty przedstawili i wspomnieniami podzielili się: Tadeusz Lewaszkiewicz, Stanisław Koziara, Izabela Winiarska Górska, Bożena Matuszczyk, Danuta Kowalska, Iwona Pałucka-Czerniak, Rafał Zarębski, Monika Szczot, Romana Łapa, Anna Lenartowicz-Zagrodna oraz dr hab. **Maria Trawińska, prof. IS PAN**.

Organizator: Instytut Sławistyki PAN

XI. STYPENDIA NAUKOWE

1. STYPENDIA ZAGRANICZNE

prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir

Instytucja przyznająca stypendium: Mandel Center, United States Holocaust Memorial Museum, Washington D.C.

Okres realizacji: lipiec 2023 – czerwiec 2024

Miejsce: Stany Zjednoczone Ameryki

dr Klaudia Kosicińska

Badawcze stypendium wyjazdowe

Instytucja przyznająca stypendium: Friedrich Schiller University w Jenie, Department of Caucasus Studies

Okres realizacji: 1.11.2023–30.03.2024

Miejsce: Niemcy

2. STYPENDIA KRAJOWE

mgr Nina Boichenko

Stypendium naukowe

Instytucja przyznająca stypendium: Uniwersytet Warszawski

Okres realizacji: 06.2023–03.2024

XII. AKTYWNOŚĆ MŁODYCH PRACOWNIKÓW I PRACOWNICZEK NAUKI¹ ORAZ DOKTORANTÓW I DOKTORANTEK

1. MONOGRAFIE

- **Gabriela Augustyniak-Żmuda**, *Biografie językowe przesiedleńców ze wschodnich województw II Rzeczypospolitej mieszkających w regionie lubuskim*, Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk.
- **Anna Becker**, *Identity, power, and prestige in Switzerland's multilingual education*, Transcript.
- **Natalia Judzińska**, *Po lewej stronie sali. Getto ławkowe w międzywojennym Wilnie*, Wydawnictwo Krytyki Politycznej.
- **Tymoteusz Król**, Bartłomiej Jurzak, *Strój ludowy we wsi Kozy. Przeszłość – pamięć – rzeczywistość*, Gminna Biblioteka Publiczna w Kozach (publikacja popularnonaukowa).
- **Tymoteusz Król**, Justyna Majerska-Sznajder, *Wymysiöejer łoda – skrzynie wilamowskie*, Stowarzyszenie Wilamowianie (publikacja popularnonaukowa).
- **Tymoteusz Król**: *Wymysöü ej á šejny, kliny štot. Gyšihä fu Wymysiöejyn yr wymysiöeryša špröh/ Wilamowice to piękne, małe miasto. Wilamowskojęzyczne opowieści Wilamowian*, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze.
- **Szymon Pogwizd**, Mariola Jakubowicz, Tomasz Kwoka, Beata Raszevska-Żurek, Paweł Swoboda, *Słownik prasłowiański*, t. XI, Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk.
- **Szymon Pogwizd**, Mariola Jakubowicz, *Słownik prasłowiański. Zintegrowany wykaz skrótów do tomów I-VIII, X, XI*, Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk.

2. CZASOPISMA POD REDAKCJĄ

- „Acta Baltico-Slavica” sekretarz redakcji: **dr Gabriela Augustyniak-Żmuda**, nr 47 za 2023 rok.

¹ Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, młodym naukowcem jest osoba prowadząca działalność naukową, która jest doktorantem lub nauczycielem akademickim – i nie posiada stopnia doktora albo posiada stopień doktora, od uzyskania którego nie upłynęło 7 lat, i jest zatrudniona w podmiocie.

- „Adeptus”, redaktor naczelny: **dr Adrien Quéret-Podesta**, nr 20 za 2023 rok.
- „Sprawy Narodowościowe. Seria Nowa”, redaktorki naczelne: **dr Karolina Ćwiek-Rogalska** i **dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk**, członkini redakcji: **dr Olha Tkachenko** nr 55 za 2023 rok.
- „Cognitive Studies”, sekretarz redakcji: **dr Paweł Levchuk**, nr 23 za 2023 rok.
- „Studia Litteraria et Historica”, zastępca redaktorki naczelnej: **dr Konrad Matyjaszek**, nr 11 za 2023 rok.
- „Slavia Meridionalis”, redaktorka naczelna: **dr Ewelina Drzewiecka**, członek redakcji: **dr Jakub Banasiak**, nr 23 za 2023 rok.
- „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”, członek redakcji: **dr Wojciech Jasiński**, nr 58 za 2023 rok.
- „Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny”, redaktorka: **dr Natalia Judzińska**, Uniwersytet Jagielloński, t. 188 za 2023 rok.
- „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”, redaktor naczelny: **dr Szymon Pogwizd**, nr 58 za 2023 rok.

3. UDZIAŁ W PROJEKTACH GRANTOWYCH

Projekty afiliowane w Instytucie Sławistyki PAN

- Ciało i dusza narodu. Wątki volkistowskie we wczesnej polskiej myśli narodowo-demokratycznej (1895–1918) (NCN 2019–2023): **dr Claudia Snochowska-Gonzalez** (kierowniczka)
- Działalność wspólnoty politycznej emigrantów chorwackich w Ameryce Południowej (NCN 2022–2023): **dr Angelika Zanki** (kierowniczka)
- Granty na granty, MEiN 2023–2024: **dr Karolina Ćwiek-Rogalska**
- Społeczność żydowska w Polsce w następstwie kampanii antysemitycznej lat 1967–1968. Doświadczenia biograficzne, przemiany tożsamości i dynamika środowiskowa (NCN 2022–2024): **dr Kamila Łabno-Hajduk** (wykonawczyni)
- Rozbudowa i utrzymanie bazy danych światowego językoznawstwa sławistycznego i Sybisław, (MEiN 2021–2023): **dr Jakub Banasiak** (wykonawca)
- Recycling the German Ghosts. Resettlement Cultures in Poland, Czechia and Slovakia after 1945, (ERC 2022–2027): **dr Karolina Ćwiek-Rogalska** (kierowniczka), **mgr**

Karina Hoření (wykonawczyni), **mgr Michal Korhel** (wykonawca), **mgr Magdalena Bubík** (wykonawczyni), **dr Angelika Zanki** (wykonawczyni)

- Dokumenty i biurokracja w regionach poniemieckich: państwowotwórczość, regulacja i kontrola w Polsce i Czechosłowacji (od lat 40. do 70. XX wieku), (NCN 2022–2026): **dr Karolina Ćwiek-Rogalska** (kierowniczka), **dr Izabela Mrzygłód** (wykonawczyni)
- Codziennosc między granicami. Mobilność, praktyki translokacyjne i sąsiedztwo w południowo-wschodniej Gruzji (NCN, 2022–2023): **dr Klaudia Kosicińska** (kierowniczka)
- Mazurzy – znikające świadectwo językowej przeszłości polsko-niemieckiego pogranicza. Współczesne praktyki językowe potomków rodzimej ludności Mazur (NCN, 2020–2024): **dr Piotr Szatkowski** (kierownik)
- Mobilność konfliktu: konsekwencje wojny w Górskim Karabachu w 2020 roku – Azerbejdżanie i Ormianie w Gruzji (NAWA, 2021–2023): **dr Klaudia Kosicińska** (wykonawczyni)
- Nowi użytkownicy języków mniejszościowych: biegłość, odmiana i procesy zmian (NCN, 2021–2023): **dr Robert Borges** (kierownik)
- Pogrom krakowski 11 sierpnia 1945 na tle porównawczym (NCN 2019–2024): **dr Karolina Panz** (wykonawczyni)
- Pokoleniowe zróżnicowanie języka: zmiany morfosyntaktyczne wywołane przez polsko-niemiecki kontakt językowy w mowie osób dwujęzycznych (NCN 2018–2023): **dr Irena Prawdzic-Jankowska** (wykonawczyni)
- Archiwum Kryzysu Humanitarnego (w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej): **dr Natalia Judzińska** (kierowniczka)
- Różnorodność językowa w Polsce: języki kolateralne, działania na rzecz języków i konceptualizacja tożsamości zbiorowej (NCN, 2021–2026): **dr Gabriela Augustyniak-Żmuda** (wykonawczyni), mgr Kamil Czaiński (wykonawca), **dr Maciej Mętrak** (wykonawca), **mgr Andrzej Żak** (wykonawca)
- Słownik prasłowiański. Tom XI (wersja cyfrowa) (MEiN 2017-2022): **dr Szymon Pogwizd** (wykonawca)

- Strategie zachowania i transmisji języka mniejszościowego w mieszanych językowo górnołużycko-niemieckich rodzinach na Górnych Łużycach w Niemczech (NCN, 2020–2024): **dr Sara Mičkec/Mitschke** (kierowniczka)
- Topos »wmurowanej kobiety« w kulturach Europy południowo-wschodniej i Węgier (NCN, 2021–2025): **dr Marzena Maciulewicz** (wykonawczyni), **dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk** (wykonawczyni)
- Wizualne artykulacje oporu politycznego w Chorwacji i Serbii po roku 2000 (NCN 2019–2023): **dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk** (kierowniczka)
- Z Flandrii, przez Niemcy, do Polski. Analiza teorii etnogenezy Wilamowian (NCN, 2022–2025): **dr Tymoteusz Król** (kierownik)
- Reawakening the Wymysorys language in Wilamowice, (Wikitungues): **dr Tymoteusz Król** (kierownik)
- Welcome to Poland „Nauka online. Przeciwdziałanie wykluczeniu w międzynarodowej przestrzeni wirtualnej” (NAWA, 2022–2023): **dr Olha Tkachenko** (kierowniczka), **dr Marzena Maciulewicz** (wykonawczyni), mgr Emil Chról (wykonawca)
- Promocja Języka Polskiego, „Język polski w kulturach pogranicza: wsparcie polonistycznych środowisk akademickich w Czerniowcach i Tybindze” (NAWA, 2022–2023): **dr Olha Tkachenko** (kierowniczka), mgr Emil Chról (wykonawca), **dr Paweł Levchuk** (wykonawca)
- RESCUE MEMORY: Activism, Arts and Public Remembrance, CERV, GAP-101143883, Wykonawca, Planowane rozpoczęcie – styczeń 2024: **dr Natalia Judzińska** (wykonawczyni)
- Trójjęzyczność ukraińsko-rosyjsko-polska Ukraińców niepolskiego pochodzenia, Narodowy Program Rozwoju Humanistyki (2023–2026): **dr Paweł Levchuk**
- Komšiluk w wielkim mieście? Relacje sąsiedzkie w Nowym Belgradzie, (NCN 2023–2024): **dr Marzena Maciulewicz** (kierowniczka)
- New multilingual realities in Polish higher education: The negotiation of language practice, identities, and ideologies in times of unprecedented migration and resurgent nationalism, (NCN/ MSCA 2023–2025): **dr Anna Becker** (kierowniczka)
- Power and identity in Russian-language political discourse: The case of Belarus (NCN/ MSCA 2023–2025): **dr Anton Dinerstein** (kierownik)

- Visual Narratives of Civil Society. Modern Ukraine Project
- 2023–2024 Fundacja na rzecz Nauki Polskiej: **dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk** (kierowniczka), dr Yana Hladyr (kierowniczka).

Projekty afiliowane poza Instytutem Sławistyki PAN

- Leksykon folkloru polskiego (Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, MNiE,0396/NPRH9/H11/88/2021, 2022–2027): **dr Maciej Mętrak** (wykonawca)
- Słownik terminologiczny polskich strojów ludowych. Publikacja książki oraz upowszechnienie wyników w internecie na platformie strojeludowe.net (Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, 2020-2025): **dr Tymoteusz Król** (wykonawca)
- Wielkopolskie księgi miejskie w okresie nowożytnym – edycje źródłowe, (Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk), NPRH/DN/SN/494829/2021/10 Ministerstwo Edukacji i Nauki w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, (2023–2027): **dr Wojciech Jasiński** (wykonawca)
- Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (POIR) 2014–2020 (Działanie 4.2 4/4.2/2020, Cyfrowa infrastruktura badawcza dla humanistyki i nauk o sztuce DARIAH-PL, 2021–2023): **dr Szymon Pogwizd** (wykonawca)
- Crossing borders, building walls. Towards ethnography of Russian war mobilization, (NAWA 2023–2024): **dr Katarzyna Roman-Rawska** (wykonawczyni), Institute of Archaeology and Ethnology of the Polish Academy of Sciences

4. OTRZYMANE STYPENDIA, NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

Nagroda Indywidualna Narodowego Centrum Nauki

Nagroda dla młodych uczonych do 40. roku życia za znaczące osiągnięcia naukowe, dokonane w ramach badań podstawowych prowadzonych w Polsce, udokumentowane publikacjami afiliowanymi w polskiej jednostce naukowej. Nagroda przyznana w obszarze nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce „za wyznaczenie nowej kategorii kultur osadniczych (resettlement cultures) w badaniach nad kulturami obszarów post-przesiedleniowych”.

Nadający: Narodowe Centrum Nauki

dr Natalia Judzińska

Nagroda Indywidualna Klubu Stypendystów FNP im. Artura Rojszczaka

Nagroda za działalność naukową i humanistyczną

Nadający: Klub Stypendystów FNP

Nagroda Indywidualna: Nagroda II Stopnia KLIO w kategorii monografia naukowa

Nadający: Warszawskie Targi Książki Historycznej

XIII. UPOWSZECHNIANIE I PROMOCJA NAUKI

1. UDZIAŁ W FESTIWALU NAUKI W WARSZAWIE

W ramach tegorocznej, 27. edycji Festiwalu Nauki w Warszawie (15–29 września 2023 r.) Instytut Sławistyki PAN przygotował 6 wydarzeń: 2 wykłady, 2 warsztaty i 2 lekcje dla szkół. **Dr Claudia Snochowska-Gonzalez** poprowadziła lekcję „XIX-wieczne migracje chłopskie z ziem polskich” przeznaczoną dla uczniów szkoły średniej (26.09.2023); **dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk** i **dr Yana Hladyr** przygotowały warsztat „Co w ukraińskich social mediach piszczy?” (26.09.2023); **dr Anna Becker** poprowadziła warsztat w języku angielskim zatytułowany „Language, migration, and (neo-)nationalism: a workshop to better understand the situation in Poland” (27.09.2023); **dr Agata Bielak** przygotowała lekcję dla uczniów szkoły podstawowej pt. „Czy muchomor zabija muchy? Obraz grzybów w polskiej kulturze” (28.09.2023); **dr hab. Lech Suchomłynow** wygłosił wykład zatytułowany „Mniejszość polska w Ukrainie Wschodniej w realiach ruskiego miru” (28.09.2023); **dr Paweł Kowalski** przygotował wystąpienie pt. „Kulturemy słoweńskie na szerszym tle Słowiańszczyzny południowej” (29.09.2023). Wydarzenia festiwalowe zorganizowane przez IS PAN odbywały się w Sali im. gen. Jana Henryka Dąbrowskiego w Pałacu Staszica.

2. UDZIAŁ W BUKOWIŃSKIM FESTIWALU NAUKI

W dniach 22–25 czerwca, 20–23 lipca, 13–14 sierpnia i 18 sierpnia 2023 roku kolejno w Jastrowiu, Rumunii, Dzierżoniowie i Iłowej odbył się VIII Bukowiński Festiwal Nauki. Bukowiński Festiwal Nauki to coroczne przedsięwzięcie popularyzujące naukę, które odbywa się od 2015 roku w miasteczkach i miastach w Polsce, Ukrainie i Rumunii. Jego ideą jest wyjście wykładowców poza mury uczelni i instytucji naukowo-badawczych w celu upowszechniania wiedzy poza środowiskiem akademickim. Do prowadzenia wykładów, dyskusji i warsztatów zapraszane są osoby, które na co dzień zajmują się działalnością naukowo-badawczą, reprezentujące różne dyscypliny naukowe, ośrodki i kraje. Pomysłodawczyniami wydarzenia naukowego są dr Magdalena Pokrzyńska z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego i **prof. dr hab. Helena Krasowska** i IS PAN. Instytut Sławistyki PAN jest współorganizatorem Bukowińskiego Festiwalu Nauki, który w 2023 roku był finansowany z programu „Społeczna odpowiedzialność nauki II –

Popularyzacja nauki”, nr rejestracyjny: POPUL/SN/0449/2023/01 Ministra Edukacji i Nauki.

3. UDZIAŁ W MIĘDZYNARODOWYCH TARGACH KSIĄŻKI W WARSZAWIE

W dniach 25–28 maja 2023 roku w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie oraz na placu Defilad odbyły się Międzynarodowe Targi Książki. W tym roku w roli Gościa Honorowego Targów wystąpiła Ukraina. Instytut Sławistyki PAN po raz kolejny wziął udział w Targach wspólnie z grupą „Świadomi Wydawcy” (stoisko nr 13|14|15). Główną organizatorką udziału wydawnictwa IS PAN w Targach była **dr Dorota Leśniewska**. Podczas wydarzenia swoją premierę miała książka **dr Gabrieli Augustyniak-Żmudy** „Biografie językowe przesiedleńców ze wschodnich województw II Rzeczypospolitej mieszkających w regionie lubuskim”.

4. OTWARTE SEMINARIA NAUKOWE I ZEBRANIA NAUKOWE INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN

W Instytucie Sławistyki PAN w 2023 roku odbywały się cztery otwarte zakładowe seminaria naukowe:

- otwarte seminarium naukowe Zakładu Literaturoznawstwa i Kulturoznawstwa;
- otwarte seminarium naukowe Zakładu Językoznawstwa;
- otwarte seminarium naukowe Zakładu Badań Narodowościowych;
- otwarte seminarium naukowe w Poznaniu.

W ramach otwartych seminariów naukowych **Zakładu Literaturoznawstwa i Kulturoznawstwa** Instytutu Sławistyki PAN w 2023 roku wygłoszone zostały następujące referaty:

- 17 stycznia – **dr Małgorzata Kasner**, „Transmisja pamięci o Litwie, Wilnie i byłych Kresach Wschodnich na przykładzie obchodów Roku Józefa Mackiewicza (2022) na Litwie”;
- 7 lutego – dr hab. Beata Waligórska-Olejniczak, prof. UAM (IFW UAM), „Twórczość filmowa Andrieja Zwiagincewa. Konteksty literackie i kulturowe”;
- 7 marca – **dr hab. Lech Suchomłynow**, „Imagologiczne prezentacje Inności: obraz Turcji we współczesnej literaturze polskiej”;

- 4 kwietnia – **dr Olga Bartosiewicz-Nikolaev**, „Realizm(y) w najnowszej literaturze rumuńskiej: powieść środowiskowa Adriana Schiopa *Żołnierze. Opowieść z Ferentari* (2013)”;
- 9 maja – **dr Katarzyna Roman-Rawska**, „Zaśnięcie Anisji. Opowieść o polskich starowierach”;
- 13 czerwca – **dr hab. Joanna Roszak, prof. IS PAN**, „Osobne pełnie. Joga i poezja”;
- 10 października – **dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk**, „Obrazy konserwatywne”;
- listopadowe zebranie Zakładu miało charakter roboczy;
- 12 grudnia – **dr Tymoteusz Król**, „*Sami już nie wiemy, czy to nasz strój*. O strategiach dyskursywnych w narracji o stroju regionalnym”.

W ramach otwartych seminariów naukowych **Zakładu Językoznawstwa** Instytutu Slawistyki PAN w 2023 roku wygłoszone zostały następujące referaty:

- 17 stycznia – **dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN**, „Słownik polskiej terminologii lekarskiej z 1881 roku oczami historyka języka polskiego”;
- 14 lutego – **prof. Irena Sawicka** i **dr hab. Piotr Sobotka, prof. IS PAN**, „Niefortunne regulacje gramatyczne (polonistów i innych podmiotów), na przykładzie wybranych zagadnień, w tym feminatywów”;
- zebranie marcowe zostało odwołane;
- 4 kwietnia – **prof. dr hab. Anna Zielińska** (IS PAN), dr Anna Jorroch (UW), **dr Irena Prawdzic-Jankowska** (IS PAN) i dr Michał Woźniak (IJP PAN), „Korpus dwujęzyczności polsko-niemieckiej LangGener. Od badań terenowych do budowy korpusu”;
- 16 maja – **dr Gabriela Augustyniak-Żmuda**, „Zarządzanie językiem w społeczności mieszkańców Podlasia”;
- 13 czerwca – **mgr Andrzej Żak**, „Badania akustyczne kaszubskiego akcentu – wyzwania metodologiczne”;
- w związku z otwarciem nowej siedziby IS PAN seminarium październikowe zostało odwołane;
- 29 listopada – (wspólnie z Zakładem Badań Narodowościowych IS PAN) **dr Anton Dinerstein**, „Power and identity in Russian-language political discourse: The case of Belarus”;

- 20 grudnia – **prof. dr hab. Alena Rudenka**, „Co wiemy o demokracji? Czy demokracja jest zawsze i wszędzie taka sama?”.

W ramach otwartych seminariów naukowych **Zakładu Badań Narodowościowych** Instytutu Slawistyki PAN w 2023 roku wygłoszone zostały następujące referaty:

- 10 stycznia – **dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN**, „Joachim/Chaim Chajes, sekretarz Komisji Etnograficznej JIWO. Przyczynek do zintegrowanej historii etnologii”;
- 14 lutego – mgr Katarzyna Kwiatkowska-Moskalewicz, „Analiza porównawcza dzienników wojennych 1941–1944 z ZSRR”;
- 14 marca – **dr Konrad Matyjasek**, „Dnieprostroj, Zaporozże, czerwiec 1941 roku. Uchodźstwo w radzieckiej Ukrainie jako kluczowy element biografii architekta Ryszarda Karłowicza”;
- 11 kwietnia – **dr hab. Elżbieta Janicka**, „Topografia symboliczna terenu d. getta warszawskiego – próba krytyki studiów nad pamięcią z uwagi na konstrukcję ich przedmiotu”;
- 9 maja – **dr hab. Irena Grudzińska-Gross**, „Książka o Aleksandrze Weissbergu-Cybulskim”;
- 13 czerwca – **prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir**, „Pogrom krakowski, 11/8/1945”;
- 14 listopada – **dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska, prof. IS PAN**, „Turystyka genealogiczna. Symboliczne powroty do korzeni Brazylijczyków polskiego pochodzenia”;
- 5 grudnia – **dr Anna Zawadzka**, „O książce *Więcej niż stereotyp. «Żydokomuna» jako wzór kultury polskiej*”.

W ramach otwartych seminariów naukowych w poznańskim oddziale Instytutu Slawistyki PAN w 2023 roku wygłoszone zostały następujące referaty (organizacja i prowadzenie: **dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN**):

- 26 stycznia – **dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN**, „Leksem *konował* w historii polszczyzny”;

- 16 lutego – dr Jacek Serwański, „Młodzi uczeni w kręgu elit intelektualnych II Rzeczypospolitej: etnosocjolog warszawski Józef Obrębski oraz botanicy poznańscy Feliks Krawiec i Aniela z Danowskich Krawiecowa”;
- 23 marca – **dr Wojciech Mądry**, „Gerard Labuda (1916-2010). Wybitny mediewista, badacz wczesnych dziejów Europy i Polski”;
- 13 kwietnia – **dr hab. Joanna Nowak, prof. IS PAN**, „W kierunku urasowienia Słowian: kontekst polityczno-ideologiczny polskich narracji romantycznych”;
- 25 maja – konferencja naukowa „Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian przez pryzmat biografii badaczy i bohaterów źródeł”;
- 2 czerwca – **prof. dr hab. Anna Zielińska (IS PAN), dr Irena Prawdziej-Jankowska (IS PAN)**, dr hab. Felicja Księżyk, prof. UO, dr Barbara A. Jańczak (UAM) i dr Anna Jorroch (UW), „Korpus mowy osób dwujęzycznych LangGener. Badania terenowe i mówcy”;
- 18 października – prof. dr hab. Anna Kotłowska (UAM), „Odczytanie pisma linearnego B. Historia badań i perspektywy na przyszłość ze szczególnym uwzględnieniem oceny możliwości odczytania pisma linearnego A”;
- 30 listopada – konferencja naukowa „Biblia w translacji i egzegezie: in memoriam Irenae Kwilecka”;
- 12 grudnia – mgr Barbara Grunwald-Hajdasz, „*Szibboleth* jako znak rozpoznawczy autora. Na marginesie pewnego tłumaczenia”.

Seminarium **Laboratorium Środkoeuropejskiego**

W 2023 roku odbyły się następujące spotkania w ramach tego cyklu:

- 6 lutego – doc. Libuše Heczková (Ústav české literatury a komparatistiky FF UK), spotkanie poświęcone powieściom współczesnych czeskich pisarek;
- 20 marca – dr Piotr Gierowski (UJ), „Wokół niezamierzoności. Jan Mukařovský – Julia Kristeva – Georges Didi-Huberman”;
- 22 maja – dr hab. Aleksandra Pająk, prof. UO (Instytut Nauk o Literaturze UO), „Popkulturowe reprezentacje Jana Nepomucena w literaturze Europy Środkowej (na przykładzie powieści Pavola Rankova *Legenda o języku*)”.

Seminarium „**Slawistyczne środy**” (organizacja i prowadzenie: **dr Katarzyna Roman-Rawska**):

- 11 stycznia – prof. Volodymyr Shyrovokov i dr Nataliia Zaika (Ukraińskie Centrum Lingwistyczno-Informatyczne Narodowej Akademii Nauk Ukrainy), „Semantyka systemowa słowników objaśniających na przykładzie Wirtualnego Laboratorium Leksykograficznego *Słownik języka ukraińskiego w 20 tomach*”;
- 25 stycznia – **dr Angelika Zanki**, „Działalność wspólnoty politycznej emigrantów chorwackich w Ameryce Południowej”;
- 22 lutego – **dr Karolina Ćwiek-Rogalska**, „*Wójtowie (...) jak zobaczą interesantarepatrianta dostają (...) nerwowych drgawek*. Polska biurokracja na Ziemiach Odzyskanych”;
- 22 marca – **dr Tymoteusz Król**, „Fabularyzacja i folkloryzacja w narracji na temat ubiorów. Przypadek Wilamowic i pogranicza śląsko-małopolskiego”
- 25 kwietnia – **prof. dr Danuta Rytel-Schwarz** (Instytut Sławistyki Uniwersytetu w Lipsku), „Język czeski, polski i niemiecki – bliskość i oddalenie (na przykładzie frazeologizmów w ujęciu kontrastywnym)”;
- 17 maja – **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska**, **prof. IS PAN**, „Rewitalizacja języków łużyckich: od teorii, przez badania do praktyki”;
- 28 czerwca – w ramach postscriptum do cyklu Sławistycznych śród: **dr Robert Borges** i **mgr Maciej Bandur**, seminarium zamykające projekt The New Speakers of Minority Languages (NESPOMILA).

Seminarium „**Ukraińskie wtorki**” (organizacja i prowadzenie: **dr Paweł Levchuk**):

W październiku 2023 roku w Instytucie Sławistyki PAN zainaugurowany został nowy cykl comiesięcznych seminariów online, w ramach którego do wystąpień zapraszani są badaczki i badacze z różnych ośrodków akademickich Ukrainy, Polski, a także z innych krajów, m.in. z Austrii i Niemiec. Goście prezentują swoje badania nad językiem, literaturą i kulturą ukraińską. Od października 2023 roku w Instytucie Sławistyki PAN odbyły się następujące seminaria z tego cyklu:

- 24 października – **prof. dr hab. Orysia Demska** (Przewodnicząca Narodowej Komisji ds. Standardów Języka Państwowego w latach 2019–2022), „Inna historia języka ukraińskiego albo podróż z Bad Ems do Strasburga”;

- 7 listopada – **prof. dr hab. Michael Moser** (Instytut Sławistyki Uniwersytetu Wiedeńskiego), „*Armia i flota języka ukraińskiego w drugiej połowie XIX wieku: znaczenie gramatyk*”;
- 12 grudnia – **prof. dr hab. Lesia Demska-Budzuliak** (Instytut Literaturoznawstwa im. Tarasa Szewczenki Narodowej Akademii Nauk Ukrainy), „Ukraińskie literaturoznawstwo niepodległej Ukrainy: nazwiska, kierunki, prądy”.

Seminaria cieszą się zainteresowaniem wśród naukowców i studentów z różnych krajów. W dotychczasowych spotkaniach uczestniczyli i zabierali głos również przedstawiciele korpusu dyplomatycznego Ukrainy w Polsce: p. Vitalii Bilyi (Radca Ambasady Ukrainy w Polsce), p. Iryna Yaremchuk (Wicekonsul Konsulatu Generalnego Ukrainy w Krakowie) oraz p. dr Vasyl Kyrylych (JE Ambasador Ukrainy w Chorwacji).

W 2023 roku w Instytucie Sławistyki PAN odbyły się również następujące **wykłady gościnne** o otwartym charakterze:

- 11 maja – dr Anastasija Kostiučenko (Universität Greifswald), „Polszczyzna poza granicami Polski: hybrydowe praktyki językowe oraz tożsamości”;
- 17 października – Melike Sultan Çiçekler (Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi), „Kategoria płci (gender) w językach angielskim i tureckim”.

Seminaria Migracyjne IEiAK UW:

Od roku akademickiego 2023/24 seminaria migracyjne Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego organizowane są we współpracy z Instytutem Sławistyki PAN. Organizatorkami seminariów są **dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska, prof. IS PAN** i dr hab. Anna Horolets, prof. IEiAK UW). Dotychczas w ramach wspólnego cyklu odbyły się następujące spotkania:

- 7 listopada – dr hab. Wojciech Łukowski, prof. UW, „Etnograf w świecie mobilności. Autorefleksja nad książką *Małe miasto w wielkim świecie*”;
- 28 listopada – **dr Natalia Judzińska**, „Materialny wymiar sprawczości. Szatały ludzi w drodze na granicy polsko-białoruskiej”.

Seminaria International Network of Antisemitism Scholarship:

W 2023 roku Instytut Sławistyki PAN we współpracy z takimi instytucjami jak: Institute for the Study of Contemporary Antisemitism (Indiana University Bloomington), London Centre for the Study of Contemporary Antisemitism, Oslo Metropolitan University, Network of Young Academics Against Antisemitism (NY3A), Rabin Chair Forum na George Washington University oraz Center for Antisemitism and Racism Studies w Aachen, uczestniczył w organizacji serii seminariów online w ramach International Network of Antisemitism Scholarship. Koordynatorką cyklu z ramienia IS PAN była **dr Anna Zawadzka**. W ramach wiosennej serii seminariów odbyły się następujące spotkania organizowane przez Instytut Sławistyki PAN:

- 8 marca – **dr hab. Irena Grudzińska-Gross**, „The Constraints of Being Jewish (Eastern Europe 1918-1939)”;
- 3 kwietnia – **dr Katarzyna Chmielewska** (IBL PAN), „After the war. Antisemitic and anti-antisemitic discourse until 1947 in Poland”.

5. WIKIPROJEKT SŁAWISTYKA

Od maja 2023 roku w Instytucie Sławistyki PAN prowadzony jest Wikiprojekt Sławistyka, mający na celu popularyzację wyników badań naukowych oraz polepszenie jakości polskiej Wikipedii w zakresie badań sławistycznych poprzez jej uzupełnienie o nowe hasła oraz korektę haseł już istniejących. Poprawianie haseł będzie polegać na dywersyfikacji źródeł, do których hasła się odwołują, na usunięciu nieistotnych informacji i na gruntownym uzupełnieniu haseł o informacje istotne. Koordynatorką projektu jest **dr Claudia Snochowska-Gonzalez**.

6. PROMOCJE KSIĄŻEK

dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

- Promocja książki „Upper Sorbian Language Policy in Education. Bringing the Language Back or Bringing It Forward?” (wspólnie z dr Cordulą Ratajczak) w księgarni Smoljerec w Bautzen/Budysin (Niemcy), 1.06.2023 r.

dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

- Panel dyskusyjny „Macedonia według Józefa Obrębskiego” – panel dyskusyjny i promocja monografii J. Obrębskiego „Macedonia”. Uczestnicy: prof. Anna Engelking, prof. Marcin Lubaś, prof. Karolina Bielenin-Lenczowska. Miejsce: Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie, 22.03.2023 r.

dr hab. Elżbieta Janicka

- Udział w spotkaniu autorskim wokół książki: Elżbieta Janicka, Michael Steinlauf, „This Was Not America. A Wrangle through Jewish-Polish-American History” (Academic Studies Press, Boston 2022). Pozostali uczestnicy: Michael Steinlauf, Eddy Portnoy (moderator); organizator: YIVO Institute for Jewish Research. 5.04.2023 r. Nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=wPynaUynjQ>.

dr Natalia Judzińska

- spotkanie wokół książki „Po lewej stronie sali” (wyd. Krytyka Polityczna 2023) – Faktyczny Dom Kultury, Warszawa, 26.09.2023 r.
- spotkanie wokół książki „Po lewej stronie sali” (wyd. Krytyka Polityczna 2023) – Żydowskie Muzeum Galicja, Kraków, 04.10.2023 r.

dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN

- Promocja 7. tomu czasopisma „Homo Historicus” (online). Organizator – Białoruskie kolegium w Mińsku, 2.06.2022 r.
- „Прадмова. Фэстываль інтэлектуальнай кнігі” – promocja 7. tomu rocznika historii antropologizującej „Homo Historicus” (2023); Białystok, 28.10.2023 r.
- Promocja 7. tomu rocznika historii antropologizującej „Homo Historicus” (wyd. 2023). 15.06.2023 r.
- Promocja 9. tomu „Rocznika Centrum Studiów Białoruskich” (2023). Warszawa, 16.10.2023 r.

dr Katarzyna Taczyńska

- Prowadzenie rozmowy wokół przetłumaczonej książki „Cela#18” – rozmowa odbywała się w ramach XI Festiwalu Niezależnej Kultury Białoruskiej. W rozmowie wzięli udział: wydawca, tłumacze i jedna z bohaterek książki. Wrocław, 5.10.2023 r.

- „Cela#18 – książka-świadełstwo brutalności współczesnej Białorusi” – spotkanie zorganizowane przez Witrynę Domu Wschodniego, Koło Naukowe Studium Europy Wschodniej i Studium Europy Wschodniej UW. Warszawa, 20.11.2023 r.

7. POPULARYZACJA NAUKI W MEDIACH

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

- „Ziemie odzyskane i leczenie raka. Czym zajmują się młodzi naukowcy nagrodzeni przez NCN?” – rozmowa w audycji Weekendowy Poranek Radia TOK FM wokół Nagrody NCN. 14.10.2023: <https://audycje.tokfm.pl/podcast/147353,Ziemie-odzyskane-i-leczenie-raka-Czym-zajmuja-sie-mlodzi-naukowcy-nagrodzeni-przez-NCN>.
- „Najlepsi młodzi naukowcy 2023” – rozmowa w Podkaście NCN po otrzymaniu Nagrody NCN. 11.10.2023. Nagranie: <https://open.spotify.com/episode/1ziCKNwTIkIVSa9uflshMp>.
- rozmowa w audycji Patronautyka Radia357 wokół Nagrody NCN, 15.10.2023: https://radio357.pl/twoje357/audycje/patronautyka/odcinek/437212/?fbclid=IwAR0otWh1esVq8Y_Ezof6lZ76a6pbs4D0tYz9iSybwTgQ6fSeavNXa7kATpE.

dr hab. Elżbieta Janicka

- „80 ans du soulèvement du Ghetto de Varsovie” – wypowiedź ekspercka na żywo in situ w programie radiowym Radio RCJ autorstwa Rudy'ego Saady z okazji 80. rocznicy powstania w getcie warszawskim, 19.04.2023 r. Nagranie: <https://radiorcj.info/diffusions/elzbieta-janicka-historienne-et-anthropologue-polonaise-2/>.
- Wypowiedź ekspercka w programie „Ghetto de Varsovie, les labyrinthes de la mémoire” autorstwa Narimène Laoudi i Renaud Lefort dla stacji telewizyjnej France 24 z okazji 80. rocznicy powstania w getcie warszawskim; 21.04.2023 r. Nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=fUz0OnDdRc8>.
- Gościńi główna w godzinnym programie „Pamięć o ofiarach Zagłady. Czy grozi nam pisanie historii na nowo?” z serii programów autorskich Macieja Zakrockiego „Historie Polski” w Radiu Tok FM, 2 maja 2023 r.

dr Natalia Judzińska

- Udział w programie radiowym „Czytał Michał Nogaś” w Radiu Nowy Świat, 30.07.2023. <https://nowywiat.online/podcasty/czytal-michal-nogas-158>.
- „Wynalazek polskiego antysemityzmu, czyli getto ławkowe na uniwersytetach” – udział w programie radiowym Anny Piekutowskiej w radiu Tok FM, 8.10.2023. <https://audycje.tokfm.pl/podcast/147019,Wynalazek-polskiego-antysemityzmu-czyli-getto-lawkowe-na-uniwersytetach>.

dr hab. Agnieszka Aysen Kaim, prof. IS PAN

- „Bahar znaczy Wiosna – spotkanie z Agnieszką Aysen Kaim” – wywiad w radio Opole w programie „Rewiry kultury” na temat sztuki opowiadania na Bliskim Wschodzie. Rozmowa z panem Witoldem Sułkiem. 01.04.2023. <https://radio.opole.pl/365,802,bahar-znaczy-wiosna-spotkanie-z-agnieszka-aysen->.
- wystąpienie eksperckie w studio wyborczym podczas wyborów prezydenckich i parlamentarnych w Turcji – na zaproszenie dr Karoliny Olszowskiej i dr Karola Wasilewskiego, założycieli Instytutu Badań nad Turcją. 14.05.2023 r.
- „Czy uda się zaradzić polityce inflacyjnej Erdogana? Perspektywa kolejnych lat rządów prezydenta Turcji zmusza wielu do emigracji” – wywiad w audycji „Off Czarek” radia TOK FM. O Paszy Bonkowskim i o aktualnej sytuacji po wyborach w Turcji. 13.06.2023 r. <https://audycje.tokfm.pl/podcast/141465,Czy-uda-sie-zaradzic-polityce-inflacyjnej-Erdogana-Perspektywa-kolejnych-lat-rzadow-prezydenta-Turcji-zmusza-wielu-do-emigracji>.
- „100-lecie Turcji – jak będzie wyglądał kolejny wiek?” – wywiad w audycji „Off Czarek” radia TOK FM. Rozmowa o sytuacji społecznej i gospodarczej Turcji przed wyborami w maju 2023. 20.03.2023 r. <https://audycje.tokfm.pl/podcast/137425,100-lecie-Turcji-jak-bedzie-wygladal-kolejny-wiek-Swiat-w-2023>.
- „Wirujący derwisze – o ceremonii Sema” – wywiad w audycji „Off Czarek” radia TOK FM. Rozmowa na temat rytuału wirujących derwiszy – bractwa założonego w Konii w Turcji przez Rumiego, opis rytuału i symboliki. 24.01.2023 r. <https://audycje.tokfm.pl/podcast/134791,Wirujacy-derwisze-o-ceremonii-Sema>.

- udział w audycji radiowej „Radio dla Ciebie” – wypowiedź o charakterze pracy nad opowiadaniem historii zbudowanej na podstawie pracy badawczej, 13.11. 2023 r.
- udział w audycji radiowej w Programie III Polskiego Radia jako ekspertka ds. tradycji epickiej bardów tureckich aszyków oraz tłumaczka języka tureckiego, 16.11.2023 r.

dr Klaudia Kosicińska

- Nagranie podcastu dla „Działu Zagranicznego” dziennikarza Macieja Okraszewskiego. Temat nagrania dotyczył sytuacji pogłębiającego się kryzysu w gruzińskim kinie, spowodowanego konfliktem między rządzącą partią, gruzińskimi filmowcami a instytucjami związanymi z kinem. Nagranie: 4.12.2023 r., data publikacji: 7.12.2023 r.

dr Paweł Levchuk

- Wywiad dla Programu 1 Ukraińskiego Radia o zjawisku zmiany pierwszego języka przez użytkowników przechodzących z języka rosyjskiego na ukraiński, 13.12.2023 r.
- Wywiad w programie Polskiego Radia dla Ukrainy – komentarz odnośnie do proponowanych zmian w toponimach w Ukrainie, 18.07.2023 r.
- Wywiad radiowy dla programu „Polska fala” w Równem – przedstawienie wstępnych wyników badań nad wielojęzycznością Ukraińców w Polsce, 28.05.2023 r.
- Wywiad w programie Polskiego Radia dla Ukrainy – rozmowa na temat certyfikacji języka polskiego jako obcego na poziomie B1. 29.03.2023 r.
- Wywiad w programie Polskiego Radia dla Ukrainy – rozmowa na temat sytuacji języka ukraińskiego w Polsce. 22.02.2023 r.

dr Maciej Mętrak

- Występ w audycji „W środku dnia” w Radio Nowy Świat – wypowiedź na temat sytuacji języków walijskiego i śląskiego przy okazji promocji festiwalu filmowego „Własnymi słowami” w Warszawie; 5.09.2023 r.

dr Orest Semotiuk

64 країни, 6000 карикатур і 4000 мемів [wywiad], Culture.pl, 15.06.2023. Online: <https://culture.pl/ua/stattia/orest-semotyuk-64-krayiny-6000-karykatur-i-4000-memiv>. Opowieść o projekcie POLONEZ BIS i roli humoru w czasie wojny.

dr Katarzyna Taczyńska

- Udział w audycji Interluda Radia Tok FM „Cela #18. Historie 11 kobiet uwięzionych przez reżim Łukaszenki” – rozmowa na temat przetłumaczonej książki „Cela#18”, 8.09.2023 r.
<https://audycje.tokfm.pl/podcast/145498,Cela-18-Historie-11-kobiet-uwiezionych-przez-rezim-Lukaszenki>.

dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

- wywiad dla Polskiego Radia dla Ukrainy na temat projektu FNP „Visual Narratives of Civil Society. The Modern Ukraine Project”, 21.03.2023.

8. PUBLIKACJE POPULARNONAUKOWE

Monografie

dr Tymoteusz Król

- Bartłomiej Jurzak, Tymoteusz Król, *Strój ludowy we wsi Kozy. Przeszłość – pamięć – rzeczywistość*, Gminna Biblioteka Publiczna w Kozach 2023. ISBN: 978-83-940968-2-3.
- Tymoteusz Król, Justyna Majerska-Sznajder, *Wymysiöejer łoda – skrzynie wilamowskie*, Stowarzyszenie Wilamowianie 2023. Dostęp online: https://www.academia.edu/108588513/Wymysi%C3%B6ejer_%C5%82oda_Skrzynie_wilamowskie?source=swp_share&fbclid=IwAR3htIVNLQG-8y1Hjccu_X1Y-anPIqDz4YrRdH6EAbvj73tHF5LCwUFRJFE. Publikacja realizowana w ramach projektu „Wymysiöejer łod – czyli przywracamy tradycje związane z wilamowskimi malowanymi skrzyniami posagowymi“ Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Instytutu Dziedzictwa – Wspólnie dla dziedzictwa.

Artykuły

mgr Patrycja Chajęcka

- *Upadek rodziny Romiciów*, Kwartalnik Literacki „Wyspa”, nr 1/2023, s. 144-146.
- *O tej pustce chciałbym, gdybym mógł*, Kwartalnik Literacki „Wyspa”, nr 2/2023, s. 138-140.
- *Groza to teraz nasza bajka*, „Fabularie”, nr 1/2023, s. 66-67.
- *Moja droga Chorwacja*, „Duży Format”, Gazeta Wyborcza, data ukazania w Internecie: 10.07.2023 r.

mgr Kamil Czaiński

- *W przyszłość z mową przodków*, „ACADEMIA”. Magazyn Polskiej Akademii Nauk, nr 3 (75)/2023, s. 8-11.

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

- *Po śladach, których nie ma*, „Znak”, nr 4/2023.

dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

- *Zasada zdwórlivosti na Serbskim gymnaziju a jeje konsekwency za dwurěčnosť w šuli a w Hornjej Łužicy*, „Rozhlad. Serbski kulturny časopis”, nr 5/2023, s. 13-17. ISSN: 0557-4250.
- *Rewitalizacja języka mniejszościowego*, „ACADEMIA”. Magazyn Polskiej Akademii Nauk, nr 1 (73)/2023, s. 56-59.

mgr Karina Hoření

- *Josef Bubak Kunst und Bauschlosserei aneb tajemství německých nápisů*, wpis na blogu na stronie projektu „Spectral Recycling”, 1.07.2023. <https://spectralrecycling.ispan.edu.pl/nemecke-napisy>.
- *Ptání se na Hadvigu: Zápisky z terénního deníku*, wpis na blogu na stronie projektu „Spectral Recycling”, 15.10.2023. <https://spectralrecycling.ispan.edu.pl/ptani-se-na-hadvigu-zapisky-z-terenniho-deniku>.

dr hab. Elżbieta Janicka

- Maria Cyranowicz, *Akcja na ekranie [rozmowa z Elżbietą Janicką]* – wywiad, *krytykapolityczna.pl*, 8.04.2023: <https://krytykapolityczna.pl/kultura/film/maria-cyranowicz-elzbieta-janicka-akcja-pod-arsenalem-kamienie-na-szaniec/>

dr Natalia Judzińska

- Natalia Judzińska, Wojciech Szot (wywiad), *O tym, jak Rywka usiadła po nieżydowskiej stronie sali. "Cisza jest przyzwoleniem na przemoc"*, *Wyborcza.pl*, 6.10.2023. <https://wyborcza.pl/7,75517,30127729,o-tym-jak-rywka-profitkier-usiadla-po-prawej-stronie-sali.html>.
- Natalia Judzińska, Izabela Mrzygłód, Katarzyna Przyborska (wywiad), *Getto ławkowe: „Szanowny Panie Kolego, przesyłam do wglądu, tak sprawę rozwiązaliśmy w Warszawie”*, *Krytyka Polityczna*, 15.04.2023 r., online: <https://krytykapolityczna.pl/kultura/historia/przyborska-judzinska-mrzyglod-getto-lawkowe-antysemityzm-ii-rzeczpospolita-nacjonalizm/>.

dr hab. Agnieszka Aysen Kaim, prof. IS PAN

- *Pasza Bonkowski, czyli nasz człowiek na Wschodzie i w powieści Orhana Pamuka*, *Gazeta Wyborcza „Ale Historia”*, 10.06.2023, s. 29-31: <https://wyborcza.pl/alehistoria/7,121681,29852601,pasza-bonkowski-czyli-nasz-czlowiek-na-wschodzie-i-w.html>.

mgr Michał Korhel

- *Ignorovaná pamät' Slovenského národného povstania: marginalizácia násilia voči nemeckému civilnému obyvateľstvu a jej dôsledky*, wpis na blogu na stronie projektu „Spectral Recycling”, 18.09.2023. <https://spectralrecycling.ispan.edu.pl/>.
- *O cmentarzach „poniemieckich” i (nie)pamięci historycznej „Ziem Odzyskanych”*, wpis na blogu na stronie projektu „Spectral Recycling”, 19.07.2023. <https://spectralrecycling.ispan.edu.pl/>.

dr hab. Katarzyna Kotyńska

- *Катажина Котинська: У поляків і українців спільний ворог, якого потрібно побороти* – wywiad, portal НОВА ПОЛЬЩА („Nowa Polska”), 26.06.2023. <https://novapolshcha.pl/article/katazhina-kotinska-u-polyakiv-i-ukrayinciv->

[spilnii-vorog-yakogo-potribno/?fbclid=IwAR2jk1OVkP4d6QaZ6Y-](https://www.facebook.com/spilnii-vorog-yakogo-potribno/?fbclid=IwAR2jk1OVkP4d6QaZ6Y-crS7Rrj4XO6lNYcaXN1ILPVCHO88hsS6T2FiT2z8)

[crS7Rrj4XO6lNYcaXN1ILPVCHO88hsS6T2FiT2z8](https://www.facebook.com/spilnii-vorog-yakogo-potribno/?fbclid=IwAR2jk1OVkP4d6QaZ6Y-crS7Rrj4XO6lNYcaXN1ILPVCHO88hsS6T2FiT2z8). Wywiad o roli tłumacza i literatury pięknej w sytuacji wojennej.

- Łukasz Galusek (wywiad), Katarzyna Kotyńska, Tomasz Hodana, *Pięć Charkowów* Wywiad otwierający numer 49. czasopisma "Herito", 05.2023. Wywiad wprowadza do tematyki numeru czasopisma, porządkuje najważniejsze informacje o Charkowie.

dr Tymoteusz Król

- *Stroje w naszej gminie, cz. I*, „Wilamowice i Okolice”, nr 2 (187)/2023.
- *Stroje w naszej gminie, cz. II*, „Wilamowice i Okolice”, nr 3 (188)/2023, s. 35-36.
- *Niezwykłe wilamowskie znalezisko w Paryżu*, „Wilamowice i Okolice”, nr 3 (188)/2023.

dr Paweł Levchuk

- Wpis na blogu LB.UA (agencji informacyjnej) pt. „Голландська книжечка (не)для дітей. Треба втікати (українське видання)” – recenzja tłumaczenia holenderskich bajek dla dzieci na język ukraiński przez warszawskie wydawnictwo. 17.03.2023.
https://lb.ua/blog/pavlo_levchuk/549205_gollandska_knizhechka_nedlya_ditey.html.
- Wpis na blogu LB.UA (agencji informacyjnej) pt. „Мова смерті та агресії, чи не так? Або декілька слів про День російської мови” – refleksja na temat obchodów dnia języka rosyjskiego. 7.09.2023.
https://lb.ua/blog/pavlo_levchuk/559324_mova_smerti_agresii_chi_tak_abo.html.
- Wpis na blogu LB.UA (agencji informacyjnej) pt. „Quo vadis, ukraińska mowa?” – ocena przygotowania standardów języka ukraińskiego do ewentualnego przystąpienia Ukrainy do UE. 11.07.2023.
https://lb.ua/blog/pavlo_levchuk/564658_quo_vadis_ukrainska_movo.html.
- Wpis na blogu LB.UA (agencji informacyjnej) pt. „Українська для іноземців, або чому Європі ми не потрібні” – opis przygotowania certyfikacji języka ukraińskiego jako obcego. 9.10.2023.
https://lb.ua/blog/pavlo_levchuk/578622_ukrainska_inozemtsiv_abo_chomu.html

- Wpis na blogu LB.UA (agencji informacyjnej) pt. „Російська мова та українці: що змінилося у 2023 році?” – prezentacja wyników badań na temat funkcjonowania języka rosyjskiego w Ukrainie. 6.11.2023.
https://lb.ua/blog/pavlo_levchuk/582940_rosiyska_mova_ukraintsi_shcho.html.

dr Kamila Łabno-Hajduk

- Kamila Łabno-Hajduk, Marcus Chavasse, *Dzieci uchodźców z Ukrainy wracają do klas. To wyzwanie dla szkół w Polsce i Niemczech*, www.new.org.pl (Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego), 29.08.2023.
https://new.org.pl/3101,szkola_zycia_czyli_ukrainscy_uczniowie_w_polsce_i_niemczech.html.
- Kamila Łabno-Hajduk, Marcus Chavasse, *Dzieci uchodźców z Ukrainy wracają do klas. To wyzwanie dla szkół w Polsce i Niemczech*, www.onet.pl, 29.08.2023.
- *Zofia Hertz była żołnierką i pierwszą notariuszką w Polsce. Bez niej trudno wyobrazić sobie paryską "Kulturę"*, www.new.org.pl (Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego), 20.06.2023.
https://new.org.pl/2919,zofia_hertz_zycie_na_miare_kultury.html.
Publikacja również na www.onet.pl.
- Kamila Łabno-Hajduk, Piotr Leszczyński (wywiad), *Od Łodzi do Paryża*, Forum Dialogu, 2.06.2023. <https://forumdialogu.eu/2023/06/02/od-lodzi-do-paryza/>.
- Kamila Łabno-Hajduk, Piotr Leszczyński, *Robota na kraj*, „Nowa Europa Wschodnia”, nr 2/2003, s. 163-168. ISSN 1899-5543.

dr Adrien Quéret-Podesta

- *L'apparition de Deux-Chaises dans les sources écrites*, „Publications du GRAHCA” (Groupe Recherche Archéologique et Historique Centre Allier), nr 15/2023. ISSN 0992-3691.

dr Katarzyna Roman-Rawska

- *Rosyjskojęzyczne kwiaty dobra. O poetkach feministkach, które niosły światło*, „Mały Format”, nr 9-10/2023. <http://malyformat.com/2023/11/rosyjskojezyczne-kwiaty-dobra-o-poetkach-feministkach-ktore-niosly-swiatlo/>.

dr Orest Semotiuk

- *Śmiech w czasie wojny: rosyjska agresja w politycznych karykaturach i memach*, [online] Interdyscyplinarne Laboratorium Badań Wojny w Ukrainie, 21.09.2023. <https://inter-lab-wojna-ukraina.up.krakow.pl/2023/09/19/smiech-w-czasie-wojny-rosyjska-agresja-w-politycznych-karykaturach-i-memach/> ; <https://inter-lab-wojna-ukraina.up.krakow.pl/2023/09/21/smiech-w-czasie-wojny-rosyjska-agresja-w-politycznych-karykaturach-i-memach-2/>.
- *Сміх під час війни: російська агресія у політичних карикатурах і мемах*, [online] LB.ua, 25.08.2023. https://lb.ua/culture/2023/08/25/571388_smih_pid_chas_viyeni_rosiyska_agresiy_a.html.

dr Claudia Snochowska-Gonzalez

- koordynacja Wikiprojektu Sławistyka w IS PAN – od maja 2023 r.

dr hab. Lech Suchomłynow

- redaktor naczelny pierwszej polonijnej strony internetowej w Ukrainie: <https://polonia.org.ua/>.
- *Raszyści stworzyli getto*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 25.01.2023.
- *W rocznicę wybuchu wojny*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 28.02.2023. <https://polonia.org.ua/w-rocznice-wybuchu-wojny.html>.
- *Dno 'ruskiego miru'*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 4.02.2023. <https://polonia.org.ua/dno-%E2%80%98ruskiego-miru.html>.
- *Berdiańsk okupowany, ale ukraiński!*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 27.07.2023. <https://polonia.org.ua/berdiansk-okupowany,-ale-ukrainski.html>.
- *Uczymy języków, zwalczając stereotypy i budując wspólnotę*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 31.07.2023.

<https://polonia.org.ua/uczymy-jezykow-zwalczajac-stereotypy-i-budujac-wspolnote.html>.

- *Berdiańsk pod okupacją: fakty i wydarzenia*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 31.08.2023. <https://polonia.org.ua/berdiansk-pod-okupacja-fakty-i-wydarzenia.html>.
- *Wojna rosyjsko-ukraińska: mechanizmy propagandy na terenach okupowanych*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 26.09.2023. <https://polonia.org.ua/wojna-rosyjsko-ukrainska-mechanizmy-propagandy-na-terenach-okupowanych.html>.
- *Wakacje bez gadżetów*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 29.09.2023. <https://polonia.org.ua/wakacje-bez-gadzetow-2023.html>.
- *Интерв'ю Олексія Сухомлинова Українській службі Польського радіо*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 3.10.2023.
- *Chroń się przed propagandą!*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 17.10.2023. <https://polonia.org.ua/chron-sie-przed-propaganda.html>.
- *Raszystska propaganda: w zakamarkach chorej wyobraźni*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 19.10.2023. <https://polonia.org.ua/raszystska-propaganda-w-zakamarkach-chorej-wyobrazni.html>.
- *Rozmowa w Polskim Radiu o Polakach w Berdiańsku w czasie wojny*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 1.11.2023. <https://polonia.org.ua/rozmowa-w-polskim-radiu-o-polakach-w-berdiansku-w-czasie-wojny.html>.
- *Berdiańsk: w piekle okupacji*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 10.11.2023. <https://polonia.org.ua/berdiansk-w-piekle-okupacji.html>.
- *Niepodległa Polska w wolnym ukraińskim Berdiańsku*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 11.11.2023. <https://polonia.org.ua/niepodlegla-polska-w-wolnym-ukrainskim-berdiansku.html>.

- *Socjalizacja językowa osób z Ukrainy w Polsce*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 13.11.2023. <https://polonia.org.ua/socjalizacja-jezykowa-osob-z-ukrainy-w-polsce.html>.
- *Realia okupowanego miasta*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 14.11.2023. <https://polonia.org.ua/realia-okupowanego-miasta.html>.
- *Ukraińofobia jako składnik ruskiego miru*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 17.11.2023. <https://polonia.org.ua/ukrainofobia-jako-skladnik-ruskiego-miru.html>.
- *Trwanie w okupacji: zastraszanie i hipokryzja*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 20.11.2023. <https://polonia.org.ua/trwanie-w-okupacji-zastraszanie-i-hipokryzja.html>.
- *Dzień Godności i Wolności Ukrainy*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 21.11.2023. <https://polonia.org.ua/dzien-godnosci-i-wolnosci-ukrainy.html>.
- *Dekolonizacja i kultura unieważniania*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 27.11.2023. <https://polonia.org.ua/dekolonizacja-i-kultura-uniewazniania.html>.
- *To wciąż jest nasza wojna*, Pierwsza Polonijna Strona internetowa w Ukrainie <https://polonia.org.ua/>, 1.12.2023. <https://polonia.org.ua/to-wciaz-jest-nasza-wojna.html>.

dr Katarzyna Taczyńska

- *Multilingual and multiple minorities. Who are the Balkan Jews?*, „New Eastern Europe”, nr 5/2023 (11.09.2023). ISSN: 2083-7372. <https://neweasterneurope.eu/2023/09/11/multilingual-and-multiple-minorities-who-are-the-balkan-jews/>.
- *Cela #18*, „New Eastern Europe”, 11.09.2023. ISSN: 2083-7372. <https://neweasterneurope.eu/2023/09/11/cela-18/>.

dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

- Ewa Wróblewska-Trochimiuk, Yana Hladyr, *Co media społecznościowe mogą powiedzieć o nowym społeczeństwie ukraińskim?*, wywiad dla FNP na temat sytuacji medialnej w Ukrainie, 09.11.2023. <https://www.fnp.org.pl/co-media-spolecznosciowe-moga-powiedziec-o-nowym-spoleczenstwie-ukrainskim/>.

XIV. DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ SPOŁECZEŃSTWA

1. KURSY JĘZYKOWE INSTYTUCIE SŁAWISTYKI PAN

W 2023 roku w Instytucie Sławistyki PAN kontynuowane były bezpłatne kursy języka polskiego dla Ukraińców i języka ukraińskiego dla Polaków. Zajęcia prowadzone były przez pracowniczki i pracowników Instytutu Sławistyki PAN. Koordynatorką kursów była **dr Gabriela Augustyniak-Żmuda**. Lektorami języka polskiego byli: **dr hab. Lech Suchomłynow** i **dr Gabriela Augustyniak-Żmuda**. Zajęcia z języka ukraińskiego prowadzili: **dr hab. Lech Suchomłynow**, **dr Roman Tymoshuk**, **dr Olha Hrycenko** i **dr Nataliia Zaika**. Wszyscy prowadzący zaangażowani byli w działania lektorskie w ramach wolontariatu.

2. WYKŁADY POPULARYZATORSKIE

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

- „Cała, pełna, dobrze oczyszczona. Czy z cegieł z “Ziem Odzyskanych” odbudowywano Warszawę?” – wykład w Muzeum Warszawy, 27.05.2023 r.
- „Duchy w hutach szkła i uzdrowiskach. Antropologia krajobrazu na czeskim pohraničí” – wykład popularyzatorski z cyklu *Podróże z antropologią* w Pracowni Etnograficznej; Warszawa, 24.10.2023 r.
- „O tym, jak rzeczy zmieniają się w duchy. Przesiedlenia i powstawanie nowych kultur w Europie Środkowej” z cyklu „Nauka w Centrum” – wykład online organizowany przez Centrum Kopernika i NCN – w ramach Nagrody NCN 2023; 14.11.2023. <https://www.youtube.com/live/DQmkbiBkGMc?feature=shared>.

dr hab. Agnieszka Aysen Kaim, prof. IS PAN

- Spotkania z kulturą: dzień turecki – wykład 60-minutowy na zaproszenie Książnicy Płockiej, 28.11.2023 r.

dr Paweł Kowalski

- wykład „Kulturemy słoweńskie na szerszym tle Słowiańszczyzny południowej” w ramach 27. Festiwalu Nauki w Warszawie, 29.09.2023 r.

dr Tymoteusz Król

- „Stroje naszych dziadków” – wykład na temat ubiorów ludowych we wsi Kozy dla uczniów Szkoły Podstawowej w Kozach, 19.01.2023 r.
- „Stroje koziańskie dawniej i dziś” – wykład dla mieszkańców wsi Kozy o koziańskim stroju ludowym w Gminnej Bibliotece Publicznej w Kozach, 25.01.2023 r.
- „Wilamowska trauma powojennych prześladowań” – wykład w ramach cyklu spotkań „Salon Przeszłości” organizowanego przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Kozach, 11.05.2023 r. Tematem wykładu były opowieści wspomnieniowe Wilamowian o Volksliście i powojennych prześladowaniach. Lokalna społeczność mogła zapoznać się z wynikami badań, które naukowiec prowadził do swojej pracy doktorskiej. Po wykładzie dyrektor instytucji Bartłomiej Jurzak poprowadził zwiedzanie Pałacu Czeczów włącznie ze znajdującą się w nim Izbą Historyczną im. Adolfa Zuberera.
- Wykład dla studentów Koła Naukowego Germanistów UŁ w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Wilamowicach, 12.05.2023 r. Podczas spotkania studenci obejrżeli kolekcję stroju wilamowskiego i poznali sposoby tworzenia wilamowskich nazw wzorów i elementów stroju. Przekonali się także, jak ważnym atrybutem wilamowskiej tożsamości jest strój kobiecy oraz dowiedzieli się o przyczynach zaniku stroju męskiego.
- Wykład o Wilamowicach dla studentów turystyki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Wilamowicach, 31.05.2023 r.
- Wykład „Dokumentacja i rewitalizacja językowa: ideologie i postawy językowe. Przypadek Wilamowic” na spotkaniu „Gwaroznawcy. Poradzisz godać po naszymu”, w Muzeum Miejskim w Bieruniu, 16.09.2023 r.
- Wykład „Wyspa językowa czy pogranicze? Perspektywa Wilamowian” na spotkaniu „Bielitz, czyli Bielsko – o wyspie, która (nie)umarła – spotkanie z historykami” zorganizowanym przez Mniejszość Niemiecką w Bielsku-Białej, 07.11.2023 r.

dr Wojciech Mądry

- Konferencja naukowa poświęcona twórcom i bohaterom źródeł do wczesnych dziejów Słowian pt. „Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian przez pryzmat biografii badaczy i bohaterów źródeł”. Poznań, 25.05.2023 r.

- Referat pt. „Z dziejów kolekcjonerstwa numizmatycznego w Królestwie Polskim w XIX w.” na zebraniu plenarnym poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego, 14.12.2023 r.

dr Karolina Panz

- Wykład dla uczniów i nauczycieli z 64. LO im. Witkacego w Warszawie uczestniczących w wyjazdowym seminarium naukowym na Podhalu. Wykład dotyczący czasu Zagłady i okresu powojennego na terenie Nowego Targu i Podhala, wygłoszony na terenie cmentarza żydowskiego w Nowym Targu, 29.05.2023 r.
- Spotkanie z młodzieżą ze Szkoły Podstawowej w Rabie Wyżnej w ramach przygotowania do wyjazdu do Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, 30.05.2023 r.
- Spotkanie z młodzieżą ze Szkoły Podstawowej w Rabie Wyżnej w ramach przygotowania do wyjazdu do Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, 6.06.2023 r.
- Wykład otwarty „Losy Żydów podczas wojny w powiecie nowotarskim (Nowy Targ, Zakopane, Rabka, Maków Podhalański)” w Centrum Kultury Żydowskiej „Judaica” w Krakowie, 30.10.2023 r.

dr Adrien Quéret-Podesta

- Dwa popularyzatorskie wykłady wygłoszone po francusku dla uczniów z Liceum im. Klára Leówey w Pécsu: „De la conquête à la consolidation du pouvoir: les rois de Hongrie en Croatie et en Dalmatie (1091-1125)” oraz „Les secrets des manuscrits. Quelques mots sur la codicologie”, 2.04.2023 r.
- Wygłoszenie wykładu o historii założenia dawnego klasztoru w Le Montet (Francja); organizator: Groupe de Recherches Archéologiques et Historiques du Centre Allier. Allier (Francja), 7.10.2023 r.

dr hab. Roman Roszko, prof. IS PAN

- „Teoria przekładu. Tłumaczenie maszynowe” – wykład zaprezentowany podczas Śniadania Biznesowego AI, które odbyło się w ramach konferencji z okazji 10-lecia CLARIN-PL; 25–27.09.2023 r. https://www.youtube.com/watch?v=NJ5Y_rcHKcY.

dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN

- „Historia mówiona i jej możliwości dla badań historii rodziny” – wystąpienie przed uczniami i ich rodzicami w sobotniej szkole białoruskiej w Warszawie, 17.06.2023.
- „Zagadka Kalinowskiego” – wystąpienie na kursach języka i kultury białoruskiej „Mowa Homel”, online, 20.06.2023 r.
- Wykład „Ewolucja białoruskiej idei narodowej: od Kalinowskiego do BRL (1918)”; Warszawa, 10.10.2023 r.
- Referat „Szlach wajara i szlach Poety” na Dzień Białoruskiej Chwały Wojskowej; Warszawa, 8.09.2023 r.
- Referat „Białoruś (nie)rozstrzelana” na Dzień Pamięci Rozstrzelanych Poetów; Warszawa, 29.10.2023 r.

dr hab. Lech Suchomłynow

- odczyt „Wojna rosyjsko-ukraińska: rozwód cywilizacji? (relacje Polaków z okupowanego miasta)” – posiedzenie Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, 27.02.2023 r.
- wykład „Mniejszość polska w Ukrainie Wschodniej w realiach ruskiego miru” w ramach 27. Festiwalu Nauki w Warszawie, 28.09.2023 r.

dr Piotr Szatkowski

- Omówienie działań rewitalizacyjnych etnolektu mazurskiego, Łemkowska Jesień Twórcza, Wysowa-Gorlice, 7–8.10.2023 r.
- Wykład „Niedostrzega(l)ni sąsiedzi? Potomkowie dawnych Mazurów – relacja z badań terenowych” – prezentacja wniosków z badań terenowych na Mazurach z lat 2019–2023. Muzeum Ziemi Piskiej, 24.11.2023 r.
- Forum Otwartego Regionalizmu 2023 – prelekcja o etnolektie mazurskim. Ełk, 6–8.07.2023 r.

dr Anna Zawadzka

- Wykład „Antisemitismus in Polen” – na zaproszenie Centrum Kulturalno-Oświatowego „Lixer” w Lipsku, w ramach upamiętnienia tzw. Nocy Kryształowej. 07.11.2023 r. Nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=r2L7Z0hk0kw>.

dr Karolina Ćwiek-Rogalska

- współpraca przy tworzeniu treści na stronę www projektu „Spectral Recycling” i wpisów blogowych: <https://spectralrecycling.ispan.edu.pl/>.
- udział w debacie „Przedmioty jako wehikuły czasu” – w ramach Festiwalu Literacki Sopot, 19.08.2023 r.
- udział w dyskusji „Co pozostało z Ziemi Odzyskanych?” – Pracownia Duży Pokój, Warszawa, 18.12.2023 r.

dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN

- Nagroda Przeglądu Wschodniego (30. edycja) – wygłoszenie laudacji Laureata Nagrody dla Dzieła Krajowego (Sławomir Łotysz, „Pińskie błota. Natura, wiedza i polityka na polskim Polesiu do 1945 roku”, Universitas 2022). Miejsce: Studium Europy Wschodniej UW, 25.03.2023 r.
- Prowadzenie dyskusji panelowej „Przepływy, transfery, obszary współdziałania. Antropologia społeczno-kulturowa w relacjach ze światem społecznym” w ramach cyklu „Imieniny Zofii Sokolewicz” (2. edycja). Organizator: Oddział Warszawski PTL, miejsce: Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW, 9.05.2023 r.

prof. dr hab. Ryszard Grzesik

- Udział jako przewodnik miejski PTTK w rajdzie „Bądź turystą w swoim mieście” – oprowadzanie grupy turystów w różnym wieku na trasie: Katedra – Szkoła przy ul. Solnej róg Al. Niepodległości, gdzie znajdowała się meta rajdu. Poznań, 25.02.2023 r.
- „Od muzealnych zbiorów PTPN do muzeów poznańskich” – autorskie oprowadzenie turystów w ramach cyklu obchodów 165-lecia Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk śladami poznańskiego muzealnictwa (trasa: siedziba PTPN-u przy ul. Mielżyńskiego – Góra Przemysła). Poznań, 28.05.2023 r.
- Oprowadzanie przewodnickie Ścieżką Ojców Niepodległości w parku pałacowym w Biedrusku w ramach obchodów 110-lecia Poznańskiego Oddziału PTTK. 17.06.2023 r.

mgr Karina Hoření

- „Mutikulturowa Praga: historie niemieckojęzycznych kobiet” – udział w dyskusji popularyzatorskiej organizowanej przez NGO Gender Studies. Praga, 28.11.2023 r. Nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=e1SnHu1oPNc>.

dr Natalia Judzińska

- Powołanie i koordynacja działań (wraz z mgr Niną Boichenko) międzyuczelnianej sieci naukowej „Badaczki i Badacze na Granicy”, zajmującej się badaniami prowadzonymi w terenie kryzysu humanitarnego na polsko-białoruskiej granicy (2021-obecnie).
- Organizacja seminariów na granicy polsko-białoruskiej w ramach działań grupy „Badaczki i Badacze na Granicy”: w sumie 14 seminariów, w tym 8 w ostatnim roku.

dr hab. Agnieszka Aysen Kaim, prof. IS PAN

- „Ludzie dwóch kultur - Polacy nad Bosforem i Turcy nad Wisłą” – debata online organizowana przez Ośrodek Myśli Politycznej, prowadzona przez dr. Karolinę Olszowską (UJ); udział wraz z dr Pauliną Dominik. 26.04.2023 r.
- „Laickość w praktyce” – udział w debacie podczas festiwalu Malta Poznań 2023. Rozmowa prowadzona przez Michała Nogasia. 29.06.2023 r.
- tłumaczenie kabinowe/symultaniczne w parze językowej turecki-polski podczas konferencji na temat relacji polsko-tureckich w XIX-XXI wieku na Uniwersytecie Stambulskim – na zlecenie Konsulatu Generalnego RP w Stambule, 27.09.2023 r.

dr Małgorzata Kasner

- Prezeska Fundacji Sławistycznej (12.2016–obecnie)

dr hab. Katarzyna Kotyńska:

- udział w debacie „Sąsiedztwo znaczeń” – w ramach Festiwalu Literacki Sopot, 17.08.2023 r.

dr Tymoteusz Król

- Orowadzanie wycieczki po Wilamowicach, zorganizowanej przez Stowarzyszenie „Olszówka”, 28.10.2023 r.

- Konsultacje i współtworzenie filmu „Strój wilamowski” w ramach serii „Wystrój się w strój”, autorstwa Magdaleny Toboły-Feliks, 15.05.2023 r. Nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=2vvzpkVcvgo>.
- Organizacja „Dnia Floriana Biesika” w Wilamowicach – wydarzenie kulturalne mające na celu przybliżenie postaci Floriana Biesika. W ramach tego wydarzenia również wykład o najnowszych odkryciach związanych z rodziną Biesików. Wilamowice, 02.12.2023 r.
- Wystawa plenerowa „Wymysiöejer łoda – wilamowskie skrzynie”, wystawiona przy kościele w Wilamowicach; wrzesień–grudzień 2023 r.
- Konkurs Wiedzy o Wilamowicach – przygotowanie pytań do konkursu, 02.12.2023.

dr Kamila Łabno-Hajduk

- Prowadzenie panelu otwierającego Międzynarodowy Festiwal Literatury im. Josepha Conrada Na Granicy. Dyskusja z udziałem Krzysztofa Czyżewskiego, Mikołaja Grynberga i Olgi Hund (prowadzenie: Kamila Łabno-Hajduk); 23.10.2023.

dr Konrad Matyjaszek

- „Gruz na Muranowie” – prezentacja/wykład i spacer na temat symboliki i praktyczno-materialnego wymiaru wojennych gruzów na terenie warszawskiego getta i dawnego warszawskiego rewiru żydowskiego. Wydarzenie w ramach wystawy Muzeum Warszawy „Zgruzowanie Warszawy 1945–1949”, 28 i 27.08.2023 r.

dr Maciej Mętrak

- Moderowanie dyskusji dotyczącej języków mniejszościowych i ich literatur (śląskiego, kaszubskiego, mazurskiego i karaimskiego) podczas wydarzenia Campus Polska Przyszłości w Olsztynie, 30.08.2023 r.

dr hab. Joanna Nowak, prof. IS PAN

- Konsultacje merytoryczne i udział w filmie dokumentalnym poświęconym Jadwidze Zamoyskiej pt. „Jadwiga hr. Zamoyska: klejnoty Generałowej”. Producent: Telewizja Polska S.A. – Oddział w Poznaniu. Zdjęcia do filmu: kwiecień 2023 r.

- Udział w zespole organizacyjnym wystawy poświęconej Marii Konopnickiej pt. „Wróciłam. Maria Konopnicka”. Ekspozycja powstała we współpracy Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie z Zespołem Archiwum Kobiet IBL PAN, przy wsparciu Muzeum Niepodległości. Wystawa: Pałac Przebendowskich/Radziwiłłów, 21.12.2022–15.02.2023 r.
- Udział w „Wikiprojekcie Sławiastyka”, prowadzonym od maja 2023 r. przez dr Claudię Snochowską-Gonzalez.
- Udział w projekcie „Archiwum Kobiet: Piszące” (2018–2023), którego liderem jest Instytut Badań Literackich PAN przy współpracy Centrum Kompetencji Cyfrowych UW. W wyniku realizacji projektu powstała nowoczesna baza danych. Gromadzone są w niej informacje o niepublikowanej, pozostającej w rękopisach intymistycy kobiet (dzienniki, wspomnienia, pamiętniki, korespondencja) mieszkających na obszarze historycznej Polski od XVI wieku do współczesności.

dr hab. Katarzyna Osińska, prof. IS PAN

- Wręczenie Nagrody Polskiego Towarzystwa Badań Teatralnych za rok 2022 – prezentacja nominowanej do nagrody książki Anny Róży Burzyńskiej „Atlas anatomiczny Georga Büchnera” (wyd. Kraków, 2022). 26.04.2023 r.
- Mei Lanfang – aktor Opery Pekinńskiej w rosyjskich kontekstach. Kilka przypomnień” – wystąpienie podczas Seminarium Naukowo-Artystycznego „Orient Osińskiego”, Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego, 16.01.2023 r. Nagranie: <https://www.youtube.com/watch?v=oQQuyicnWgc>.
- Dyskusja „Kantor w Hiszpanii: stan badań” – wystąpienie na temat hiszpańskich motywów w twórczości Tadeusza Kantora i udział w dyskusji w ramach Festiwalu „Gra z Kantorem. Hiszpania – furie, fantomy, infantki”. Kraków, 21.11.2023 r.

dr Adrien Quéret-Podesta:

- HOC FECIT. Udział w grupie facebookowej poświęconej inskrypcjom w sztuce romańskiej: administracja grupy, pisanie tekstów, zwłaszcza o zabytkach z Europy Środkowej
- Groupe de Recherches Archéologiques et Historiques du Centre Allier – udział we francuskim towarzystwie poświęconym historii lokalnej: konsultacje fachowe, napisanie rozdziału w monografii poświęconej historii gminy Deux-Chaises

dr hab. Joanna Roszak, prof. IS PAN

- Udział w jury harcerskiego konkursu filmowego Czuwaj Film, kwiecień 2023 r.
- Udział w dyskusji „Sztuka włącza(ć)”: Joanna Roszak, Stefan Paruch, Małgorzata Minchberg, Urszula Zadworna, prowadzenie: Jan Bliźniak – konferencja „OtwórzMY”, Warszawa, 17.06.2023 r., organizator: Centrum Edukacji Obywatelskiej.
- Spotkanie autorskie prowadzone przez uczniów Dwujęzycznej Szkoły Podstawowej w Poznaniu, 8.05.2023 r.
- „Jak rozmawiać z klasą o pokoju i wojnie” – webinarium (wraz z Sarianem Jarozsem i Emilią Kędziorek), Centrum Edukacji Obywatelskiej, 29.05.2023 r.
- „Psy wypuściliśmy, co mieliśmy zrobić. Ludzie zawieszani w czasie i w przestrzeni” – opracowanie scenariusza lekcji związanego z wojną w Ukrainie i materiałów edukacyjnych do filmu; publikacja: 27.11.2023 r.
- Absolwentka prestiżowego programu rządu USA: International Visitor Leadership Program – wizyta w Waszyngtonie, Detroit, Atlancie; sierpień 2023 r.
- „Wołanie do Yeti” – prowadzenie spotkania z Joanną Szczęsną i Anną Bikont o ich książkowej biografii W. Szymborskiej. Kórnicki Ośrodek Kultury, 27.09.2023 r.

prof. dr hab. Alena Rudenka

- Prowadzenie strony internetowej Komisji Etnolingwistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (slavic-ethnolinguistics.org) i jej strony na Facebooku (<https://www.facebook.com/SlavicEthnolinguistics>).

dr hab. Aleksander Smaliańczuk, prof. IS PAN

- Dyskusja „Powstanie 1863–1864: cztery kultury w jedności przeciwko zwierzchnictwu Rosji. Lekcja dla współczesności?” z udziałem przedstawicieli z Polski, Litwy, Białorusi i Ukrainy, Wilno, 24.01.2023 r.
- „Прадмова. Фестываль інтэлектуальнай кнігі” – udział w dyskusji o problemach współczesnej białoruskiej historiografii; Białystok, 28.10.2023 r.
- Pakt Ribbentrop-Mołotow w białoruskiej historii i pamięci – przygotowanie tekstu do wystawy poświęconej paktowi Ribbentrop-Mołotow w Lehrstuhl für Osteuropäische Geschichte Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf, 15.12.2023 r.

dr Piotr Szatkowski

- Dyskusja „Mazur, czyli kto?” – główny gość dyskusji o tożsamości, historii i teraźniejszości Mazurów. Wydarzenie zorganizowano z okazji wznowienia wydania „Muzeum ziemi ojczystej” Siegfrieda Lenza. Organizator: Fundacja Borussia, Olsztyn. 25.05.2023 r.
- Campus Polska: Czytanie „Małego Księcia” w różnych dialektach i językach – panel dyskusyjny o roli tłumaczeń „Małego Księcia” na języki kolateralne Polski. Olsztyn, 30.08.2023 r.

dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN

- prezentacja „Leksykonu idei wędrownych na słowiańskich Bałkanach” oraz zorganizowany wokół problematyki Leksykonu panel podczas 24th International Conference on the History of Concepts, Warszawa, 29.09.2023 r.

dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk

- redakcja strony internetowej Instytutu Sławistyki PAN – opieka merytoryczna i administracyjna nad stroną, 01.01–31.10.2023 r.
- redakcja merytoryczna i językowa oraz przygotowywanie treści do biuletynu IS PAN, 01.01–30.06.2023 r.

dr Anna Zawadzka

- Organizacja i moderacja wykładu dr hab. Ireny Grudzińskiej-Gross pt. „The Constraints of Being Jewish (Eastern Europe 1918-1939)” w ramach serii otwartych seminariów International Network of Antisemitism Scholarship (online), 08.03.2023 r.
- Organizacja i moderacja wykładu dr Katarzyny Chmielewskiej pt. „After the war. Antisemitic and anti-antisemitic discourse until 1947 in Poland” w ramach serii otwartych seminariów International Network of Antisemitism Scholarship (online), 03.04.2023 r.
- Seminarium otwarte „Nowoczesność i Zagłada: współczesne odczytania” – seminarium zorganizowane wspólnie przez Instytut Filozofii i Socjologii PAN oraz redakcję czasopisma „Studia Litteraria et Historica” (IS PAN), online, 29.06.2023 r.

prof. dr hab. Joanna Goszczyńska

- „Krzywy kościół” – przekład fragmentu powieści Karin Lednickiej do czasopisma „Wyspa”.
- „Hortensje” – przekład wierszy Miloša Doležala do czasopisma „Wyspa”.
- „Wężowy kamień” – przekład fragmentu eseju Miloslava Topinki do czasopisma „Wyspa”.
- „Podróż do ziemi obiecanej” – przekład fragmentu noweli Ladislava Fuksa.

dr hab. Elżbieta Janicka

- Udział prac z cyklu fotograficznego „Inne Miasto” (współautor: Wojciech Wilczyk) w wystawie „Materializing. Zeitgenössische Kunst und die Shoah in Polen” [*Materializacje. Sztuka współczesna wobec Zagłady w Polsce*] w NS-Dokumentationszentrum [Centrum Dokumentacji Narodowego Socjalizmu] w Monachium. Kuratorzy wystawy: Piotr Rypson, Anna Straetmans. Czas trwania wystawy: 20.10.2023–25.02.2024.

dr hab. Agnieszka Aysen Kaim, prof. IS PAN

- widowisko narracyjne „Słowa nad brzegiem wody. Opowieść pomiędzy kulturami” – spektakl podczas Festiwalu Teatralnego Malta Poznań 2023, według autorskiego scenariusza na podstawie wątków autobiograficznych, w oprawie muzyki na żywo i malarstwa techniką marmurkową na wodzie; 1.07.2023 r.
- wykład performatywny „Opowiedz mi o tym. Turecka sztuka opowiadania” – podczas Festiwalu Teatralnego Malta Poznań 2023; 28.06.2023 r.
- „Opowiadanki na nocowanki” – opowiadanie na motywach "Latającego kufra", bajki Andersena, dla dzieci, które w ramach Zielonej Szkoły nocują w przedszkolu; 19.05.2023 r., przedszkole niepubliczne w Ursusie
- widowisko narracyjne „Rękoczynny. Opowieści kobiecego gniewu” – występ w ramach festiwalu filmowego Eurazja; 14.04.2023 r., Księgarnia i Kawiarnia Wydawnictwa Czarne, Warszawa
- widowisko narracyjne „Bahar znaczy Wiosna” – na motywach książki autorskiej, opowieść o związkach kulturowych i historycznych między Polską a Turcją w

oprawie muzycznej z interakcyjnymi animacjami dla dzieci; 31.03.2023 r., Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Pawła II, Opole

- przygotowanie i prowadzenie polsko-tureckiego koncertu charytatywnego na rzecz ofiar trzęsienia ziemi w Turcji w lutym 2023; 21.03.2023 r., American School of Warsaw
- wykład performatywny „Opowieść pomiędzy kulturami” – prezentujący historyczne, językowe i kulturowe związki między Polską a Turcją z elementami wątków osobistych dla czytelników Biblioteki i delegacji gości z Turcji w ramach Erasmusa; 6.06.2023 r., Gminna Biblioteka Publiczna w Przyłęku.
- spektakl storytelling „Opowieści z Polski i z Turcji” – występ artystyczny na międzynarodowym festiwalu „Kathakar” w New Delhi, Indie. Spektakl w języku angielskim z towarzyszeniem muzyki na żywo – składanka opowieści polskich z tradycji polsko-żydowskiej i eposu tureckiego z książki Dede Korkuta. 3.12.2023 r.
- występy artystyczne w języku angielskim z towarzyszeniem muzyki granej na żywo dla dzieci w prywatnej szkole podstawowej – sieć szkół Amity, obrzeża New Delhi, Indie.
- spektakl „Mistrz przekładu” – widowisko performatywne podczas 18. Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Opowiadania w Warszawie (15.11.2023). Spektakl ma charakter sfabularyzowanych mikrohistorii przedstawiających losy bohatera (Wojciecha Bobowskiego vel Ali Ufkiego Beja, XVII-wiecznego brańca, z pochodzenia Polaka, wybitnego osmańskiego uczonego, muzykologa i tłumacza) na tle wydarzeń historycznych, w opowieści kompozycji Bobowskiego i innych utworów muzycznych z epoki.
- „Pieśni aszyka. Od tradycji do awangardy” – opracowanie scenariusza i przekład literacki oraz przekład na żywo podczas spektaklu aszyka Erola Şahimera podczas 18. Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Opowiadania w Warszawie; 17.11.2023 r.
- „Opowieści i muzyka siedmiu mórz” – tłumaczenie sceniczne (z języka angielskiego na polski) i współopowiadanie spektaklu Poliny Tšerkassovej (Estonia) podczas 18. Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Opowiadania w Warszawie; 18.11.2023 r.
- Festiwal filmowy Eurazja – prowadzenie rozmowy z autorką reportażu z Turcji Marceliną Szumer-Brysz po filmie „Karanlık Gece” [Czarna noc], 16.04.2023 r.

- Festiwal filmowy Eurazja – prowadzenie rozmowy z rusycystą Grzegorzem Szymczakiem na temat motywu „zbrodni i kary”, wokół filmu tureckiego „Bembeyaz” [Nieskazitelna biel], reż. Necip Çağhan Özdemir. Warszawa, 16.04.2023 r.
- Festiwal filmowy Eurazja – prowadzenie rozmowy z twórcami tureckiego filmu „RVSP”: reżyserem Kaan Arici i aktorem Cem Yigit Uzumoglu. Warszawa, 22.04.2023 r.
- Festiwal filmowy Eurazja – prowadzenie rozmowy z twórcami kirgiskiego filmu „Pieśń drzewa”: Aibek Daiyrbekov, Tolkun Daiyrbekova. Warszawa, 23.04.2023 r.

dr Małgorzata Kasner

- Antologia współczesnej poezji litewskiej „O pauzach w milczeniu” (oprac. Agnieszka Rembiałkowska i Joanna Tabor) – tłumaczenia wierszy z języka litewskiego na język polski do antologii (Eugenijus Ališanka, Almis Grybauskas, Sigitas Parulskis); publikacja: jesień 2023 r.

dr Kamila Łabno-Hajduk

- Konsultacja merytoryczna do filmu krótkometrażowego „War is not over” (reż. Stefano di Pietro): <https://www.youtube.com/watch?v=zgjqsFvfPs>

dr hab. Joanna Roszak, prof. IS PAN

- „Om” – tom poetycki, wyd. Biuro Literackie, Kołobrzeg 2023 (premiera: 11.09.2023).
- „Pewne formy wolności” – wywiad wokół książki poetyckiej „Om”, prowadzony przez Katarzynę Szaulińską; Biuro Literackie: <https://www.biuroliterackie.pl/biblioteka/wywiady/pewne-formy-wolnosci/>
- „Ujjai” – wiersz opublikowany w *Babińcu Literackim*, 24 czerwca 2023.
- „Supta Matsyendrasana” – wiersz: <https://liberte.pl/wiersz-wolny-joanna-roszak-supta-matsyendrasana/>
- „Pełne” – tekst piosenki; wykonawca: Krzysztof Kleszcz; publikacja: YouTube, 16 kwietnia 2023.

- „Dans le train matinal / w porannym pociągu” – tłumaczenie wiersza opublikowane w „Place de La Sorbonne. Revue internationale de poésie de Sorbonne Université”, 12 (2023).
- prezentacja wierszy na festiwalu TransPort Literacki 2023 – Kołobrzeg, 23.09.2023.
- praca (niepłatna) w kapitule Nagrody im. Maryny Miklaszewskiej (powołanie do kapituły: zaproszenie Centrum Badań nad Teatrem Muzycznym, UAM). Nagrodę otrzymał Wojciech Kościelniak.
- Spacer z poetami – prezentacja wierszy Joanny Roszak, Ryszarda Krynickiego, Romana Chojnackiego i Szczepana Kopyta. Festiwal Poznań Poetów, 20.05.2023 r.
- „A poem as a diary room and a voice for peace” – spotkanie autorskie, 4. edycja Mathrubhumi International Festival of Letters, Kerala (Indie), 4.02.2023 r.
- „Polish literature today” – prezentacja wierszy w języku angielskim: Kopyt, Płaza, Malek, Roszak, Sośnicki, Fajfer, 4. edycja Mathrubhumi International Festival of Letters, Kerala (Indie), 5.02.2023 r.
- „Dziewczyny piszą i czytają” – spotkanie autorskie wokół nowej książki poetyckiej „Om”; prowadzenie: Anita Jarzyna. Skład Kulturalny, Poznań, 27.11.2023 r.

dr Katarzyna Taczyńska

- „Unfinished Lives” – wystawa stacjonarna projektu w Parlamencie Europejskim w Strasburgu: przygotowanie, opracowanie i redakcja naukowa materiałów na wystawę w języku polskim i angielskim: <https://unfinishedlives.eu/>
- „Cela #18” – przekład z języka rosyjskiego (współautor tłumaczenia: Wojciech Tworek) publikacji na temat przemocy w Białorusi po 2020 r., przedstawiającej perspektywę uwięzionych kobiet. Wydawnictwo byProsvet, 2023.

5. PROWADZENIE WARSZTATÓW

dr Anna Becker

- warsztat w języku angielskim „Language, migration, and (neo-)nationalism: a workshop to better understand the situation in Poland” w ramach 27. Festiwalu Nauki w Warszawie, 27.09.2023 r.

dr Agata Bielak

- lekcja festiwalowa dla uczniów klasy VI szkoły podstawowej pt. „Czy muchomor zabija muchy? Obraz grzybów w polskiej kulturze” w ramach 27. Festiwalu Nauki w Warszawie, 28.09.2023 r.

dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

- Warsztaty z motywatorami językowymi – warsztaty dotyczące działań na rzecz rewitalizacji języków mniejszościowych. 24.01.2023, 13.04.2023, 6.06.2023, 14.09.2023 i 5.12.2023 r.

dr Tymoteusz Król

- Warsztaty na temat historii lokalnej, zbierania i archiwizowania materiałów dla członków Stowarzyszenia „Wilamowianie” i innych zainteresowanych. Wilamowice, 10.08.2023 r.

dr Kamila Łabno-Hajduk

- „Śniadanie z mistrzem” – spotkanie wokół książki pt. „Zofia Hertz. Życie na miarę Kultury” z uczniami Szkoły z Charakterem im. Edith Stein w Gliwicach; 9.11.2023 r.

dr Karolina Panz

- Warsztaty w ramach projektu „Call me Isza. Żeńszczyzna: żydowsko-polskie dziedzictwo kobiet” w Muzeum Etnograficznym w Krakowie, dotyczące wydobywania i opisywania historii kobiet żydowskich na prowincji. 14.11.2023 r.

dr hab. Joanna Roszak, prof. IS PAN

- „Joga, uważność i poezja” (z Emilią Kędziorek) – prowadzenie warsztatu w ramach konferencji „OtwórzMY”, Warszawa, 17.06.2023 r., organizator: Centrum Edukacji Obywatelskiej.

dr Claudia Snochowska-Gonzalez

- lekcja festiwalowa dla uczniów liceum pt. „XIX-wieczne migracje chłopskie z ziem polskich” w ramach 27. Festiwalu Nauki w Warszawie, 26.09.2023 r.

prof. dr hab. Helena Krasowska, dr Paweł Levchuk, dr Olha Tkachenko

- Międzynarodowe warsztaty z języka i kultury polskiej w Tybindze w dniach 6–8 lipca 2023 r. na Uniwersytecie Eberharda Karola w Tybindze w Niemczech organizowane w ramach projektu „Język polski w kulturach pogranicza: wsparcie polonistycznych środowisk akademickich w Czerniowcach i Tybindze”, finansowanego z grantu NAWA „Promocja języka polskiego”.

XV. STUDIA DOKTORANCKIE

p.o. kierowniczka: **dr Anna Boguska**

Liczba doktorantów Instytutu Sławistyki PAN, które miały status doktorantów w październiku roku akademickiego 2023/2024 – 5 (z czego: 1 osoba utrzymuje status doktoranta w grudniu 2023, przebywa na urlopie naukowym, 2 osoby obroniły się w listopadzie 2023, kolejne 2 w grudniu 2023)

1. TEMATY PRAC DOKTORSKICH DOKTORANTÓW INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN (BEZ OTWARTEGO PRZEWODU)

mgr Nina Boichenko

Tytuł: *Doświadczenie uchodźstwa i procesy adaptacji do nowej rzeczywistości społecznej w narracjach ukraińskich przesiedleńców wewnętrznych* (projekt, bez wszczętego postępowania)

Opiekunka naukowa: **dr hab. Katarzyna Kotyńska**

2. DOKTORANTKI I DOKTORANCI INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN, KTÓRZY OBRONILI SIĘ W 2023 ROKU

dr Klaudia Kosicińska

Tytuł: *Codziennosc między granicami. Mobilność i praktyki translokacyjne w południowo-wschodniej Gruzji*

Promotorka: **dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska, prof. IS PAN**

Miejsce i data wszczęcia postępowania: Warszawa, 30.01.2023

Dyscyplina: nauki o kulturze i religii

Obrona: 16.11.2023

Nadanie stopnia doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o kulturze i religii: uchwała nr 70/2023 Rady Naukowej IS PAN z dn. 20.11.2023

dr Dominika Michalak

Tytuł: *Nieobywatele. Polityczna reprezentacja osób cudzoziemskich w kontekście działalności organizacji pomocowych*

Promotorka: **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN**

Promotorka pomocnicza: dr Kaja Skowrońska

Miejsce i data wszczęcia postępowania: Warszawa, 30.01.2023

Dyscyplina: nauki o kulturze i religii

Obrona: 13.11.2023

Nadanie stopnia doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o kulturze i religii: uchwała nr 68/2023 Rady Naukowej IS PAN z dn. 20.11.2023

dr Sara Mičkec/Mitschke

Tytuł: *Negotiating language practices and policies in Sorbian-German families in Upper Lusatia*

Promotorka: **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN**

Miejsce i data wszczęcia postępowania: Warszawa, 17.04.2023

Dyscyplina: językoznawstwo

Obrona: 11.12.2023

Nadanie stopnia doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo: uchwała nr 81/2023 Rady Naukowej IS PAN z dn. 18.12.2023

dr Piotr Szatkowski

Tytuł: *Relacje potomków przedwojennych mieszkańców Mazur jako znikające świadectwo dawnego polsko-niemieckiego pogranicza. Perspektywa socjolingwistyczna*

Promotorka: **dr hab. Ewa Golachowska, prof. IS PAN**

Miejsce i data wszczęcia postępowania: Warszawa, 30.01.2023

Dyscyplina: językoznawstwo

Obrona: 11.12.2023

Nadanie stopnia doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo: uchwała nr 82/2023 Rady Naukowej IS PAN z dn. 18.12.2023

3. UDZIAŁ DOKTORANTÓW I DOKTORANTEK INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN W KONFERENCJACH

W 2023 roku trzy doktorantki Instytutu Sławistyki PAN wygłosiły 7 referatów na konferencjach naukowych (w tym 6 referatów na międzynarodowych konferencjach zagranicznych i 1 na konferencji w Polsce).

dr Klaudia Kosicińska

- XII Konferencja Komitetu Badań nad Migracjami PAN "Migracje w obliczu wielkich zmian społecznych – wyzwania dla teorii i praktyki", Komitet Badań nad Migracjami PAN, Uniwersytet w Białymstoku. Tytuł referatu: *Uwidocznienie materialności granicy: społeczność azerbejdżańska na gruzińskim pograniczu*, 20-22.09.2023, Białystok
- 36th Annual Conference of Italian Society of Political Science, Italian Society of Political Science (SISP), University of Genoa. Tytuł referatu: *"Maybe he is thinking something on the inside, but isn't showing it to us": the neighbourliness' negotiations in the Azerbaijani-Armenian neighbourhoods of Georgia*, 14-16.09.2023, Genua (Włochy)
- Second International JENA-CAUC Conference: South Caucasus after "Zeitenwende": Dimensions of translocality and societal change, Friedrich Schiller University, Jena, Caucasus Studies. Tytuł referatu: *The translocal street: local linguistic landscape along the Shulaveri road, South-Eastern Georgia*, 9-10.11.2023, Jena (Niemcy)

dr Sara Mičkec/Mitschke

- XIX International Conference on Minority Languages. University of Wales Trinity Saint David. Tytuł referatu: „A family language policy perspective towards language ideologies and practices regarding Upper Sorbian” 21.6.2023, Caerfyrddin (Wielka Brytania)
- 4. zetkanje syće młodych akademikarjow-sorabistow. Tytuł referatu: „Rěčne praktiki a politiki w serbsko-němskich swójbach w Hornjej Łužicy”. 30.6.2023, Budyšin (Niemcy)
- ASN 2023 European Conference (Association for the Study of Nationalities), „Minority Language Maintenance in Sorbian-German Families in Upper Lusatia, Germany” 7.7.2023, Cluj-Napoca (Rumunia)

mgr Nina Boichenko

- International Conference on Law & Social Sciences, organizator: Suleyman Demirel University, referat “Namyok as a communication contradiction on the Polish-Belarusian migration route” 24-26.04.2023, Kaskelen (Kazachstan)

4. WYKŁADY WYGŁOSZONE NA ZAPROSZENIE INSTYTUCJI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH ORAZ
DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA

dr Klaudia Kosicińska

- Referat pt. *The translocal street: local linguistic landscape along the Shulaveri road, South-Eastern Georgia* w dn. 7.12.2023; instytucja goszcząca: Friedrich Schiller University, Jena, Caucasus Studies.

5. PUBLIKACJE DOKTORANTÓW I DOKTORANTEK INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN

- **Piotr Szatkowski**, *Jek mózi Grozek? O języku i systemie zapisu gawęd mazurskich* Dietmara Serafina, „Znad Pisy. Wydawnictwo poświęcone ziemi piskiej”, ISSN 1427-9940, nr 29/2023, s. 222-245.
- **Klaudia Kosicińska**, *Determining the Ethno-linguistic Boundaries: the Sociolinguistic Situation Among the Azerbaijani-speaking Community of South-Eastern Georgia*, „Adeptus”, nr 20/2023.
- **Klaudia Kosicińska**, *“Maybe he's thinking something on the inside but isn't showing it to us”: the neighbourhood's relations dynamics between Azerbaijani and Armenian communities in the multi-ethnic region in Georgia after the Nagorno-Karabakh war in 2020*, „Sprawy Narodowościowe”, nr 55/2023.

6. REALIZOWANE GRANTY

dr Klaudia Kosicińska (kierowniczka)

Projekt PRELUDIUM „Codzienność między granicami. Mobilność, praktyki translokalne i sąsiedztwo w południowo-wschodniej Gruzji” finansowany przez Narodowe Centrum Nauki; czas trwania: luty 2022–luty 2025

dr Sara Mičkec/Mitschke (kierowniczka)

Projekt PRELUDIUM „Strategie zachowania i transmisji języka mniejszościowego w mieszanych językowo górnołużycko-niemieckich rodzinach na Górnych Łużycach w Niemczech” finansowany przez Narodowe Centrum Nauki; czas trwania: I 2021– I 2025

dr Piotr Szatkowski (kierownik)

Projekt PRELUDIUM „Mazurzy – znikające świadectwo językowej przeszłości polsko-niemieckiego pogranicza. Współczesne praktyki językowe potomków rodzimej ludności Mazur” finansowany przez Narodowe Centrum Nauki; czas trwania: I 2021–I 2024

7. WSPARCIE FINANSOWE DOKTORANTÓW I DOKTORANTEK

W semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023 przyznano 1 zapomogę, w semestrze letnim roku akademickiego 2022/2023 przyznano 4 stypendia Dyrektora Instytutu Sławistyki PAN.

stypendia Dyrektora Instytutu Sławistyki PAN – 4 (semestr letni)

- stypendia socjalne – 0
- zapomogi – 1 (semestr zimowy)

XVI. SZKOŁA DOKTORSKA „ANTHROPOS”

Członkini i zastępczyni przewodniczącej Rady Szkoły Doktorskiej „Anthropos”:

dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN

Koordynatorka z ramienia Instytutu Slawistyki PAN:

dr Anna Boguska

Łączna liczba doktorantów i doktorantek w Szkole Doktorskiej „Anthropos”: **54** (w tym **6 osób** przypisanych do IS PAN)

Liczba doktorantów i doktorantek przyjętych na rok akademicki 2023/2024 – **14 osób**, w tym do Instytutu Slawistyki PAN – **1 osoba** w ramach rekrutacji własnej)

mgr Patrycja Chajęcka

Tytuł: *Przemiany obrazu Zagrzebia w prozie chorwackiej po 1918 roku*

Promotorka: **dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN**

Promotorka pomocnicza: **dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk**

mgr Olga Khabibulina

Tytuł: *Trójjęzyczność i trójkulturowość w kontekście tożsamości migranckiej Gruzinów i Gruzinek w Polsce po 1991 roku*

Promotorka: **dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN**

Promotorka pomocnicza: dr Helena Patzer

mgr Maciej Olszewski

Tytuł: *Postać matki w nowoczesnej i ponowoczesnej literaturze słoweńskiej. Agens czy patiens?* (w ramach grantu NCN OPUS-19, nr 2020/37/B/HS2/00152, kier. projektu dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN)

Promotorka: **dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN**

Promotorka pomocnicza: dr Jasmina Šuler-Galos

mgr Kamil Czaiński

Tytuł: *Postawy i ideologie językowe dotyczące wariantu cieszyńskiego w kontekście procesu kształtowania się śląskiego języka standardowego* (w ramach NCN Sonata-BIS, 2020/38/E/HS2/00006, kier. projektu dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN)

Promotorka: **dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN**

Promotor pomocniczy: **dr Maciej Mętrak**

mgr Andrzej Żak

Tytuł: *Akcent wyrazowy w dialektach języka kaszubskiego* (w ramach NCN Sonata-BIS, 2020/38/E/HS2/00006, kierowniczka projektu dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN)

Promotorka: **prof. dr hab. Irena Sawicka**

Do Komisji Rekrutacyjnej Szkoły Doktorskiej Anthropos w 2023 roku powołane zostały: **prof. dr hab. Dorota K. Rembiszewska** oraz **dr Katarzyna Roman-Rawska**.

1. ZAJĘCIA W I SEMESTRZE ROKU AKADEMICKIEGO 2022/2023 PROWADZONE PRZEZ PRACOWNICZKI
INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN

dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN (wraz z dr hab. Łukaszem Smyrskim, IAiE PAN)

Seminarium „Zwrot kulturowy i lingwistyczny” (3h)

Historię dwudziestowiecznej humanistyki określają zwroty teoretyczne i zmiany paradygmatów badawczych. Uniwersalizujące teorie (ewolucjonizm, funkcjonalizm, strukturalizm, fenomenologia), zmierzające do obiektywizacji przedmiotu swojego badania, w wyniku gwałtownych zmian społecznych, kulturowych i politycznych (w tym krytyki kolonialnej) traciły rację bytu na rzecz podejść uwzględniających nieoczywistość 168 pojęć i kategorii (relatywizm, hermeneutyka, konstruktywizm). Ważną rolę w zmianach paradygmatu odegrała antropologia, podważająca utarte schematy poznania – pokazując, jak bardzo teorie i definicje uwikłane są w złożone relacje władzy i ideologii, związane z nauką zachodnią. Zajęcia poświęcone były antropologicznej krytyce kultury jako samoistnego bytu na rzecz ujęcia znaczeniowego, relacyjnego i sieciowego, przydającymi ważne znaczenie kontekstom i lokalnym konceptualizacjom sposobów działania. Towarzyszyły im istotne zmiany natury epistemologicznej, gdyż w analizach i

interpretacjach ważną rolę zaczęło odgrywać uwzględnienie pozycji badacza i jego wpływu na charakter opisywanych zjawisk. Współczesne nurty antropologiczne podkreślają podmiotowość i sprawczość przedmiotu badań – tym samym badacz utracił swoją dominującą pozycję nad przedmiotem badań.

dr hab. Dorota Pazio-Wlazłowska, prof. IS PAN

Warsztat – Umiejętności akademickie i specjalistyczne: „Aspekty prawne i etyka badań” (4h)

Na zajęciach omówiono następujące zagadnienia:

- Przedmiot prawa autorskiego – definicja utworu. Autorskie prawa osobiste. Autorskie prawa majątkowe. Utwory pracownicze. Prawa zależne. Dozwolony użytek. Domena publiczna. Ochrona wizerunku.
- Umowa wydawnicza. Licencja niewyłączna. Licencja wyłączna. Przeniesienie autorskich praw majątkowych. Pola eksploatacji. Licencje Creative Commons.
- Kodeks etyki pracownika naukowego. Dobre praktyki w badaniach naukowych. Konflikt interesów.

2. REALIZOWANE GRANTY

mgr Magdalena Bubik (wykonawczyni)

ERC StG Project „Recycling the German Ghosts. Resettlement Cultures in Poland, Czechia and Slovakia after 1945 (SPECTRAL RECYCLING)” finansowany przez European Research Council; kierownik: dr Karolina Ćwiek-Rogalska, wykonawcy: dr Karolina Ćwiek-Rogalska, dr Angelika Zanki, mgr Michal Korhel, mgr Karina Hoření, mgr Magdalena Bubík

mgr Kamil Czaiński (wykonawca)

Projekt SONATA BIS „Różnorodność językowa w Polsce: języki kolateralne, działania na rzecz języków i konceptualizacja tożsamości zbiorowej” finansowany przez Narodowe Centrum Nauki; kierownik: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, wykonawcy: Kamil Czaiński, Andrzej Żak i inni, czas trwania: X 2021-IX 2025

mgr Maciej Olszewski (wykonawca)

Projekt OPUS „Topos ‘wmurowanej kobiety’ w kulturach Europy Południowo-Wschodniej i Turcji” finansowany przez Narodowe Centrum Nauki; kierownik: dr hab. Grażyna Szwat-

Gyłbowa, prof. IS PAN, wykonawcy: Leszek Hensel, Przemysław Kordos, Rigels Halili, Ewa Wróblewska-Trochimiuk, Marzena Maciulewicz, Kazimierz Jurczak, Sylwia Siedlecka, Olga Bartosiewicz-Nikolaev, Maciej Olszewski, czas trwania: 2021-2025

mgr Andrzej Żak (wykonawca)

Projekt SONATA BIS „Różnorodność językowa w Polsce: języki kolateralne, działania na rzecz języków i konceptualizacja tożsamości zbiorowej” finansowany przez Narodowe Centrum Nauki; kierownik: dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN, wykonawcy: Kamil Czaiński, Andrzej Żak i inni, czas trwania: X 2021-IX 2025

mgr Andrzej Żak (wykonawca)

Projekt SONATA BIS „Od wielojęzycznego korpusu równoległego do semantycznej mikrotypologii PERFECTUM w językach słowiańskich i bałtyckich” finansowany przez Narodowe Centrum Nauki; kierownik: dr Dorota Klimek-Jankowska, wykonawcy: Andrzej Żak i inni, czas trwania: XI 2022- III 2026

mgr Andrzej Żak (kierownik)

Projekt PRELUDIUM “Korelaty akustyczne akcentu w języku kaszubskim” finansowany przez Narodowe Centrum Nauki, czas trwania: I 2023-I 2026

3. UDZIAŁ DOKTORANTEK I DOKTORANTÓW SZKOŁY DOKTORSKIEJ „ANTHROPOS” W KONFERENCJACH

W 2023 roku doktoranci i doktorantki przypisani do Instytutu Sławistyki PAN w Szkole Doktorskiej „Anthropos” wygłosili 6 referatów na konferencjach naukowych (w tym 3 referaty na międzynarodowych konferencjach zagranicznych i 3 na konferencjach w Polsce).

mgr Patrycja Chajęcka

- Słowianie, my lubim... architekturę, Koło Naukowe Sławistów i Bałkanistów UAM. Tytuł referatu: *Miejsca, których nie ma. O zagrzebskiej synagodze*, 2.06.2023, Poznań (online)
- Młoda Sławistyka, Koło Naukowe Sławistów UW. Tytuł referatu: *Literackie reprezentacje Zagrzebia we współczesnej prozie chorwackiej*, 14-16.04.2023, Warszawa

mgr Kamil Czaiński

- XIX International Conference on Minority Languages, University of Wales Trinity Saint David. Tytuł referatu: *Ideological aspects of language emancipation – the case of Silesian in Poland* (współautor – dr Maciej Mętrak), 20.06.2023 – 24.06.2023, Carmarthen (Walia)
- Slavic Dialects in the Age of Digital Technologies. Dialect Sources and Their Current Processing, Slovanský ústav Akademie věd České republiky; Česká společnost pro slavistickú, balkanistickú a byzantologickú studia. Tytuł referatu: *Elektronické slovníky slezského jazyka*, 19-20.10.2023, Praga (Czechy)

mgr Andrzej Żak

- Wilamowice i Wilamowianie w badaniach naukowych, IS PAN, Stowarzyszenie Wilamowianie i in. Tytuł referatu: *O palatalnych zwartych /c/ i /j/ w języku wilamowskim*, 1.10.2023, Wilamowice
- Rencontres du réseau français de phonologie, Université de Lille, Réseau français de phonologie. Tytuł referatu: *L'analyse préliminaire des corrélats acoustiques de l'accent en cachoube*, 27-29.06.2023, Lille (Francja)

4. PUBLIKACJE DOKTORANTEK I DOKTORANTÓW SZKOŁY DOKTORSKIEJ „ANTHROPOS”

- **Chajęcka Patrycja**, *Upadek rodziny Romiciów*, „Kwartalnik Literacki Wyspa”, nr 1/2023, s. 144-146.
- **Chajęcka Patrycja**, *O tej pustce chciałbym, gdybym mógł*, „Kwartalnik Literacki Wyspa”, nr 2/2023, s. 138-140.
- **Chajęcka Patrycja**, *Groza to teraz nasza bajka*, „Fabularie”, nr 1/2023, s. 66-67.
- **Chajęcka Patrycja**, *Moja droga Chorwacja*, „Gazeta Wyborcza – Duży Format” (publikacja w Internecie: 10.07.2023)
- **Chajęcka Patrycja**, *Zagrzeb w chorwackiej prozie międzywojennej*, w: *Miasto w ujęciu interdyscyplinarnym*, red. A. S. Kotowski, M. Rajewska, 2023, s. 9-18.
- **Czaiński Kamil**, *W przyszłość z mową przodków*, „ACADEMIA. Magazyn Polskiej Akademii Nauk”, nr 3(75)/2023, s. 8-11.

- **Czaiński Kamil**, *Regijōnalnŏ roztōmajtość ślōnskij gŏdki a jeji kodyfikacyjŏ – spoziyrani refleksyjnych używŏczŏw w kōntekście jynzykowyj rewitalizacyje*, „Living Languages – Lenguas Vivas – Línguas Vivas”, t. 2/2023.
- **Żak Andrzej**, *Halina Horodyska (1930–2022). In memoriam*, „Linguistica Copernicana”, t.20/2023.

5. WYKŁADY WYGŁOSZONE NA ZAPROSZENIE INSTYTUCJI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH ORAZ
DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA

mgr Kamil Czaiński

- Referat pt. *Queer and Silesian: language as an element of counterculture* w dn. 24.01.2023 w Poznaniu; instytucja goszcząca: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
- Referat pt. *Wokół kodyfikacji języka śląskiego* w dn. 24.05.2023 w Cieszynie; instytucja goszcząca: Uniwersytet Śląski.

XVII. BIBLIOTEKA INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN IM. ZDZISŁAWA STIEBERA

W 2023 roku księgozbiór Biblioteki Instytutu Sławistyki PAN powiększył się o:

- 38 wol. książek
- 114 wol. czasopism.

W tym samym czasie frekwencja czytelnicza wyniosła:

- 403 zarejestrowane osoby (w tym 281 pracowników naukowych).

Ogółem księgozbiór Biblioteki Instytutu Sławistyki PAN liczy na dzień 31.12.2023 roku:

- 91 414 wol. druków zwartych
- 32 109 wol. czasopism
- 875 jednostek zbiorów specjalnych.

Skatalogowano w systemie HORIZON (stan na 08.01.2024 roku):

- 22 473 wol. książek i broszur (19 280 opisów)
- 38 430 zeszytów czasopism (996 opisów).

W 2023 roku pracownicy Instytutu Sławistyki PAN mieli dostęp do następujących baz: Elsevier, Springer, Wiley, Web of Science, Scopus, Cambridge University Press (CUP), JSTOR.

XVIII. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA INSTYTUTU SLAWISTYKI PAN

Wydawnictwo Instytutu Slawistyki PAN w 2023 roku opublikowało 8 czasopism oraz 7 monografii naukowych – łącznie 256 arkuszy wydawniczych.

We współpracy z Instytutem Ukrainoznawstwa im. im. I. Krypiakewycza Narodowej Akademii Nauk Ukrainy powołana została nowa seria wydawnicza: „Діалектологічні студії / *Studia Gwarowe*”, mająca swoją kolekcję w repozytorium iReteslaw: <https://is-pan.waw.pl/ireteslaw/handle/20.500.12528/1981>

W grudniu 2023 roku kolejna seria wydawana przez Instytut Slawistyki PAN, „Język na Pograniczach”, przeszła pomyślnie ewaluację i będzie indeksowana w bazie Scopus.

1. CZASOPISMA

Wszystkie czasopisma ukazują się wyłącznie w wersji elektronicznej, są zamieszczone w otwartym dostępie na Platformie czasopism Instytutu Slawistyki PAN: <https://journals.is-pan.edu.pl/>

1. „Acta Baltico-Slavica”, redaktor naczelny: dr hab. Maksim Duszkin, prof. inst., nr 47 za 2023 rok: *Z dziejów pograniczy kulturowych i językowych*, redaktorzy prowadzący: dr hab. Maksim Duszkin, prof. inst., dr hab. Aliaksandr Smalianchuk, prof. inst.
2. „Adeptus”, redaktor naczelny: dr Adrien Quéret-Podesta, nr 20 za 2023 rok: *(Kraj)obraz miast – praktyki miejskiej kultury wizualnej*, redaktor prowadząca: dr Angelika Kosieradzka.
3. „Cognitive Studies / Études cognitives”, redaktor naczelny: dr hab. Roman Roszko, prof. inst., nr 23 za 2023 rok: redaktorzy prowadzący: dr Paweł Levchuk, dr hab. Roman Roszko, prof. inst.
4. „Colloquia Humanistica”, redaktorka naczelna: prof. dr hab. Jolanta Sujecka, nr 12 za 2023 rok: *Centre–Periphery Relation and the Formation of Collective and Individual Identities in the Balkans and Central Europe*, redaktor prowadzący: dr hab. Wojciech Sajkowski, prof. ucz.

5. „Slavia Meridionalis”, redaktorka naczelna: dr Ewelina Drzewiecka, nr 23 za 2023 rok: *Porównawcze i typologiczne podejścia do języków słowiańskich*, redaktorzy prowadzący: dr Jakub Banasiak, dr Dorota Klimek-Jankowska, dr hab. Julia Mazurkiewicz-Sułkowska prof. ucz., prof. dr hab. Bożena Rozwadowska.
6. „Sprawy Narodowościowe. Seria nowa”, redaktorki naczelne: dr Karolina Ćwiek-Rogalska i dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk, nr 55 za 2023 rok: *ImagiNations*.
7. „Studia Litteraria et Historica”, redaktorka naczelna: dr Anna Zawadzka, nr 12 za 2023 rok: *Central and Eastern Europe in Academic Internationalization: Peripherality, Neoliberalism, and Knowledge Production*, redaktorzy prowadzący: dr Marcin Starnawski, dr Simon Warren.
8. „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”, redaktorka naczelna dr hab. Maria Trawińska, prof. ucz., nr 58 za 2023 rok.

2. MONOGRAFIE

Monografie w wersji elektronicznej są zamieszczone w otwartym dostępie w zbiorze Wydawnictwa Instytutu Sławistyki PAN, repozytorium iReteslaw <https://ispan.waw.pl/ireteslaw/handle/20.500.12528/2>; pięć monografii ma dodatkową wersję drukowaną.

1. Augustyniak-Żmuda, Gabriela, *Biografie językowe przesiedleńców ze wschodnich województw II Rzeczypospolitej mieszkających w regionie lubuskim*. Warszawa: Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk & Fundacja Sławistyczna 2023, ser. Język na Pograniczach 47, ss. 377, e-ISBN 978-83-66369-52-8, ISBN (druk) 978-83-66369-60-3, <https://hdl.handle.net/20.500.12528/1965>
2. Mariola Jakubowicz (red.), *Słownik prasłowiański*, t. XI. Warszawa: Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk 2023, ss. 210, ISBN całość: 978-83-66369-28-3 e-ISBN 978-83-66369-58-0, ISBN (druk) 978-83-66369-62-7, <https://hdl.handle.net/20.500.12528/1975>
3. Mariola Jakubowicz, Szymon Pogwizd, *Słownik prasłowiański*, tom: *Zintegrowany wykaz skrótów tomów I-VIII, X-XI*. Warszawa: Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk 2023, ss. 66, ISBN całość: 978-83-66369-28-3 e-ISBN 978-83-66369-83-2, <https://hdl.handle.net/20.500.12528/1975>
4. Tetiana Jastrems'ka, Dorota K. Rembiszewska (red.), *Ad fontes. Джерела діалектологічні дослідження / Ad fontes. Źródła badań dialektologicznych*. Lwów–

Warszawa: Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk & Instytut Ukrainoznawstwa im. I. Krypjakiewicza Narodowej Akademii Nauk Ukrainy 2023, ser. Діалектологічні студії / *Studia Gwarowe* 1(14), ss. 418, e-ISBN 978-83-66369-79-5 (IS PAN), ISBN (druk) 978-83-66369-80-1 (IS PAN), e-ISBN 978-617-14-0181-5 (IU NANU), ISBN 978-617-14-0180-8 (IU NANU), <https://doi.org/10.33402/dssg.2023-1/14> ;

<https://hdl.handle.net/20.500.12528/1978>

5. Irena Sawicka, *Studies in Balkan Phonetic*. Warszawa: Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk & Fundacja Slawistyczna 2023, ser. Język na Pograniczach 48, ss. 128, e-ISBN 978-83-66369-53-5, <https://hdl.handle.net/20.500.12528/1966>
6. Piotr Sobotka, *Etymologia a gramatyka. Perspektywa funkcjonalna w rekonstrukcji dziejów słów*. Warszawa: Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk 2023, ser. Prace Slawistyczne. Slavica 155, ss. 387, e-ISBN 978-83-66369-63-4, ISBN (druk) 978-83-66369-64-1, <https://hdl.handle.net/20.500.12528/1971>
7. Anna Zawadzka, *Więcej niż stereotyp. „Żydokomuna” jako wzór kultury polskiej*. Warszawa: Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk 2023, ss. 328, e-ISBN 978-83-66369-55-9, ISBN (druk) 978-83-66369-56-6, <https://hdl.handle.net/20.500.12528/1968>

3. GRANTY WYDAWNICZE

Zakończone

Liczba: 2

Tytuł projektu: Wydanie w otwartym dostępie monografii Ireny Sawickiej *Studies in Balkan Phonetics*

Okres realizacji: 1.04.2022-31.03.2023

Jednostka finansująca: MEiN, Doskonała Nauka – Monografie

Afiliacja: Fundacja Slawistyczna

Tytuł projektu: Wydanie w otwartym dostępie monografii Gabrieli Augustyniak-Żmudy *Biografie językowe przesiedleńców ze wschodnich województw II Rzeczypospolitej mieszkających w regionie lubuskim*

Okres realizacji: 1.04.2022-31.03.2023

Jednostka finansująca MEiN, Doskonała Nauka – Monografie

Afiliacja: Fundacja Slawistyczna

Realizowane

Liczba: 10

Tytuł projektu: Wydanie w otwartym dostępie czasopisma „Adeptus”

Okres realizacji: 28.09.2022-27.09.2024

Jednostka finansująca: MEiN, Rozwój czasopism naukowych

Afiliacja: IS PAN

Tytuł projektu: Wydanie w otwartym dostępie czasopisma „Cogitive Studies / Études Cognitives”

Okres realizacji: 28.09.2022-27.09.2024

Jednostka finansująca: MEiN, Rozwój czasopism naukowych

Afiliacja: IS PAN

Tytuł projektu: Wydanie w otwartym dostępie czasopisma „Colloquia Humanistica”

Okres realizacji: 28.09.2022-27.09.2024

Jednostka finansująca: MEiN, Rozwój czasopism naukowych

Afiliacja: IS PAN

Tytuł projektu: Wydanie w otwartym dostępie czasopisma „Slavia Meridionalis”

Okres realizacji: 28.09.2022-27.09.2024

Jednostka finansująca: MEiN, Rozwój czasopism naukowych

Afiliacja: IS PAN

Tytuł projektu: Wydanie w otwartym dostępie czasopisma „Sprawy Narodowościowe. Seria nowa”

Okres realizacji: 28.09.2022-27.09.2024

Jednostka finansująca: MEiN, Rozwój czasopism naukowych

Afiliacja: IS PAN

Tytuł projektu: Wydanie w otwartym dostępie czasopisma „Studia Litteraria et Historica”

Okres realizacji: 28.09.2022-27.09.2024

Jednostka finansująca: MEiN, Rozwój czasopism naukowych

Afiliacja: IS PAN

Tytuł projektu: Wydanie w otwartym dostępie czasopisma „Acta Baltico-Slavica”

Okres realizacji: 2023–2025

Jednostka finansująca: MKiDN, Czasopisma

Afiliacja: Fundacja Sławistyczna

Tytuł projektu: Wydanie w otwartym dostępie czasopisma „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”

Okres realizacji: 2023–2025

Jednostka finansująca: MKiDN, Czasopisma

Afiliacja: Fundacja Sławistyczna

Tytuł projektu: Wydanie w otwartym dostępie monografii: *Leksykon aksjologiczny Słowian i ich sąsiadów*, t. 7: *DEMOKRACJA*, red. A. Rudenka i in.

Okres realizacji: 2023–2024

Jednostka finansująca: MEiN, Doskonała nauka II. Monografie

Afiliacja: Fundacja Sławistyczna

Tytuł projektu: Wydanie w otwartym dostępie monografii: *Dziewiętnastowieczne materiały gwarowe z obszaru Warmii, Mazur i terenów sąsiednich*, red. D. K. Rembiszewska, J. Siatkowski

Okres realizacji: 2023–2024

Jednostka finansująca: MEiN, Doskonała nauka II. Monografie

Afiliacja: Fundacja Sławistyczna

XIX. ARCHIWUM NAUKOWE INSTYTUTU SLAWISTYKI PAN

W 2023 roku prace na rzecz Zbiorów Specjalnych Instytutu Slawistyki PAN wykonywały: **prof. dr hab. Dorota K. Rembiszewska** (kierowniczka); **dr Małgorzata Ostrówka** (w wymiarze ½ etatu).

W Zbiorach Specjalnych Instytutu Slawistyki PAN realizowano zadanie badawcze *Materiały archiwalne uczonych z kręgu Instytutu Slawistyki PAN jako źródło do badań języków i literatur narodów słowiańskich*, będące elementem składowym tematu statutowego *Slawiści polscy i zagraniczni: badania archiwalne i opracowania dorobku*. Obejmowało ono:

- uzupełnienie i naniesienie poprawek do zespołów archiwalnych: Słownik porównawczy dwu wsi śląskich, Krzanowice – Krzyżanowice; Ogólnosłowiański Atlas Językowy;
- wstępne opracowanie materiałów do zespołu Atlas językowy kaszubszczyzny oraz spuścizny Kwiryny Handke;
- opracowanie materiałów do zespołu prof. Hanna Popowska-Taborska;
- opracowanie materiałów Komitetu Słowianoznawstwa PAN.

Rezultatem prac nad wymienionym zadaniem badawczym był udział w przygotowaniu publikacji *Bibliografia prac naukowych Profesora Janusza Siatkowskiego za lata 1951–2022* (opracowanie Dorota K. Rembiszewska, Ignacy Doliński, Zdzisław Kłos, Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2023) oraz napisanie artykułu przez prof. Dorotę K. Rembiszewską *Życiorys naukowy Profesora Janusza Siatkowskiego*, zamieszczonego w tym opracowaniu. Ponadto prof. Dorota K. Rembiszewska napisała wspomnienie o prof. Hannie Popowskiej-Taborskiej: *Badaczka Kaszub i Łużyc, wybitna slawistka i etymolożka – Profesor Hanna Popowska Taborska (1930–2022)*.

Zbiory Specjalne współpracują z Towarzystwem Naukowym Warszawskim i Fundacją Języka Polskiego, czego przejawem było zorganizowanie konferencji *Spuścizna Zdzisława Stieberta wobec dawnych i nowych tendencji w językoznawstwie slawistycznym. Sesja w 120. rocznicę urodzin Zdzisława Stieberta*, która odbyła się 6 czerwca 2023 roku w Pałacu Staszica w Warszawie. Przewodniczącą komitetu organizacyjnego była prof. Dorota K. Rembiszewska, funkcję sekretarza pełniła dr Małgorzata Ostrówka.

Zbiory Specjalne starają się utrwać pamięć naukowców i naukowców związanych z Instytutem Sławistyki PAN. W związku z tym, w roku 120. urodzin założyciela Instytutu Sławistyki PAN prof. Zdzisława Stieberta prof. Dorota K. Rembiszewska zgłosiła do Rady Naukowej i dyrekcji Instytutu Sławistyki PAN wniosek o nadanie Instytutowi imienia Zdzisława Stieberta. Dyrektor Anna Zielińska wniosek ten odrzuciła.

Przewodnicząca Rady Naukowej
Instytutu Sławistyki PAN

Zastępczyni Dyrektorki Instytutu Sławistyki PAN
ds. Naukowych

prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir

dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska, prof. IS PAN

Spis treści

I. OGÓLNE INFORMACJE O INSTYTUCIE	2
1. Miejsce w rankingu	2
2. Zatrudnienie	2
3. Pion naukowy Instytutu Sławistyki PAN	3
4. Dane liczbowe	3
5. Kierunki badawcze w Instytucie Sławistyki PAN	5
5.1. Humanistyka dokumentacyjna i historyczna	5
5.2. Humanistyka teorii i modeli	6
5.3. Humanistyka zaangażowana	6
5.4. Humanistyka artystyczna	7
5.5. Humanistyka cyfrowa	8
6. Udział w konsorcjach naukowych	8
7. Upowszechnianie wyników badań naukowych	9
II. NAJWAŻNIEJSZE OSIĄGNIĘCIA INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN	11
1. Starting Grants Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (StG ERC) – kontynuacja	11
2. Kontynuacja dużych grantów zespołowych w Instytucie Sławistyki PAN	12
3. Działania Instytutu Sławistyki PAN wobec wojny w Ukrainie	15
4. Granty otrzymane przez pracowników i pracowniczki Instytutu Sławistyki PAN	18
5. Prestiżowe granty strukturalne	22
5.1. Program POWER: studia doktoranckie	22
„Pogranicza, mniejszości, migracje w perspektywie socjolingwistycznej”	22
5.2. Grant PROM Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej na międzynarodową wymianę stypendialną doktorantów i młodej kadry akademickiej	23
5.3. Granty „Welcome to Poland” i „Promocja Języka Polskiego” Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej	23
6. Udział Instytutu Sławistyki PAN w konsorcjach DARIAH-PL, CLARIN i PLLuM	24
7. Ewaluacja HR Excellence in Research w Instytucie Sławistyki PAN	27
8. Nagrody	28
9. Sukcesy doktorantów i doktorantek Instytutu Sławistyki PAN	31
10. Otwarcie nowej siedziby Instytutu Sławistyki PAN	32
11. Monografie pracowników i pracowniczek Instytutu Sławistyki PAN w 2023 roku	33
III. TEMATY STATUTOWE	35
1. POLE BADAWCZE: Kulturowe dziedzictwo słowiańszczyzny. Badania diachroniczne	35
1.1. Sławistyczne i polonistyczno-latynistyczne badania historyczno-językowe	35
1.2. Edycje tekstów źródłowych z zakresu historii Słowian, w tym relacje polsko-węgierskie	37
1.3. Rusycystyczne i ukrainistyczne badania literaturoznawcze i kulturoznawcze	37

2. POLE BADAWCZE: Tożsamości narodowe i regionalne Słowian (mity, idee, pamięć zbiorowa)	38
2.1. Bałkanistyczne badania narodowościowe – mity i idee	39
2.2. Badania nad pamięcią (memory studies): Białoruś, Litwa, Czechy	40
2.3. Polska, Czechy i Słowacja w kontekście europejskim: idee, prądy, biografie	42
3. POLE BADAWCZE: Wielokulturowość, kontakty i pogranicza językowo-kulturowe. Mniejszości (językowe, etniczne, religijne)	44
3.1. Kontakty językowe i kulturowe: pogranicza słowiańsko-słowiańskie i słowiańsko-niesłowiańskie	44
3.2. Badania mniejszościowe (<i>minority studies</i>): relacje żydowsko-słowiańskie	46
4. POLE BADAWCZE: Językowy obraz świata	47
4.1. Językowo-kulturowy obraz świata Słowian i ich sąsiadów na tle porównawczym	48
4.2. Słownik stereotypów i symboli ludowych	49
5. POLE BADAWCZE: Sławistyczne językoznawstwo synchroniczne: badania konfrontatywne, semantyka, kognitywizm, lingwistyka korpusowa	50
5.1. Sławistyczne językoznawstwo synchroniczne	51
6. POLE BADAWCZE: Badania sławistyczne na świecie. Sławistyczna informacja naukowa	51
6.1. Sławiści polscy i zagraniczni: badania archiwalne i opracowania dorobku	52
6.2. Sławistyczna informacja naukowa: badania bibliometryczne i bibliograficzne	53
IV. GRANTY	55
1. Granty otrzymane w 2023 roku, których realizacja rozpocznie się w 2024 roku	55
2. Grant European Research Council afiliowany w Instytucie Sławistyki PAN	55
3. Granty Narodowego Centrum Nauki afiliowane w Instytucie Sławistyki PAN	56
4. Granty w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki MEiN afiliowane przy Instytucie Sławistyki PAN	64
5. Granty MEiN	67
6. Granty NAWA	68
7. Granty w ramach innych programów	70
Granty realizowane we współpracy z Fundacją Sławistyczną	72
8. Kontrakty w ramach innych programów ramowych UE	73
9. Wnioski o finansowanie projektów badawczych złożone do różnych podmiotów	74
9.1. Wykaz wniosków złożonych w konkursach Narodowego Centrum Nauki	75
9.2. Wykaz wniosków złożonych w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki Ministerstwa Edukacji i Nauki	77
9.3. Wykaz wniosków złożonych w konkursach Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej	77
9.4. Wykaz wniosków złożonych w konkursach MEiN	78
9.5. Wykaz wniosków złożonych w konkursie FNP	78
9.6. Wykaz wniosków złożonych do innych podmiotów	79
10. Uczestnictwo w grantach afiliowanych poza Instytutem Sławistyki PAN	79

V. PUBLIKACJE PRACOWNIKÓW I PRACOWNICZEK INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN.....	85
1. Monografie autorskie.....	85
2. Monografie współautorskie	91
3. Tomy pod redakcją i współredakcją naukową pracowniczek Instytutu Sławistyki PAN.....	91
4. Czasopisma naukowe wydane lub współwydane przez Instytut Sławistyki PAN i zamieszczone na platformie internetowej: https://ispan.waw.pl/journals/index.php	92
5. Czasopisma naukowe pod redakcją pracowników i pracowniczek Instytutu Sławistyki PAN wydane przez inne podmioty.....	92
VI. NAGRODY PRYZNANE PRACOWNICZKOM INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN.....	95
1. Nagrody zagraniczne za działalność naukową.....	95
2. Nagrody krajowe za działalność naukową.....	95
VII. UZYSKANE STOPNIE NAUKOWE.....	97
1. Stopnie naukowe nadane przez Radę Naukową Instytutu Sławistyki PAN	97
VIII. WSPÓŁPRACA Z MIĘDZYNARODOWYM ŚRODOWISKIEM NAUKOWYM.....	100
1. Wykaz wspólnych projektów badawczych w ramach protokołów o współpracy między PAN i zagranicznymi akademiami oraz innymi placówkami naukowymi w 2023 roku.....	100
2. Nowe tematy współpracy z zagranicą na lata 2024–2025 złożone w Biurze Współpracy z Zagranicą PAN w 2023 roku.....	102
3. Współpraca między Instytutem Sławistyki PAN i zagranicznymi placówkami naukowymi na podstawie umów między instytutami	103
4. Współpraca pracowników i pracowniczek Instytutu Sławistyki PAN z zagranicznymi instytucjami naukowymi bez zawartego formalnego porozumienia	104
5. Program Erasmus+ w Instytucie Sławistyki PAN.....	105
6. Udział w gremiach naukowych.....	106
IX. REFERATY I WYKŁADY WYGŁOSZONE PRZEZ PRACOWNIKÓW I PRACOWNICZKI INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN NA KONFERENCJACH ZA GRANICĄ.....	114
1. Referaty wygłoszone za granicą.....	114
2. Wykłady i referaty wygłoszone na zaproszenie zagranicznych instytucji	134
X. KONFERENCJE I INNE WYDARZENIA NAUKOWE ORGANIZOWANE I WSPÓŁORGANIZOWANE PRZEZ INSTYTUT SŁAWISTYKI PAN	142
1. Konferencje międzynarodowe	142
2. Konferencje krajowe	144
XI. STYPENDIA NAUKOWE.....	146
1. Stypendia zagraniczne.....	146
2. Stypendia krajowe.....	146
XII. AKTYWNOŚĆ MŁODYCH PRACOWNIKÓW I PRACOWNICZEK NAUKI ORAZ DOKTORANTÓW I DOKTORANTEK.....	147
1. Monografie	147
2. Czasopisma pod redakcją.....	147

3. Udział w projektach grantowych	148
4. Otrzymane stypendia, nagrody i wyróżnienia.....	151
XIII. UPOWSZECHNIANIE I PROMOCJA NAUKI	153
1. Udział w Festiwalu Nauki w Warszawie	153
2. Udział w Bukowińskim Festiwalu Nauki	153
3. Udział w Międzynarodowych Targach Książki w Warszawie.....	154
4. Otwarte seminaria naukowe i zebrania naukowe Instytutu Sławistyki PAN.....	154
5. Wikiprojekt Sławistyka	160
6. Promocje książek.....	160
7. Popularyzacja nauki w mediach.....	162
8. Publikacje popularnonaukowe	165
XIV. DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ SPOŁECZEŃSTWA	174
1. Kursy językowe Instytucie Sławistyki PAN	174
2. Wykłady popularyzatorskie.....	174
3. Inne formy prezentacji badań	178
4. Wydarzenia i działalność artystyczna.....	184
5. Prowadzenie warsztatów.....	187
XV. STUDIA DOKTORANCKIE.....	190
1. Tematy prac doktorskich doktorantów Instytutu Sławistyki PAN (bez otwartego przewodu)	190
2. Doktorantki i doktoranci Instytutu Sławistyki PAN, którzy obronili się w 2023 roku.....	190
3. Udział doktorantów i doktorantek Instytutu Sławistyki PAN w konferencjach	191
4. Wykłady wygłoszone na zaproszenie instytucji krajowych i zagranicznych oraz działalność popularyzatorska	193
5. Publikacje doktorantów i doktorantek Instytutu Sławistyki PAN	193
6. Realizowane granty	193
7. Wsparcie finansowe doktorantów i doktorantek	194
XVI. SZKOŁA DOKTORSKA „ANTHROPOS”	195
1. Zajęcia w I semestrze roku akademickiego 2022/2023 prowadzone przez pracowniczki Instytutu Sławistyki PAN	196
2. Realizowane granty	197
3. Udział doktorantek i doktorantów Szkoły Doktorskiej „Anthropos” w konferencjach.....	198
4. Publikacje doktorantek i doktorantów Szkoły Doktorskiej „Anthropos”	199
5. Wykłady wygłoszone na zaproszenie instytucji krajowych i zagranicznych oraz działalność popularyzatorska	200
XVII. BIBLIOTEKA INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN IM. ZDZISŁAWA STIEBERA	201
XVIII. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA INSTYTUTU SŁAWISTYKI PAN	202
1. Czasopisma.....	202

2. Monografie	203
3. Granty wydawnicze	204
XIX. ARCHIWUM NAUKOWE INSTYTUTU SLAWISTYKI PAN	207